

Svet

4/97

KOMPJUTERA

CENA 15 DINARA

„Apple” na prodaju?

**Zasluga hipika za
kompjutersku revoluciju**

**KPT Bryce 2, Sound Forge 4,
Ghost, Future Splash Animator...**

**Blizzard 68060/50,
Hercules Dynamite 128/Video,
PowerView TV Plus...**

Najzanimljivija mesta na Internetu

Trikovi u Photoshopu

YU ISSN 0352-5031

9 770352 503009

150 DEN, 300 SIT, 6.80 DEM
4.50 USD, 56 ATS,
6.80 CHF, 35 SEK

Computer

Dream

RAČUNARSKE KONFIGURACIJE

KOMPONENTE I DODATNA OPREMA

Štampači

Skeneri i miševi

FAX/MODEMI
14.400/33.600

IOMEGA
ZIP 100

SIMM memorije
8, 16, 32 Mb

CD-ROM 8x, 12x Sound blaster 16/32/AWE 64
HDD 1, 1.3, 1.6, 2 i 2.5 Gb

Video karte

Trio64 V+
Virge 3D

matrox

Filteri za monitore, džojstici, miševi, podloge, zvučnici, diskete,
riboni, HDD rekovci, data svičevi, kutije za CD i diskete,
držači monitora, držači telefona ...

CD ORIGINALI (programi i igre)
CD RECORDABLE MEDIA

Intel/AMD/Cyrix
(133/166 Mhz),
8, 16, 32 Mb RAM,
HDD 1-2.5 Gb
COLOR 14-17",
Mini tower ...

CASIO
Digitalni adresari

SF 4300	SF 7900
SF 4600	SF 8500
SF 4950	SF 9350
SF 5300	SF-R20

Interfejs za PC

Nemanjina 4, Beograd, Tel/Fax: 011/3226-303, 3226-323, 3224221

Uređuje TIHOMIR STANČEVIĆ

Dallas Semiconductor iButton

Prsten na slici koristi se tako što se prisloni na odgovarajući prijemnik koji se priključuje na paralelni ili serijski port računara. Sve u svemu, komplet služi za identifikaciju korisnika koji ga nosi sa sobom i sprečava neželjeni pristup podacima.

iButton postoji i u verziji koja je sastavni deo običnog novčanika, tako da jednom mestu imate gotovinu, sredstva za bezgotovinsko plaćanje (kreditne kartice) i „dugme“ za elektronski novac (e-cash). Više detalja na www.ibutton.com. (ts)

vinsko plaćanje (kreditne kartice) i „dugme“ za elektronski novac (e-cash). Više detalja na www.ibutton.com. (ts)

miroMEDIA fanatik

Jedan od najzanimljivijih proizvoda iz *miroMEDIA 3D Adventure Seta* je svakako *miroMEDIA fanatik* - 3D naočari za „potpuno doživljavanje virtualne realnosti“. Tehnički, u pitanju su dva minijaturna LCD displeja sa naizmeničnim otvaranjem i zatvaranjem čiji je ulaz vertikalna sinhronizacija sa (VGA) grafičke kartice sa koje dobija i napajanje. Osvežavanje ekrana je na 120 Hz sa *miro S3* karticama. Težina cele „skalarnije“ je 200 grama. Pakovanje, pored samih naočara, sadrži i kabl,

VGA priključak, CDROM sa veznicima i uputstva. (v6)

Gateway 2000 kupio Amiga Technologies

Javnosti je 27. marta obelodanjena vest o kupovini „Amiga Technologiesa“ od strane firme „Gateway 2000“, jednog od najvećih prodavaca PC kompjutera na svetskom tržištu. U ugovor su uključeni imena, patent i celokupno vlasništvo kompanije. Po rečima predsednika „Gatewaya 2000“ Rika Snajdera (Rick Snyder), „Amiga Technologies“ će promeniti ime u „Amiga International“ i nastaviće da razvija Amiga proizvode. Petro Tiščenko (Tyschtschenko) će i dalje obavljati funkciju predsednika kompanije i tom prilikom je izjavio da će im „Gateway 2000“ dati novi život i energiju za budućnost.

Amiga se sada nalazi u rukama moćne kompanije koja je u prošloj godini prodala oko dva miliona PC konfiguracija, pritom ostvarivši promet od pet milijardi dolara. Kompanija je osnovana 1985. godine sa sedištem u Sjedinjenim Američkim Državama i proizvodnim pogonima širom Amerike, Irske i Malezije. (ap/žm)

Xerox DocuPrint 4512N

Firma koja se svojevremeno proslavila prvim mašinama za foto-kopiranje, sada tržištu nudi mrežni laserski štampač za radne grupe. Zauzima malo prostora na stolu, ali je zato viši od očekivanog proseka za štampače. Ono što ga razlikuje od kancelarijskih štampača namenjenih samo jednom korisniku pre svega je brzina štampe od dvanaest stranica u minutu, mrežna podrška u vidu kartice (*Network Interface Card*) sa *Ethernet 10Base-T* i *10Base-2* konektorima i mogućnostima rada u *NetWare*, *AppleTalk* i *TCP/IP* mrežnim okruženjima. Od kancelarijskih modela se razlikuje i po kapacitetu fioke za papir (dve fioke sa po 250 listova).

Drajevi za sve *Windows*, *OS/2* i *Unix* emuliraju *PCL5e* jezik, dok se podrška za *PostScript Level2* naknadno može dokupiti za 279 funti. Štampač dolazi sa deset *TrueType* fontova, jednim *PCL bit* mapiranim, 35 *IntelliFontova* i 110 *Agfa MicroType* fontova. Rezolucija je standardna - 600 dpi, memorija je kapaciteta 4 MB i može se proširiti do 52 MB. Po brzini štampe 52 odst

sto je brži od *HP LaserJet 4M*. Najzanimljivija mogućnost ovog štampača je obostrana (*duplex*) štampa. Prvo se štampa jedna stranica, a zatim se list automatski uvlači za štampanje sa druge strane. (ns)

US Robotics i 3Com zajedno

Firme „US Robotics“ i „3Com“ su 26. februara najavile spajanje u jednu kompaniju koja bi po završetku procesa integracije zadržala ime „3Com“. Ovim spajanjem će se stvoriti najveći igrač na polju računarskih telekomunikacija sa preko 100 miliona mrežnih veza. Proizvodni programi ove dve kompanije su komplementarni, a spajanjem pokrivaju sve segmente tržišta i na njima uglavnom imaju vodeću ulogu. Ovaj potez je, u stvari, odgovor na poteze dosadašnjeg lidera u ovoj oblasti, kompanije „Cisco“, koja je to nastala kupovinom velikog broja manjih kompanija. Zahvaljujući ovoj integraciji „US Robotics“ standard za 56 Kbs moderne, pod nazivom „x2“, ima veće šanse da postane opšteprihvaćen. (dd)

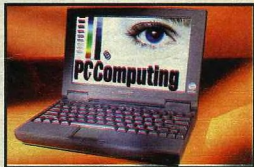
Sharp WideNote W-100T – sinemaskop notebook

Kao što je trend da novi TV prijemnici sa ekranom proporcija 16:9, zamene ove stare sa proporcijom 4:3, tako i novi „Sharpov“ notebook nudi „široki“ (*wide*) ekran koji daje potpuno nove mogućnosti rada. Sa rezolucijom od 1024 x 600 tačaka, ovaj ekran dijagonalno 11,2 inča omogućava da mnogo prirodnije otvori dve aplikacije u *Windowsu* i njihovim prozore postavite jedan do drugog, na primer.

Inače, ovaj notebook dolazi sa *Pentium* procesorom na 133 MHz, 16 MB *EDO RAM*-a, hard diskom od 1,08 GB, infracrvenim portom, 16-bi-

trnim zvukom, zvučnicima, trackpadom i litijum-ion baterijom. Veća širina ekrana uslovlja je (ili omogućila?) širinu računara od 11,6 inča (29,5 cm), tako da je tastatura normalne veličine, a ispred nje je dovoljno prostora za oslanjanje dlanova.

WideNote sa *active-matrix* ekranom košta 3500 USD, a ako ne želite baš tako kristalnu sliku, *passive-matrix* model je 500 USD manje. (ts)

Broj 151, april 1997.
Cena 15 dinara

Glavni i odgovorni urednik
Zoran Mošorinski
Generalni direktor „Politika“ A.D.
Hadiji Drgan Antić
Izdavač štampa „Politika“ A.D.
11000 Beograd, Makedonska 29
Uređuje redakcijski kolegijum:
Timor Stancević
Nenad Vesović
Redakcija:
Gradimir Joksimović
Goran Kršanović
Slobodan Macedonić
Vojislav Mihalović
Slobodan Popović
Nikola Stojanović
Likovno-grafička odelena:
Rina Marjanović
Branka Rakić

Marketing, sekretar redakcije:
Nataša Uskoković
ilustracije:
Predrag Milicević

Dopisnici:
Branislav Andelić (SAD)
Nikola Besarab (Svajcarska)
Aleksandar Petrović (Kanada)

Saradnici:
Branislav Babović, Aleksander Veljković,
Borđe Vulović, Ilir Gaši, Dušan Dingarac,
Branko Jeković, Stevan Josimović, Reja
Jović, Drgan Kosovac, Božo Krstajić,
Miloš Kostajić, Dalibor Križanović, Marko
Milivojević, Josip Modli, Ivan
Obrovski, Nenad Orić, Vladimir
Orović, Vladimir Pisodvor, Momir
Rakić, Samir Ribić, Duško Šavić,
Aleksandar Svarnkić, Dejan
Stepanović, Dušan Stanković, Viktor
Todorović, Branislav Tomić, Nikola
Čosić, Damir Čolak

Tehnička saradnja:
Srdan Bulović
Telefoni redakcije:
011/ 322 0552 (direktan)
322 4191, lokal 369
322 0592
fax:
e-mail: editors@skc.co.yu
http://www.beograd.com/sk2
BBS: 322 9148 (14.4 Kbps, V42bis)
(SysOp: Vojislav Mihalović)

Preplata za našu zemlju: tromesečna
40,50 din., šestomesečna 81,00 din.
40,50 se vrši na žiro-račun broj:
4801-603-2-47280, uz obaveznu
znatku: „Politika“ A.D., preplata na list
„Svet kompjutera“ Poslati uplatnicu i
punu adresu.

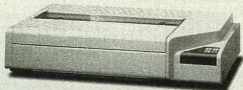
Preplata za inostranstvo:
polugodišnja - vozom: 37 DEM
ili protivvrednost ostalih valuta
polugodišnja - avionom:
I grupa - Evropa 54 DEM
II grupa - Bliski istok 55 DEM
III grupa - Afrika-Azija 57 DEM
IV grupa - Amerika-Kanada 59 DEM
V grupa - Daleki istok 60 DEM
VI grupa - Južna Amerika 62 DEM
VII grupa - Australija 64 DEM
ili protivvrednost ostalih valuta.

Uplata se vrši preko Deutsche Bank AG
Frankfurt/M na račun Komercijalne banke
AD, Beograd broj 93592662, u protiv-
vrednosti valuta USD ili DEM u korist
„Politika“ A.D. - Beograd, devizni račun
broj: 70400-07021747 koji se vodi
kod Komercijalne banke AD - Beograd.
Kod uplate obavezno navesti: Svrha
plaćanja - Preplata na list „Svet kom-
pjutera“. Kopiju uplate obavezno po-
slati na tel/fax preplatane službe: +381
11 322 8776 ili na adresu: „Politika“
A.D., preplata, 29, novembra 24/1,
11000 Beograd.

Rukopise, crteže i fotografije ne
vraćamo

OTC štampači serije 800

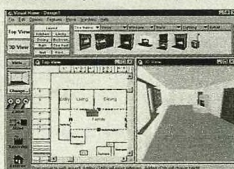
Američki proizvođač heavy duty štampača „Output Technology“ nudi suludo brze štampače po cenama od dve do tri hiljade dolara.

Prosečnom korisniku se može zavrteti u glavi od brzine od 850 karaktera u sekundi. Serija 800 upravo donosi tu brzinu, plus mogućnost priključivanja na paralelni, serijski ili Twinax koaksijalni sa automatskim prebacivanjem. Proizvođač garantuje 20.000 sati non-stop rada u najtežim uslovima ili 55.000 stranica mesečno i daje doživotnu garanciju za glavni štampača, njegov najvažniji i najosetljiviji deo! (ns)

Visual Home 1.0

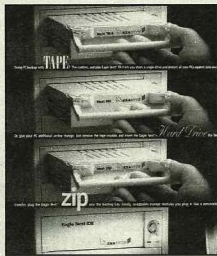
Odlučan paket za projektovanje enterijera i eksterijera stambene kuće i poslovnog prostora - kratak je opis novog CD izdavanja firme „Boks That Work“.

Da bi se program koristio nije neophodno znanje iz arhitekture, pa bi se za Visual Home 1.0 moglo reći da je „La-go“ za odrasle. Svi elementi se dodaju pomoću drag'n'drop tehnike, a kao rezultat dobija se 3D model kojim se možete da se „prošetate“ i sve dobro osmotrite pre nego se odlučite da pozovete pravog građevnog inženjera i za počnete izgradnju kuće svojih snova. (ns)

ExaByte Eagle Nest

Specijalna „fioka“ koja omogućava da svoj hard disk elegantno prošetate od jednog do drugog računara više nije nikakva novost. Eagle Nest američke firme „ExaByte“ nudi novinu koja se ogleda u tome da se u listi „nameštaj“ mogu stavljati „fiokice“ za različitim sadržajem. Redom kao na slici, Eagle Nest može da prihvati fioku sa tejp strimerom, Zip drajvom ili IDE hard diskom, a i bez fiokice izgleda uredno i lepo. I, naravno, fiokice se mogu zaključavati da ih ne bi izvlačio ko poželi. (ts)

Fujitsu LifeBook 635T

Da notebook računar ne mora da teži toliko da vam je uz njega potreban nosač, pokazuje i primer modela LifeBook iz „Fujitsua“. Sa visinom od samo 28 mm i težinom od 1,9 kg, ovaj računar bolje opravdava naziv „prenosni“, a tehničke karakteristike

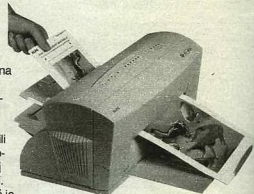

nisu patile zbog toga (Pentium 133 MHz, 16 MB RAM, disk 1,3 GB, SVGA LCD ekran 12,1 inč, SoundBlaster Pro, MPEG video, trackpad...). (ts)

Alps TD serija štampača

Svaka generacija štampača u boji uz novu tehnologiju štampa nudi i poboljšanje kvaliteta i sniženje cena. Da je tako po-

tvrditi i nova serija štampača iz multinacionalne firme „Alps Electric“, koja koristi Micro Dry boju koja ne otisima izgleda živopisnije i zasićenije u poređenju sa „ispljuvcima“ većine kolornih ink-jet štampača. Što je još bolje, ovu boju trpe sve vrste papira, pamuka, plastičnih površina. Otporna je na vodu, ne razmrjava se i ne bledi vremenom ili kada se izloži sunčevoj svetlosti. Štampač je idealan za kućnu i upotrebu u manjim kancelarijama, a dolazi u dve varijante - MD-2100 je štampač, dok je MD-4000 (na slici) štampač i skener! Oba štampača sa rezolucijom od 600 dpi u boji i 1200 x 600 dpi u crno-belju tehnici. (ns)

Informacije za rubriku „Hard/Soft scena“ dobili smo od proizvođača i njihovih zastupnika ili su prenesene iz strane štampe. Objavljeni podaci najčešće nisu plod našeg iskustva. Ukoliko nisu navedeni adresa i telefon za dodatne informacije znači da njima ne raspolažemo. Spremni smo da objavimo informacije i o vašem proizvodu. Pošaljite nam kompletne podatke (tehničke informacije, cena i uslovi prodaje) i adresu, fax i telefon na kojem se može dobiti više informacija. Naša adresa: Svet kompjutera, Hard/Soft scena, Makedonska 31, Beograd.

Chase Jive WaveTable

Noviji prenosni računari uglavnom dolaze sa ugrađenim zvučnim mogućnostima, ali samo retki među njima imaju i WaveTable sintezu. Dakle, za vlasnike notebooka bez zvuka ili sa lošim zvukom, Chase Jive na PC Card kartici nudi 128 semplovanih instrumenata, bogat drum-set

(61 instrument) i 16 zvučnih kanala. Iako može da radi zajedno sa postojećim zvučnim sistemom u računaru, ovaj uređaj ima svoju 20-oglasnu FM sintezu baziranu na Yamaha OPL-3 čip-setu i general MIDI interfejs po Roland MPU 401 standardu. Chase Jive obezbeđuje i priključak za dva džojstika. (ts)

ActiveX se širi

Jedna od velikih prednosti Java nad Active X tehnologijom je što je ova druga, kao protivod „Microsofta“, ograničena na Windows i NT operative sisteme. Međutim, kao i obično kada „Microsoft“ shvati neku svoju grešku, on angažuje neku firmu da je ispravi. Ovog puta posao je dobio nemački „Software AG“ i to kao zaduženje da razvije „ne-Windows“ verzije Active X-a. Na WWW stranicama ove firme već je moguće preuzeti Beta verziju Active X za Solaris, a u trenutku kada čitate ovaj vest biće moguće skinit i

verziju za Digital Unix i Linux. Ova firma razvija i verzije za Macintosh, IBM-ov MVS, HP-ov Unix, SCO Unix, IBM Unix (AIX), „Digitalov“ Open VMS i „Siemensov“ Unix (Sinx). Dakle, jedan od najzanimljivijih trenutnih ratova u računarskoj industriji ulazi u novu fazu i još se ne nazire ko će pobediti. Međutim, „Microsoft“ možda ipak neće ispraviti svoje kašnjenje u orijentaciji ka Internetu; jedino ukoliko je Active X tehnologija bolja od Java tehnologije može se nadati još jednom trijumfu. Ali „Sun“ i „Netscape“ tvrde da to nije slučaj. (dd)

FieldWorks Field WorkStations

Američka firma „FieldWorks“ specijalizovala se za računare specialne namene koji se mogu koristiti u ekstremnim uslovima – od niskih temperatura Antarktiku, do pojačane radijacije nuklearnih centrala. Na raspolaganju je više modela specijal-

ne konstrukcije koja, posmatrano sa čisto računarske strane, spadaju u normalu trenutne ponude (Pentiumi na 133, CD, PCMCIA, PCI slotovi...). Ova firma ima svoju prezentaciju na Internetu na adresi www.field-works.com. (ts)

Alfa za mase

Po svim procenama tržište malih lokalnih mreža očekuje najveći rast i to zahvaljujući Windows NT operativnom sistemu. Zbog toga je vrlo bitno proizvesti što brži NT server pa tako Intel najavljuje za ovu godinu procesore na 300 MHz dok se iz PowerPC serije očekuju procesori na 533 MHz.

U trku se ozbiljno uključuje i „Digital“ sa specijalnim Alfa procesorom koji je prilagođen za NT, a uz to košta znatno manje od ostalih članova Alfa familije. Čip sa oznakom 21164PC proizvođače se u tri verzije: 400, 466 i 533 MHz, a cena će biti od 295 USD za najsporiji, do 495 USD za najbrži, ako se kupuje na hiljade procesora. Pojava čipa se očekuje naletu, dok će odgovarajuća ploča biti spremna najesne. Očekivana cena procesora i ploče je 2600 USD, što sasvim konkurishe Pentium Pro sistemima poznatijih proizvođača poput HP-a i „Compaq-a“. U okviru opšteg MMX trenda i 21164PC poseduje posebne instrukcije za ubrzanje MPEG 1 i 2 video standarda, kao i konferencijskih komunikacija.

Zanimljivo je da je „Digital“ ovaj procesor razvio u saradnji sa japanskim „Mitsubishijem“. (dd)

ATI 3D Pro Turbo PC2TV

i ATI 3D Xpression+ PC2TV

Duže očekivanje da se poznati ATI lati ubitačne kombinacije 3D+TV nedavno je prekinuto izbacivanjem dva nova modela kartica. Reč je o modelima ATI 3D Pro Turbo PC2TV i ATI 3D Xpression+ PC2TV baziranim oko ATI 3D Rage II 64-bitnog akceleratora. Karakteristika ATI-a da ide jedan korak dalje od konkurencije i ovdje je prisutna, budući da je podržava više akceleratorskih funkcija nego, na primer, kod kartice Matrox Mystique (koja ne podržava dvoinearno filtrirano teksturisane, maglu i alfa blending). Ugrađene su opcije za prikaz videa preko celog ekrana, TV izlaz do rezolucije 800 x 600 u punom koloru, i zavisno od modela 2 ili 4 MB memorije. Omogućeno je proširivanje konfiguracije grafičkog podsistema preko ATI Multimedia Expansion konektora, odnosno memorije do 8 MB kod modela Pro Turbo i 4 MB kod modela Xpression. (ns)

U OVOM BROJU

PRIST NA ČELO	9
Pirati optužuju pirate	9
NA LICU MESTA	14
Seminari „Junet International“	14
Internet euforija	14
Yu info '97	26
PREDSTAVLJAMO	15
„Research Engineers Inc.“	15
TRŽIŠTE	16
Ko će pojesti Jabuku	16
FRANCUZKA	17
Zdravstveni kartoni u džepu	17
PRIMENA	18
„InComMark-B“ sigurnosni sistem	18
KOMUNIKACIJE	19
Mnogo toga dlužujemo hipicima	19
RAČUNARI I PRAVO	27
Šta je kopirajng	27
TEHNIKE	36
Trikovi u Photoshopu (1):	36
Plastična slova	36
CeDeTEKA	10
Interactive ECG for Windows	10
Multimedia Guns	10
World Reference Atlas	10
MTV Unplugged	11
Exploring The Internet	11
With NASA	11
WWW VODIČ	12
TEST DRIVE	21
Blizzard 68060/50	21
Hercules Dynamite 128/Video 21	21
Sound Blaster 16 AWE 32 PnP	22
MasterShow Plus	23
Noname AL-576	23
PowerView TV Plus	24
Aims Lab RadioTrack	25
Squirrel SCSI Interface	25
Multimedia Speaker MS-301W	26
TEST RUN	28
KTP Bryce 2	28
Sound Forge 4	29
Ghost 1.6.5	30
Future Splash Animator	31
Win Tune 97	31
VTutor i VSUM	32
Amiga: Ibrrowse 1.10	33
PD KUTAK	34
FF News, Super Sonic, VerCheck,	34
Highlights, ZOC, QT Player	34
IZLOG	38
VO PORT	38
SVET IGARA	67

STB Systems DVD Theater Upgrade Kit

Po svemu sudeći, prvi DVD uređaj koji će se pojaviti na tržištu izdaje firma „STB Systems“. Komplet se sastoji od DVD drajva, MPEG-2 dekoder PCI kartice, nekoliko naslova na DVD diskovima i odgovarajućeg softvera (drajver).

I pored toga što su se svi tehnički podaci znali unapred, kolege iz stranih časopisa, koji su isprobali ovaj komplet, bili su prilično prijatno iznenađeni kvalitetom slike i zvuka. Digitalni zapis omogućio je kristalno čistu sliku kakvu ne možete videti ni na jednom TV prijemniku, a „okružujući“ zvuk (surround sound) nateraće korisnike da nabave kvalitetnije zvučnike.

Komplet se veoma lako instalira. DVD drajv može da zameni postojeći CD uređaj ili da se koristi zajedno sa njim. Problem jedino može predstavljati grafička kartica koja mora biti novije generacije (ne starija od godinu dana, recimo) obzirom da se podrazumeva da poseduje podršku za „Microsoftov“ DirectDraw standard, uz odgovarajuće softverske drajvere.

Ovaj komplet firme „STB Systems“ prodavaće se za oko 600 dolara, a još nije odlučeno da li će se u njemu naći „Panasonic“, „Pioneer“ ili „Toshiba“ DVD drajv, što će verovatno biti svejedno. Ono što je mnogo bitnije jeste da se napokon pojavi prva značajna količina komercijalnih naslova (tj. filmova) na DVD formatu, što se još nije dogodilo. (ts)

Java postaje zvanični standard

Sredinom marta „Sun“ je učinio prvi korak ka ozvaničenju Java standarda. Java tehnologija trebalo bi da bude predata tehničkom komitetu ISO-a (International Standards Organization) i

IEC-a (International Electrotechnical Commission) i ova dva komiteta trebalo bi da u julu daju svoje mišljenje. Ukoliko mišljenje bude pozitivno, pristupiće se detaljnoj obradi svakog dela Java tehnologije. Ovim potezom „Sun“ će ostati bez potpune kontrole nad Java tehnologijom. Međutim, to je način na koji Java zaista zaživi u vladinim i drugim ozbiljnim institucijama koje rade isključivo sa zvanično priznatim jezicima.

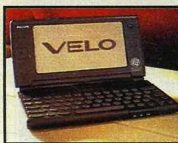
S druge strane, raspriše se „Microsoftove“ pritužbe da „Sun“ poseduje je Java tehnologiju i time onemogućuje konkurenciju. Uostalom i ranije je „Sun“ vršio standardizaciju svojih novotarija (setimo se NFS-a).

Ipak, opasnost „Sunu“ preči zbog toga što dalja sudbina tako standardizovane Java zavisi od čitavog niza kompanija, dok „Microsoft“ svoju tehnologiju drži u okviru svoje kuće i na taj način kontrolise i proizvodnju aplikacija za svoje prozorolike operativne sisteme (recimo prozorne kontrole nad Win32 API).

Kao što je poznato, bez rizika nema ni dobitka. „Sun“ je dosta uložio u Javu i sada je pitanje da li će dobiti premiju. (dd)

Philips Velo 1

Čitavoj seriji ručnih računara koji su potpuno PC kompatibilni i koriste novi Windows CE (sa „džepnim“ verzijama Worda, Excela i Internet Explorera) pridružuje se i „Philipsov“ adut pod nazivom Velo 1. Računar poseduje 4 MB memorije, a ugrađeni modem sa voice opcijom omogućava da Velo 1, pored komunikacije sa svetom, posluži i kao diktafon. (ts)

miroMEDIA 3D Adventure Set

Renomirani nemački proizvođač multimedijalnog hardvera za PC računare „miroMEDIA“ izbacio je na tržište novi set proizvoda pod nazivom 3D Adventure Set. Sudeći po promotivnom materijalu, na srpskom jeziku, koji smo dobili od zvaničnog distributera „miroMEDIA“ za Jugoslaviju - beogradske firme

„List Computers“, reč je o proizvodima visoke klase. U izuzetno dizajniranom pakovanju nalazi se sledeće: miroMedia 3D grafička kartica sa 64-bitnim S3-VIRGE procesorom, 2MB EDO RAM-a i di-

rektnim TV izlazom, zatim softverska podrška za MPEG filmove (XING plejer), miroMEDIA fanatix 3D virtualne naočare sa LCD tehnologijom, miroMedia surround „Dolby-pro Logic“ dekoder za 3D zvuk (bez obzira na tip zvučne kartice), dodatna „3D-ponic“ opcija za „surround“ zvuk na samo dva zvučnika i priključak za pet zvučnika za „Dolby surround“. Uz ovaj komplet dobija se i CD igra DESCENT II koja u punom sjaju predstavlja virtualne naočare i Dolby zvuk. U prodaji je i Miro 3D GAME SET koji ne sadrži „miroMEDIA“ surround opciju. (v6)

acleNiro Apex 4,6 GB

Najbrži i najveći magneto-optički drajv na svetu, koji prednjači po performansama i po ceni - reči su kojima najkraće možemo opisati ovaj proizvod firme „Pinnacle Micro“. Poboljšanja u performansama posledica su smanjenja veličine glave za čitanje. Lakša glava za čitanje i upis je i pokretljivija, a budući manja i osetljivija, omogućava

gušće pakovanje traka za čitanje i veći kapacitet medija. Kertridzi su prečnika 5,25 inča i neformatirani donose kapacitet od 4,6 GB, a kada se formatira donosi 2,1 GB po strani. Uređaj u svom eksternom kućištu čita i starije tipove kertridža (2 GB i 2,6 GB). Priključuje se na SCSI-2 kontroler. (ns)

Toshiba TF 601

Renomirani japanski proizvođač uključio se u trku oko proizvodnje kancelarijskih uređaja visoke tehnologije koji objedinjuju više „mašina“ u jednom kućištu. Model TF 601 može da radi kao: faks mašina, klasičan laserski štampač, faks-modem i skener (naravno, ako je priključen na računar). Dizajniran je da osluškuje manje

(kućne) kancelarije ili da bude „satelit“-faks mašina u većem preduzeću. Kao faks, proizvod zasluži visoke ocene dok se, kao skener, pokazuje nešto lošijim - pre svega zbog male raspoložive memorije (svega 256K) koja se, može proširiti na 2MB za nešto 260 funti. Kvalitet štampe je zadovoljavajući (300 dpi uz korišćenje posebne tehnologije za dodatno poboljšanje kvaliteta). Najviše zamkeri se može uputiti na račun brzine, (dodatna memorija rešava problem) i cene od 999 funti.

Dodatne informacije možete potražiti na www.toshiba.com. (ns)

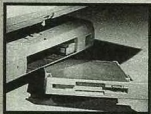
NEC Versa 6200MX

Najpudabljiva osobina novog notebook računara iz NEC-a je veličina ekrana – u pitanju je prvi prenosi računar sa predivnim, velikim LCD ekranom dijagonalno 13,3 inča, sa rezolucijom od 1024 x 768 tačaka u 64000 boja. Ostale karakteristike ovog modela u skladu su sa tehnološkim trenutkom: „Intelov“

MMX procesor na 166 MHz, 32 MB EDO RAM-a, hard disk od 2,1 GB, CD-ROM desetostruke brzine, PC Card slotovi (dva Type II ili jedan Type III), Zoom Video port, infracrveni port, 16-bitni zvuk za wavetable sintezom, zvučnici, trackpad...

Dobro osmišljeni dizajn omogućava da se CD-ROM na prednjoj strani računara po želji zameni disk jedinicom, drugim hard diskom, dodatnom baterijom, a na istom mestu može da se nađe i Zip drajv koji će uskoro biti na raspolaganju. Sve ovo, naravno, uopšte nije jeftino – NEC Versa 6200MX košta oko 6400 USD. (ts)

Kako to radi IBM

Krajem marta na računarnima Računskog centra Univerziteta u Beogradu (RCUB) pojavilo se sledeće obaveštenje:

Obaveštenje o mogućem prestanku rada IBM 3090 računara

Računar IBM 3090 dobijen je na korišćenje od kompanije IBM, pre šest godina. Uz računar smo dobili pravo besplatnog korišćenja softvera i redovno održavanje samog računara. Od 1. 4. 1997. godine, a kako smo obavestili od predstavnik IBM-a u Jugoslaviji (SBS), prestaje pravo besplatnog korišćenja softvera. Cena za mesečni zakup softvera ponudena od strane zastupnika IBM-a je izvan finansijskih mogućnosti Univerziteta, tako da smo prisiljeni da isključimo računar 1. 4. 1997., ako se u međuvremenu ne iznađe neko drugo rešenje. Takođe Vas obavestavamo da su u toku pregovori za zamenu postojećeg IBM računara, ali je ponudena cena za novi računar izvan mogućnosti fonda predviđenih za te namene. Trudićemo se da prevaziđemo probleme u najkraćem roku kroz napore svih zainteresovanih strana. U međuvremenu, nudimo Vam da datoteke sa IBM računara snimite na diske te u prostorijama RCUB-a. Izvinjavamo se korisnicima računara RCUB 3090 na neugodnostima koje nastaju zbog isključivanja računara IBM 3090.

U ime osoblja RCUB-a,

upravnik, prof. dr. Zoran Jovanović

I zaista, 1. aprila u 12:15 časova računar je isključen. Međutim, desetak dana kasnije RCUB se sa predstavnikom IBM-a dogovorio da se korišćenje softvera ipak produži do oktobra, tako da je IBM 3090 sada operativan. Očekuje se da će do jeseni biti pronađeno neko rešenje. (dd)

Phase5 PowerUP Amiga

Pre oko godinu dana počele su da kruže priče o novoj generaciji akceleratorских kartica za Amige, baziranih na PowerPC procesorima koji su razvijeni saradnjom „Motorole“ i IBM-a. Za Amigu 1200 predviđena je kartica sa procesorom 603e, koji radi na frekvenciji od 120 MHz i koštaće nešto manje od 700 DEM. Za jače modele, Amige 3000(T) i 4000(T) biće upotrebljeni procesori 604e po cenama od 1300 do 2000 DEM, zavisno od radne frekvencije procesora (do 200 MHz).

Prodaja PowerUp kartica počće krajem maja, a pošto „phase5“ ne zaboravlja svoje stare mušterije, vlasnicima Blitzardca će uz doplatu biti omogućena zamena starih kartica za nove. (ap/zm)

phase 5
DIGITAL PRODUCTS

Novell u planovima

Krajem marta održana je konferencija korisnika „Novelovih“ proizvođača pod nazivom „BrianShare '97“. Na samoj konferenciji i oko nje saznalo se mnogo detalja o daljini potezima i namerama ove kompanije.

Pre svega u opštem Inter(intra)net talasu svoj osnovni proizvod pod imenom NetWare dobija novo ime IntranetWare. U njega će biti ugrađena podrška za Java i radiće i sa TCP/IP protokolima koji su standardni za Internet i lokalne mreže koje rade na istom principu (Intranet), a na koje „Novell“ cilja. Operativni sistem će imati ugrađen proxy server, sigurnosne servise i podršku za virtualne privatne mreže. U saradnji sa „Netscapeom“ razvija se i SuiteSpot Web server u verziji za IntranetWare. Uz sve ovo „Novell“ pokušava da nametne svoj Novell Directory Services (NDS) kao standard. Reč je o softveru koji podseća na centralni adresar u kome se nalaze podaci o svim mrežnim resursima i koji omogućava administriranje mreže sa jednog mesta kao i praćenje saobraćaja na njoj. Zarad tog cilja „Novell“ je besplatno ustupio izvorni kod NDS-a HP-u, „Sunu“ i SCO-u.

Dakle, svi su se zaverili protiv NT-a i predano rade na njegovom eliminisanju iz konkurencije. (dd)

Novell

Utobia
monitori

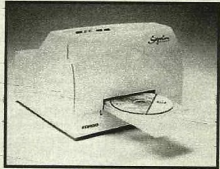
Utobia

Firma „Utobia“

privukla nam je pažnju svojim „smajli“ logotipom i odgovarajućom reklamnom kampa-

njom. „Utobia“ inače nudi nekoliko modela kolor monitora pristupačnih cena. Pored 15-inčnog, tu su čak tri različita modela od 17 inča (sa tačkom od 0,25, 0,27 i 0,28 mm), čak i ogromni monitor od 29 inča (73 cm) za prezentacije ili kolosalne arka-

Fargo Signature CD-R štampač

Evo idealne sprave za naše pirate. Uredaj je specijalni ink-džet štampač koji može da prihvati CD-R diskove i na njih odštampa šta želite, sa rezolucijom od

600 x 300 tačaka po inču, u punom koloru. Doduše, gornja površina CD-ova mora imati specijalnu obradu, a proizvođač takve diskove nudi pod svojim imenom. Pored diskova mogu se štampati i omotnice i razne brošure. Kao i svaki drugi štampač, Fargo Signature se priključuje na paralelni port računara i isporučuje se sa odgovarajućim softverskom podrškom za Windows 3.1 i Windows 95. Iz neobjašnjivih razloga, da bi radili sa ovim štampačem morate imati i 100 MB slobodnog prostora na hard disku. Naravno, cena je sitnica – 1100 GBP. (ts)

MMX utakmica

Kako se nezvanično saznaje, „Intel“ dovršava Pentium II procesor i očekuje da da bude prikazan u maju ili junu. Očekuju se verzije na 233 i 266 MHz, iako se saznaje da se testiraju i probni primerici na 300 MHz. Pošto je za ovaj novi procesor potrebno redizajnirati PC ploču, postoje neke indicije da se neće isporučivati

MMX PROCESSOR

sam čip, tj. modul sa procesorom i keš memorijom, već isključivo čitave ploče. Međutim, iako je čip-set sa oznakom 440LX još ranije najavljen, njegov razvoj kasni, a pretpostavlja se da je razlog Accelerated Graphics Port koji služi za ubrzavanje 3D grafike.

I dok je kod „Intela“ sve još na najavama i probnim primercima kod AMD-a su stvari mnogo izvesnije. Sredinom marta AMD je predstavio čip-set sa oznakom 640 koji podržava Intel Pentium, Cyrix 6x86 i naravno AMD-ov K6. Sam K6 je predstavljen 3. aprila i to u 233 i 266 MHz verzijama. Reč je o novom čipu koji poseduje i MMX mogućnosti, a za razliku od Pentiuma II koristi stari „Socket 7“ standard koji ne zahteva redizajniranje ploče, pa otuda mogućnost da novi čip-set radi i sa procesorima drugih proizvođača. AMD cilja na tržište jeftinijih PC računara visokih performansi i nema sumnje da će na njemu uspeti kao što je uspeo i sa K5 čipom.

U ovom MMX nadmetanju najviše zaostaje „Cyrix“. Međutim, šta god da urade „Intelovi“ konkurenti oni će samo uzeti manji ili veći deo tržišta jer, dok je osovine „Intel“ i „Microsoft“, zna se ko dikтира pravila igre. (dd)

Hewlett-Packard ScanJet 5p

Novi stoni skener iz „Hewlett-Packarda“ je brži i je-dnostavniji za rad. Optička rezolucija je i dalje 300 tačaka po inču, a softverski se postiže 1200 tpi. Kao i prethodni modeli, ScanJet 5p skenera tekst i crteže (crno i belo), crno-bele fotografije, kao i kolome fotografije u 16,7 miliona boja. Skener je namenjen upotrebi sa Macintosh i PC računarima. U obe verzije dolazi sa SCSI kablom (PC verzija ima i odgovarajuću SCSI interfejs karticu), priručnicima i obiljem softvera. Osnovni program je HP-ov PictureScan, a tu je i OCR softver firme „Caere“, Corel PHOTO-PAINT Select (ili Adobe Photoshop LE u Macintosh verziji), program PaperPort firme „Visioneer“ i program HP ScanJet Copy. (ts)

Rat na 56 kilobita

Već duže vreme se čuju najave o modemima brzine 56 Kb/s. Iako su se prvi modeli tek pojavili, već uveliko traje bitka oko nametanja standarda između „US Robotics“, s jedne i „Rockwell Semiconductor“ i „Lucent Technologies“ s druge strane. Kao treći igrač najavljuje se „Motorola“, ali s ozirom da dosta kasni za vodećim čini se da je za sada bez šansi.

Nova 56K tehnologija zasniha se na prenosu podataka putem digitalnih linija telefonske centrale, izbegavanjem modulacije, što zahteva da provajder ima instalirane takve uređaje u centrali. Probno je predviđena brzina od 57600 b/s, ali je smanjena na 53 Kb/s zbog ograničenja jačine (nivoa) signala od strane američkog FCC-a (Federal Communications Commission). Međutim, ova brzina važi samo u download smeru, dok u drugom, upload smeru i dalje postoji ograničenje od 33,6 Kb/s.

Naravno, 56K-ov standard pod imenom „x2“ i konkurentski „USRflex“ nisu kompatibilni i otuda veliki naporovi obli firmi da nametnu svoje rešenje. U tom cilju obe strane su pridobile određen broj eminentnih firmi za svoju tehnologiju, ali konačnu reč će ipak dati veliki provajder i usvajanje standarda od strane The International Telecommunications Uniona. Međutim, s obzirom na sporost donošenja međunarodnih standarda, U.S. Telecommunications Industry Association će u drugoj polovini 1997. doneti odluku koja će tehnologija postati standard i tako odlučiti trku. (dd)

Noviteti iz KOSS-a

Iz bogate ponude američke firme KOSS izdajavamo nekoliko novih i zanimljivih audio proizvoda.

Zvučnici sa oznakom SX/100 dolaze u dve varijante - crni i beli (naravno, istih su dimenzija, ma kako izgledalo na ovoj slici iz KOSS-ovog pre-materijala). U pitanju su dvosistemski zvučnici snage 5 vati, sa frekventnim opsegom od 60 do 20.000 Hz. Ugrađeno pojačalo ima potencijometre za jačinu (volume) i kontrolu visokih (treble) i niskih (bass) tonova, prekidač za izbor jednog od dva izvora signala. Posebna pogodnost su priključci za mikrofoni i slušalice na samim zvučnicima, što pri upotrebi zvučnika uz računari eliminiše potrebu da „ronite“ po pozadini računara pokušavajući da doprete do istih priključaka na zvučnoj kartici. Zvučnici su magnetno oklopljeni tako da ne utiču na prikaz monitora kao što postavljeni u njega. Koštaju tačno 238 DEM.

Model SX/50 takode su kvalitetni aktivni zvučnici. Od jačeg modela razlikuju se po dimenzijama (niži su oko 4 cm), nešto su manje snage (4,5 W) i sa nešto užim, ali i dalje dobrim, frekventnim opsegom (150-20.000 Hz). Poseduju iste kontrole i priključke kao i model SX/100 i takode su magnetno oklopljeni. Zanimljivo je da SX/50 koštaju čak duplo manje od SX/100 (119 DEM), a ne bi se moglo reći da su duplo lošiji.

Zanimljiv proizvod je takozvani Speaker Hanger, odnosno proizvod sa oznakom COM/10. Ovaj držač zvučnika može se upotrebiti za bilo

koje KOSS ili neke druge zvučnike. U kompletu se dobija sve što je potrebno da se na jednostavan način zvučnici okače o monitor. Na taj način se obezbeđuje položaj za normalan stereo zvuk i zvučnici ne smetaju i ne „šetaju“ po stolu. Preporučljivo je da zvučnici budu magnetno oklopljeni

da ne bi uticali na sliku monitora. Držač je napravljen od kvalitetne i izuzetno jake polistirenske plastične mase. Cena je 42 DEM.

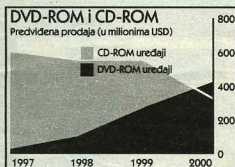
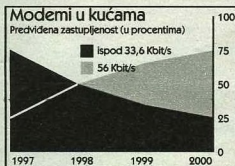
Iz KOSS-a stiže i novi model mikrofona kondenzatorskog *electret* tipa. Takođe se isporučuje u beloj (model M/5) i crnoj (M/6) boji. Osetljivost mikrofona je -63 (+-3) decibela, a frekventni opseg 50-80.000 Hz. Mikrofon dolazi sa više nego dovoljno dugačkim kablom (preko dva metra), izuzetno je lagan i može da se okači na odelo ili da se postavi u svoj držač (kao na slici) koji se zalepi za monitor, na primer. Košta 24 DEM.

Kao što je poznato, KOSS-ovo proizvođaču distribuiraju beogradski „T.M.Comp“. Više informacija možete dobiti u ovoj firmi (tel. 011/3227-136) ili preko Interneta na adresama www.koss.com i www.tlcomp.co.yu. (ts)

Budućnost modema i DVD-ROM-a

Prema istraživanjima specijalizovanih američkih kompanija, budućnost modema je i dalje zagaranтована, zahvaljujući tome što su drugi načini povezivanja (ISDN, sateliti...) nerentabilni i što će još dugo i ostati tako. Doduše, novi modemi brzine 56 Kbit/s (što je, po svemu sudeći, maksimum koji se može postići kroz telefonsku liniju) dominiraće tržištem već do 1998. godine, a do kraja veka potpuno preuzeti primat.

Što se tiče DVD-ROM-a, izgleda da će se stvari odvijati znatno sporije nego što bi mnogi želeli. Jednostavno, predviđa se da će se CD-ROM uređaji još dugo dobro držati – sve do 2000-te godine, kada će DVD-ROM uspeti da ih pretekne na tržištu. (ts)

Simply Surfer

Iz britanske firme „Simply Computers“ stiže zanimljiv proizvod pod nazivom *Surfer*. Čik pogodite čemu služi. U pitanju je, naravno, još jedan iz serije modema koji vam omogućuju priključivanje na Internet „bez po' muke“ uz sigurne veze i komunikativnu „brzinom svetlosti“ (u ovom slučaju

33600 b/s). Najzanimljivije na uređaju je njegov neobičan dizajn u obliku je daske sa surfovanje (O'Neal i sl.). Postoje varijante u različitim bojama, pa je na vama da izaberete koja će se najbolje slagati sa bojom kupaćih gacića u kojima surfujete. Ova simpatična sprava košta „tričavih“ 99 funti. Sve u svemu, u pitanju je još jedan od pokušaja proizvođača da pored žestoke konkurencije privuče kupce neobičnim izgledom i nazivom proizvoda. (ms)

Pirati optužuju pirate

Nedavno je g. Ron Eckstrom iz *BSA (Business Software Alliance)*, udruženja nekoliko velikih proizvođača softvera, govoreći o softverskom piratstvu izjavio: „Kopiranje softvera je jedna vrsta krađe. Ako ne možete sebi da priuštite BMW, nemate prava da odete u nečiju garažu i da ga ukradete.“ A u 18. i 19. veku američki izdavači radili su istu stvar: piratovali su britansku literaturu, pod izgovorom da američka javnost ne bi trebala da bude uskraćena za sadržaj tih knjiga, samo zato što ne mogu da podnesu britanske cene.

Nije u redu da siromašni krađu od bogatih, ali još je gore da bogati krađu od siromašnih. Zar bogate zemlje ne piratuju naše naučnike, inženjere, lekare, programere? (*Versola govori o svojoj zemlji... - prim. aut.*) Zar velike korporacije kada započnu svoje poslovanje u nekoj maloj zemlji ne piratuju najbolje ljude iz lokalnih kompanija? Siromašne zemlje piratuju intelektualnu svojину bogatih, a bogati piratuju siromašne intelektualce.

Kada su svojevremeno naučnici velikih svetskih sila lansirali satelite, snimali su površinu zemlje, pa i površine onih zemalja koje to možda nisu želele. Što je još gore: te snimke siromašne zemlje mogle su imati samo ako uložite novac u skupi tehnologiju ili ako, jednostavno, snimke plate bogatima.

Kasnije se dogodila slična situacija. Putem druge vrste satelita širom planete počeo je da se emituje televizijski program. Možda neka zemlja ne želi takav audio-vizuelni doživljaj u svom etru, ali niko ih nije pitao. A onda, kada neko u siromašnoj zemlji snimi taj program i umnožava na video-kasetama ili reemituje na zemaljskoj televiziji bogati kažu da je to piratovanje. Nije da nije, ali...

Primeru ima još. Istraživači bogatih zemalja raštrkali su se po planeti i potrazi za vrstama biljaka, životinja i mikroorganizama kojima se može naći komercijalna primena. Često i bez znanja zemlje domaćina uzimaju uzorke. Izdavaju iz

Izvesni Roberto Versola sa Filipina, nedavno je u jednom članku na Internetu izneo zanimljive podatke i svoje stavove o problemu softverskog (ali ne samo softverskog) piratstva. Preneću nekoliko zanimljivih delova njegovog teksta koji bi mogli da budu povod za stavljanje prsta na čelo

njih korisne supstance, sintetizuju ih u laboratorijama i onda patentiraju. I u ovom slučaju dešava se ista situacija: siromašne zemlje, u nastojanju da smanje troškove lečenja svog stanovništva, kopiraju formule velikih svetskih farmaceutskih kompanija, što ove, naravno, nazivaju krađom njihove intelektualne svojine.

Versola svoju priču završava konstatacijom da su bogati definisali pojam piratstva tako da je ono dozvoljeno kada je dobro za bogate, a zabranjeno kada ide u korist siromašnih.

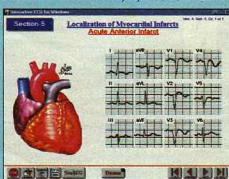
Na jednoj od sledećih stranica ovog broja nalazi se i vest o prejektu „Internet 2“ američkih univerziteta. Naš filipinski Don Kihot nije i ovu vest uzeo u obzir, ali izgleda da joj se može pronaći dosta sličnosti sa pomenutim primerima. Svi koji se „nakače“ na Internet nešto nekome plate za to. Da ne ulazim u to što dobar deo rog novca odlazi amerikancima (dobro, oni su to sve i počeli), ipak se može reći da su proteklih godina svi zajedno izgradili tu silnu Internet infrastrukturu. Sada će, koristeći zajedničko iskustvo (ako ne i novac), američki studenti imati svoju ultra-brzu mrežu. I to, ako sam dobro shvatio, organizaciono potpuno zasebnu. Baš lepo. A ostali će i dalje svakih šest do devet meseci ulagati novac u dupliranje brzine veza.

Thomir STANČEVIĆ

Na temelju popularne knjige doktora Stivena Šajda (Stephen Scheidt) „Basic Electrocardiography” nastala je ova izuzetna CD-ROM enciklopedija elektrokardiografije. EKG u medicini i danas predstavlja najvažnije dijagnostičko sredstvo u kardiologiji, pa se kao takvo, u osnovnim crtama, izučava i na Fakultetu. Ovaj disk, međutim, nije namenjen samo studentima, već i specijalizantima, pa i samim lekarima, pre svega zbog svoje sveobuhvatnosti i neosporne ilustrativnosti koja se ne može porediti ni sa jednim klasičnim udžbenikom. Prednost elektronskog medija se u ovom paketu oseća na svakom koraku, počev od kratkih animacionih demonstracija i preciznih šema, pa sve do mogućnosti uporednog prikazivanja normalnog i patološkog nalaza za svaki odvod posebno. Time je proces učenja ove složene materije znatno skraćen i pojednostavljen. Celokupna mate-

rija izložena je kroz 4 poglavlja i više teza u okviru njih. Tu su uvodni tekstovi o fiziologiji sprovodnog sistema srca, osnovnim odvodima i njihovom dobijanju i dr., zatim su

INTERACTIVE ECG FOR WINDOWS

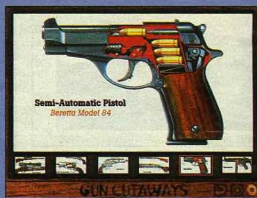
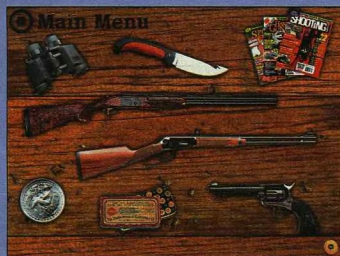

obrađene aritmije i poremećaji sprovođenja impulsa, patološke hipertrofije miokarda i, na kraju, ishemijski i infarktni srca. Sve u svemu, jedinstven medicinski atlas koga svaki lekar jednostavno mora imati u svojoj kolekciji.

Gradimir JOKSIMOVIĆ

MULTIMEDIA GUNS

Posele serije enciklopedija o kućnim ljubimcima, porodica „Multimedia” enciklopedija firme „Inroads Interactive” obogaćena je novim diskom sa sasvim drugačijom tematicom. U pitanju je zanimljiva enciklopedija najpopularnijeg oružja, ali i više od toga. Ovaj CD će najviše obradovati zaljubljenike u lov i oružje, kojima se pruža prilika da na brz i jettin način upoznaju gotovo sve modele najjačih proizvođača oružja sa tri Sjedinjenih Američkih Država. Na disku se nalazi pregršt slika i podataka o optičkim pomagalicama (dogleđi, durbini, snajperi), dodacima i priručnom alatu (furole, nosači, kamuflažna odeća, noževi firme „Randall” i dr.), kao i veliki broj opširnih i dobro ilustriranih članaka raznovrsne tematike (pomagača, održavanje i čišćenje, be-

zbednost, lov i sl.). Kroz kratke opise, tehničke specifikacije i brojne fotografije su predstavljena sva najpopularnija vatrena oružja (sačmare, puške, revolveri i pištolji), a posebna opcija (Powder Keg) krije nešto video materijala, mehaničke elemente oružja i arhaične pucaljke iz vremena Divljeg Zapada. Posebnu poslasticu za ljubitelje vesterna predstavljaju biografije legendi Zapada, poput Bilija Hikoka, Bilija Kida, Vajata Erpa, Doka Holideja i drugih.

Gradimir JOKSIMOVIĆ

WORLD REFERENCE ATLAS

Testiranje CD-ROM izdanja firme „Dorling Kindersleya” uvek predstavlja pravo uživanje. U prepoznatljivom stilu iz ove kuće pojavio se novi referentni atlas sveta, prevashodno orijentisan na problematiku društvene geografi-

MTV UNPLUGGED

Srećnici koji poseduju satelitsku antenu i koji su preplaćeni na MTV mogu subotom uveče (u 23:00h) da prate kulturnu emisiju „MTV Unplugged“. To je emisija u kojoj gostuju najpoznatiji svetski rock bendovi i izvode svoje najveće hitove na akustičnim instrumentima.

Kad je autoru teksta dospelo u ruke ovaj CD, prva pomisao mi je bila da je to samo još jedna bugarska kompilacija kakve se mogu pronaći kod svakog uličnog prodavca audio CD-ova. Tek okretanjem kutije CD-a na poleđinu, da bi pogledao koje se sve numere nalaze na njemu, shvatio je da je u pitanju računarska, a ne audio CD ploča.

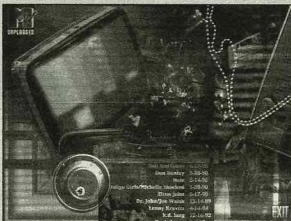
Po startovanju CD-a pojavljuju se glavni meniji. U njemu možete birati između nekoliko opcija. To su pregled bendova koji su gostovali u emisijama, gledanje spotova ili praćenje intervjua sa producentima, režiserom, dizajnerima i tehničkim osobljem emisije. Krenimo redom. Na CD-u su dati podaci o više od 70 bendova. Za svaki bend data je kratka biografija, spisak pesa-

ma koje su izvodili u emisiji, intervjua sa frontmenom benda, razgovor sa režiserom emisije o bendu, kratak video insert i audio snimak dela jedne od numera koje su izvodili. U drugom delu nalaze se tri kompletne audio numere i delovi spotova čiji su autori Paul

McCartney, Lenny Kravitz i 10000 Maniacs. Ako vas interesuje kako se pravi jedna ovakva emisija i kako izgleda iza kulisa, to možete saznati iz prve ruke - od ljudi koji je realizuju. Možete videti i čuti ekskluzivne intervjue, ne samo režisera i producenta emisije, već i onih „malo manje važnih“ osoba koji su uključeni u realizaciju - dizajnera, kamerama, tonaca i ostalih tehničara.

Sve vreme dok je *MTV Unplugged* aktivan, u pozadini se čuje veoma dobra rock muzika (naravno unplugged). Interfejs je toliko intuitivan da jednostavno nije bilo potrebe za bilo kakvim

helpom. Autorima programa mogla bi se dati za merka samo za jednu stvar. Način na koji se vrši odabiranje bendova veoma je loše realizovan. U pitanju je disk koji se rotira pomoću miša i na taj način se odabira željeni bend. Ideja je bila da se po funkciji i izgledu kopira mehanizam za biranje stanica kakav se može naći na skoro svakom radu prijemnika. Nažalost, to je vrlo trajljivo urađeno. Veoma je teško iz prvog pokušaja postaviti pokazivač na bend koji vas interesuje.

Ukoliko vas rock muzika bar malo zanima svakako bi trebalo da pogledate ovaj CD. Teško da će pronaći neko mesto na kome se nalazi više intervjua, pesama i podataka o poznatim svetskim rock zvezdama, a sve to upakovano u prepoznatljiv MTV stil.

Branislav BUBANJA

EXPLORING THE INTERNET WITH NASA

U poslednjih godinu dana popularnost Interneta, i računara uopšte je neverovatno porasla. Ljudi masovno kupuju računare, svi žele pristup Internetu, a mnogi ne znaju o Internetu skoro ništa. O Internetu je napisano mnogo literature, kao za stručnu publiku, tako i za nas obične smrtnike. Od literature za one koji se prvi put sreću sa Internetom, i žele da saznaju šta je, u stvari taj Internet, i šta mogu da nađu na njemu, preporučio bih CD nama nepoznat američke firme „BDM Interactive“ sa sedištem u Albuquerkiu, Nju Meksiko, pod nazivom *Exploring The Internet With NASA*.

Disk je kompatibilan sa PC i Macintosh platformama. Hardverska zahtevnost za naše uslove nije preterana: za PC platformu 486 (Pentium se preporučuje), Windows 3.1 (Preporučuje se Win-

dows 95), 6 MB slobodne memorije, monitor sposoban da prikaže 640x480 u 256 boja, 2X CD-ROM i Sound Blaster kompatibilna kartica.

U slučaju da imate Mac na stolu, on mora imati: procesor Quadra 900 ili bilo koji PowerPC, 6 MB slobodne memorije, System 7.0 ili noviji, 640x480 u 256 boja prikaz i 2X CD-ROM.

Instalacija je krajnje jednostavna, svodi se na „ručno“ kopiranje jednog fajla sa CD-a i njegovo startovanje. U slučaju da nemate Apple Quick Time, program vam i to instalira, samo što onda morate ponovo da startujete program.

Na disku se pored sadržaja o Internetu nalaze i podaci o NASI (kada i kako je nastala, svrha po-

stojanja, trenutno aktuelni projekti i slično, kao i prikaz Nasinog home pagea), zatim tu su i mnogobrojne adrese na Internetu na kojima možete naći zanimljive tekstove, snimke iz svemirskog broda i sa satelita.

Program je koncipiran kao virtuelno putovanje svemirom, tokom koga posećujete razne zvezdane sisteme i srećete razna stvorenja koja vam govore ono što želite da znate. Grafika je lepa, ni je ništa specijalno, ali animacije su stvarno izvrsne samo su malo grublje urađeni delovi kada se animacija završava i prelazi u crn ekran. Angažovani su i glumci, da se bolje dočara virtuelno putovanje kroz svemir. Muzika je tipljana za ovakve programe, ima vrlo mali broj melodija, koje se ponavljaju, ali to ne može da postane dosadno jer će korisnik sigurno biti preuzet gledajući animacije i karikature.

Program je odlično urađen i sigurno će se dopasti svima koje ta tematika interesuje, i ima samo jednu manu, koja se ogleda u njegovoj dužini. Ma koliko sve bilo impresivno urađeno, program je kratak, i može se ceo pregledati za najviše dva sata.

Programi ovakvog tipa su namenjeni i deci i odraslima, ali moje mišljenje je da je ovaj program najviše koristiti mladi korisnici, prevensivno zbog brojnih karikatura, i animacija urađenih u stilu crtanih filmova o putovanju kroz svemir.

Aleksandar TATOMIROVIĆ
(szycra81@EUnet.yu)

je. To znači da su kartografija i fiziko-geografski elementi donekle značajniji, što nije za zameriti, s obzirom da veliki broj CD atlasa upravo na tome insistiraju. U slučaju *World Reference Atlas* najviše pohvala treba uputiti dizajnerima, tj. uopšte grafičkim rešenjima. Sadržajnom komponentom dominira širok dijapazon različitih informacija o 195 zemlje sveta. Tu su podaci o politici, humanitarnoj pomoći, turizmu, istorijatu, ekonomiji, sta-

novništvu, klimi, prirodi itd. Naročito su zanimljive opcije za rankiranje zemalja u svetskim okvirima (po pitanju dužine života, smrtnosti odojčadi i dr.) i međusobno poređenje dve zemlje. Zamerke moramo uputiti na malo video materijala i njegov loš kvalitet, kao i na mišav izbor fotografija. Neki podaci vezani za naše poredbe su kontradiktorni, ali na to smo već navikli, zar ne?

Gradimir JOKSIMOVIC

vodić

I ove godine u Beogradu je održan Sajam automobila i verovatno je jedan od najposećenijih u svojoj istoriji. Pošto je interesovanje za automobile bilo veliko, nepravdno bi bilo ne posvetiti pažnju njihovom mestu na Internetu.

Automobilska industrija je među prvima videla mogućnosti Interneta i zato postoji mnogo prezentacija posvećenih ovoj temi. Svaka je vredna zbog podataka koje sadrži, ali ćemo zbog ogromnog broja navesti samo one najbolje.

Sigurno najbolje mesto na Mreži posvećeno automobilima je na „Microsoftovom“ ogranku Microsoft Network na adresi carpoint.msn.com. To je ogromna baza podataka o automobilima koja se stalno uvećava. Ovdje se podaci ne samo sakupljaju već se, kao kod auto-časopisa, izdaju za automobili na test, pišu se osvrti, komentari i slično. U okviru

prezentacija čak postoji mogućnost i da kupite automobil, naravno u SAD-u. Mesto za svakoga ko misli da zna nešto o automobilima.

Ozvaničnih proizvođača automobila, najbolje urađena prezentacija je „Audijeva“ na adresi www.audi.de. Ovdje je do savršenstva doveden spoj dizajna, kvalitetnog sadržaja i dobrih automobila. Stranica je rađena tako da iskoristićava mogućnosti modernih pretraživača, pa je bez najnovijeg Netscapea ili Internet Explorera ne možemo videti. Ova stranica je neuporedivo bolja ad stranice namenjene američkom tržištu na adresi www.audi.com.

Vrlo interesantan prostor ima „Opel“ koji je sve uradio u *JavaScript* jeziku. Lep interfejs i grafička definitivno izdvajaju ovo mesto od drugih. „Opel“ na ovoj adresi najavljuje i prati razvoj svojih novih modela. Pored obilja podataka o automobilima na adresi www.opel.com mogu se naći i podaci o fudbalskim timovima čiji je sponsor „Opel“.

Prezentacija koja zavrteće pažnju je i prezentacija www.vw.com poznatog nemačkog giganta „Volkswagen“. Ono što ovu prezentaciju odvaja od ostalih je to što poseduje i modele automobila urađene u VRML jeziku koje možete da posmatrate u tri dimenzije. Za gledanje će vam trebati VRML dodatak (*plugin*).

Mesto koje treba posetiti je i strana renomiranog proizvođača „Alfa Romeo“ na adresi www.alfaromeo.com, na kojoj se nalazi i muzej modela koji se više ne proizvode. Dizajnerski lepo rešena prezentacija u kojoj će svaki ljubitelj automobila naći puno toga interesantnog.

Vrlo lepe prezentacije se takođe mogu naći i na adresama: www.gm.com (General Motors), www.bmwusa.com (BMW) i www.car.volvoo.se (Volvo). Kompletn spisak stranica posvećenih automobilizmu može se naći na adresi www.yahoo.com/text/Business_and_Economy/Companies/Automotive/Manufacturers. Kurioziteti koji

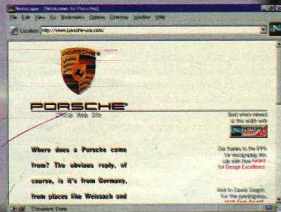
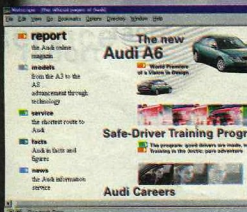

Pod kupolom sajma...

bi možda mogli da daju našim firmama podršku da nesto učine su strana jednog švedskog distributera „Lada“ (www.pi.se/lada), nalazal na švedskom i strana češkog proizvođača „Skoda“ (www.skoda-auto.cz). Interesantna stvar je da evropski proizvođači prave potpuno drugačije prezentacije za evropsko i američko tržište. Pogledajte kakva je razlika i zaključite zašto.

I naravno za kraj, nesto bez čega nema smisla govoriti o automobilima: „Porsche“. Urađen u maniru svojih automobila, jednostavan, ali sa stilom: www.porsche-usa.com.

R. Ilic

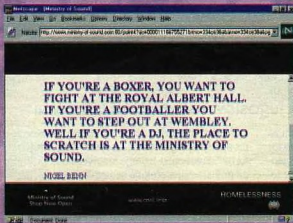

Čarobni svet „LEGO“ kockica privlači decu još od 1958. godine. Danas „LEGO“ kockice spadaju u najatraktivnije i najskuplje igračke. Kao jedni roditelji imaju sline muke da decu otrgnu od šarenih izloga. Kao trenutno „zamazivanje očiju“ može poslužiti adresa <http://www.lego.com> na kojoj se nalazi zvanična prezentacija firme „LEGO“. Predvidno je dizajnirana, sa gomilom figurica koje „figuriraju“ po ekranima dok se upoznajete sa istorijatom firme, trenutnim projektima i budućim planovima.

N. Vasović

Jedna od prezentacija vezanih za tehno zvuk koju bi svakako trebalo posetiti je nemački *Techno Online* (www.techno.de). Stranica je grafički solidno urađena – ne toliko u estetskom koliko u funkcionalnom smislu (preglednost). Klikom na neki od tastera možete dobiti raznovrsne informacije o tehno sceni, pre svega nemačkoj. Tu su najnovije DJ liste, novosti vezane za klupska dešavanja i veće rejoyve, nova izdanja na vinilu i CD-u, lokalni pretraživač sadržaja (vrlo korisno), informacije o izdavačkim kućama itd. Posebnu poslasticu predstavljaju dva renomirana časopisa koja se, pored ostalog, bave i underground dens muzikom: *Frontpage* i *MixMag*, sa njihovim on-line sadržajima. Pored očiglednih kvaliteta, ova prezentacija ima i nekih nedostataka. Pre svega, oko 70% sadržaja je na nemačkom jeziku što nije zgodno za većinu stranih korisnika. Druga mana je što će vas više različitih „opcija“ odvesti na istu stranicu, a pored toga nije jasno navedeno da li je stranica na engleskom ili nemačkom jeziku. U svakom slučaju, pre-

zentacija koju bi trebalo da posete svi koji se zanimaju za ovu vrstu muzike.

Ako se zimate za klupski život vezan za tehno u Londonu, prava prezentacija za vas je Home Page čuvenog londonskog kluba *Ministry of Sound*. Cik pogodite šta će vas tamo dočekati. Informacije o tome kako da postanete član njihovog sajt-kluba! Možete videti i reklame proizvode koje nose oznaku „Ministry of Sound“ (najčešće majice i kape), koje i direktno možete naručiti „iz fotelje“ ukoliko imate neku od priznatih kreditnih kartica. Ako popunite odgovarajuće obrasce možete postati član njihovog sajt-kluba što će vam omogućiti da malo „surfujete“ po sadržajima velikog broja stranica i saznate pregršt zanimljivih sitnica

vezanih za klub. Možete videti listu predstojećih dešavanja u klubu, gledati fotografije sa proslave njegovog petog rođendana, upoznat se sa novim kompilacijskim pločama sa etiketom „Ministry of Sound“. Što se tiče estetske strane prezentacije i njene funkcionalnosti, tu nema šta da se prigovori. Naći ćete je na www.ministry-of-sound.com.

„ACV“ iz Rima predstavlja renomiranu italijansku tehno izdavačku kuću. Domaćoj publici upućenoj u scenska događanja biće poznato ime DJ Rikarda Rokija koji je zabeležio dva uspešna gostovanja u Beogradu, kao i Roberta Armanija, svetski poznatog umetnika američkog porekla koji izdaje za „ACV“ etiketu. Na njihovom Home Pageu za sada se može naći samo poduži spisak dosadašnjih izdanja singlova i albuma (EP, LP) i kratka biografija etikete. Pri prvom susretu sa stranicom pogled zastaje na izuzetnom logotipu, ali i pored zvučnog imena, ova prezentacija ne zavrđuje neku visoku ocenu upravo zbog siromašnog izbora sadržaja, naročito onog koji je zanimljiv široj publici. Adresa je www.mclink.it/com/automat/aca/acv/accv1.htm.

V. Čirković

Tehnologija iza Interneta

U Centru Sava je 16. aprila održan međunarodni seminar pod nazivom „Savremene digitalne mreže, tehnologija i primena”.

Ispred firme „Yunet International” govorili su generalni direktor g. Radoslav Stanković, tehnički direktor g. Zvonko Cvetanovski, menadžer projekta Cisco g. Saša Milić i g. Srđan Pantić inženjer sistema. Rešenja za LAN mreže predstavio je g. Shpirer ispred firme „Cisco Systems”, dok je g. Durel iz firme „ADC Kentrox” govorio o telekomunikacionim tehnologijama svoje kompanije.

„Yunet International”, odnosno „EUnet Jugoslavija”, najveći je jugoslovenski Internet provajder i sistem integrator sa preko 7000 individualnih korisnika i firmi koje su direktno povezane na Internet. Posедуje sopstvenu digitalnu Internet mrežu unutar Jugoslavije i povezan je na Internet preko „EUnet International”, vodećeg Internet provajdera u Evropi. Nedavno je ova firma ostvarila saradnju sa još dve američke kompanije u oblasti komunikacionih tehnologija. „EUnet Jugoslavija” postala je sistem administrator „Cisco Systems” i jugoslovenski distributer proizvoda firme „ADC Kentrox”.

Istom prilikom „EUnet Jugoslavija” je pustila u rad novo čvorište u Centru Sava. Novo Internet

čvorište će organizatorima skupova i konferencija u Sava centru omogućiti lakši izlaz na Internet, ali će poboljšanja u kvalitetu usluga moći da osete i drugi korisnici.

Cisco Systems

„Cisco Systems” je vodeća svetska firma u proizvodnji kvalitetnih rutera svih kategorija, LAN i WAN svičera, opreme za daljinski pristup i urežavanje IBM sistema. Krajem marta ove godine, ova kompanija je izašla u žižu interesovanja kupovinom kalifornijske, „Telesend” kompanije poznate po razvoju nove komunikacione tehnologije ISDN Digital Subscriber Line (IDSL). Ista firma je autor Cisco Internetwork OS-a, koji predstavlja „mozak” za gomilu uređaja koji predstavljaju mrežnu infrastrukturu. Zanimljivo je znati da je „Cisco” za protekle tri ipo godine sve pripojio čak 14 manjih kompanija i na taj način osvario strateško proširenje svoje ponude.

ADC Kentrox

„ADC Kentrox” se bavi povezivanjem digitalnih mreža i u tom poslu zauzima visoku pozici-

ju sa 20 odsto svetskog tržišta tradicionalne CSU/DSU opreme za brze digitalne linkove (čak i do 155 Mbit/s). Paleta proizvoda i usluga ove firme obuhvata rešenja za istovremeni pristup glasovnim, video i podatkovnim zapisima za velike privatne mreže, ali i daljinsko urežavanje za potrebe manjih kompanija. Poznata je po DataSMART DSU/CSU (T1/FT1) i T-SMART CSU proizvodnom programu. U prethodnom periodu ova kompanija je ostvarila uspeh na polju bežičnog prenosa digitalnih podataka. Kako je za bežični prenos podataka od krucijalnog značaja pouzdanost signala nosioca, u „ADC Kentroxu” razvijena je serija rešenja za različite primene u celularnoj telefoniji (celularni prenos glasa putem celularnog paketnog prenosa podataka - CDDP). U ponudi su kompletna rešenja za sve što je potrebno da se infrastruktura za celularnu digitalnu telefoniju integriše sa postojećom Internet infrastrukturom, koristeći brzine prenosa od skromnih 56 Kbit/s do brzina koje nudi ATM (Asynchronous Transfer Mode) namenjen integraciji prenosa podataka, glasa i videa.

Nikola STOJANOVIĆ

Internet euforija

U Beogradu je održan prvi jugoslovenski festival Interneta

Početak ovog meseca na konferenciji za novinare ing. Zoran Jovičić, direktor „United Collegea” i predsednik jugoslovenskog Internet komiteta, najavio je festival „Internet euforija” u trajanju od 15. do 21. aprila '97. Primitćujemo da je naziv festivala sasvim primeren ovom fenomenu, a zbog progresivnog rasta broja korisnika (trenutno je u našoj zemlji nekoliko hiljada registrovanih), uskoro će i kod nas zavladati prava „Intrenet euforija”.

U okviru festivala planirano je nekoliko manifestacija. Prva na redu je masovna škola Interneta, i to kao kombinacija seminara i praktičnog dela. Predavač je profesor Jovičić, a svi učesnici dobijaju sertifikat o pohađanju kursa.

Drugi deo festivala, skupština jugoslovenskog Internet komiteta, zakazana 18. aprila održana je u dvorani Doma sindikata. Cilj ovog okupljanja je popularizacija Interneta kao i njegova uloga u kreiranju i predstavljanju svetu našeg proizvoda i usluga.

Treći deo festivala zamišljen je kao „Internet sajam” na kojem se predstavljaju domaće i strane firme koje su uključene u Internet, kao i naši provajderi.

čvrtva manifestacija je, u stvari, promocija prvog nedeljnog Internet časopisa - „Internet euforija”. Fotokopijai izdanja smo već imali priliku da prelistamo, a očekuje se i on-line verzija. Koncept je u prvom redu upoznavanje sa pretraživačima, zatim uvod u korišćenje e-maila, telefoniranje preko Interneta kao i više web stranica iz raznih oblasti: film, televizija, putovanja, medicina... Za budućće je planirano da se svaki broj posveti jednoj određenoj temi. Namera je da se svim strukama pomogne da što pre pronadu podatke i da se prikaže maksimalan broj web stranica, nešto kao detaljni imenik (na trideset stranica po ceni od 10 dinara).

Pošto je cilj festivala u prvom delu edukacija početnika, na kraju tu je i peta manifestacija „Job fair” ili „sajam zaposlenja” namenjena profesionalcima. To je pomoć za sve koji traže posao kao i firmama koje žele da uposle kompjuteriste, menadžere, pomoćnike menadžera, komercijaliste, sekretarice i slično. Seminar pod nazivom „Kako napisati biografiju i ponášati se na razgovoru za posao” koristi svima koji pokušavaju da se zaposle u stranim firmama.

I što je još značajno, organizator omogućava da preko njih platite za informacije ili usluge sa Interneta (za obične smrtnike koji ne poseduju

Naslovna strana pilot-broja novog časopisa

Visa karticu), jer je „United College” registrovan u Americi.

Ako ste propustili „Internet euforiju”, ništa za to nije sličan događaj je najavljen za letnje mesece, čak i sa uličnom promocijom u centru grada, a ostale usluge „United College” pruža permanentno.

Ukoliko bi u budućće festival imao međunarodni karakter, to bi bio najefikasniji način za prezentaciju i plasman naših roba, usluga i kadrova na svetskoj berzi. Tako bismo vrlo brzo i mi postali deo „globalnog sela”.

Nataša USKOKOVIĆ

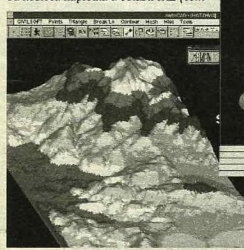
CAE za građevince

Nekada su inženjeri koristili šibere, a danas koriste CAE programe

Jedna od prvih primena elektronskih računara je bila pomoć inženjerima pri komplikovanim proračunima. Tokom decenija razvoja računara i inženjerskih programa, danas se stiglo do visokog nivoa projektovanja kod koga inženjer gotovo da nema potrebe da uzima olovku u ruke. Danas projektovanje započinje na računaru uz pomoć CAD programa sa dobrim grafičkim interfejsima, zatim se vrše proračuni i simulacije, a potom analiziraju rezultati preko numeričkih podataka i mnogobrojnih grafika. Ukoliko rezultati ne zadovoljavaju, pristupa se iterativnom procesu menjanja parametara sistema sve dok ne zadovolje postavljene kriterijume, nakon čega se pristupa štampanju željenog izveštaja.

Prave inženjerske programe iz oblasti građevine nudi kompanija „Research Engineers Inc.“. Ova kompanija je osnovana 1976. godine i od svog početka je predstavljala lidera na polju građevinskog softvera. Kao jedan od nosioca napretka u oblasti CAE (Com-

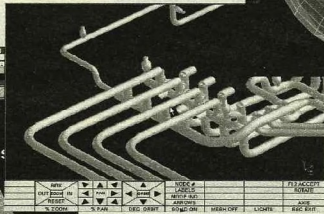
puter Aided Engineering) nudi kompanija danas nudi softver i za Unix radne stanice ali i za DOS/Windows/W95/NT PC mašine, što omogućava i veoma malim projektimnima broima da ih funkcionalno koriste, jer vreme glomaznih firmi je prošlo. U softverskoj ponudi „Research Engineers Inc.“ nalaze se programi za visokogradnju, niskogradnju i geodeziju.

Prvi od njih je paket STAAD III, koji već godinama predstavlja industrijski standard u oblasti konstruktivnog građevinarstva. U svojoj aktuelnoj verziji sa oznakom „22w“, paket omogućava više vrsta statičke analize konstrukcije (2D/3D matricni postupak, linearna, P-Delta analiza i nelinearna analiza sa automatskom korekcijom opterećenja i krutosti), zatim dinamičnu seizmičku analizu, kao i dobijanje vrednosti sila i pomeranja na sekcijama štapova između čvorova konstrukcije. Pored toga, paket omogućava i veći broj načina za unošenje opterećenja kao i kreiranje betonskih, drvenih i čeli-

čnih elemenata. Pored toga STAAD III već poseduje tabele sa osobinama standardnih elemenata, a između ostalih standarda podržan je i Eurokod. Naravno delovi paketa su i CAD modul iz koga je moguće kreirati geometriju konstrukcije i pridodati sve relevantne podatke elementima, ali i modul za analizu rezultata i spremanje izveštaja. Za one inženjere koji su ipak navikli da svoje konstrukcije opisuju uz pomoć tekstualnih komandi u stilu čuvenog programa Stress, u STAAD III paketu se nalazi i tekst editor i uz njegovu pomoć je moguće opisivati konstrukciju delimično grafički, a delimično i zadavanjem komandi, jer sam grafički modul je za unos podataka zapravo kreira tekstualne komande.

Uz ovaj paket stiže i obimna dokumentacija sa obiljem primera, ali ono što STAAD III izdvaja je mogućnost

prelistavanja kompletne dokumentacije na ekranu, jer se ona isporučuje i u PDF formatu. Uz paket STAAD III, „Research Engineers Inc.“ nudi i jedan pomoćni program pod nazivom AutoSTAAD/Pro. Reč je o dodatku za AutoCAD koji omogućava da se gotovo sve mogućnosti STAAD III paketa koriste iz AutoCAD okruženja.

Za one inženjere koji smatraju da je analiza dvodimenzionalnih sistema sasvim dovoljna, „Research Engineers Inc.“ nudi STAAD3-2D koji, iako drugačijeg izgleda, zapravo predstavlja STAAD III sa svim svojim mogućnostima, ali ograničen na dve dimenzije.

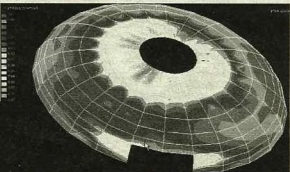
Za skraćivanje vremena projektovanja može da sjajno posluži program fabricAD. Naime dugotrajni i skupi izradu detalja čeličnih veza fabricAD rešava vrlo elegantno raznim automatskim postupcima uz korišćenje standardnih kodova, a konačne crežje je moguće editovati.

Za one inženjere koji se na bave visokogradnjom „Research Engineers Inc.“ nudi program iz serije CIVILSOFT. Naime, ranije je postojala softverska kuća pod tim nazivom (setite se Stress Plus paketa za DOS), koja se sada nalazi u okviru „Research Engineers Inc.“ i nudi pro-

grame za geode, inženjere koji se bave niskogradnjom i hidro objektima.

Programi se izrađuju u dve verzije pod nazivima AutoCIVIL i WinCIVIL. Prva verzija je zapravo dodatak za AutoCAD dok je druga verzija samostalni program koji poseduje i CAD mogućnosti. Ovi CIVIL paketi poseduju module za mapiranje terena, digitalno modeliranje terena, proračun hidro instalacija i nasipa i dizajniranje puteva.

Ako se kojim slučajem bavite projektovanjem gasovoda, naftovoda ili nečeg sličnog, onda će

vam od pomoći biti program ADLPIPE. Ovaj program se razvio od 1967. godine i u svojoj verziji 8.0 za Windows 95/NT nudi CAD modul za dizajniranje cevovoda, kao i interfejs ka svim poznatijim CAD programima, a omogućava neograničen broj raznih opterećenja. Program ima mogućnost statičke i dinamičke analize, ugrađene tabele sa osobinama standardnih cevi kao i sjajan modul za pregled i obradu rezultata. Takođe, program poseduje i modul za grafičku vizualizaciju.

„Research Engineers Inc.“ svoje programe razvija za više platformi i u više verzija. Na taj način kupcu nudi mogućnost izbora željenog operativnog sistema pod kojim radi, ali i mogućnost da kroz redukovane verzije programa i male firme i inženjeri koji rade samostalno, nadu ekonomsku mogućnost za korišćenje njihovih programa. Ipak, za naše uslove i trenutno stanje u građevinarstvu, cene ovih programa i nisu baš tako male. Zato svim zainteresovanim čitaocima toplo preporučujemo da pogledaju prezentaciju firme „Research Engineers Inc.“ na Internet adresi <http://www.reiusa.com> i jer će tamo naći detaljne informacije o svim programima. Na istom mestu je moguće naručiti i prospekte i demo verzije softvera koje prezentuju mogućnosti programa.

Ukoliko živite od projektovanja ovi programi zaista zavređuju vašu pažnju, a samo da vas posdetime, spadaju u kategoriju softvera koji nećete naći kod pirata – ne samo zato što su zaštićeni hardlock dodacima, već i zato što spadaju u visokoprofessionalni softver.

Dušan DINGARAC

(dingo@galeb.ett.bg.ac.yu)

Ko će pojesti Jabuku

Poslednjih nekoliko meseci svedoci smo da se u svetskim kompjuterskim medijima sve više pominje „Apple“ koji očigledno ima velike finansijske poteškoće

O bjavljeno je da je „Apple“ tokom prvog kvartala ove godine u gubitku 69 miliona dolara, a predviđa se čak 700 miliona minusa u drugom kvartalu. U martu je vrednost deonice poznate kompanije svedena na samo 17 dolara (podsećanja radi, nekada je iznosila i do 80 dolara).

Berzanski analitičari su podeljenog mišljenja. Jedni tvrde da je pravo vreme za kupovinu „Appleovih“ akcija jer im je sada cena niska, a uskoro će ponovo krenuti na gore, dok su drugi mišljenja da je ova korporacija na putu bez povratka. Gospodin Gilbert Amelio, predsednik upravnog odbora, dao je izjavu u kojoj kaže da su glavni „Appleovi“ problemi sadržani u manjim greškama u proizvodnji ali da se veoma lako mogu rešiti i biće ubrzo otklonjeni.

Oracle i Apple...

U isto vreme Leri Ellison (Larry Ellison), predsednik gigantske firme „Oracle“, javno iznosi da želi da spasi „Apple“ tako što će ga otkupiti. U izveštaju se navodi da Ellison želi da preuzme većinu „Appleovih“ akcija tako što oformljuje grupu deonikara koja će platiti 1,25 milijardi dolara u kešu. Novo deoničarsko društvo namera da se ponaša nezavisno od poslovanja „Oraclea“.

O zbiljnosti Ellisonove namere govori i činjenica da je on odvojio posebnu e-mail adresu na koju oni koji žele mogu da pošalju odgovore na dva pitanja: „Može li 'Apple' da poboljša kvalitet računara i poslovanja sa promenom menadžerske ekipe?“ i „Šta bi trebalo da bude glavni prioritet u kompaniji da bi korisnici bili zadovoljniji?“ Nakon statističke obrade dobijeni rezultati će predstavljati glavni pravac u poslovnoj politici „Applea“ (ukoliko do preuzimanja kompanije dođe, naravno).

Nije prvi put da Ellison pokušava da otkupi ovaj kompjuterski gigant. Još 1985. godine, kada je njegov dobar prijatelj Stiv Džobs (Steve Jobs), najuren je otkupio, on je rešio da je preuzme. Svoje namere javno je izneo tek u februaru 1996. godine, neposredno pre nego što je Amelio postao predsednik. Analitičari su mišljenja da, ovoga puta, iako plan možda deluje pomalo bizarno, Ellison neće tako lako odustati.

Udri brigu na veselje...

Tokom protekle tri i po godine, u „Appleu“ se radilo na proizvodu čiji je dizajn skoro isto toliko radikaln, koliko je u svoje vreme bio Macintosh. Grupa vrsnih inženjera okupila se oko ide-

je da mnogo korisnih i savremenih funkcija smeste u kompaktan i lepo dizajnirani paket koji će zauzimati malo mesta na stolu i biti jako upadljiv. Reč je o takozvanom *Slick* konceptu portabl računara, a otišlo se dotle da se finalni proizvod može kupiti sa „glazurom“ od kože ili visoko ugljačanog metala.

Računari ove serije, koji su poznati i pod nazivom „Mac dvadesete godišnjice“, predstavljaju su prvi put 7. januara 1997. godine na sajmu „Macworld Expo 97“ u San Franciscu i mesec kasnije na istoimenoj izložbi u Tokiju. Reč je o mašinama u kojima se nalazi, u najgorem slučaju, *PowerPC 604e* procesor na 200 MHz, grafički čip sa 3D akceleratorom i 12,1 inčni kolor LCD monitor. Korisniku je na raspolaganju minimalno 32 MB RAM memorije, 2 GB tvrdog diska i 4X CD-ROM.

Ukoliko preferirate verziju za zabavu, dobićete portabl računar sa integrisanim TV i radio tunerom, uključujući i daljinsku komandu, pojačalom od 40 W, kao i vrhunskim „Bose“ dvoستемским zvučnicima postavljenim bočno od displeja i sabvuferom u podu kućišta.

Kada se uzme u obzir i jedinstven, takoreći skulptorski dizajn ovog notebooka, jasno je da je reč o veoma lepom i moćnom računaru, ali budite spremni da odvojite između osam i deset hiljada dolara za njega. Pretpostavka je da će se tokom 1997. godine prodati preko 20.000 komada.

I novi OS za trku imamo...

Pored izbacivanja serije računara, u planu je i novi operativni sistem - *Nexx*, otkupljen od istoimene kompanije Stiva Džobsa. „Apple“ planira da razvije novi OS koji će ostati kompatibilan sa svim programima iz *Systema 7*. Ovaj sistem će raditi u takozvanom *Memory Prote-*

ction režimu, što praktično znači da će više programa moći da radi u multitaskingu bez opasnosti da ako jedan program „padne“ to uzrokuje blokiranje ostalih. Uz to planira se takva arhitektura koja će omogućiti potpuno simetrično multiprocesiranje, što će bitno ubrzati rad.

Inovacije koje bi ovakav OS trebao da donese su zaista impozantne. Na primer, „Nexx“ je dobio dozvolu od „Adobe Systemsa“ da *Postscript* jezik uvrsti na nivo operativnog sistema, što će manipulaciju sa fontovima učiniti znatno lakšom i bržom.

Arapski princ na konju...

Princ *Ahvalid bin Talal bin Abdulaziz Alsaud*, jedan od najmoćnijih i najbogatijih svetskih investitora, ovog meseca se oglasio sa željom da se uključi u otkup i preuzimanje „Applea“. On je otkupio 5 odsto akcija i smatra da je „Jabuku“ moguće potpuno dići na noge.

Međutim, ulaganje u „visoku tehnologiju“ je nešto novo za Princa. Brzi i teško predvidiv stil investiranja je znak raspoznavanja četrdeset sedmogodišnjeg Princa Alvalida od kako se probio na svetskom tržištu 1991. godine. Na tačnom i savršenom engleskom, nedavno je izjavio: „*Vidite, podigli smo svaku firmu koje smo se privlačili iz klečećeg u stojeći položaj. Najvažnije je da vratimo vrednost akcija*“. On smatra da će svi njegovi poslovi u narednih deset godina udvostručiti kapital koji poseduje. Sa dve milijarde dolara u kešu, znanjem i reputacijom koje poseduje, teško mu je ne poverovati.

Pesma će nas održati! Možda?

U međuvremenu, „Apple“ je otpočeo novu, izuzetno jaku i skupu reklamnu kampanju u šesnaest dnevni novina i gomili kompjuterskih časopisa sa sloganom „SAMO Apple“. Slogan se odnosi na nove računare koji su, kako kampanja tvrdi, idealni za kućni biznis i mogu da koriste čak i programe za *Windows*, operativni sistem koji je, iako namenjen PC konkurentskoj seriji, najmasovnije u svetu. Amelio od svoje „pevučice“ kampanje očekuje čudo i uverava vlasnike akcija da će ovakva kampanja povratiti vrednost „Applea“ na tržištu.

Relja JOVIĆ
(rjovic@bits.net)

Zdravstveni kartoni u džepu

Sistem zdravstva u Francuskoj priprema se za veliku tehnološku revoluciju. Država insistira na kompletnoj komputerizaciji medicinskog sektora, što znači da preko 310.000 lekara, bolničarki i apotekara mora u svoje ordinacije da uvede kompjutere

Francuzi koji imaju zdravstveno osiguranje, dobije posebne kartice (slične kreditnim karticama) sa ugrađenim čipom na kojem će biti zapisane informacije o osiguraniku i njegovim medicinskim dosije. Naziv ovog dizajnovskog projekta je „Sesam-Vitale“. Neki od njegovih osnovnih ciljeva su smanjenje količine papira i formulara koji cirkuliraju od lekara, preko apotekara, do osiguravajućeg zavoda i efikasnija kontrola lekarskih usluga, prepisanih terapija i lekova. Uzgred, obrada svakog formulara koji danas stigne u zavod za osiguranje košta državu 25 franaka. Budući elektronski tretman će taj trošak smanjiti na samo 5 franaka. Kako će podaci o svakom pacijentu, njegovom lečenju i lekovima biti pristupačni osiguravajućem zavodu, očekuje se efikasnija kontrola troškova i sprečavanje zloupotrebe koja je dovela do rupe u današnjem budžetu države.

Doktorima i apotekarima će „Sesam-Vitale“ omogućiti *on-line* informacije o postojećim i najnovijim lekovima, terapijama i vakcinama. Nacionalni zavod za zdravstveno osiguranje (CNAM-TS) predložio je da se do kraja 1999. godine svi članovi medicinske profesije povežu Intranetom. U početku bi se Intranet koristio samo za prenos „elektronskih formula“ do zavoda za osiguranje, a kasnije i za prenos medicinskih dosijea, samostalno *on-line* obrazovanje, pretraživanje baze podataka i druge svrhe. Francuska vlada je prihvatila predlog i već raspisala konkurs za izbor kompanije koja će organizovati mrežu. Pobjednik se očekuje pre leta.

Rok i trošak

Prva faza projekta „Sesam-Vitale“ treba da se završi krajem 1997. godine. Do tada je predviđena upotreba deset miliona kartica samo sa informacijama o osiguraniku i njegovim medicinskim dosijeom („Vitale 2“). Lekari koji uvedu kompjutere pre kraja godine dobije 7000 FF za nagradu. Očekuje se da će se u ovoj fazi ostvariti i prvi Intranet eksperimenti.

Druga faza treba da se završi krajem 1998. godine. Do tad se predviđa upotreba šesnaest miliona kartica „Vitale-1“ i četrnaest miliona kartica „Vitale-2“. Intranet će već povezivati sve krajeve Francuske. Pored 310.000 privatnih lekara, apotekara, bolničara, i drugih članova medicinske profesije koji će biti obaveznici da u ovom periodu uvedu kompjutere u svoje ordinacije, pristup mreži će biti omogućen i bolnicama i osiguravajućim kompanijama.

Poslednja faza i ujedno kraj projekta predviđena je za kraj 1999. godine. Tada bi već svi osiguranici trebalo da imaju karticu „Vitale-2“ i da svi lekari koriste isključivo elektronski transfer podataka. Za one koji i dalje više veruju u pisanu reč na papiru, predviđene su novčane kazne.

Prvi predračuni ukazuju da će „Sesam-Vitale“ koštati oko petnaest milijardi franaka. Samo za proizvodnju kartica sa čipom i uređaja za njihovo čitanje biće potrebno oko milijardu franaka. Tome treba dodati cenu PC kompjutera, modema, štampača i potrebnog softvera za svaku ordinaciju (oko 30.000 franaka po ordinaciji), troškove oko obrazovanja i promene načina rada. Najveću finansijsku korist od ovog projekta imaće kompanija koja organizuje Intranet i proizvođači medicinskog softvera. Favoriti u Intranet konkurenciji je, naravno, „France Telecom“, koji za sada drži monopol u oblasti telekomunikacija, ali u trci učestvuju i kompanije „Bouygues“ i „Cegetel“, kao i pošta koja nije oduševljena projektom zbog gubitka para od poštarine.

Izbor programa

Danas se u Francuskoj koristi oko stotina različitih medicinskih programa. Ako se uzme u obzir da osamdeset odsto ukupnog broja privatnih lekara nema kompjuter u ordinaciji, potencijal zarade proizvođača kvalifikovanih programa je ogroman. Svi programi moraju biti testirani u skladu sa kriterijumima koje je definisao CNAM. Za sada je samo petnaest programa prošlo prvu etapu testiranja. CNAM priprema novi set kriterijuma, a potom sledi ponovno testiranje. Pod pretpostavkom da prođu uspešno sve testove, uspeće verovatno oni programi čiji proizvođači uspeju da pridobiju PC proizvođače za svoj proizvod i zajedno ponude paket-aranzmanj po pristupačnoj ceni. U PC konkurenciji najznačajniji su IBM, „Apple“ i „Bull“. IBM nudu paket za 30.000 franaka (PC, software *Medigest* i obrazovanje korisnika) i očekuje oko 30 odsto tržišta do kraja '98. godine. „Apple“ igra na kartu obrazovanja: svakom lekaru koji kupi „Apple“ kompjuter garantovano je održavanje sistema i obrazovanje. „Bull“ sanja da osvoji proi-

zvodnju kartica sa čipom i uređaja za njihovo čitanje.

Problemi

Projekat „Sesam-Vitale“ nesumnjivo je ambiciozan i skup i normalno je da izaziva različite reakcije iz krugova zdravstva, ali i politike. Autor izveštaja „Informatički sistemi zdravstva“, Charles Rozmarny tvrdi da ima puno čisto tehničkih problema: rok je predugačak, odgovornosti i obaveze učesnika projekta nisu precizno definisane, tehničke specifikacije softvera (usađene sa potrebama korisnika, to jest lekara) nisu definisane... Ukratko, ništa u osnovi projekta još nije fiksirano. Po njemu, rizik je ogroman da kartice „Vitale“ neće biti od velike koristi.

Pored tehničkih, tu su i psihološki problemi. Lekari nisu oduševljeni komputerizacijom svojih ordinacija i smatraju da je ceo projekat podržen zavodima za osiguranje. Investicija (materijalna i vremenska) je velika, a povratne informacije koje bi bile od koristi lekarima je dnevno van nena.

Nacionalna komisija za informatiku i ljudska prava (CNIL - Commission nationale informatique et libertes) takođe je zabrinuta. Informacije o zdravstvenom stanju striktno su privatne i lekari su obavezni da ih čuvaju kao profesionalnu tajnu. Onog trenutka kad se te porvratne informacije smeste u baze podataka, postaju potencijalno na raspolaganju i zavodima za osiguranje, i farmaceutskim kompanijama i budućim poslodavcima, itd. Podaci o prepisanim lekovima mogu poslužiti farmaceutskim kompanijama u reklamne svrhe. Poslodavci mogu pretraživanjem baze otkriti da li je i od čega kandidat koji traži posao bolestan i to saznanje može uticati na konačnu odluku o zapošljenu. CNIL zahteva garanciju zaštite anonimnosti i lekara i bolesnika i oštru kontrolu pristupa informacijama.

Projekat „Sesam-Vitale“ je ambiciozno zamišljen i njegov pravi cilj je kompletna informatizacija zdravstva u Francuskoj. Pre početka bilo kakvih konkretnih radova, neophodna je detaljna analiza zadataka informativnog sistema i učešće stručnjaka različitih profila koji će proceniti potrebe svih učesnika u sistemu zdravstva, a ne samo onih iz oblasti osiguranja i politike. Opasnost postoji da se u trenutnom pokušaju smanjenja budžetnog deficita projekat usmeri samo na elektronsko korišćenje formula, što na duži rok neće dovesti do očekivanih rezultata.

mr Zorica JELIĆ

Čuvar koji nikada ne spava

Da se i u našoj sredini mogu razvijati projekti koji će zainteresovati i inostrane firme, govori primer jednog sigurnosnog sistema, projekta firme „InConMark-B” iz Beograda

Osnovna ideja projekta je centralizacija protivprovalnog sistema. Pogodan je za sve vrste zaštita od progvala svih objekata kojima je bilo kakva vrsta ovakve zaštite potrebna, pa čak i visokorizičnih objekata kao što su banke, ustanove ili objekti od posebnog značaja. Osnovna ideja je objedinjavanje više autonomnih sistema (alarmni sistem, kontrola pristupa, video nadzor, protivpožarni sistem) u jedan centralizovani sistem (Slika 1.). Da bi se to ostvarilo potrebno je na već postojećih hardver dodati nove uređaje, interfejsje, drajverje i softver koji će omogućiti centralizaciju.

Platforma

Kao što se da primetiti zahtevi koji se postavljaju nisu nimalo jednostavni. Najveći problem bio je obezbeđenje odziva u realnom vremenu. Odziv na bilo kakav signal spolja mora biti praktično trenutani. Pored ovoga sam sistem mora obezbediti i beskompromisnu stabilnost, jer bilo kakav prekid u radu može biti fatalan. Svi ovi i još mnogo drugih zahteva nas automatski navode na upotrebu operativnog sistema, koji bi nam pružio direktnu real-time kontrolu nad svim procesima u računaru po principu taskova. Jedino na taj način se može obezbediti stabilnost i sigurnost u funkcionisanju. Odmah možemo odbaciti upotrebu nekih od standardnih operativnih sistema, koje najčešće i vidimo po našim domovima, jer za njih i sami proizvođači navode da nisu za industrijsku upotrebu (npr. Windows 95). Najjednostavniji i najbolji izbor je jedan od UNIX-like operativnih sistema. Za ovaj projekat je korišćen QNX 2.0 („Quantum Software Systems”) koji je bez mnogo poteškoća mogao da zadovolji sve od navedenih zahteva. QNX je multikorisnički operativni sistem dizajniran da ostvari najveći deo industrijskih zahteva. Obezbeđuje preciznu kontrolu nad taskovima kao i komunikaciju između njih samih. Pouzdanost je velika, a ceo softverski paket koji dolazi uz ovaj projekat ostvaren je korišćenjem programskog jezika C.

Hardver

Sam QNX može bez problema funkcionisati i na manjim 386 mašinama. Dakle troškovi nabavke računara su minimalni. Međutim, javljaju se zahtevi za dodatnim hardverom koji će obezbediti komunikaciju između računara i perifernih uređaja. Na prvom mestu treba navesti

interfejs za vezu sa alarmnom centralom (Slika 1.). Interfejs u sebi sadrži procesor koji filtrira podatke i preko RS232 (serijska komunikacija) ih doprema do računara. Takođe obezbeđuje i konstantnu vezu između računara i centrale tako da se bilo kakav prekid u komunikaciji odmah registruje i prijavljuje alarmom. Dalje, tu je sabirnica koja obezbeđuje vezu između mnogobrojnih kartičnih čitača i računara (Slika 1.). Računar tako može dobiti kompletnu informaciju o mesu i vremenu prilaza, kao i o osobi koja pristupa. Moguće je i zabraniti pristup određenim mestima u određeno vreme, tako da se bilo kakav pokušaj prilaza automatski prijavljuje. I

neki od alarma automatski se pred korisnika postavlja plan cele prostorije ili sprata zajedno sa obeleženim senzorom koji je izazvao alarm. Moguće je videti i sve prethodno alarmirane senzore. Sve se naravno beleži u datoteke tako da se kasnije može bez problema dobiti kompletan i precizan izveštaj o sledu događaja. Sistem za kontrolu video-nadzora nam obezbeđuje i direktnu kontrolu date prostorije, naravno ako postoji video-kamera koja bi nam to omogućila. Jednostavnim klikom na željenu kameru možemo je odabrati i njome upravljati pomoću miša ili će se u određenim situacijama kamera sama aktivirati, jer je direktno praćenje situacije neophodno. Na taj način vreme potrebno za kontrolu i reagovanje svedeno je na minimum. Softver takođe obezbeđuje interakciju između svih podistema kao što su kontrola pristupa i alarmni sistem. Detaljni međusobne povezanosti podistema prevazilaze okvire ovoga teksta pa ih neću detaljnije ni navoditi.

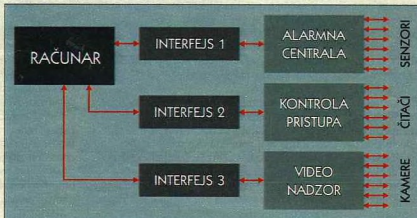
Pomoću posebnog dela softvera se može dobiti i kompletan izveštaj o istoriji svakog podistema na ekranu kao i na štampaču.

Pouzdanost sistema je na veoma visokom nivou što se pokazuje i u praksi. Sistem ipak u sebi sadrži i mere zaštite. U slučaju pada sistema automatski se ponovo podize i nesmetano nastavlja rad. Pri tome se sve beleži u datoteke tako da se uvek može prekontrolisati istorija rada sistema.

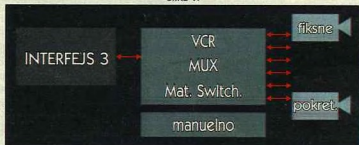
Razvoj

Projekat se ni u kom slučaju ovde ne završava. Pored navedenih mogućnosti postoje još mnogobrojne funkcije o kojima bi bilo preporučljivo pisati u ovom tekstu. Ceo projekat je primenjan čak i u protivpožarnoj zaštiti. Prvaci daljeg razvoja mogu se već unapred sagledati. Jedan od glavnih je prelazak na nove verzije operativnog sistema, kao što je QNX 4.0, a samim tim i novi softver. On bi u sebi sadržao sve korisne osobine, koje bi naravno proistekle iz godina iskustva i funkcionisanja ovog projekta, kao i nove mogućnosti koje se uveliko i ubrzano razvijaju. Za sve to zaslužan je sistemski pristup rešavanju problema kao i velika upornost projektanta. Ovaj primer pored mnogih drugih pokazuje da smo i pored teških uslova ipak sposobni da u ovoj oblasti ostvarimo značajne rezultate. Motivacija bi se naravno pre mogla sagledati u entuzijazmu nego u velikoj zaradi.

Jadran JOSIMOVIC

Slika 1.

Slika 2.

na kraju tu je i veza sa kontrolnim pultom za manuelno upravljanje video kamerama i sistemom video nadzora (Slika 2.). Ova veza će nam obezbediti upravljanje video kamerama pomoću računara, što će mnogo smanjiti vreme potrebno za kontrolu.

Softver

Kao što je gore navedeno celokupan softver izveden je na programskom jeziku C. Programski sistem sastoji se iz nekoliko taskova koji obavljaju specifične funkcije, ali takođe sprovode i stalnu međusobnu kontrolu.

Pristup programu ograničen je upotrebom lozinki. Svako prijavljivanje i odjavljivanje se beleži i u svakom trenutku je moguće doći do ove informacije. Softver takođe obezbeđuje vrlo preciznu kontrolu svih alarma. Ukoliko se aktivira

Mnogo toga dugujemo hipicima!

Zaboravite antiratne proteste, Woodstock, čak i dugačku kosu. Pravi naslednik generacije šezdesetih je kompijuterska revolucija!

Pridošlice Interneta obično se trgnu kada shvate da se nalaze u prostoru koji se mnogo lakše može opisati kao hipi liberalnim, nego hladnim tehno-kratskim. Kao i hippi pokret šezdesetih godina i kompijuterska revolucija izgleda je (premda nekima i sada tako deluje) opasno i anarhično kao borba i prezir protiv jednog centra moći i vlasti, a i pre svega kao borba protiv monopola. (Podsećanja radi, Internet ne poseduje ni niko i niko posebno ne upravlja njime).

Iako se uz malo aproksimovanja može lako izvući paralela između hipi pokreta i kompijuterskih poklonika, mora se reći da su pripadnici hipi generacije (kao oni sami priznaju) u početku na računare gledali kao na sredstva „centralne kontrole“. Hakeri su uspeali da takvu funkciju kompijutera osujete i pretvore ih u oruđe potpune liberalizacije. Ispostavilo se da je takav pravac razvoja tehnologije pravi „kraljevski“ put za budućnost.

„Ne pitajte šta vaša zemlja može učiniti za vas - uradite to sami“, preformulisana je izjava J.F. Kennedija, koja se lako može upotrebiti kao jedan od osnovnih kodeksa hakera. Stiven Levi je u svojoj knjizi „Hakeri - heroji kompijuterske revolucije“ zapisao da postoje tri generacije mladih programera koji su namerno vodili civilizaciju u borbu protiv centralizovanih „mainframe“ računara i njihovog glavnog sponzora - IBM-a. Hakerska etika po Leviju uključuje nekoliko „zavopesti“ koje se mogu svesti na dve, tri rečenice: „Pristup kompijuterima treba da bude neograničen i totalan. Sve informacije moraju biti slobodne. Vlast u koju se nema poverenja vodi decentralizaciju. Kompijuteri menjaju život najbolje.“ Pre Levija, ovi principi nikada nisu zapisani, ali je činjenica da se većina hakera drži njih pri svom delovanju.

Tokom šezdesetih i u ranim sedamdesetim prva generacija hakera isplivala je na odeljenjima

kompijuterske nauke na univerzitetima. Oni su transformisali „mainframe“ kompijuter u virtualne personalne terminale osmisliivši osnove tehnologije koja je danas poznata pod nazivom „time-sharing“ (podela resursa).

Kasnije, krajem sedamdesetih, druga generacija izmislila je i proizvela personalni kompijuter. Nefakultetski hakeri, Stiv Džobs (Steve Jobs) koji je napustio „Reed“ koledž, i Stive Voznjak (Steve Wozniak) inženjer u „Hewlett-Packardu“, pre nego što su postigli uspeh sa „Appleom“ bavili su se proizvodnjom i prodajom takozvanih „Blue-Boxova“ koji su omogućavali besplatno telefoniranje.

„Frontier“ fondacije koja se uspešno bori za prava u cyber-svetu.

U godinama koje su naišle posle Levijeve knjige „Hakeri - heroji kompijuterske revolucije“ stasala je i četvrta generacija kompijutersa koji su napravili nešto sasvim novo - BBS sisteme koji su omogućili slobodno komuniciranje između ogromnog broja ljudi bez obzira na njihovu fizičku udaljenost, socijalni i kulturni status. Ujedno, njihov primer učinio je da se mreža odeljenja američke vojske za odbranu, takozvani ARPANet pretvori, u ono što je danas poznato kao globalna digitalna epidemija poznatija pod nazivom Internet.

Sigurno je da će Mreža transformisati devedesete, kao što su personalni kompijuteri transformisali osamdesete.

Držeći se istih etičkih principa koje je Levi zapisao, četvrta generacija hakera kreira programe koji su poznati pod nazivom „ShareWare“ i „FreeWare“ koji su potpuno dostupni svima koji ih žele. Sa druge strane, pripadnici „hakeraških trupa“ se iz sve snage i dalje bore protiv tajnosti informacija.

Razvoj civilizacije od šezdesetih do današnjeg vremena doneo je i neke dopune kodeksu ponašanja, pa tako ha-

keri smatraju krajnje neetičkim upadanje u baze podataka u kojima se drže informacije o bolesnicima.

Ako se trend opšteg prosperiteta generacija hakera nastavi, a sve što se događalo u istoriji govori da hoće, onda će informaciono doba obeleženo suprotstavljanjem mladih ljudi društvenim normama i tradicijama (koje je nastalo u šezdesetim) stići u novi milenijum vodeno osnovnim hipi načelom. Dakle, definitivno, mnogo toga dugujemo hipicima.

Priredio Relja JOVIĆ

Treća generacija revolucionara, takozvani softverski hakeri ili pirati, pojavila se ranih osamdesetih. Većina njih kreirala je programe za zabavu i obrazovanje namenjene malim kompijuterima. Tipični predstavnici ove generacije je Mič (Mitch) Kapor, bivši predavač transcendentne meditacije, koji nam je podario program Lotus 1-2-3 i time osigurao opstanje „malih“ personalnih računara kao što su Apple i IBM kompatibilci. Kao i većina kompijuterskih pionira, Kapor je još aktivan i koosnivač je

SC4133pci

Procesor AMD 486/133 MHz
RAM 8MB - 60ns
HARD DISK 1.3 GB, FD 1.44 MB
VIDEO PCI SVGA 1MB
MONITOR 14" SVGA Targa L.R.
MINI TOWER, TASTATURA, MIŠ

486DX5
133 MHz **1290**

SC5133pci

Procesor Intel Pentium 133
RAM 16MB - 60ns EDO
HARD DISK 1.6 GB, FD 1.44 MB
VIDEO PCI S3 V+ 1MB
MONITOR 14" SVGA Targa L.R.
MINI TOWER, TASTATURA, MIŠ

Pentium
133 MHz **1750**

SC5166pci

Procesor Intel Pentium 166
RAM 16MB - 60ns EDO
HARD DISK 1.6 GB, FD 1.44 MB
VIDEO PCI S3 V+ 1MB
MONITOR 14" SVGA Targa L.R.
MINI TOWER, TASTATURA, MIŠ

Pentium
166 MHz **1990**

SC6200pci

Procesor Intel Pentium Pro 200
RAM 16MB - 60ns EDO
HARD DISK 1.6 GB, FD 1.44 MB
VIDEO PCI S3 V+ 1MB
MONITOR 14" SVGA Philips L.R.
PRO TOWER, TASTATURA, MIŠ

Pentium Pro
200 MHz **3240**

SPECIJALNA PONUDA
za čitaoce „Sveta kompjutera“

**5%
POPUSTA**

za donosioca kupona iz broja 4/97
(ili čitavog primerka časopisa)

GENIUS SUTLIC

OSNOVANO 1987

MIKRODIZAJN

DISKOVNI PLOŠE	HARD DISK IDE 1.3 GB / 1.6 GB / 2.1 GB / 2.5 GB	370 / 410 / 460 / 500
	HARD DISK SCSI 2.1GB / 2.1 GB WIDE SCSI	720 / 1010
	CD DRIVE: 8x IDE / 12x PLEX SCSI	190 / 530
	FD 1.44MB / IOMEGA ZIP DRIVE 100 MB	50 / 380
KARTICE	PCI 486 DX5-133MHz, 256Kb, EIDE + I/O	220
	PCI 586 PENTIUM TRITON, INTEL 133MHz, 256Kb, EIDE + I/O	540
	PCI 586 PENTIUM TRITON, INTEL 166MHz, 256Kb, EIDE + I/O	840
	PCI 586p PENTIUM PRO, INTEL 200MHz, 512Kb, EIDE + I/O	1990

Garancija dve godine

SVGA	PCI SCSI Adaptec 2940 / 2940 Ultra Wide SCSI	380 / 590
	ETHERNET NE2000 / PCI NE2000 / PRINT SERVER	50 / 60 / 260
	Robotics Sportster 336 INT. / 336 EXT.	310 / 360
	Robotics Sportster Win 336	280
	Fax/modem 14400 INT. / 28800 INT.	80 / 180
	SOUND BLASTER 16bit / Creative AWE 64	60 / 380
	AKTIVNI ZVUČNICI 50W / 60W / 120W	55 / 65 / 100

IZMEĐU DVA BROJA
ČASOPISA NAJNOVIJE CENE
MOŽETE NAĆI NA NAŠEM
WEB SAJTU!

SVGA	VIDEO PCI CIRRUS LOGIC 5440 / S3 TRIO 64+ (1MB)	60 / 70
	DIAMOND 3D 2000 / 3200 (2MB)	250 / 290
	DIAMOND VIPER PRO (2MB) / S3 Virge (4MB)	260 / 170

Deset godina iskustva

KOLOR MONITORI	14" TARGA	410
	14" DTK 14LR	430
	14" PHILIPS 14B	490
	15" TARGA	580
	15" PHILIPS 15A	790
	17" DAEWOO	1190
	17" PHILIPS 17B	1490
	17" PHILIPS 17A	1790
	21" DAEWOO	3090
	21" PHILIPS 21B	3690
21" PHILIPS 21A	5290	

STAMPACI

HEWLETT PACKARD	LaserJet 5L / 5 / 5M	800 / 2840 / 3990
	LaserJet 6P / 6MP	1690 / 2040
	LaserJet 4V / 4MV (A3)	4390 / 6390
EPSON	Stylus 500 / XL Pro (A3)	630 / 2590
	LX-300 / LQ-100	290 / 300
	LQ-300 / LQ-570	350 / 690
	FX-1170 / 2170 (9p A3)	860 / 1140
	LQ-2070 / 2170 (24p A3)	1050 / 1350

www.sutlic.com.yu

RAZNO	MEMORIJE SIMM 8MB / 16MB EDO	95 / 190
	MINI TOWER 200W / TASTATURA	60 / 30
	Genius GRAFIČKI TABLET 12x12 / 12x18	360 / 640
	MIŠEVI (modeli: šareni, optički, bežični, scroll)	20 do 80
	Genius SKENER Mono / ScanColor	120 / 260
	SKENER A4 SP-2 24-bit / HR-2 30-bit	890 / 1290
	HEWLETT PACKARD SKENER A4 HP ScanJet 4p / 4c	990 / 1800

Kosovska 32/I, 11000 Beograd

Tel: 011/3232-607, 3235-998 fax: 3245-126

Radno vreme: od 9 do 17h

APR. '97.

Blizzard 68060/50

Prolećna mećava

Firma „Phase 5“ je proizvođač hardvera za Amigu koji je ostao veran Prijateljici i u periodu recesije nastavio sa razvojem vrhunskog hardvera za aktuelne Amiga platforme. *Blizzard 68060* predstavlja logičku evoluciju serije koja se može pohvaliti najboljim performansama u svim kategorijama.

U dobro poznatoj crnoj kutiji se isporučuje kartica sa kratkim uputstvom o instalaciji i disketom koja sadrži jednu biblioteku (68060.library) i novu verziju komande „CPU“. Jedina korisna informacija u uputstvu tiče se načina instalacije. Da se Amiga ne bi konstantno resetovala, trebalo bi pokrenuti softversku instalaciju sa priložene diskete, a potom karticu instalirati u ležište ispod tastature (*trap door*). Hladnjak i ventilator nisu neophodni ali ako se kompjuter korsiiti i po više dana bez prestanka, bilo bi dobro da se obezbedi dodatno hlađenje unutrašnjosti kompjutera.

Processorski testovi koje smo izveli pokazali su da od fabrički mogućih 80 MIPS-a u praksi možete postići oko 46. Najveće ubrzanje osvarićete na polju „teške matematike“ ili operacija sa pokretnim zarezom. Izmerili smo 33.3 MFLOPS-a, što je gotovo neverovatno skor (oko 46 puta brže od 68882/25). Poznati program za merenje performansi procesora koji postoji u više ver-

zija na nekoliko platformi, *Dhrystone 1.1* daje 125191 *Dhrystone*a u sekundi. Isti source kompiliran pomoću GNU C-a na 486DX4/100 konfiguraciji pod *Linuax*om daje skor od 83000, a pomoću SAS C-a na Amiga 4000/060 daje 90000. Drugi relevantan program za testiranje *BIS* tretira složene kalkulacije seta od milion bipsektiranih elemenata i meri vreme izvršavanja. Na *FirePower ES* mašini (PowerPC 604/130) izvršavanje traje 3.4 s, na AST LX Pentiumu na 90 MHz (Watcom C, MS DOS) isti posao traje 5.9 s. Amiga sa *Blizzardom 68060* u grafičkom okruženju

(*Workbench 3.1*) radi taj posao za 4.75 sekundi.

Ako na trenutak zaboravimo performanse, ostaje nam otvoreno pitanje kompatibilnosti. Iako priložena biblioteka „sve“ probleme i preuzima posao od matematičkih biblioteka to određenim aplikacijama nije dovoljno da bi stabilno radile. Uverili smo se da *World Construction Set* (koji postoji i u varijanti za PC) ne radi korektno, da deo softvera za testiranje „pada“ (*AIBB, Sysinfo3.23*) u toku rada. Sve to sa 68030 procesorom savršeno funkcioniše, pa smo skloni da poverujemo da je 68060 uzrok tome. Treba dodati da sa multimedijalnim paketima *Blizzard 68060/50* radi korektno, te da lokalne srbijanske televizije već nekoliko meseci

uspešno eksploatišu u svojim mašinama.

Verzija sa najsnažnijim prestatnikom „Motoroline“ 68000 familije procesora, donosi „suluđu“ brzinu procesiranja i ništa više – a to je ono što je Amigi nedostajalo.

Nikola STOJANOVIĆ

TIP: Processorska kartica

INFO: MC68060/50, 16 MB FAST, sat

PROIZVOĐAČ: Phase5

KONTAKT: Amiga Center

UTISAK: 82%

Dynamite 128/Video

Herkul u jagnjećoj koži

Renomirani „Hercules“ izbacio je na tržište svoj adut u trci sa sve moćnijim vidovje karticama drugih proizvođača, kao što su STB-ov *Lightspeed 128* i „Matroxova“ *Mystique*.

Dynamite je baziran na „Tsengovom“ *ET6000* 128-bitnom grafičkom čipu koji u poslednje vreme vidamo na sve većem broju kartica visoke srednje klase. U OEM pakovanju proizvođača koje smo imali prilike da testiramo, nalaze se: sama kartica, priručnik za instalaciju, registraciona karta sa garancijom, preplatnom na *CompuServe* (nama neupotrebljivom) i CD ROM

sa svim potrebnim drajverima, demonstracijama mogućnosti, tehničkim podacima, *XingMPEG* plejerom i aplikacijama *Hercules Touch 95* i *Hercules Entertainment Center* čija je instalacija sa CD-a odvijala u najboljem Plug&Play maniru (kada je uključen Au-

toRun). Funkcionalnošću i izgledom *Touch 95* aplikacije smo više nego zadovoljni, s obzirom da integriše sve opcije na jednom mestu, uključujući kontrolu frekvencije osvežavanja, podešavanje rezolucije, virtuelnog desktopa, pa čak i testiranje brzine (Speedy benchmark).

Na kartici tajvanske proizvodnje čija izrada deluje krajnje pedantno i jednostavno (SMD tehnologija) zalemljena su 4 MB MDRAM memorije. Jedna od zamjerki bi se mogla uputiti na nedostatak proširenja hardverskog MPEG deko-

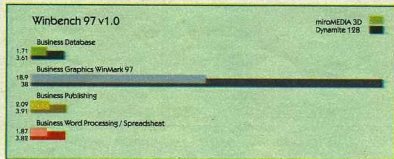
računarske komponente koje prikazujemo u rubrici TEST DRIVE instaliramo i testiramo na konfiguraciji „SC5133PC“ firme „ŠUTLIC GENIUS“ (Intel P5-133HX, 16 MB RAM, 2 GB Seagate, Toshiba 8x CD-ROM, S3 Trio 64V+ 1 MB, Philips 14 C). Zahvaljivamo se firmi „ŠUTLIC GENIUS“ na sponzorstvu ove rubrike.

Prezentualna ocena koju iznosimo na kraju svakog prikaza predstavlja utisak uređnika i autora o proizvodu. Sistem vrednovanja utisaka u obzir ne samo performanse i mogućnosti proizvođača, već i njegovu cenu i dostupnost na domaćem tržištu. Ovakvom sintezom čitaocima predočavamo relativnu poziciju proizvoda na tržištu.

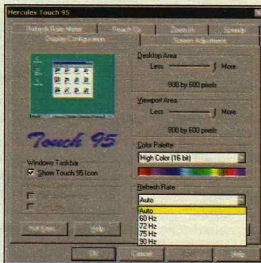
derom preko daughterboarda (isti je slučaj i sa STB Lightspeed-om), što se, doduše, može opravdati i željom proizvođača za što prihvatljivijom cenom. Ono što je specifično za *Dynamite* je 128-bitni „Dual Channel Design“ koji duplira maksimalni prenos podataka i koji zajedno sa brzom *DirectX* podrškom (*DirectDraw/DirectVideo*) omogućava solidna ubrzanja u radu sa najširim spektrom aplikacija - od profesionalnih „office“ i CAD/DTIP programa do 2D/3D igara i multimedijalnog softvera. Ubrzanja se postižu u sferi reprodukcije videa, a hardverski je podržana „color space“ konverzija i skaliranje (sa horizontalnom i vertikalnom interpolacijom). Dekodiranje MPEG-1 kompresovanih video zapisa obavlja se softverski. Sa ugrađenih 4 MB MDRAM-a *Dynamite* može da u rezoluciji 1024 x 768 osvježava

ekran učestanošću od 75 Hz uz svih 16,7 miliona boja (uz preporuku proizvođača da se koristi 17" monitor). Inače, maksimalna frekvencija osvježavanja ekrana je 120 Hz (640x480 u True Color modu) što je ispod mogućnosti *Matrix Mystique* kartice, ali iznad mogućnosti većine monitora koji se kod nas prodaju.

Kada su brzi testovi u pitanju, i za ovu karticu nalpopularnijoj rezoluciji (1024 x 768 u punom koloru) Wintach prijavljuje 446,09 RPM u ukupnom skoru i 852,48 u CAD testu. *WinBench 97* ocenjuje ubrzanje u *Business Database, Publishing* i *WPSS* kategorijama kao više nego dvostruko, što najbolje pokazuje *Graphics Winmark 97* sa 38 naspram miliona piksela u sekundi naspram 19 koje u rezoluciji 800 x 600 u punom koloru kolouru ostvaruje referentna *miro MEDIA 3D* kartica sa 2 MB memorije.

Sve u svemu, prilično izbalansiran proizvod baziran na popularnom grafičkom čipu

pu koji će za cenu od 159 USD solidno ubrzati rad sa većinom „ozbiljnih“ i zabavnih aplikacija.
VOJISLAV CIRKOVIĆ

ZIP: Grafički adaptater
 INFO: GUI i video akcel, E16000 128 bit, 4 MB MDRAM
 PROIZVOĐAČ: Hercules Computer Technologies
 KONTAKT: List Computers
 UŠTAK: 86%

Sound Blaster 16 AWE 32 PnP

Osnovna varijanta – kompletno rešenje

Noviteti u oblasti muzike na domaćem tržištu prava su retkost. Od kartice koje su u proteklom periodu napravile probaj mogu se izdvojiti konfekcijski *Vibra 16* Blasteri sa FM tjunerom i klonovi popularnog *Sound Blastera 16 AWE 32* po popularnim cenama. Jedna takva OEM kartica čije poreklo nismo mogli sa pouzdanošću da odredimo stigla je i u našu redakciju.

Kartica se isporučuje sa četiri instalacione diskete sa „Creativeovim“ softverom i drajverima (a gde su kablovi?). Budući da se radi o PnP verziji kartice (Plug'n'Play), kartica saraduje sa kompjuterom na nivou BIOSa (kod svih novijih Pentiuma) i uredno prijavljuje svoju konfiguraciju. U Windowsu 95 potrebno je malo žongliranja. Instalacioni program odbija da radi dok se prvo ne instaliraju kakvi-takvi drajveri. Windows 95 sam traži nove verzije drajvera za ovu karticu, pa nije loše prethodno utvrditi koja je od neobeležanih disketa ona prava (sa drajverima) i dati mu je na raspolaganje. Kada Windows instalira drajvere, ostaje vam da pokrenete *Setup* na Programs disketu (izbor se smanjuje na tri neobeležena diska) i da onda dovršite instalaciju dodatnog softvera koji se inače isporučuje sa originalnim „Creativeovim“ *Sound Blasterima*. Softverski paket čini sedam programa i uputstvo u elektronskom obliku. U OEM varijanti nema nikakvih kablova, kolekcija So-

und Fontova, tehničke literature i drugih detalja koji čine Gold paket.

Kako se na kartici nalaze podnožja za 32-pinske SIMM-ove, testirani primerak došao je sa 2 MB lokalne memorije koja se koristi za smeštanje instrumenata (*Sound fontovi*). Kartica poseduje dva eksterna ulaza (linijski i mikrofonski) i jedan interni (analogni CD), dva izlaza (linijski i sa pojačala) i MIDI port, ali nedostaje ve potrebni digitalni audio ulaz. Kod nekih verzija *Sound Blastera 16* zabeležili smo veći unos šuma na izlazu nego što je uobičajeno, ali se testirani model dobro pokazao.

MIDI i KOAN muzika sa AWE 32 karticom postaju muzika koja se može slušati. U igrama koje posebno podržavaju AWE (*Bermuda Syndrome*) ukupni doživljaj je ravan ponovnom rođenju. Uzevši u obzir cenu proizvođača i kvalitet uređaja koji ni u čemu ne zaostaje za originalnim verzijama AWE 32 Blastera u luksuznim pakovanjima, *Sound Blaster AWE 32 PnP 16bit* u OEM varijanti predstavlja dobar izbor. Ako ipak želite više od istog proizvođača, potražite njegovog mlađeg brata - *Sound Blaster AWE 64 PnP 16bit* OEM. U stranom katalogu ceni 387 DEM.

Nikola STOJANOVIĆ

TIP: Značajna kartica
 INFO: 16 bit, AWE 32, 2 MB, Line In/Out, Mic In
 PROIZVOĐAČ: Creative Labs (ili nije?)
 KONTAKT: Still Computers
 UŠTAK: 80%

MasterShow Plus

Prezentacija na licu mesta

Donedavno se kao najjeftinije rešenje za desktop video produkciju nametala Amiga, budući da poseduje kvalitetan video izlaz, dok je PC stajao na drugoj strani sa dobrom grafikom koja se nije mogla koristiti bez skupljih dodataka ili uz upotrebu profesionalne video kartice (*Targa* npr.). U mrtvu trku sa „posustalom Amigom“ uključio se PC kada su se pojavili grafički čipovi sa tzv. „TV out“ mogućnostima (*Trident ProVidia 9685*). Prednost kartica sa ovakvim čipovima bile su očigledne – zajedno sa grafičkom karticom solidnog kvaliteta dobili biste i koverter VGA u PAL ili NTSC signal.

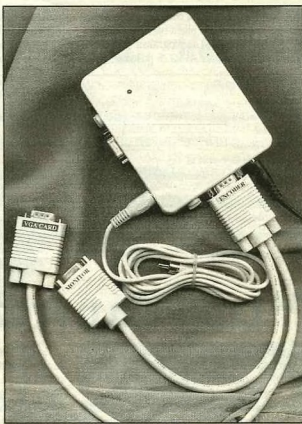
Vlasnicima PC konfiguracija sa jačim grafičkim karticama koje ne poseduju TV izlaz nudi se mogućnost nabavke spoljašnjeg konvertora video signala, kakav je *Master Show Plus*. Ovaj univerzalni VGA video konvertor firme „Visionetics Int.“ dolazi u paketu sa svim potrebnim kablovima, adapterima, napajanjem, dokumentacijom i odvijacima. Instalacija je jednostavna, budući da se svodi na povezivanje konvertora sa grafičkom karticom, VGA monitorom i uređajem koji poseduje jedan od video ulaza po PAL ili NTSC standardu (S-Video, Scart RGB ili kompozitni video). Kako uređaj konvertuje sliku koja je najčešće u rezolucijama koja su više od mogu-

čnosti PAL standarda (768 x 576 u overscan modu) dolazi do hardverskog sažimanja slike (interpolacija tri ili dve horizontalne linije) i gubitka kvaliteta, ali to je zlo koje se ne može izbeći. Pri tome se paleta boja prilagođava drugom standardu, pa i na tom planu dolazi do gubitaka.

Dodatak hardverski podržava podešavanje osvetljenosti, te analogno pomeranje slike po horizontali i skokovito podešavanje vertikalne pozicije slike. Pomoću DIP prekidača može se podesiti overscan ili underscan režim kako po horizontali tako i po vertikali. Na isti način se podešava nivo hardverske interpolacije slike kao i biferisanje pri različitim frekvencijama osvežavanja slike.

MasterShow Plus nudi hardversku kontrolu slike i može se prilagoditi bilo kojoj VGA kartici i bilo kom video ulazu (PAL/NTSC, horizontalne frekvencije od 23 do 40 KHz). S obzirom na cenu, mogućnosti su solidne.

Nikola STOJANOVIC

TIP: Eliterni VGA-u-PAL konvertor

INFO: Scart RGB, S-Video i kompozitni PAL/NTSC izlazi

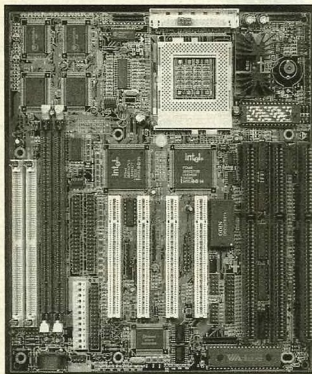
PROIZVOĐAČ: Visionetics Int.

KONTAKT: Elegra

UTISAK: 79%

Noname AL-576

Bezimeni tajvanski triatlonac

Borba oko globalnog tržišta matičnih ploča za Pentium kompatibilce odvija se na više frontova istovremeno. Dva sloja proizvođača i tri grupe proizvođača mogu da egzistiraju na istom tržištu, manje-više nezavisno, sve dok se ravnoteža ne poremeti tako što jedna od strana ne pokuša da preotme deo tržišta od one druge. Tako se desilo da „Intelov“ *Tritone* čipset koji postoji u tri varijante (FX, HX i VX) i predstavlja de facto standard, dobije rivala u SIS-ovom čipsetu (VX klon). Veliki proizvođači matičnih ploča odmah su napravili verzije svojih ploča sa SIS-ovim čipsetom, snizili cenu i preuzeli deo tržišta koje je pripadalo manjim proizvođačima. Bezimenim proizvođačima ostalo je da poboljšaju kvalitet postojećih proizvoda, kako bi nadoknadili nedostatak imena, ili da dalje snize cenu, što bi vodilo ka bankrotu. Njihova reakcija bila je kompromisna.

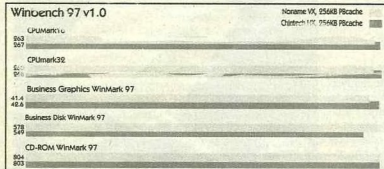
Na prvi pogled mogu se uočiti uštede koje je proizvođač preduzeo ne bi li snizio cenu ploče. Kao prvo, smanjena je veličina ploče, a svi konektori na ploči su rea-

lizovani u običnoj igličastoj varijanti bez plastičnih „idiot proof“ ležišta. Na ploči je odštampana šema džamperisanja za različite tipove procesora, tako da uputstvo nije neophodno. Ugrađen je „Windbond“ I/O kontroler, „Odinov“ sat sa baterijom i „Awardword“ PnP BIOS. Budući da je u pitanju *Tritone VX* čipset (82371SB, 82437, 82438), koji radi kako sa SIMM tako i sa DIMM memorijskim modulima, ugrađena su po dva DIMM i SIMM ležišta. Za dve SIMM banke napon (3,3 ili 5V) podešava se jednim setom džampera, dok se za svaku od dve DIMM banke postoje dva seta džampera. Pažnju privlači 30-pinski konektor, tih po red procesora, koji u uputstvu nije dokumentovan, već samo označen kao *VPM*.

Iz uputstva se može saznati da isti proizvođač nudi i verziju ploče sa 512 KB Pipelined Burst keša. Samo uputstvo na desetak strana je prilično šturo, ali su barem objašnjene opcije u *Chipset Features Setup*, sa preporučenim vrednostima. Ako zanemarimo opciju Auto koju bi trebalo pokrenuti jedino u slučaju da nešto ne radi kako treba, preporučene vredno-

sti (premda „nasvirane“ u odnosu na konzervativne) su one sa kojima ploča najbolje radi.

Prvi brzinski testovi u programu *System9*, u okviru *Norton Utilities 95 v2.0*, pokazali su da

ploča za nijansu sporija od referentne *Chntech HX* ploče kako u procesorskim performansama (32,7 prema 32,9), tako i u transferu sa diska (čitanje 20, upis 21, prema 21,1 i 22,8). U realnom

svetu se razlike ne mogu osjetiti, ali se mogu izmjeriti pomoću *Winbench 97* paketa. Ploča je bolja u *Disk WinMarku*, ali je sve u svemu za nijansu lošija od referentne.

Ako je suditi po nekoliko ploča koje smo nedavno vide-

li, proizvođači bez imena su u situaciji sa početka priče odrađevali tako što su poboljšali kvalitet, ali su i cenu modifikovali kako bi opstali na tržištu. Čime bi se u aktualnoj situaciji kupac mogao privoleti da za najvažniji dio svog računara odabere bezimenog proizvođača, kada za nekih desetak DEM može postati ponosni vlasnik ploče sa imenom i svim što to ime nosi? Verovatno nižom cenom i ekvivalentnim performansama.

Nikola STOJANOVIĆ

TIP: PCI Pentium matična ploča
INFO: Intel 430V2 čipset, 256KB P8 keš, 4XPCI, 3XISA
PROIZVOĐAČ: Nepoznat
KONTAKT: Computer Dream
UTISAK: 76%

PowerView TV plus

TV program u Prozorima

Posle poplave TV tuner kartice na našem tržištu (vidi poslednjih nekoliko brojeva SK-a), konačno se pojavio proizvod koji objedinjava TV tuner i video karticu. U pitanju je kartica neafirmisane firme „AV Labs Inc.“ iz Kalifornije pod nazivom *PowerView TV plus*. U lepo dizajniranom pakovanju, pored same kartice, nalaze se i infracrveni daljinski upravljač (pravi pravcati!), mali uređaj za prijem signala sa daljinskog koji se potom prosleđuju na serijski port, diskete sa neophodnim drajverima i programima za kontrolu funkcija uređaja kao i svi potrebni kablovi. Posle ugradnje kartice u jedno od slobodnih PCI podnožja,

na zadnjoj strani računara „osvanuli“ su konektori za audio izlaz, antenski ulaz, video ulaz, audio ulaz i SVGA konektor. Na samoj kartici nalazi se i igličasti konektor za priključivanje DTV kamere i SVideo ulaz (za koji je priložen odgovarajući kabl sa standardnim 4-pinski SVideo džekom), kao i konektori za teletext modul i hardverski MPEG dekodir. *PowerView* je baziran na već poznatom „Cirrus Logicovom“ *CL-GD5446* čipu u reviziji *BV* sa ugrađenim megabajtom video memorije brzine 50 ns (korejskog porekla) koja se preko ugrađenih soj-podnožja može proširiti do 2 MB. „Philipsov“ tuner koji nam je od ranije poznat sa *PixelView* kartice i ovde je našao svoje mesto.

Sama instalacija teče prilično lako. Windows 95 će, kao i kod većine „plug'n'play“ proizvoda prepoznati o kablov se kartici radi i dodeliće joj svoj 5434 drajver. Po tom, je potrebno instalirati verziju drajvera sa disketa, pri čemu treba biti pažljiv kako se aktualne verzije drajvera (posebno DirectX 3) ne bi prebrisale starijima sa disketa (o čemu će vas i sam Windows upozoriti). Sledi instalacija programa *TVtap* za kontrolu TV slike u okviru klasičnih Windows prozora. Da bi se koristio daljinski upravljač, potreban je jedan slobodan serijski port i softver *Remote Master*. Srećom po vlasnike eksternih modema, sve funkcije i bez daljinskog upravljača, budući da *TV Tap* pokriva sve opcije sa daljinskog, s tim što stoji na desetnom zvučniku sa kartice se priloženim kablovima može dovesti bilo na zvučnu karticu, bilo na aktivne zvučni-

ke ili HiFi pojačalo. U samom radu *PowerView* pruža dosta korisnih mogućnosti: pored pomeranja i „razvlačenja“ slike u prozoru, tu je i opcija da se TV program prikazuje u minijaturnom okviru iznad nacrtnog daljinskog upravljača na desktopu – korisno ako želite da radite u nekim drugim aplikacijama i da istovremeno pratite omiljenu emisiju. Softver je lak za upotrebu i poseduje sve neophodne komande i podešava-

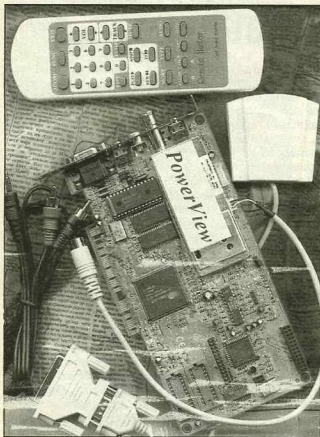
nja (od traženja i finog podešavanja stanice, preko kontrole slike i boja, ponore sreevo zvuka itd.) i sve je podešeno tako da proradi „iz prve“ bez intervencije korisnika. Zvuk na linijakom izlazu je izuzetnog kvaliteta (naravno ako slušate direktno preko aktivnih zvučnika) i nadmašuje onaj sa prvih TV-a. Sa slikom je već drugačija priča – potreban je izuzetno dobar signal na antenskom ulazu kako bi kartica mogla da pruži sliku odgovarajućeg kvaliteta. U suprotnom će biti dosta „trnjanja“ (ono što je kod nas bilo slučaj). Zamrzavanje slike i snimanje frejma na hard disk ostavlja se pritiskom na samo jedan taster, ali nije moguće skinuti sekvencu i snimiti je kao video klip. Semplovanje zvuka ne

predstavlja problem ako posedujete zvučnu karticu sa linijakim ulazom, ali uz malo truda može se iskoristiti i mikrofonski ulaz.

Opšti utisak koji je *PowerView TV plus* ostavio na nas dosta je solidan tim pre što je u pitanju prvi ovakav proizvod (Integriran TV tuner i video kartica) koji smo imali prilike da testiramo. Ono što je posebna pogodnost je da zauzima samo jedan PCI slot na vašoj matičnoj ploči štediti pri tom dragocene ISA slotove (koje inače koriste druge TV tuner kartice). Po našem mišljenju, kartica je elegantno rešenje za prosečnog korisnika dok je za „power users“ možda bolje da kupe samo TV tuner varijantu *PowerView-a* da za grafiku koriste 128-bitni Dinamit ili Herkulesa.

Vojslav ČIRKOVIĆ

TIP: Grafični adapter sa TV tunerom
INFO: CL-GD5446, PAL tuner, SVideo In, daljinski
PROIZVOĐAČ: AV Labs Inc.
KONTAKT: Computer Dream
UTISAK: 80%

Aims Lab RadioTrack

Radio, ne radio – svira ti radio... kartica

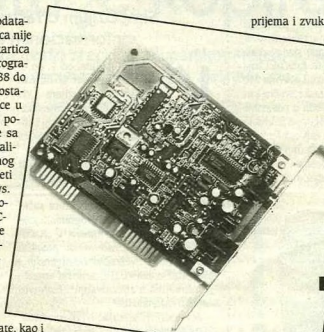
U eri postojanja najrazličitijih dodataka za PC računare, radio-kartica nije neko čudo. Ova 8-bitna ISA kartica omogućava praćenje radio programa u UKT (odnosno FM) opsegu od 88 do 108 MHz. Instalacija je krajnje jednostavna i sastoji se od ubacivanja kartice u slobodan ISA slot vašeg komputera, povezivanja sa antenom (koju dobijete sa karticom) i zvučnicima (odnosno slušalicama), i na kraju instaliranja potrebnog softvera koji se nalazi na jednoj disketi i postoji u verzijama za DOS i Windows. Korisniku ostaje da odredi adresni pojas koji kartica koristi (20C-20F ili 30C-30F). Pod Windowsom 95 proradila je „iz prve“, a u DOS-u je koristila u različitu adresu. Program za kontrolisanje radija je grafički atraktivan i funkcionalan i omogućava automatsko pretraživanje, fino podešavanje, tajmer i memorisanje do 99 stanica.

Zahvaljujući velikoj anteni koju dobijate, kao i ugrađenim keramičkim filterima na samoj kartici kvalitet

prijema i zvuka uopšte je odličan. U poređenju sa *Vibra 16 Sound Blasterom* sa FM tunerom, radio koji dobijate uz *RadioTrack* se čini boljim rešenjem kako po kvalitetu zvuka tako i po izboru softvera.

Ako već posedujete zvučnu karticu a potreban vam je i prijem radija - *RadioTrack* je prava stvar za vas. Za skromnu sumu novca dobijate koristan i kvalitetan proizvod koji ne mora biti samo deo vašeg multimedijalnog sistema, već i deo kućne audio opreme. Ako tek kupujete računar, razmislite o *Sound Blaster VIBRA 16 FM* kartici sa kojom za nešto više novca, dobijete i zvučnu karticu, štedeći jedan dragoceni ISA slot.

Vladimir PRELOVAC

TIP: Radio tuner

INFO: 88-108 MHz FM Stereo, antena

PROIZVOĐAČ: Aims Lab

KONTAKT: Hemrodista

UTISAK: 73%

Squirrel SCSI Interface

Veverica zvana Skazi

Preferirani sistem za povezivanje eksternih uređaja na Amigu od prvih dana bio je SCSI. Proširoštvu koju ovaj standard pruža neprikosnovena je za korisnike koji na svoju ubrzanu i proširenu Amigu 1200 žele da priključe nešto više od hard diska, CD-ROM-a, modema, štampača i nekoliko disketnih jedinica. SCSI vam omogućava da na sve to dodate još sedam uređaja poput brzih hard diskova, strimer (SyQuest npr.), DAT-a, CD-ROM čitača i pisača, te izmenjivih magnetooptičkih uređaja i skenera.

Squirrel SCSI dolazi iz poznate engleske firme „HiSoft UK“ koja se bavi Amiginim softverom i hardverom. Predstavlja SCSI adapter koji se priključuje na PCMCIA interfejs smješten na levoj strani Amige 600, odnosno 1200. *Squirrel SCSI* podržava SCSI-1 i SCSI-2 standarde ustoličene još 1986. godine. Jasno je naznačeno u uputstvu da se ne radi o brzom *Fast SCSI* ili *Wide SCSI* adapterima veće propusne moći, već o skromnijem adapteru sposobnom da postigne transfer od oko 1 MB/s na neproširenoj Amigi 1200. Njegova prednost je cena od oko 150 DEM koja je upoila niža od SCSI II dodatka za *Blizzard* karticu.

Kako se radi o uređaju koji se povezuje na PCMCIA (ili PC Card), *Squirrel SCSI* predstavlja Plug&Play uređaj čija instalacija ne može biti jednostavnija nego što jeste. Potrebno je samo ne-žno utaknuti PCMCIA karticu u odgovarajući prorez na levoj strani Amige. S druge strane kabla koji izlazi iz kartice nalazi se eksterni 50-

pinski SCSI konektor kojim se SCSI adapter povezuje sa SCSI uređajem. Ukoliko se povezuje samo sa jednim uređajem, kakav je

recimo skener koji na poleđini poseduje samo jedan 50-pinski eksterni SCSI konektor, onda se time i završava hardverska instalacija, budući da su takvi uređaji interno terminisani. Da bi se formirao SCSI lanac od više uređaja potrebno je da na svakom od njih postoje dva istovetna SC-

SI konektora. Jedan od konektora mora biti povezan sa prethodnikom u lancu, koji je u ovom slučaju SCSI adapter, a drugi sa sledećim SCSI uređajem. Svakome od uređaja mora se dodeliti jedinstven SCSI ID (identifikacioni) broj (od 0 do 6) a poslednji uređaj u nizu mora biti zatvoren pomoću SCSI terminatora. Potonji može biti izveden kao interni, u obliku keramičkog otpornika sa više nožica, ili kao eksterni u obliku zatvorenog konektora. SCSI-2 je uveo i nešto efikasniji aktivni sistem za terminisanje povratnog i reflektujućeg signala koji stvara smetnje i šum na komunikacionom kanalu. Aktivni terminatori su nešto skuplji i preporučuju se za osetljivije SCSI lance čija dužina prelazi sigurnih 6 m.

Softverska instalacija se sastoji u pokretanju *SCSIInstall* ikonice sa priložene diskete. U slučaju da se SCSI podrška instalira na mašinu sa internim hard diskom, potrebno je izabrati odgovarajuću opciju prilikom instalacije, čime će se instalirati i svi raspoloživi SCSI drajveri.

Squirrel SCSI je pogodan kao jeftino SCSI rešenje, ali je upotrebljivost ograničena performansama adaptera. Ako nameravate da kupite SCSI, zbog CD-recording uređaja, preporučujemo vam skuplji *Blizzard SCSI kit*, ali ako imate nameru da pomoću SCSI-a pristupite uređajima za masovno skladištenje podataka, *Squirrel SCSI* će odlično poslužiti.

Nikola STOJANOVIĆ

TIP: SCSI adapter

INFO: PCMCIA 2, 50-pin mikro D SCSI, 7 uređaja

PROIZVOĐAČ: HiSoft UK

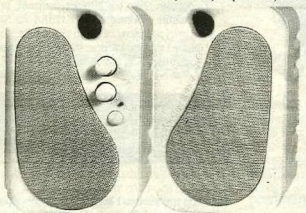
KONTAKT: Amika Center

UTISAK: 70%

Multimedia Speaker MS-301W

Par za plići džep

Pored već afirmisanih proizvođača audio dodataka („Koss“, „Yamaha“, „Sony“) u poslednje vreme smo svedočili da se sve više anonimnih (no name) proizvođača uključuju u trku za to perspektivno tržište. Zvučnici koje smo imali prilike da testiramo ovih dana samo su potvrda ove konstatacije. U pitanju su dve aktivne dvosistemске zvučne kutije snage 2x80 W. Kao i većina sličnih proizvoda u poslednje vreme, lake su i relativno malih dimenzija (pogodne za radne stolove sa malo slobodnog prostora). Epitet „dvosistemski“ znači da imaju dve zasebne zvučne membrane – jednu za visokofrekventne komponente zvuka i drugu za srednje i niskofrekventne. To bi trebalo da znači verniju i čistiju reprodukciju zvuka

ka od „jednosistemskih“ što se i kod ovih zvučnika pokazalo tahnim. Takođe, tu su i bas-refleksi izvedeni na vrhu svake od kutija. Na levom zvučniku nalaze se dva kontrolna potencijometra: „volume“ za podešavanje jačine zvuka i „tone“ za podešavanje boje tona (bar bi trebalo). Kao i slične zvučne kutije i ove su izvedene sa ugrađenim pojačavačima snage (aktivne su). Zvučnike smo testirali u radu sa trenutno, najraširenijim zvučnim karticama na našem tržištu (klonovi SB 16 i AWE 32). Došli smo do potvrde starog pravila: „koliko para (za kartice) toliko muzike“. To znači da ne treba očekivati dobar zvuk čak i iz kvalitetnih zvučnika ako su priključeni na kartice sumnjivog porekla (i kvaliteta). Sami zvučnici su imali prilično vernu reprodukciju i pokazali se sasvim zadovoljavajuće. Potom smo ih „stavili na još veću muku“ i priključili na izlaz za slušalice CD ROM drajva i slušali muzičke CD-ove preko njih. U „igri“ su, radi što verodostojnijeg testiranja bile različite vrste muzike (klasična, rok, techno). Zvučnici su prilično dobro prošli i ovaj test, izuzev činjenice da su im „basovi“ malo nedostajali, i a da su „produvali“ na oko 75% deklarisanе snage. Zato vam savetujemo da, ako i vi ovako budete slušali CD-ove, potencijometar na samom CD ROM drajvu „odvratne“ od kraja pa onda dodatno pojačavate na samim zvučnicima da pojačalo ne bi unosilo dodatni šum. Zvučne kutije su lepo upakovane u plastična kućišta boje slovene kosti i mogu se razdvojiti na međusobno rastojanje od 1,2 m, radi vernijeg stereo utiska. Korisno kod njih je i to što su se proizvođači konačno setili da ispravičaje ugrade u jednu od kutija pa se na mrežni napon priključuju samo običnim kablom.

Sve u svemu, ovi zvučnici deluju kao jedan od proizvoda koji ne pretenduju toliko da budu najbolji u svojoj klasi koliko da budu pristupačni i za (naš) plići džep.

Vojslav ČIRKOVIĆ

TIP: Multimedijski stereo zvučnik

INFO: Dvosistemski, aktivni, 80 W BHP, imp. 4 Ω

PROIZVOĐAČ: Nepoznat

KONTAKT: S&S Computers

UTISAK: 72%

YU Info '97.

Simpozijum o računarskim naukama i informacionim tehnologijama

Kao i ranijih godina, od 1. do 4. aprila na Brezovici je održan tradicionalni simpozijum „YU Info“. Ovogodišnja manifestacija odvijala se u organizaciji Univerziteta u Nišu, Univerziteta u Prištini i YUINFO asocijacije.

Program je bio podeljen u jedanaest sekcija koje su se bavile različitim temama i to: „Informacioni sistemi“, „Internet i multimedija“, „Arhitektura računara“, „Programiranje i programski jezici“, „Računarska simulacija“, „Računarske mreže“, „Sistemi za podršku odlučivanju“, „Veštačka inteligencija i ekspertni sistemi“, „Primenе računara“, „Informatika u obrazovanju“, i „Pravni aspekti informatike“.

Simpozijum je trajao tri radna dana. U toku prvog, dakle 1. aprila, izvršeno je svečano otvaranje manifestacije, nakon koga je „CORES“ imao svoju pre-

zentaciju „D-Link“ mrežne opreme sa životnom garancijom, „Intelovih“ super-servera i OKI programa, i „Si-Graf“ koji je između ostalog predstavio seriju „Silicon Graphics“ računara O2, Octane i Origin 2000. Istog dana održana su i predavanja gostiju iz inostranstva.

Tokom drugog dana, uz redovan simpozijumski program, svoje prezentacije održali su „MicroSys“ i „Progres“, kao i „Mikro knjiga“.

Trećeg dana nastavljeno je sa izlaganjem stručnih radova, a 4. aprila, nakon svečanog zatvaranja učesnici su napustili Brezovicu.

Opšti je utisak da je simpozijum i u stručnom i u organizacionom smislu jako dobro realizovan, i da će se sledeće godine manifestacija sigurno ponovo održati.

Relja JOVIĆ

GOVORI SE

Internet 2

Prošlog oktobra, 34 američka univerziteta pokrenula su „Internet 2“, nezavisnu računarsku mrežu koja će ih međusobno povezati. U međuvremenu su se pridružili i drugi američki univerziteti, tako da je njihov broj narastao na oko stotinu. Novi Internet funkcioniše paralelno sa postojećim. Od nove mreže očekuje se veća pozdanost, a zahvaljujući oko 1000 puta bržim vezama, američki studenti će raspolagati boljim resursima za multimedijalne aplikacije, kao što su virtuelne laboratorije, digitalne biblioteke, pa i prenos slika i žive slike, tj. telekonferisanje.

Nekoliko asocijacija američkih univerzitetskih ustanova sada se udružilo tražeći od američkog kongresa pomoć u finansiranju ovog veoma skupoj i dugotrajnoj (oko pet godina) projekta. Pored odredenih sredstava kojima sami raspoložu, univerziteti od američke vlade očekuju oko 50 miliona dolara godišnje. Naravno, obrazlaže se da će Internet 2 biti od koristi ne samo studentima, već čitavoj zemlji. Dragocena pomoć stiže i od velikih korporacija. Tako, je na primer, „Cisco“ nedavno objavio da će pomoć ove firme „Internetu 2“, tokom trajanja ovog poduhvata postepeno dostići cifru od milion dolara. (ts)

EUnet u Nišu

UNišu se planira otvaranje novog Internet čvorovišta čiji će provajder biti „EUnet“, tako da će preko Beograda i Novog Sada, ovo biti treće čvorovište u Srbiji. Posle Niša na red će doći još nekoliko čvorovišta u Srbiji: Priština, Kragujevac...

O ovim planovima govorilo se na predavanju održanom 20. marta u novoj zgradi niške firme „Elektrotehna“. Ovakva predavanja nisu novina, održavaju se još od prošle godine.

Kako je istaknuto, čvorovište u Nišu će se otvoriti 1. maja, pa će tako mnogi pretplatnici iz Niša smanjiti svoje telefonske račune. Time će se u Nišu pojaviti prvi komercijalni provajder, pošto je do sada jedini izlaz na Internet putem lokalnog razgovora bio moguć preko akademске mreže, čiji se centar nalazi na Univerzitetu u Nišu. (ds)

Internet Drive-In

Treba se setiti... On-line firma „America Hometown“ otkupila je prostor nekadašnjeg fast food drive-in lokala i na šalteru za naručivanje hrane postavila računare priključene na Internet. Vozač se dokotrija do šaltera i ima na raspolaganju pet minuta da pregleda e-mail ili na brzaka pronađe neki sajt i pogleda traženi podatak. (nv)

Šta je kopirajnt

Iako se izraz copyright često sreće u računarskoj industriji, samo mali broj korisnika računara zna šta on zapravo znači

Termin „copyright“ primenjuje se i u ostalim oblastima života. Odnosno na svim vrstama proizvoda. Ali u tekstu ćemo se baviti samo onim delom koji se odnosi na računare. Da bismo uopšte mogli da pričamo o kopirajntu, prvo moramo da razjasnimo šta taj pojam predstavlja. Kopirajnt je pravo nad intelektualnom svojinom koje se garantuje autoru na određeno vreme, dajući mu ekskluzivna prava nad njegovim proizvodom. Pri tom se pod proizvodom podrazumevaju literarna dela, muzička dela, razni gotovi proizvodi, računarski programi itd. Termin „copyright“ odnosi se isključivo na originalan rad autora i ne može se primeniti na ideje, informacije, činjenice ili već postojeće materijale koji se uključuju u taj proizvod.

Standard za originalnost je veoma nizak. „Original“ znači samo da je određeni proizvod u vlasništvu određenog autora. Ne postoje nikakvi zahtevi da taj proizvod bude različit od nekoga što je već ranije napravljeno. Potreban je samo minimalan nivo kreativnosti da bi autor mogao da proglašuje kopirajnt nad svojim proizvodom. Na primer, ako postoje dva identična programa koji su istovremeno nezavisno napisana na različitim mestima i od strane različitih autora, oba mogu dobiti kopirajnt.

Ljudi često pogrešno pišu (i misle) „copywrite“, verovatno zato što ih ovaj pojam asocira na pisanje materijala. Korektan naziv je „copyright“. Reč je izvedena iz autorovog prava da kopira, odnosno publikuje svoj proizvod u raznim medijima i da njime raspolože po svom nahođenju.

Postoji sedam vrsta prava na koje može da se pozove autor proizvoda.

- **Reproduktivno pravo:** pravo da se proizvod može reprodukovati i kopirati.

- **Adaptivno pravo:** pravo da se proizvode novi proizvodi bazirani na proizvodu koji je pod kopirajntom.

- **Distribuciono pravo:** pravo na distribuciju proizvoda.

- **Izvršno pravo:** pravo da se proizvod koristi u javnosti.

- **Pravo prikazivanja:** pravo da se proizvod prikaže u javnosti.

- **Pravo na prisvajanje:** pravo autora na autorski honorar i na upis svog imena na proizvodu.

- **Pravo integriteta:** pravo autora da zaštiti svoj proizvod samo kao integralnu celinu, a ne samo kao skup odvojenih delova, odnosno pravo da sme da zahteva distribuciju i korišćenje proizvoda samo u integralnom obliku.

Kako se postavlja kopirajnt na proizvod? Veoma jednostavno. U većini zemalja, uključujući i našu, svaki originalni proizvod (u našem sluca-

ju program) automatski dobija pravo na kopirajnt. Nije bitno da li se taj program nalazi na papiru, hard disku ili disketi, važno je da to vaš proizvod i da ste vi učestvovali u njegovoj proizvodnji.

Zastarevanje kopirajnta

Generalno, kod svih proizvoda koji su načinjeni posle 1. januara 1978. godine (u šta spadaju i svi računarski programi koji se danas koriste) kopirajnt zastareva pedeset godina posle smrti autora. Nakon isteka tog perioda proizvod automatski postaje *public domain*. Ako je proizvod delo dva ili više autora, zastarevanje će biti pedeset godina posle smrti poslednjeg živog autora. Za proizvode anonimnih autora, ili autora pod pseudonimom, kopirajnt zastareva posle 100 godina od datuma kreiranja proizvoda ili 75 godina posle prvog predstavljanja proizvoda, zavisno šta će se prvo dogoditi. Kopirajnt na proizvode koji su nastali pre 1978. godine zastareva drugačije, ali pošto iz tog doba nema softvera koji se danas koristi, taj period nećemo više pominjati.

Vlasništvo nad proizvodom

Ako autor proizvoda radi samostalno i za sebe, pitanje vlasništva je suvišno. U tom slučaju

vijeni isključivo u pisменоj formi i potpisano od strane predstavnika kompanije i autora proizvoda. Ako ugovor nije napravljen na taj način - nije važeći i bez obzira na sve autor proizvoda ostaje i vlasnik.

Oznaka kopirajnta

Važeća oznaka kopirajnta sastoji se iz tri dela: - Slovo „C“ u krugu - „©“ (koje se, logično, zove „copyright simbol“) ili reči „Copyright“ ili skraćeno „Copr.“

- Godina prvog publikovanja proizvoda

- Ime vlasnika kopirajnta

Vrlo često se u slučajevima kada nije moguće prikazati „copyright simbol“ može videti oznaka „(C)“ („C“ u zagradama). Međutim, to nije pravilno rešenje, već treba slovima napisati „Copyright“ ili „Copr.“. Ovo je veoma važno jer u nekim državama oznaka „(C)“ nije definisana. Što automatski znači da u tim državama za proizvode sa tim znakom neće važiti kopirajnt.

E-mail poruke

Trenutno smo u dobu ogromne ekspanzije Interneta. Svakodnevno nam stižu, a i sami šalje-mo, veliki broj poruka širom sveta. Samo po sebi nameće nam se pitanje da li se kopirajnt odnosi i na e-mail poruke? Skoro uvek. Kako je već napisano, kopirajnt može dobiti svaki proizvod u kome postoji makar mala doza kreativnosti. U tu kategoriju spada i svaka poruka koja je samostalno napisana. Jedino se izuzimaju poruke koje su prekućane iz nekog drugog izvora. Naravno, odmah se nameće drugo pitanje - da li prekućavanjem tuđih poruka kršimo kopirajnt? Najčešće ne. Prvi slučaj kada se to neće dogoditi je pri prekućavanju celokupnih poruka, zajedno sa potpisom autora originalne poruke. Takođe, dozvoljeno je prenositi kraće delove literarnih dela, razne kritike, mišljenja itd.

Drugi važan slučaj kada ne dolazi do kršenja kopirajnta, a koji je veoma rasprostranjen, je *quodtranje* (citiranje ili prepisivanje) delova poruka na koje se odgovara.

Fontovi

Pre bilo kakve priče o kopirajntu u ovoj sferi moramo da razlichimo razliku između izraza *font* i *typeface*. *Typeface* je šema izgleda slova, a *font* je računarski fajl ili program (ili, nekada, parče metala u štampariji) koji fizički predstavlja *typeface*. *Font* u nekim slučajevima može da poseduje kopirajnt, ali je generalno prihvaćeno da *typeface* ne može.

on je jedini mogući vlasnik kopirajnta nad proizvodom. Međutim, ako autor proizvoda radi u nekom preduzeću, pitanje vlasništva može da zavisi od više stvari. Inicijalno, vlasnik kopirajnta je autor, mada postoje slučajevi kada to postaje preduzeće.

Takav slučaj je, na primer, kad se pravi ugovor po kome se vlasništvo nad proizvodom prepušta kompaniji. Ugovor mora da bude napra-

Da bi font mogao da poseduje kopirajtu mo- ra da preraste u neku vrstu računarskog progra- ma. To znači da može da se na neki način menja i transformiše. Taj zahtev ispunjavaju TrueType fontovi, za koje se može reći da predstavljaju ne- ku vrstu umetničkog rada. Sa druge strane, bit- map fontovi ne omogućavaju dovoljan stepen originalnosti da bi mogli da poseduju kopirajtu.

Typeface bitmap fontovi iako ne mogu da po- seduju kopirajtu mogu da budu patentirani, ali to ne spada u temu ovog teksta.

„All Rights Reserved“

Jedna od prvih konvencija o kopirajtu održa- na je 1911. godine u Buenos Airesu pod naziv- om „Convention on Literary and Artistic Copy- rights“ (Konvencija o literarnom i umetničkom kopirajtu). Na ovoj konvenciji odlučeno je da ako proizvođ poseduje kopirajtu u jednoj od zemalja potpisnica konvencije, taj kopirajtu važi i u svim ostalim zemljama potpisnicama. Te zemlje su se obavezale da će se priznavati kopirajtu bez ikav- kih dodatnih formalnosti (registracije u toj zemlji itd). Tada je stvoren izraz „All Rights Reserved“ koji je dodavan svim proizvodima sa kopirajtu u tim zemljama.

Iako konvencija iz Buenos Airesa više ne va- ži, izraz „All Rights Reserved“ se i dalje zadržao i najčešće se može naći kod računarskih proizvo- da.

Public Domain

Suprotna stvar kopirajtu je „public domain“. Proizvođ koji je proglašen za public domain može svako da slobodno koristi i bilo koje svrhe. Pri tome postoje dva ograničenja: takav proizvođ (softver, na primer) može da se distribuira isključivo u originalnom obliku i pri korišćenju takvog proizvoda obavezno je navesti u dokumentaciji naziv public domain proizvoda i ime autora.

Postoji nekoliko načina da neki proizvođ po- stane public domain:

- Kopirajtu je istekao;
- Proizvođ je nastao kao plod rada državne vla- de i kao takav ne može da dobije kopirajtu;
- Zbog svoje prirode ne može da dobije kopirajtu. To su, recimo, naslovi, imena, kratke fraze i slo- gani;
- Povlačenje kopirajtu. To je vrlo redak slučaj, a nastaje kad autor odustane od prava na svoj proizvođ.

Ponekad se mogu pronaći slučajevi gde u do- kumentaciji računarskog programa piše „Ovaj program je public domain“. Možete ga slobodno distribuirati, ali ga ne smete naplaćivati više od cene medija na kome se nalazi“. Izjave kao ova su kontradiktorne. Ako je program public doma- in, znači da sa njim možete da radite šta želite, uključujući i prodaju. Ako postoje bilo koja ogra- ničenja u vezi programa (ne računajući ona dva navedena na početku ovog poglavlja), taj program nije public domain. Čak i ograničenje da se program može deliti isključivo besplatno, ne svr- stava program u public domain, jer se autor po- ziva na distribuciono pravo.

Kada program jednom dobije status public do- main, na njega se više ne može postaviti kopirajtu.

Branislav BUBANJA

Kai Power Tools Bryce 2

Lepota stvaranja – kompjuterskih pejzaža

Najnovija alatka iz serije Kai Power To- ols nosi naziv Bryce 2. Ovu puta momci iz „Metatools“ su napravili pravi biser – program za generisanje pejzaža sa impozantnim mogućnostima, ali i tradicionalno dobrim interfejsom koji prati proizvode ove kuće.

PC računari se ne mogu pohvaliti velikim izborom kvalitetnih programa za generisanje pejzaža. Programi koji su postojali bili su ili su-više komplikovani za upotrebu ili suviše malih mogućnosti i lošeg kvaliteta finalne slike. Bryce 2 je program koji (napokom) ova oblast približava kreativnim ljudima koji ne žele da se „tuku“ sa programom.

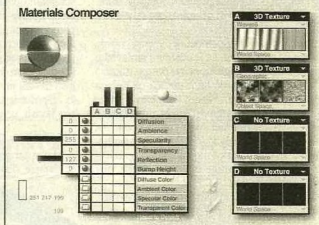
Osnovni ekran je promjenljive veličine zavisi- no od toga koju ste veličinu slike odabrali. Ceo rad se odvija kontrolama postavljenim oko gla- vnog prozora za postavljanje objekata. U gornjem levom uglu strane nalazi se mali Preview prozor koji može da se namesti na auto-update, tako da se tokom rada non-stop ima uvid kako će slika izgledati po završenom renderingu, što štedi mnogo vremena jer nema potrebe za stalnim pro- binim verzijama.

Rad se zasniva na raspoređivanju različitih tipova objek- ta. Kreacija objekata se vrši izborom opcije Create. Tik uz radni prostor pojavljuju se objekti koje možete kreirati. Izbor je stvarno velik. Pored standardnih terena, stena, vode, mogu se ubaci- ti kocka, torus, piramida, a i 2D slike. Bryce omogućava i uvoz gotovih objekata u DXF for- mat i njihovo uklapanje u pejzaž. Iako je ovo korisna mogućnost, ubacivanje DXF objekata umnogome usporava rendering.

Tereni se formiraju veoma jednostavno. Ka- da se odabere kreiranje terena, dobija se ran- dom generisana površina. Editovanje terena se

vrši u posebnom ekranu i vrlo je lako i efika- sno. Svetli delovi na 2D mapi na osnovu koje se formira teren znače uzvišenije delove, a tamni- ji niže. Editor reljefa ima i neke od mogućnosti programa za obradu slika tako da postoje opci- je kao što su Sharpen, Blur, Noise i druge. Kao mapu terena, moguće je učitati već gotovu sli- ku. Od mnoštva formata podržani su samo BMP, TIF i (gle čuda) PSD, no ako želite da iskoristite sliku u nekom drugom formatu, nećete imati problema sa konvertovanjem u neki od pomenutih.

Po kreiranju, svakom objektu treba pridoda- ti određenu teksturu. Uz program se dobijaju već gotove teksture i one se mogu prepraviti ili kreirati novo. Sloboda koju Bryce daje pri kreiranju materijala je pozamašna: mogu se podešavati refleksija, reljefnost, transparen-

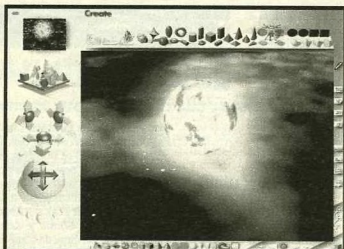

most, lepti gotove slike kao teksture ili iskoristi- ti ponudeni generator fraktalnih tekstura. Moguće je i odrediti koja će se tekstura prosti- rati zavisi no od visine objekta, tako da je vrlo lako dobiti planine pokrivenne snegom, na pri- mer. Kako se koristi Raytrace algoritam za ge- nerisanje slike, objekti koji se nalaze izo- stranih materijala biće deformisani zavisi no od parametara materijala kroz koje se provide. In- teresantno je da nije predvi- đena vegetacija kao deo terena nego se svako drvo, biljka ili bilo šta slično učitava kao poseban objekat.

Podešavanje neba i atmo- sfere se vrši odabirom opcije Sky & Fog. Parametri koje ovde definišete najviše utiču na ukupni izgled pejzaža ko- ji se formira. Pomoću nekol- iko ikonica bira se tip atmo- sfere, količina magle, visina oblaka, njihova količina, itd. I ovde su, kao i u prethodna dva modula, dostupna već gotova podešavanja koja su vrlo upotrebljiva. Ako nema- te sreće sa podešavanjem i

ne dopada vam se nijedno ponudeno gotovo rešenje, postoji mogućnost slučajnog generisanja parametara, ali u rezultatu tako dobijene okoline često čudni. Ova opcija je najkorisnija pri kreiranju nekih imaginarnih predela.

Manipulacija objektima se najčešće svodi na njihovo razmeštanje mišem po ekranu iz raznih pogleda, ali se oni mogu i precizno pozicionirati po koordinatama. Kada je neki objekt selektovan, uz neku od hvica (zavisno od položaja objekta) pojavije se, zavisno od objekta, par dugmića kojima se vrše osnovna podešavanja. Postoji više načina za selektovanje i raspoređivanje objekata. Oni se mogu selektovati običnim klikom na njih, zahvatanjem površine, po grupama. Objekte za koje ste definisali njihov krajnji položaj u sceni treba zaključati, kako vam ne bi pravili probleme prilikom selektovanja drugih objekata u blizini.

Šta se sve može da uradi *Kai Power Tools Bryce?* Program je odličan za generisanje nekih

udaljenih pejzaža i predela, ali i renderovanje scena sastavljenih od objekata napravljenih u drugim programima. Šteta je što nije implementirana mogućnost animacije scene i što program nije urađen (i) kao *plug-in* nekog od poznatijih paketa za animiranje, čime bi njegova upotreba vrednost bila znatno veća. Verzija programa koju smo probali ima par boljki, pa se ne može sačuvati izrenderovana slika i na-stop „puca“.

Iako nema neke od mogućnosti koje nudi, na primer, *World Construction Ser.*, fenomenalan korisnički interfejs i konačni kvalitet generisanog pejzaža daju svaku preporuku ovom odličnom programu.

Nežad ORLIĆ

TIP: Generator pejzaža

PLATFORMA: PC

MEDIJ: 9 disjeta

Prednosti:

Korisnički interfejs;
kvalitet gotovih slika.

Nedostaci:

Nestabilnost programa;
nemogućnost čuvanja slike (pirat?)

Sound Forge V4.00

Najbolji program za obradu digitalizovanog zvuka

Programi za obradu i procesiranje muzičkih semplova oduvek su bili interesantni širem krugu korisnika. Kako zbog svoje zanimljivosti (tu prevashodno mislimo na mogućnost izživljavanja pred mikrofonom koja jadni kompjuter bez pogovora beleži), tako i zbog upotrebne vrednosti u ozbiljnije svrhe (pravljenje zvukova za igre, semplova za multimedijalne programe...). Međutim, razvojni put ovih programa je bio dugačak i tmovit dok se nije došlo do nivoa na kome se danas nalaze, pa tako još uvek pamtim, pomenimo samo neke: *Amigun Audio Master*, pa PC-ev *Noise Master*, zatim *Gold Wave*...

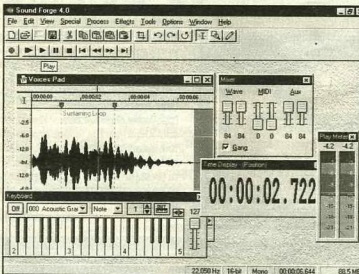
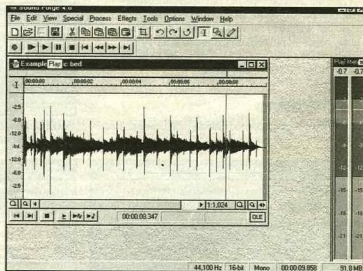
Ono što je uvek bilo bitno, za ovakvu vrstu softvera je da moraju brzo da rade i, naravno, da podržavaju što veći broj različitih tipova zapisa zvuka. No, to je bilo veoma teško, jer je situacija

bila takva da je svako izmišljao svoju vrstu zapisa (iff, raw, voc, wav...) koji su se umnožavali geometrijskom progresijom, a da ne pominjemo probleme sa količinom RAM memorije, brzinom procesora itd. To je „jadne“ programere materalo da danonoćno mučakaju glavom i kao rezultat ponude program pod radnim naslovom *Sound Forge V4.0*.

Sound Forge je 32-bitni program, namenjen Windowsu 95 ili NT-u, koji posle instalacije (ra-

čunajući tu i primere i kompletan *Help*) zauzme nešto više od 8 MB disk prostora, ostavljajući pri tom mogućnost lakog *Uninstalla*, kao savki pravi program namenjen ovakvom okruženju. Pohvalno! Takođe sadrži i sve osobine koje smo naveli, što će reći: radi fantastično brzo (čak i na 486-icama sa 8 MB RAM-a), zahvaljujući svojoj 32-bitnoj strukturi; podržava direktan upis sempla na disk (za vreme digitalizacije), a isto tako omogućava obradu sempla, neograničene veličine, takođe direktno sa di-

ska, pa pri tom količina RAM memorije ne igra nikakvu ulogu (sa 8 MB RAM-a je moguće editovati semplove koji su dugi i po pedesetak megabajta, bez značajnijeg gubitka brzine). Ono što je možda još značajnije jeste činjenica da praktično prepoznaje sve poznate zapise zvuka i veoma mu je teško pronaći onaj koji neće iz prve prepoznati, pogledajte samo spisak: SMP, SVX, IFF, V8, VOC, VOX, PAT, IVC, AIF, SND, SDS, AU, SFR, DIG, SD, WAV, RAW, Impresivno, zar ne? Nadalje, pored čisto zvučnih zapisa *Sound Forge* iadno čita i AVI fajlove, pa eto sreće za sve nas. Osnovne opcije za editovanje zvuka, su manje više standardne (Cut, Paste, Copy...), ali ono što impresionira je broj specijalnih efekata i filtera koje možete „naleptiti“ na sempl, tako da pre možete pomisliti da ste u nekom programu za obradu slika, a ne „običnom“ sećdel programu. Tu je još i neka vrsta VU metra (sound meter), zatim pomagala u vidu digitalnog brojanika, improvizovane klavijature (za MIDI muziku) itd. Kvalitet digitalizacije je, možemo slobodno reći vrhunski, tim pre što je moguće prilagoditi ulazne šumove (sa mikrofona ili stuba) tako da budu maltene neprimetni, a takođe je ostavljena

opcija za odabir jačine ulaznog signala, a to pomaže u slučajevima kada je snimak sa koga digitalizujete loš ili ako imate mikrofon sumnjivog kvaliteta.

Sound Forge je momentalno najkvalitetniji program ovakve vrste i sigurno je da jedan duži

period nećemo imati potrebe da se nalazimo u nedoumici oko pravog izbora. Sve navedeno, kao i činjenica da nismo uspjeli da mu nadomestimo veću zamerku, navodi na pomisao da ovo stvarjenje morate imati u kolekciji.

Vladimir PISODOROV

TIP: Muzički (obrada semplova)

PLATFORMA: PC, Windows 95/NT

MEDU: 5 disketa

Prednosti

Biz radi mogućnost obrade raznih tipova semplova; gornja specijalnih etiketa

Nedostaci

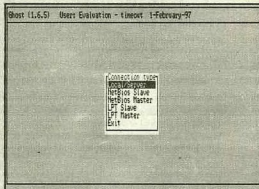
Nema.

Svaki disk mora da sadrži *Master Boot Record* i od jedne do četiri primarne particije. Primarne particije su fizički podeljene na disku i obično definišane komandom *FDISK*. Primarne particije mogu biti dalje podeljene na logičke drajve, ponovo korišćenjem komande *FDISK*. Do sada ste morali da koristite ovaj redosled ako ste želeli da prebacite podatke na novi HDD ili reorganizujete stari, ali više ne - pojavom *Ghosta* (engl. „Duh“) vaši problemi su zaboravljeni.

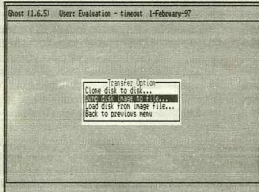
Ghost je dizajniran da optimizuje vreme potrebno za instalaciju operativnih sistema kao što su Windows 95, Windows NT i OS/2. Velika je pomoć za kompanije koje imaju veliki broj PC-a za instalaciju, a svakako i za ostale korisnike. Na primer, ako imate na desetine PC-a koji moraju biti prebačeni na Windows 95, *Ghost* skraćuje vreme instaliranja sa jednog sata na 10 minuta, što je od velike koristi. Čak omogućuje instaliranje više PC-a u isto vreme.

Konkretno

Evo kako smo uz pomoć *Ghosta* bekapovali disk na server.

U „Connection Type“ prozoru izaberete opciju „Local/Server“.

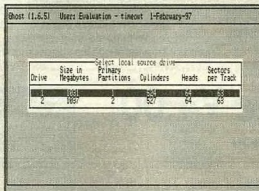
Sada selektujete transfer opciju koja je u našem slučaju *diska u fajl na serveru*.

Ghost 1.6.5

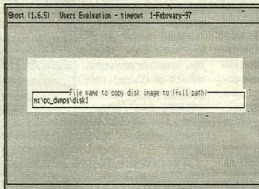
Jednostavan i izuzetno koristan disk utility

Sa *Ghostom* izvršavanje komandi kao *FDISK* i *FORMAT* su prošlost. *Ghost* automatski kreira particije i formira disk, a ako želite možete i da

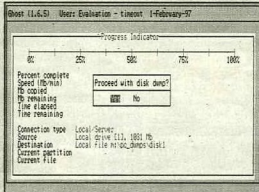
file names), NTFS particije, OS/2 i čak OS/2 samo *manager* particije. Izvršni fajl *Ghosta* je samo 160 KB, tako da bez problema može da stane na

Ghost će prikazati informacije o svakom lokalnom disku na PC-u. Mi smo selektovali drajv „1“.

Sada ćemo ulukati disk drajv i ime fajla gde ćemo kopirati na serveru.

Sada smo spremni da kopiramo disk na mrežu. Posle ovoga treba da resetujete PC. To je sve.

promenite veličine particija. *Ghost* može biti instaliran na vaši disk ili može biti pokrenut sa DOS boot diskete. Takođe DOS boot disketa može da kopira Windows 95/NT fajlove koji su veći od 8+3 karaktera (*long file names*), NTFS particije, OS/2 i čak OS/2 samo *manager* particije. Izvršni fajl *Ghosta* je samo 160 KB, tako da bez problema može da stane na disku, a i vama ostavlja dosta prostora da kopirate ostale fajlove koji su potrebni da vas povežu sa mrežom, bilo *Novellom* ili *NT-om*. Pored kopiranja na mrežu možete koristiti i printer port za prebacivanje vašeg diska - transfer će biti sporiji zbog fizičke limitacije LPT porta, ali ako nemate mrežu, to je još jedna od opcija (autor ovog teksta je koristio *LapLink* kabl). Korisnici Windowsa 95/NT koji sa pojavom dugačkih imena fajlova više ne mogu da koriste *XCOPY* komandu, znače da je ovaj paket velika prednost; možete samo da zamislite koliko ste sati slobodnog vremena uložili u konfiguraciju i optimizaciju vašeg diska, a da ne govorimo o multi-particijama i ostalim sitnicama. Sve to sada možete da prebacite na novi HDD u roku manjem od jednog sata. *Ghost* nije samo najbrži način za instalaciju Windowsa 95, Windowsa NT i OS/2, nego može da ima i druga primenu, možete da bekapujete ceo disk tako da u slučaju da se nešto desi sa diskom imate kopiju sa svim particijama i svim fajlovima operativnog sistema.

Dole potpisani je do sada *Ghost* koristio nekoliko puta i veoma je zadovoljan. Posao za koji je ranije trebalo pola dana, sada je sveden na svega sat vremena. Ako koristite mrežu za transfer biće brže nego LPT veza dva do tri puta. Jedini problem je to da ne podržava particije veće od 2.1 GB. Prosečna brzina transfera za mrežu je 20 MB/min, a za LPT 5 MB/min. Ako se odlučite da probate ovaj paket, možete ga naći na <http://www.ghostsoft.com> i daunloadovati. Demo-verzija je ista kao i original, samo što je temporna da nakon trideset dana od skidanja sa Interneta prestane da radi. Cena originalnog paketa je od 250 USD i zavisi od broja licenci.

Damir GRUBIŠA

TIP: Disk utility

PLATFORMA: PC

MEDU: 1 disketa

Future Splash Animator

Mnogo grafike u malo kilobajta

Web prezentacije su odavno prestale biti puke gomile teksta. Sve boja infrastrukture Mreže je omogućila multimediaalne dodatke. Danas je u web pretraživačima moguće prikazati bilo koji tip podataka. Tako su prezentacije pune slika, animacija i izvučnih zapisa što dovodi do sve većeg zaugnanja.

Moguće rešenje ovog problema dolazi iz firme „Future Wave Software“ u obliku *Future Splash* paketa koji omogućava ubacivanje vektorskih slika i animacija u web prezentacije. Ovaj paket se sastoji iz više celina: programa za crtanje, *plug-ina* za *Netscape Navigator* i *ActiveX* komponente za *Internet Explorer* i samostalni *player* animacija.

Future Splash koristi sve prednosti vektorskih slika: njihovu malu veličinu, skalabilnost i

mogućnost podešavanja kvaliteta njihovog prikaza. Iako grafika uređena u *Future Splashu* zauzima jako malo prostora, kvalitet koji se može postići je zaista dobar. Sam program za crtanje je izvanrednih mogućnosti, na prvi pogled, nekome će se možda učiniti da je broj opcija mali, ali nije tako. Posедуje interaktivne alate koji se prilagođavaju objektu nad kojim se radi, što znatno olakšava rad jer nema potrebe za stalnom promenom alata (kao u Corelu, na primer). Alati za crtanje su moćni i neke od mogućnosti bi voleli da vidimo i u „ozbiljnijim“ programima za crtanje.

Paket razlikuje dve vrste fajlova: sa ekstenzijama „.spa“ i „.spl“. Fajlovi sa prvom ekstenzijom su radni fajlovi koji se mogu učitavati u editor i obradivati. Drugi su kompresovani fajlovi koji se mogu samo prikazivati pomoću *playera*. Važno je i to da rad nije vezan za format *Future Splashes*. *Animator* može uvesti i iskoristiti već gotove slike (WMF, Enhanced Metafile, Adobe Illustrator, DXF, JPEG, GIF) i animacije sačuvati u mno-

gim formatima (*Future Splash Movie*, AVI, Animated GIF) i kao EMF, WMF, EPS 3.0, Adobe Illustrator, JPEG, DXF i GIF sekvence fajlova). Za implementaciju u HTML se koristi *EMBED* i *OBJECT* tako da korišćenje ne može biti jednostavnije.

Kako je moguće praviti i aktivnu dugmad i animacije kod kojih korisnik određuje dalji tok, prezentacije stvarno postaju interaktivne, ali ne po cenu učitavanja od nekoliko minuta. Ako je animacija dobro zamišljena i optimizovana, njeuno prikazivanje u realnom vremenu moguće je i sa standardnom vezom od 14400 bps. Da bi *Future Splash* fajlovi mogli da se čitaju, potrebni su *Netscape Navigator 2.0* (ili jači) ili *MS Internet Explorer 3.0*.

Ako se bavite izradom prezentacija svakako bi ste morali probati ovaj proizvod. Omogućuje vam prezentacije koje pience.

Neenan ORLIC

TIP: Editor, plejer i plug-in za vektorske slike za web

PLATFORMA: PC, Windows

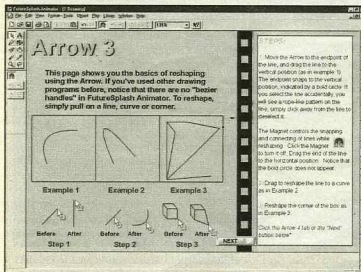
MEDIJA: Internet

Prednosti

• Odlična realizacije; velike mogućnosti

Nedostaci

???

Win Tune 97

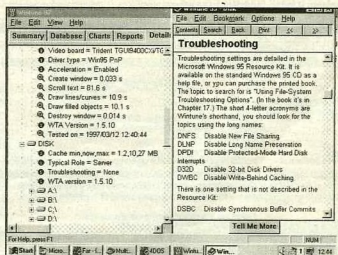
Može li se Windows 95 da se fino podesi?

Zlobnici (sa UNIX-a) sigurno bi parafrazirali pravničku izreku: „Quod ab initio vitiosum est...“ (kada je nešto od početka loše, ne može mu ništa pomoći). Ali, ako zanemarimo neka „mišljenja“ da je Windows „najpoznatiji virus na svetu koji, za razliku od običnih virusa, ne radi ništa“ i prihvatimo da je verzija 95 dušu dala za većinu korisnika koji su na početku svoje kompjuterske karijere ili one kojima kompjuter samo olakšava posao, onda bi se moglo reći da *Win Tune 97* može imati veoma korisnu primenu.

Windows 95 svakog korisnika tretira kao potencijalno opasnog „glupana“ (*dummey*) i čak i oni koji pored njega provedu mesec ne mogu da se sete gde su pojedine opcije od „sistemskog“

značaja, budući da su veoma (ne)spretno razbacane po *Control Panelu*. Oni iskustvniji ustručavaju se da menjaju pojedine sistemske parametre, jer Windows 95 je operativni sistem jedino „kompatibilan“ sa Marifjevim zakonima - greška se, često, neće ispoljiti odmah, već kroz neko vreme kada bude najmanje očekivana i poželjna.

Win Tune 97 organizovan je više poput nekog kompleksnijeg Windows dijaloga (npr. onog za podešavanje parametara štampača) nego kao tipična aplikacija.

Na početku, za mašinu koja se testira unosi se tekstualni opis pod kojim će biti prikazana u tabelama i grafikonima.

Uvodni ekran podejlen je kao biblioteki katalog. Prva „kartica“ *Summary* podejlena je na četiri prozora. Parametri vaše mašine biće u gornjem levom prozoru. Testiranje počinje pritiskom na *Analyze Now* dugme. Nakon testiranja koje obuhvata sistem, (ko)procesor, video podsieme (tekstualni i grafički režim), disk, memoriju i određene aplikacije (koje se prethodno smeste u APPS direktorijum), u donjem prozoru pojavljuju se konkretni saveti za poboljšanje konfiguracije u kratkim crtama. Detaljno objašnjenje za svaku od ponuđenih stavki dobija se pritiskom na *Tell Me More*. Preporučujemo da za svaku ponuđenu stavku pročitate objašnjenje

budući da su s njom napisana – stručno ali je-dnostavnim stilom.

Dobijene rezultate testiranja možete snimiti (*File/Export*) ili ih uporediti sa drugim kompjuterima. Prvo pod „karticom“ *Databases* odaberite konfiguracije sa kojima želite da uporedite svoju. Poređenje pojedinih komponenti (procesor, memorija, video) može se predstaviti grafičkom (*Charts*) ili putem tekstualnog izveštaja (*Reports*). Obavezno uporedite rezultate testiranja pre i posle predloženih promena konfiguracije (npr. ako je sugerisana promena veličine keša, proverite da li su se poboljšale performanse diska).

Ako vas interesuju detaljne informacije o svim testovima i načinu testiranja tu je „kartica“ *Details* – obilje informacija o svakom testu i komponenti dobijate biranjem neke komponente i komandom *Tell Me More*. Za dodatne informacije Internet adresa je <http://www.wimmag.com>

Mimir RADIC

Tip: Testiranje i podešavanje Windowsa

PLATFORMA: PC, Windows 95

MEĐU: I i diskota

Prednosti:

Lak rad; dobro napisana objašnjenja; merenje performansi pojedinih aplikacija.

Nedostaci:

Sporo osvežavanje ekrana; Windows zaboljara kada se istovremeno izvršava drugi program.

VTutor i VSUM

Sve što ste hteli da znate o virusima a niste imali koga da pitate

Već desetak godina virusi zagorjavaju život korisnicima računara. U početku, oni su samo ispisivali poruke na ekranu. Kasnije su postali mnogo destruktivniji, jer su pokušavali da unište podatke na disku i da privremeno odepsoeba računara za rad. Korisnike koji nisu bili previše upoznati sa radom i delovanjem virusa često je u slučaju inficiranja računara hvatala panika. Brzopletu su formatirali diske i na taj način ponekad gubili i više podataka nego da su pustili virus da deluje. Naravno, da su znali nešto više o virusima, verovatno bi drugačije postupili.

U nastavku ovog teksta biće opisana dva programa u kojima se sadrži sve što je potrebno da znate o virusima (osim kako da ih napishete). Za njih bi moglo da važi geslo - upoznaj neprijatelja da bi ga lakše pobedio.

VTutor

VTutor je kompajrirani HTML dokument o računarskim virusima. Program radi pod Windows okruženjem. Autori programa su se trudili da naprave interfejs koji dosta poseđa na Netscape i Internet Explorer. Sav tekst i grafička su smešteni u jedan fajl zajedno sa programom ko-

ji služi za pregled. Program je namenjen ljudima koji nemaju nikakvo znanje, ili imaju vrlo malo

znanja o virusima. Podejlen je na više poglavlja koja su povezana linkovima tako da se vrlo brzo može stići do traženog podatka. Na kraju svakog poglavlja nalazi se kratak „summary“ najvažnijih pojmova koji su se pojavljivali. U posebnom poglavlju dato je upoznavanje sa antivirusnim programima i načinom njihovog delovanja. Uz ovaj program, svaki prosečni korisnik računara može da sakupi dovoljno znanja za samostalnu i uspešnu borbu protiv virusa.

Virus Information Summary

VSUM je baza podataka o virusima. Namejnena je korisnicima koji imaju neko predznanje o virusima i za razliku od prethodnog programa, koji se bavi opštim stvarima, ovdje je da detaljan prikaz svakog pojedinačnog virusa. Ovaj program vam može pomoći u razumevanju šta određeni virusi rade, kako se njihovo delovanje odražava na vaš sistem i što je najvažnije, način kako se rešiti svakog pojedinačnog virusa.

Sam program je realizovan u hypertext formatu i radi u DOS okruženju. Aktuelna

verzija sadrži informacije o 3690 virusa. Koliko je baza detaljna vidi se i po tome da se u njoj nalaze i neki istraživački virusi (to su virusi nastali za potrebe različitih istraživanja) i koji nikad nisu izišli iz razvojnih laboratorija. Za svaki od virusa, podaci su razvrstani u nekoliko kategorija:

Virus Name: Ime pod kojim se virus može pronaći;

Aliases: Druga imena pod kojima je taj virus poznat;

V Status: U ovom polju se nalazi procena rasirenosti određenog virusa;

Discovered: Datum kada je virus otkriven. Ako taj datum nije poznat, uneti je datum kada su podaci o virusu uneti u bazu podataka;

Isolated: Geografska lokacija na kojoj je virus otkriven;

Symptoms: Promene u sistemu koje nastaju posle inficiranja virusom;

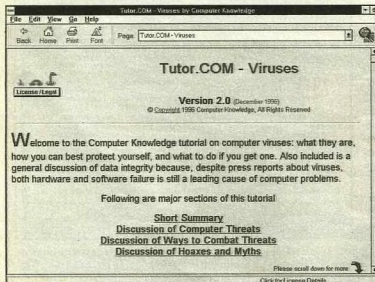
Origin: Geografska lokacija ili država iz koje najverovatnije potiče dati virus;

Type Code: Pokazuje da li virus inficira Boot sektor diska ili fajlove. U slučaju inficiranja fajlova, navodi se koje tipove fajlova inficira;

Eff Length: Dužina virusnog koda u bajtovima koja se dodaje na originalnu dužinu inficiranog fajla. Za viruse koji inficiraju Boot Sektor ovaj podatak ne postoji;

Detection Method: Spisak antivirusnih programa koji su u stanju da otkriju dati virus;

Removal Instructions: Objašnjava na koji način se virus može otkloniti i daje spisak an-

tivirnih programa koji su u stanju da uklone dati virus;

General Comments: Ostale informacije o virusu, kao što su istorijat datog virusa, oštećenja koje virus može da prouzrokuje, kriterijum aktiviranja itd.

Podaci su veoma detaljni i za svaki virus postoji nekoliko kilobajta teksta. Tu možete pronaći sve što vas interesuje o bilo kom virusu.

Postoji više načina da dodate do informacija o nekom određenom virusu. Pretraga se može vr-

šiti po imenu virusa, po načinu delovanja, po dužini koda virusa i po mestu nastanka. Možda je zanimljiva informacija da je najveći broj virusa napisan u bivšem SSSR-u, na drugom mestu je Bugarska, a na trećem SAD.

Dat je i spisak veza između virusa. Pomoću njih možete saznati da li virus koji vas interesuje predstavlja mutaciju nekog starijeg virusa, ili možda predstavlja osnovu na kojoj su napisani neki noviji virusi. U programu je data tabela sa procentom uspešnosti otkrivanja i uklanjanja

virusa za veliki broj antivirusnih programa, kao i spisak sa datumima aktiviranja virusa koji se startuju periodično.

Branislav BUBANJA

TIP: Virus tutor

PLATFORMA: PC, Windows
MEDIJ: 1 disketa

TIP: Baza podataka o Virusima

PLATFORMA: PC, DOS
MEDIJ: 1 disketa

IBrowse 1.10

Treća komercijalna verzija najboljeg web čitača za Amigu

Principi *IBrowse*u počinje sa programom *AMOSaic*, prvim grafičkim WWW čitačem na Amigi. Napisan po uzoru na *Mosaic*, WWW čitač na UNIX mašinama. *AMOSaic* je svojevremeno bio zaista jedini program koji je na Amigi mogao prikazati Internet sadržaj u pravom, grafičkom okruženju. Vremenom su ipak ideje i organizacija samog *Mosaic*a postale faktor koji je ograničavao razvoj samostalnog Amiginog web čitača, pa su njegovi tvorcii doneli na svu *IBrowse*, bez sumnje najbolji program na svetu na Amigi.

Svojevremeno, dok smo pravili uporedne testove najpoznatijih Amiginih web programa, spomenuli smo da nijedan od njih nije zadovoljavao potrebe korisnika u meri u kojoj to čine odgovarajući programi na PC-ju. Sada, sa zadovoljstvom možemo reći da je i ta barjera probijena, i da Amiga najzad ima web klijent dostojan njenih mogućnosti.

Kao prvo, program osim sistemskih može koristiti i sopstvene biblioteke za prikazivanje slika, čime dobija i mogućnost za prikazivanje GIF animacija kao i takozvanih „preleptih“ (*inter-laced*) i transparentnih GIF-ova. Uz sve to ima mogućnost senčenja kompresovanih slika Floyd-Steinbergovom metodom, a postoji i opcija da paleta bude definisana kao kod Netscape Navigatora na PC-u ili u nijansama sive za korisnike monohromatskih monitora.

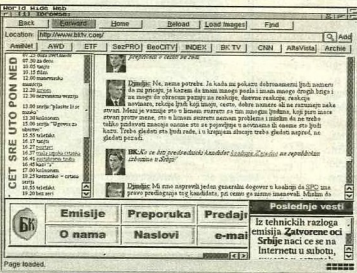
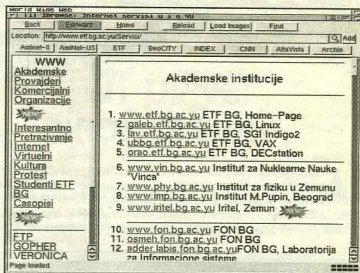
Što se tekst eksternih čitača za pojedine forma-

te podataka (zvuk, animacije i sl.) program se može konfigurisati tako da koristi čitav niz pomoćnih programa, a na Internetu možete naći nekoliko stranica sa opisom konfiguriranja. Kod tumačenja HTML specifikacija, program je i svakako najdalje odmakao u odnosu na svoju konkurenciju na Amigi. Već nekoliko poslednjih verzija crta gotovo sve vrste tabela, a od verzije 1.10 koja se pojavila početkom marta, *IBrowse* prikazuje i frejmove. Naravno, moguće je vrlo precizno konfigurisati i koji će podaci imati prioritete pri učitavanju stranica, kao i kojim će se redosledom oni prikazivati na ekranu.

Od komandi za manipulaciju samim podacima, *IBrowse* je nadmašio čak i *Netscape Navigator*, i mišom možete učiniti praktično sve uz pritisak desnog tastera na bilo koji deo slike. U slučaju da se recimo ispod pointera ne nalazi ništa, dobijate opcije vezane za pozadinsku sliku i njeno snimanje ili prikazivanje na ekranu odvojeno od ostatka prezentacije i sl. Program poseduje i sopstveni set podataka, koji takođe možete precizno konfigurirati u odnosu na to kako želite da se podaci osvežavaju, podržava rad *proxy* servera za HTTP, FTP i gopher. Osim toga, u potpunosti podržava i transfer fajlova FTP-om, tako da ga i za to možete koristiti.

Za slanje E-maila može koristiti interne mogućnosti koje su sasvim dobre, ali i neki od eksternih mail programa. Za telnet zove isključivo eksternu programe.

Kao i gotovo sve novije aplikacije za Amigu, program je raden u MUJ okruženju, što znači da zahteva nešto više memorije za rad, ali je zato izgled radne okoline moguće definisati do poslednjeg detalja. Za udoban rad sa programom najbolje bi bilo da je ukupna memorija ne manja od 6 MB, nekih 5 MB prostora na disku da bi keš mogao da pokaže svoje kvalitete, i procesor bar MC68030 ili neki, po mogućnosti sa FPU jedinicom. Naravno, neka od grafičkih kartica bi bila jako preporučljiva, čisto da se ne bi oslanjali na

relativno sporu AGA grafiku i maksimalnih 256 boja na ekranu. U odnosu na ostale web klijente na Amigi, *IBrowse* je možda za nijansu zahtevniji, ali i mnogo, mnogo bolji.

Ono što je verovatno najvažnije, to je da tvori *IBrowse* ne spavaju na lovorkama i da praktično svakog meseca izlazi nova verzija programa, sa ispravljenim bagovima i novim implementacijama HTML standarda koje *Netscape* i *Microsoft* nemilosrdno nameću tržištu. To obećava da ako jednom postanete registrovani korisnik redovno možete vršiti nadogradnju svog čitača vezjama koje se pojavljuju na Internetu. Dileme tako praktično i nema: *IBrowse* jeste u ovom trenutku najmoćniji web klijent na Amigi i konkurencija sa PC-a se više uopšte ne čini tako nedostiznom.

Milijan S. MIROVIĆ

TIP: Internet browser

PLATFORMA: Amiga
MEDIJ: 1 disketa

Podrška za frejmove, ispisivanje tabela, lako konfiguriranje.

Spre Internete biblioteke za prikaz slika, velika memorijala zahtevnost.

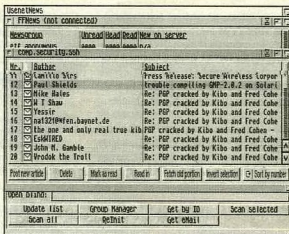
FF news

Prvna verzija omogućava praćenje usenet konferencija (News Groups) na dva načina - režim u kom ste na vezi, direktno povezan sa NEWS serverom i offline režim kada poruke tražite „iz lokala“. Radi po AMITPC/IP-om i Miami softverom za Internet.

Praćenje usenet konferencija u atraktivnom grafičkom okruženju zahteva nešto više memorije, pa je svako proširenje RAM-a više nego poželjno. Sam program nije naročito brz, mada je to možda i zato što je u pitanju tek prva završena verzija. Logika programa je jednostavna a postoji dovoljno obiman guide dokument prilagođen početnicima. Program ne koristi delove UU paketa kao što je to obično dešavalo. Sem čitanja i pisanja u Usenet konferencija, sposoban je i za prijem i slanje e-maila i rad sa mailing listama. Prilikom štampanja može se koristiti ANSI režim. Posедуje interni keš za rad sa poštom i kada nije na vezi.

Program dosta sporo očitava zaglavlja poruka, a nepouzdan je kod slanja poruka. Ipak, za FF news se može reći da predstavlja solidan potencial, pa sa puno optimizma očekujemo sledeću verziju.

Miljan S. MIROVIĆ

TIP: Praćenje usenet konferencija
INFO: Workbench 3.0 MIL (FFNEWS156.LHA, 212 KB)
VER: 1.56 REG-30 DEM, nije neophodna

Super Sonic

Ako ste pomislili da je ovo možda novi nastavak igre za Nintendo konzole, mračno da vas razočaramo. Program služi za reprodukciju (i obradu) muzike sa CD-a, radija (ako imate FM tuner karticu) ili hard diska (.wav semplovi). Korisnički interfejs posedca na muzički stub koji se sastoji iz pojedinačnih komponenti. Najveća snaga programa je veoma brzom pristupu pesmama (bilo sa diska ili CD-a), pa može poslužiti kao pomoć disk džokejima na lokalnim žurkama. Bazu diskova moguće je sortirati po pesmama i po drugim kriterijumima. No, ako vam je dosadilo da samo puštate diskeve tu su efekti koji će omeškati ili pojačati prelaz s pesme na pesmu, podvući određeni deo pesme i slično.

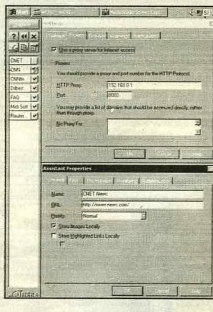
Vizuelnom doživljaju programa doprinose Peak, Wave i Spectrum Analyzeri, a auditivnom doživljaju efekti za WAV-ove (eho, pojačavanje i smanjivanje jačine sempla, ponavljanje). Ako je potrebno ubaciti još neki džingl, to se obavlja semplovanjem sa mikrofona ili linijskog ulaza. Nažalost FM tuner nismo bili u mogućnosti da isprobamo jer, izgleda, ne podnosi *Wave* sa ugrađenim prijemnikom, već zahteva zasebnu karticu u nekom slobodnom slotu. Korisna adresa za sve informacije je: <http://www.gosuper-sonic.com>.

TIP: Reprodukucija muzike
INFO: DOS, (SUPERSON.ARJ, 409 KB)
VER: 2.0 REGISTRACIJA 40 USD, poželjna x

Highlights

Medu mnogim klijentima za Internet pretraživače po funkcionalnosti, jednostavnom konceptu rada i kvalitetu proizvoda izdvađa se *Highlights 2*, firme „Tierra Communications“. Program se integriše u Windows desktop u obliku lajсне (Tool bar) koja se može prepleti na jednu od slobodnih ivica desktopa.

Osnovna namena programa je praćenje izabranih lokacija na Internetu u cilju pronalaženja novih sadržaja. Program dolazi sa setom podešenih asistenata za praćenje svetskih servisa (CNet, CNN, Reuters). Sa prvim aktiviranjem, program „dovlači“ celokupni sadržaj sajta, da bi sledeći put sa istog sajta skiniu samo ažurirane sadržaje (nove slike, tekstove i multimedijalne sadržaje). Ako je uključen režim za ciklično praćenje, asistent automatski pretražuje odabrane stranice rađeci u pozadini. Svi novi sadržaji biće ukvotireni i podvučeni u prozoru vašeg Web browsera koji Highlights koristi za pregled WWW stranica. Dodavanje novog asistenta svodi se na unos imena sajta i njegove adrese. Ostale parametre možete i kasnije detaljno podesiti. Posle nekoliko dana upotrebe, postaćete svesni ušteda u vremenu koje ste postigli upotrebom programa, kada pokrenete opciju Statistics. Moćno oružje protiv „šuma“ na Internetu (nepotrebnih informacija koje cirkulišu na Mreži) nudi opcija Filter kojom se pomoću ključnih reči mogu odvojiti poželjni od nepoželjnih sadržaja. Sličnu novu opciju Topics kojom se određene stranice svrstaju tematski u određenu grupu (npr. Vesti iz Srbije). Kasnije se mogu pogledati samo serveri koji se ukljpu u određenu temu. I tu postoje prepedene kategorije sa obnim spisakom stranica koje će ubrzi traganje za specifičnim informacijama. Na kraju pomenimo i opciju za identifikaciju kojom se automatizovano logovanje na stranice koje su zaštićene šifrom i za koje je potreban poseban nalog (Future Net, Ministry Of Sound).

Ukoliko ste sa provajderom povezani preko proxyja neće biti nikakvih problema. Na sajtu proizvođača (www.tierra.com) može se naći besplatna verzija programa koja sasvim korektno radi.

TIP: Lični Internet asistent
INFO: Windows 95 (TH20EVAL.EXE, 4,7 MB)
VER: 9.0c REGISTRACIJA, nije potrebna

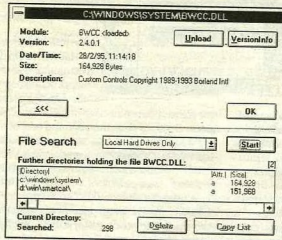
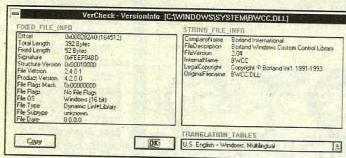
VerCheck

Verovatno ste se često pitali čemu služe onoliki DLL-fajlovi u vašem Windows direktorijumu, da li se uopšte koriste i koji program ih je tu smestio. Naravno, sve te podatke mogli ste da pronadete, otvaranjem svakog od tih fajlova u nekom editoru i traženjem jezičnih podataka. Međutim, to baš i nije jednostavan poduhvat.

Za tu svrhu napravljen je program *VerCheck*. On daje spisak svih drajvera u Windows i Windows/System direktorijumu, zajedno sa njihovim opisima i raznim drugim podacima koji mogu biti od koristi.

VerCheck automatski iščitava podatke iz fajlova sa EXE, DLL, DRV, 386, OCA, OXC, OLB i VB*.DLL ekstenzijama, a u stanju je da se snade i sa SCR, TTF, WMF, BMP, RLE, WAV, GRP, TXT, INI i HTM formatima. U programu postoji i opcija za pregled svih drajvera koji se učitavaju pri startovanju Windowsa verovatno ćete ustanoviti da vam neki od njih uopšte nisu potrebni. Deinstaliranje takvih drajvera veoma je jednostavno. Potrebno je samo da se pozicionirate na određeni drajver i odaberete opciju **Unload**.

Ako vas neki drajver posebno interesuje možete dobiti detaljne podatke o njemu. Takođe, za bilo koji drajver možete proveriti da li se negde na disku nalazi nepotrebni duplikat. U registrovanoj verziji programa takve duplirane drajvere, kao i one koji vam

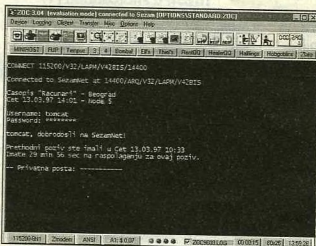
nisu potrebni, možete fizički obrisati sa diska. Program je veoma kratak i predstavlja korisnu dopunu operativnog sistema.

Branislav BUBANJA

TIP: Informacije o drajverima

INFO: Windows (VERCHECK.ZIP)

VER: 2.50 - REGISTRACIJA: 30 USD, počeo/na

poseduje REXX interfejs od ranije poznat korisnicima Amige i UNIX-a. Ovak pseudo-programski jezik omogućava kontrolisanje gotovo svih funkcija ZOC-a preko raznih skriptova (od automatskog lovanja i HOST skriptova pa nadalje). Iako je ZOC 32 bitna multithreaded Windows aplikacija, autori programa su dosta toga sami uradili ne oslanjajući se preterano na sistemske biblioteke. Posledica toga je nedovoljna stabilnost programa, ali nove verzije sa ispravljenim bagovima pojavljuju se često i to ne treba da vas spreči da nabavite ovaj zaista izuzetan program.

Vladimir PRELOVAC

TIP: Terminalski komunikacioni paket

INFO: Windows, OS/2 (ZOW304.ZIP, 800 KB)

VER: 3.04 - REGISTRACIJA: Nije nepotrebna

QT player

Medu formatima koji objedinjuju audio i video zapis na Internetu najzastupljeniji su QuickTime (.mov) i Audio Video Interbed (navjst). CNN na svojoj Web prezentaciji postavlja video klipove u ovom formatu, a može se naći i na nekim multimedijalnim CD izdanjima. Aktuelna verzija QT plejera za Amigu reprodukuje video klip tako što pre prikazivanja sve frejmove slike zajedno sa zvukom, dekompresuje u memoriji. Na svu sreću, koristi se FAST memorija, dok se u CHIP memoriji nalazi samo trenutni sadržaj ekrana. Stoga se korisnicima ovog programa toplo preporučuje memorijsko proširenje.

QT smo testirali

na Amigi sa 68030/50 MHz i koprocesorom. Kod prikazivanja video klipova reda veličine 5 MB na manjem ekranu nije bilo nikakvih problema. Čeo reklamni spot StarWars trilogije QT player je raspakovan na nekih 7-8 MB u FAST memoriji i prikazao tri minuta videa brzinom od dvadesetak frejмова u sekundi, bez zastajkivanja, sa mono zvukom pristojnog kvaliteta. Jedino što malo kvari doživljaj jeste brljanje boja, za koje je odgovoran sam QuickTime format, ali to sa ovim programom nema nikakve veze. Reprodukucija većih video klipova (sta animacija, isti broj sekundi, a fajl oko tri puta veći) predstavljala je problem za pomenutu Amigu (postzadala je samo dva-tri frejma u sekundi), dok se reprodukcija zvuka nesmetano odvijala.

U sledećoj verziji biće podržan ECES chipset, AVI format zapisa i reprodukcija direktno sa diska.

Miljan S. MIROVIĆ

TIP: Reprodukucija video zapisa

INFO: Workbench 3.0 (QT14.LHA, 265 KB)

VER: 1.4 - REGISTRACIJA: nije potrebna

Plastična slova

Photoshop je svakako najkvalitetniji i najobuhvatniji program za grafički dizajn. Međutim, oni koji ga koriste profesionalno znaju da i on ima svoje granice. To se naročito odnosi na programske filtere koji su jednostavni za upotrebu, ali neprecizni. Umesto automatskog podešavanja, mnogo toga se može postići manualno, uz veću kontrolu i više kreativne slobode

Takav je slučaj sa izvođenjem efekta tamnih i svetlih oborenih ivica i senčenja slova. Jedno od rešenja nudi nam *Alien Skin*. Međutim, primena ovog filtera, na prvi pogled prilično izdašnog po pitanju mogućnosti izbora efekata na tekstu, zadaje probleme u vizualizaciji i merenju, te je vreme izvođenja duže, a rezultati relativni...

Primer koji sledi izveli smo u *Photoshopu 4.0*, a efekat koji smo želeli da napravimo su ispupčene plastična slova, osvetljena sa gornjeg levog ugla. Za one koji to isto žele da izvedu u verziji 3.5, naglasćemo izvesne izmene.

Svetle oborene ivice

Selektujte slova i snimite u selekciju. Postoje dva načina za snimanje selekcije: iz menija, sa *Select: Save Selection: New Channel*; ili klikom na ikonu za snimanje selekcije u podnožju pomoćnog prozora *Channels*. Snimljena selekcija takođe se može pozvati na dva načina: iz menija, *Select: Load Selection*, uz uključeno *New Selection*; ili u *Channels* prozoru prevlačenjem tog kanala na odgovarajuću ikonu. Još jednostavnije od toga je da se u *Channels* prozoru klikne mišem na taj kanal, uz držanje tastera 'Ctrl'.

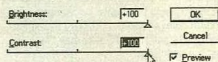
Sada selekciju pomerite suprotno od strane sa koje smo zamislili da pada svetlo; u našem primeru ti je urađeno strelicama na tastaturi tri puta desno i tri puta nadole. (U verziji 3.5, pomeranje se vr-

ši istovremenim držanjem tastera 'Ctrl' i 'Alt'.) Zatim omeškajte ivice selekcije sa *Select: Feather*. Nivo omeškavanja zavisi od toga koliko hoćemo da nam slova ispadnu obla i ispupčena. U našem primeru *Feather Radius* smo postavili na 5 piksela. Zatim učinite selekciju inverznom (*Select: Inverse*). Iz menija pozovite snimljenu selekciju sa *Select: Load Selection* i izaberite za *Channel* broj selekcije koju ste snimili, uključite *Invert* i *Subtract from Selection*.

Nakon potvrde ovih podataka, iz menija pozovite *Image: Adjust: Brightness/Contrast*. Za svetle oborene ivice *Brightness* treba povećavati, dok nivo kontrasta zavisi od efekta koji se svira u odnosu na boju. U našem primeru i *Brightness* i *Contrast* smo postavili na +100.

Tamne oborene ivice

Pozovite selekciju za slova. Pomerite je u pravcu strane sa koje dolazi zamišljeno svetlo, dakle

Lasso, držeći istovremeno taster 'Alt'. (U verziji 3.5 koristi se i 'Ctrl' i 'Alt', tako što se najpre pritisne 'Ctrl', zatim se klikne mišem, onda se pritisne na 'Alt' i nastavlja sa držanjem u toku iscrtaivanja selekcije za oduzimanje.)

Utitak o materijalu

Da bi slova izgledala plastičnije, posle cele operacije učinite još nešto. Aktivirajte selekciju koju ste snimili još na početku. Zatim je pomerite u istu stranu u koju ste je pomerili i prvi put kada smo hteli da dobijemo oborene svetle ivice. U našem primeru pomerili smo je strelicama 3.5 puta. Omeškajte ivice (*Select: Feather: Feather Radius 1 pixel*).

Invertujte selekciju sa *Select: Inverse*. Pozovite *Select: Load Selection*, odaberite za *Channel* broj selekcije koju ste snimili, uključite *Invert* i *Subtract from Selection*.

Nakon ovoga, takođe iz menija *Select* izaberite *Modify: Contrast: 6 pixels*, pa sa *Image: Adjust: Brightness/Contrast* povećajte *Brightness*, i podestite *Contrast* po želji. Mi smo postavili +10 i +100 i to ponovili još jednom.

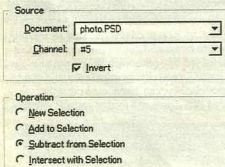
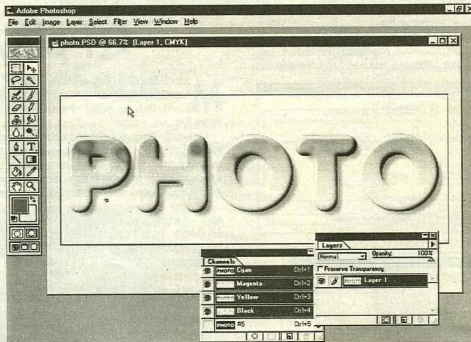
Senka slova

Najlakši način da se postigne efekat trodimenzionalnog odvajanja slova od pozadine

postize se ponovnim aktiviranjem selekcije za slova. Zatim je pomerite suprotno od pravca iz kog pada svetlo (mi smo stavili osam puta desno i dole). Omeškajte ivice selekcije sa *Select: Feather: Feather Radius 8 pixels*, zatim pozovite *Select: Load Selection*, podestite da *Channel* bude selekcija slova i uključite *Subtract from Selection* (Invert ovog puta ostaje isključeno!). Ako slova čine poseban sloj (*Layer*), predite na *Background*. (U verziji 3.5 to ne morate da činite, jer nemate odvojen lejer za slova). Iz menija sa *Edit: Fill* obojite selektovanu pozadinu (na primer, sa 55 odsto crne boje).

Ako ste pratili sva uputstva, dobili ste sliku poput naše. Nadamo se da će vam ove informacije olakšati posao.

Biljana RADENKOVIĆ

suprotno od prethodne operacije. Omeškajte ivice sa *Select: Feather*, zatim selekciju učinite inverznom, pa iz menija sa *Select: Load Selection* odaberite za *Channel* broj selekcije koju ste snimili, uključite *Invert* i *Subtract from Selection*.

I za tamne ivice biramo *Image: Adjust: Brightness/Contrast*, s tim što sada *Brightness* treba smanjivati, a *Contrast* prema procenti. Mi smo *Brightness* podestili na -100, a *Contrast* na -20.

Da bi se dobio prirodiniji efekat, pre nego što se izvede *Brightness/Contrast*, poželjno je da se oduzme selekcija na uglovima slova. To se izvedu pomoću alatke

MS Excel u ekonomskim analizama

Autor: Zvonimir Marović; izdavač: APP Press, Beograd; obim: 237 stranica

U moru prepisanih priručnika koji nabrajaju naredbe, naredbe i naredbe na nivou prepisanog i nemušto prevedenog Helpa, evo pravog osveženja. Autor Zvonimir Marović se potrudio da napravi originalno delo, sa ukusom podnebnja u kojem je nastalo. Ideja knjige „MS Excel u ekonomskim analizama“ i jeste da se prikaže primena Excela upravo u oblasti za koju je ovaj program i pisan, dakle, u ekonomiji. Materija je podeljena na tri dela. U prvom se daje opšti opis naredbi i načina rada u Excelu, u drugom delu su mnogobrojni primeri pripreme i primene ekonomskih modela različitog stepena složenosti, a u trećem su tzv. zaključna razmatranja. Uz knjigu se može dobiti i disketa (nije bila isporučena za ovaj prikaz), sa koje bi trebalo da se može dobiti direktan uvid u priložene primere.

Autor je odabrao primere koje najbolje zna, iz oblasti investicionih poduhvata. To su, inače, veoma zahtevne analize evidencije (baze podataka, u stvari), analize postojećeg stanja i projekcije ekonomskih zbiljenja. Sem toga, zastupljene su i elementarne statističke analize, zatim regresiona analiza, projekcija prihoda i rashoda preko regresionih jednačina, šeme finansiranja, analiza u uslovima neizvesnosti itd. U poslednjoj, šestoj glavi dat je primer rešenog modela linearnog programiranja. Kao i korišćenje SOLVER-a u optimizaciji troškova transporta, optimizaciji portfelja vrednosnih papira i sl.

Knjiga je bogato ilustrovana, a slike su krupne i veoma jasne. Formula i tabela sa raznim podacima takode ne nedostaje, a Excel je u drugom planu, više sredstvo nego cilj. Upravo po tome se ova knjiga razlikuje od (prevelikog broja drugih knjiga, jer uspeva da stvari postavi na pravo mesto: ne treba učiti programe radi njih samih, već da bi se sopstveni posao uradio brže, bolje, lakše...

Ako znate ekonomiju, a ne znate da baratate sa računarom, ova knjiga će vas uvesti u novi svet. Ako već sve znate o Excelu, Windowsima i sličnim dostignućima ljudskog uma - a ne znate šta bi sa tim, eto ove knjige da vam pokaže kako se softverom služi, a ne kako mu se služi. Toplo preporučujemo!

Duško SAVIĆ

Word 7 u slici i reči

Autor: Duško Savić; izdavač: PC Program; obim: 104 stranice

Ono po čemu se ovo izdanje razlikuje od sličnih izdanja drugih izdavačkih kuća, jeste pokušaj da se objašnjavanje načina rada i pojedinih operacija u Wordu 7 prikaže adekvatnim ilustracijama. Osnovni princip je da se skoro svaki prozor ili dijalog sa kojim se korisnik susreće tokom rada prikaže u knjizi i iscrpno objasni.

Pretraga je na taj način znatno olakšana, jer kada se susretnete sa nekim problemom tokom rada, potrebno je samo da prelistate knjigu i u njoj pronađete sliku koju vidite na ekranu. U knjizi ćete pored slike videti i objašnjenje situacije i predlog rešenja.

U uvodnom poglavlju dato je generalno objašnjenje o Windows 95 operativnom sistemu, za korisnike kojima će susret sa Wordom 7 biti istovremeno i prvi susret sa kompjuterom uopšte. Ostala poglavlja obuhvataju proceduru stvaranja Wordu 7, osnovne operacije sa dokumentom, objašnjavanje strukture teksta u Wordu 7, postupak unosa teksta, isecanje i premeštanje delova teksta, pretraživanje i zamenu reči, operacije sa fontovima, formatiranje znakova i pasusa, upotrebu stilova, rad sa listama i tabelama, obeležavanje stranica i fusnota, uključivanje slika i ramova u dokument, crtanje u Wordu 7, parametre izgleda ekrana i, konačno, štampanje teksta. Koristan dodatak je tabela prečica za funkcijske tastere koje mogu zatrebati čak i iskusnim korisnicima Worda.

S obzirom da je filozofija edicije „Računarski biseri“ da svako izdanje bude baš na 100 stranica (preciznije - 104), povaljna je umestnost autora i grafičkog urednika da smesti pozamašnu količinu informacija na tako ograničeni prostor, imajući posebno u vidu A5 format. Čekamo sledeći sličan „Biser“.

Nenad VASOVIĆ

Osnovi računarske tehnike i Osnovi programiranja

Autor: mr Slobodan Obradović; izdavač: VETŠ, Beograd; obim: 368 i 150 stranica

Knjiga „Osnovi računarske tehnike“ koristi se kao udžbenik Više elektrotehničke škole u Beogradu, gde autor predaje istoištemi predmet. Međutim, knjiga može da posluži svima koji žele da se ozbiljnije bave računarima, a ne pohadaju školu u kojoj se izučava ova materija.

Knjiga ima 360 stranica, i što nas je zaista prijatno iznenadilo, napisana je čitljivo. Prored je dobar, ima dovoljno ilustracija, a kvalitet papira i otiska štampe su standardni za univerzitetske udžbenike - nisu vrhunski, ali zadovoljavaju.

Mada se ponekad autorima naših fakultetskih udžbenika prebacuje na nejasnoći i komplikovanim objašnjenjima (jer biti stručnjak u nekoj oblasti ne podrazumeva biti dobar predavač i pisac), to nije slučaj sa ovom knjigom. Tekst je „čitljiv“ i razumljiv, a uspešno je rešen i problem upotrebe engleskih termina - svi nazivi čiji prevod nije besmislen prevedeni su, uz obavezno navođenje izvornog engleskog termina, podeljanim slovima u zagradi.

Prvi dve knjige bavi se matematičkim i elektronskim osnovama računara, njegovom arhitekturom, vrstama naredbi i načinima adresiranja, kao i perifernim jedinicama. U drugoj polovini knjige su poglavlja o strukturama podataka, programskim jezicima i jezičkim procesorima, kao i operativnim sistemima. Poslednje poglavlje donosi istorijat razvoja računarske tehnike. Nakon svake lekcije nalaze se pitanja, i što je posebno značajno, spisak ključnih reči -

stručnih termina napisanih i na našem i na engleskom jeziku.

Na kraju knjige nalaze se indeks i dva priloga: tabela ASCII znakova, i PC računari i operativni sistem DOS.

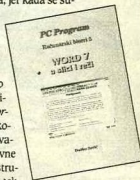
Knjigu preporučujemo ljudima koji se već bave računarima, posebno onima koji uče programiranje, jer će pomoću ove knjige moći da potpunije razumiju funkcionisanje računara. Autor je uglavnom vodio računa da ubaci primere savremenijih računarskih komponenti, sem nekoliko propusta koji „bodu oči“.

Druga knjiga, „Osnovi programiranja“ istog autora, sadrži sledeća poglavlja: rešavanje za datakata pomoću računara, algoritmi, tehnike programiranja i programski jezici.

Po rečima autora, „knjiga je pokušaj da se se složena problematika vezana za pisanje dobrih programa prezentira na jednostavan način i kao popularno stivo, namenjeno potpunim početnicima“.

Osnovnost ovog udžbenika je što se autor odlučio da materiju ne vezuje ni za jedan konkretni programski jezik, već da je izlaže uopšteno. Sa jedne strane, to je dobro jer se knjiga bavi temama koje ne obrađuju klasični udžbenici programiranja: pregled karakteristika više programskih jezika, detaljniji i jasniji objašnjenjem faza razvoja programa, ili pak, problematika grešaka u obradi računarskih podataka. Sa druge strane to je loše, jer teško je „teorijski“ učiti programiranje, pošto je u pitanju jedna praktična nauka. Zato „Osnove programiranja“ početnicima toplo preporučujemo kao dodatnu knjigu uz neki klasični udžbenik programiranja (na primer, iz Pascal). Ona će čitaocu pomoći da bolje shvati i primeni tehnike programiranja.

Alexander SWANWICK

Nikako 105 MB!

Već duže vreme razmišljam o kupovini PC-a. Pošto nisam u pogodnoj finansijskoj situaciji, šta vi mislite o ovome: AM 5X86/133 MHz, 4 MB RAM-a, SVGA video kartica 512 KB, HDD 105 MB, floppy 3.5", mini-tower, kolor-monitor, 4xCD i SB 16 kompatibilna zvučnu karticu? Pošto sam početnik, da li bi ova konfiguracija bila dovoljna?

Ilija Momirov
Vršac

Što se ploče i procesora tiče, to je u redu. Memorija bi trebalo da bude minimalno 8 do 16 MB, grafička kartica sa minimum 1 MB RAM-a. Hard disk od 105 MB nikako nemoj da uzimaš: tavi se odavno ne proizvode, a neki polovan je za današnje prilike isušivši spor. Savetujemo da uzmeš model od 850 MB pa na više, CD 4x je u redu ako uspeš da ga pronađeš. I zvučna kartica odgovara.

Šta je najisplativije?

Imam kompjuter 486 DX4 133 MHz, 8 MB RAM-a, 4x Sony CD-ROM. I to je sve što znam o njemu. Ne razumem se mnogo u konfiguracije, a želeo bih da kupim bolji kompjuter i ne znam za šta da se opredelim. U rubrici TEST DRIVE čitam o diskovima, grafičkim karticama, monitorima... Interesuje me šta je najisplativije:

1. Koji su najbolji procesori: AMD, Intel, Cyrix, IBM?
2. Koje grafičke kartice: Matrox, STB Lightspeed 128, 3DD artist. I čuo sam za Power VR (kakva je ta), koje su njihove maksimalne rezolucije?
3. Koji monitori: DTK, Daewoo, Sony, Samsung (14", 15", 17").
4. Želeo bih da kupim modem i da se priključim na Internet. Kupio bih USR 33600. Kakva je razlika između internog i eksternog modema?
5. Kakva je razlika između SIMM i EDO RAM memorije?
6. Koji je bolji čip: S3 TRIO V+ ili S3 Virge 3d?
7. Kao što vidite nemam štampač i htio bih da kupim HP 5L, mada sam čuo da ne može da štampa u boji. Da li je to tačno i da li biste mi predložili neki bolji, u boji?
8. Da li se najisplativiji delovi od pomenutih slažu? Ako ne, koja bi konfiguracija bila najbolja?

Marko
Beograd

1. U broju 2/97 u ovoj istoj rubrici pisali smo o tome. Evo opet, ukratko. Najbolji ka dobrim:

Intel -> Cyrix -> AMD
Najisplativiji ka najskupljim:
AMD -> Cyrix -> Intel

2. Najveće rezolucije zavise od veličine video memorije. STB dolazi sa 2.25 MB, Matrox 4 MB, Hercules 4 MB, a najveće rezolucije su obično veće od onih koje može da izdrži tvoj monitor.

3. Preporučujemo Samsung 17".
4. Interni je jeftiniji, zauzima jedan ISA slot, eksterni zauzima jedan serijski port i skuplji je.

5. SIMM je oznaka za tip pločice na kojoj su montirani memorijski čipovi, a EDO je tip memorije.

6. S3 Virge 3D.

7. Istinja je da je to crno-beli laserski štampač. Međutim, ako hoćeš štampač u boji bolje je da uzmeš ink-đet model, recimo neki od Epson Stylus modela koji najbolje odgovara tvom budžetu.

Televizor umesto monitora

Imam PC Cyrix 486, 8xCD marke Torisan i grafičku karticu Cirrus Logic i MB.

1. Šta mislite o navedenoj konfiguraciji, posebno o ploči i CD-u?

2. Kupio bih Sound Blaster i modem, pa bih voleo da čujem vašu preporuku.

3. Možete li da napišete šta tačno treba da uradim da bih se priključio na Internet? Napišite neke brojeve telefona na koje mogu da saznam više informacija.

4. Postoji li mogućnost da umesto monitora koristim televizor?

David Mitić

1. CD nije loš, ploča može da prođe.

2. SB 16 AWE 32 npr. USR ili 33,6 Kbps, može i klon.

3. O tome smo pisali u više navrata. Potraži brojeve iz prošle godine.

4. U tvom interesu je da ne provodiš mnogo vremena pred televizorom. Šalu na stranu, to je tehnički teže, a i praktično neupotrebljivo.

Windows 95 - kradljivac

Moj ljubimac nosi naziv PC 486 DX4, 133 MHz, 8 MB RAM-a, 1,1 GB HDD. Normalno neka pitanja:

1. Skupio sam neku paricu (200 DEM) i odlučio sam da kupim CD ROM 8x ili 10x. Koji model mi preporučujete po navedenoj ceni?

2. Želim da ubacim Windows 95, ali se plašim da će mi Windows „pokupiti“ sav RAM i da mi većina igrice neće raditi. Šta vi mislite o ovome? Da li mi se isplati 95-ica?

Ljuba Paviljanc

1. Za 200 DEM možeš da uzmeš bilo koji CD ROM na našem tržištu. Mi ti preporučujemo „Teacove“ modele.
2. Windows 95 može da radi sa 8 MB RAM-a. Što se tiče igrice, nećeš ništa izgubiti, ali ti ipak savetujemo da kompjuter proširiš na minimum 16 MB RAM-a.

Post Script na Amigu

Imam Amigu 1200 sa malim HD-om i 8 MB RAM-a. Programi koje koristim su PageStream 3.0, dPaint 4.0, Scala IC400 i Image FX 2.6, kao i ProDraw 3.x. Interesuje me sledeće:

1. Ako imam Post Script drajver, da li mogu normalno da upotrebljavam, recimo, štampač Epson Stylus S90 kolor ili mi za njega treba neki poseban drajver - bavim se grafikom i pripremam za sito-štampu.
2. Koji su kompatibilni drajveri za pomenuti štampač sa obzirom na posao koji radim?
3. Gde bih mogao naći originalni drajver? Mogu vam reći da sam proverio sve distributere u Srbiji i odgovor je uglavnom bio „Probaćemo preko Interneta“ i onda - ništa.

4. Ručni kolor skener za Amigu. Koji modeli se mogu i gde kod nas pronaći? Da li je moguća upotreba, uz modifikaciju, PC skenera? Ovo pitanje je PC skener lakše naći, ali je problem što se kod Amige on priključuje na paralelni, a kod PC-a na serijski port.

5. Ručni kolor skener za Amigu. Koji modeli se mogu i gde kod nas pronaći? Da li je moguća upotreba, uz modifikaciju, PC skenera? Ovo pitanje je PC skener lakše naći, ali je problem što se kod Amige on priključuje na paralelni, a kod PC-a na serijski port.

6. Ručni kolor skener za Amigu. Koji modeli se mogu i gde kod nas pronaći? Da li je moguća upotreba, uz modifikaciju, PC skenera? Ovo pitanje je PC skener lakše naći, ali je problem što se kod Amige on priključuje na paralelni, a kod PC-a na serijski port.

SREDOM

od 11 do 15 sati.

Kraj telefona

011/322 05 52 (direktan) i

011/322 41 91 (lokal 369)

dežuraju naši

stručni saradnici.

Pitanja možete ostaviti

i na BBS-u Politika.

Svet kompjutera

(I/O PORT)

Makedonska 31

11000 Beograd

BBS
3229-148

5. Cena digitalizatora slike (kolor) za Amigu i gde se kod nas može naći?

6. Koje sve modele CD-ROM-a mogu priključiti?

7. Koje veličine i modele HD-a mogu koristiti bez ugradnje skakzija?

8. Gde se može pronaći knjiga o Amigi 1200 na srpskom? Trebalo bi da u njoj ima o Amigi uopšteno, komande OS-a, konfiguracija i slično (može i knjiga na engleskom, jer ga znam dosta dobro).

9. Da li nekom treba uputstvo za programe Real 3D i Imgine 3.0 na srpskom?

10. Ukoliko poznajem rad u nekom programu koji je novina na našem prostoru, do koje dužine bih mogao to opisati, s obzirom na prostor u časopisu i finansiji (npr. 1 kucana stranica ili 2 stranice rukopisa)?

Miodrag Trojinović
Ćibećev

1. Nije neophodan poseban drajver.

2. Drajveri za štampanje na Post Script štampaču.

3. Najverovatnije na Aminetu, ili direktno od proizvođača pomenutog softverskog paketa. Kod nas je, nažalost, to tržište loše snabdeveno.

4. Teško.

5. Pogledaj u firmi „ACZ“. Oni su jedini, koliko znamo, koji se ozbiljno bave Amigom.

6. Većinu EIDE CD-ROM-ova.

7. Sve EIDE diskove, za sada do 5 GB.

8. Veoma teško - možda jedino preko oglasa.

9. Zaista, da li to nekom treba? Zainteresovani, javite se Miodragu!

9. Javi nam se da se dogovorimo.

EDO ili ne

Imam petnaest godina i vlasnik sam PC-a 486 DX4. Pošto nameravam da kupim Pentium, pišem u nadi da ćete mi pomoći. Moja konfiguracija trebalo bi da bude: Cyrix 6x86-P166 + procesor sa 32 MB RAM-a, grafička kartica Diamond Stealth 3D sa 4MB RAM-a, CD-ROM TEAC 8X, disk od 2.5 GB itd. Zanima me sledeće:

1. Koja bi osnovna ploča bila najbolja za ovu konfiguraciju?

2. Koji biste mi muzičku karticu preporučili?

3. Da li da kupim EDO ili običnu memoriju pošto su im cene iste?

4. Pošto nameravam da se bavim grafičkim programima (Corel 7.0), zanima me da li je ovo odgovarajuća konfiguracija i koji monitor bi bilo najbolje da kupim?

Goran
Niš

1. GEA 586 ATV je jedna od boljih ploča koje odgovaraju za tvoj procesor. Mogla bi i GEA 586 S.

2. SB 16 AWE 32 PNP.

3. Boje je za vreme EDO RAM, ako ga ploča podržava.

4. Philips 15A je veoma dobar monitor. Inače, kod Philipsovih monitora treba voditi računa o slovu i za broja monitora. A je najbolji, B je srednje klase, a C seriju ne preporučujemo.

Kol'ko para

Uskoro bi trebalo da kupim Pentium. Sigurno znam da će biti na 133 MHz, 16 MB RAM-a, 14" SVGA color monitor (Daewoo), matična ploča sa Cyrix procesorom, hard disk 1,3 GB. Na ovom kompjuteru ću se baviti 3D grafičkom, zvukom i igranjem.

1. Uz ovu konfiguraciju ide i CD-ROM (8X). Koji da uzmem i (pitanje koje se stalno ponavlja) kol'ko para?

2. Da li za 200 DEM može da se dobije grafička kartica STB Lightspeed 1287? Ako ne, koju preporučujete?

3) Bez zvuka ne vredi. Koji mi zvučnu karticu preporučujete?

4) Koji još softver predlažete za moje potrebe?

I na kraju opet pitanje oko koga se vrti ceo svet: Koliko košta ova konfiguracija (komplet, bez štampača)?

Nikola Marjanović

1. Osmobrzinski CD-ROM-ovi se u slobodnoj prodaji teško mogu naći. Stoga, ako već uzimate osmobrzinca, najverovatnije ćeš morati da se zadovoljiš „ponudom sa lagerna“, g: onim što je od osmobrzinca trenutno na raspolaganju. U slučaju da imaš zboru, pozvati Teac.

2. Kartica STB Lightspeed nedavno je pejeftinila na domaćem tržištu, pa bi se uz malo natezanja mogla naći za oko 200 DEM. Hercules Dynamite predstavlja odličnu alternativu.

3. SB 16 AWE 32 PnP.

4. Od softvera preporučujemo Lightwave 4 (za 3D grafičku), Cake Walk (za sekvenciranje), a igre po želji.

A, B, C...

Zamolio bih vas da mi odgovorite na sledeća pitanja.

1. Koja je razlika između kolor-monitora „Philips“ a, b i c, npr. 15b i 15a, 14c i 14b...?

2. Postoji li model 14a?

Vladimir Miloradović

1. U oznaci modela „Philipsovih“ monitora broj označava veličinu dijagonalne ekrana (u inčima), a slovo kvalitet monitora. Modeli sa slovom A su najkvalitetniji, sa slovom B su nešto lošiji, a sa slovom C najlošiji. Pod kvalitetom se podrazumeva oštrina slike (na šta ima uticaja kvalitet ugrađene elektronike), kao i mogućnost prikazivanja grafičkih modova više rezolucije bez preplitanja (interleja), što je prijatnije za oči.

2. Ne postoji model 14a.

Štampanje remek-dela

Pišem vam po prvi put, za vas imam veliku pohvalu i molbu.

1. U 150-tom broju objavili ste članak o drugom sajmu elektroničke u Nišu. Zainteresovala me je firma „Accent“ koja se bavi, kako ste naveli, komercijalnim štampanjem postera (velikih formata, slika i crteža).

U poslednjih par meseci od kako imam kompjuter bavim se apstraktnim crtežima. Trenutno imam 720 crteža, radim ih u Adobe Photoshopu 3.0.5 i CorelXARA. Na disketi vam šaljem detalje sa mojih omiljenih crteža. Snimila sam ih jer me interesuje vaše, nadam se iskrene, mišljenje o mom radu. Je-

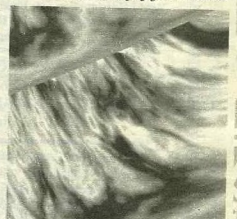
zna štamparija u Pančevu nije bila čak ni zainteresovana da pogleda. U slučaju da im podržavate i da crteži imaju kvaliteta zamolila bih vas za adresu i telefon. „Accent“ ili neke druge firme koja se bavi istim ili sličnim poslom.

2. Koji bi mi štampač najviše odgovarao?

Unapred zahvalna,

Tijana
Pančev

1. Pogledali smo tvoje radove i objavljujemo ih i ovdje (iako je, na žalost, I/O port na crno-belim stranicama) da ih vide ostali čitaoci. Nama se naravno dopadaju, samo nastavi tako. Šta se tiče problema štamparija ovjih slika, veoma je bitno koliko primeraka želiš da odštampaš. Ako je u pitanju samo nekoliko komada, rešenje nije štampanje štamparskom mašinom, jer je proces pripreme slike za štampu (pravljenje filmova i štamp-

arskih ploča) veoma skup. Potreban ti je neko sa kolornim štampačem. Postoje različiti kolorni štampači, sa različitim kvalitetom otkisa, počev od ink-žet modela pa nabežije. Uslugu štampanja lista A4 formata, oni koji se time bave naplaćuju od 10-tak dinara za štampanje na nekom EPSON Stylus štampaču, pa do više stotina dinara za štampanje na vrhunskom uređaju za otkisom sličnom kolor fotografiji.

2. Pošto se već bavim grafičkom, ne preporučujemo ti da nabavljaš matricni štampač, već neki laserski. Ako želiš mogućnost štampanja u boji, najpovoljnija varijanta za kućnu upotrebu su ink-žet modeli, recimo iz EPSON Stylus serije.

3229-148

non-stop

Amiga

ASTROSOFT - snimanje igara i programa na disketa, hard disk, CD. Najpovoljnija. Tel: 021/314-994.

AMIGA Power - disketa + igra 4din! Pouzedećem ili lično. Amiga, monitori itd. Brzo, kvalitetno, povoljno. Tel: 021/371-999.

SCUBA - 011/2353-110, 458-719. Prodaja i otkup: Amiga, dodatne opreme, disketa.

HARDWARE za za Amigu: eksterni DD floppy (75), digitalizator zvuka (55), midi interfejs (45), interno proširenje 512K (40), kabl adapter za 3,5" HDD (25), VGA adapter (20), video beikap (22), skart kabl (15), adapter za četiri džojstika (12). Tel: 021/392-998.

PRODAJEM Amigu 500 i Amigu 1200 vrlo povoljno. Tel: 021/392-998.

PRODAJEM delove za Amigu 500 (tastaturu, napajanje, modulator, čipove). Tel: 021/392-998.

PRODAJEM Amigu 500 (3MB ram), HDD 210 MB, kolor monitor. Tel: 021/392-998.

PRODAJEM Amigu 4000/040 25MHz, 6MB ram, 120 MB HD, floppy, tastatura, miš, disketa. Tel: 018/320-828.

AMIGA Tehnology - otkup i prodaja Amiga 500, 500+, 600 i prateće opreme. Tel: 011/354-0758.

PRODAJA, otkup Amiga 500/600, opreme. Tel: 011/2356-440.

STEFAN Soft: snimanje igara za vašu Amigu na: HD, CD, floppy. Tel: 512-366.

AMIGA 500/600/1200, CD 32, monitori, ostalo... Prodaja, otkup. Najpovoljnija. Tel: 011/512-366.

COPY CLUB amiga
Isporučka poštom
Kvalitetno snimanje.
SNIMANJE I DIN.
OD 11 - 18 CAS.
011/32 47 288

NAJJEFTINIJA proširenja memorije (30) servis nesepravnih proširenja, adaptacija obične u čip memoriju. Prodajem procesor, memorijeke čipove. Otkupljujem Commodore. Tel: 011/595-505.

MI Power: snimanje razmena softvera po izboru samo 60 DM. Tel: 3418-654 ili 4898-654.

PRODAJA - servisiranje - otkup Amiga, Komodore, diskova, monitora, štampača. Tel: 011/552-227.

AMIGA 500/500+, 2.5 Mb proširenja, džojstici, dodatni disk - rasprodaja disketa. Tel: 552-227.

KUPIJEM Amigu 1200. Tel: 689-340.

CENE OGLASA

Tekst malog oglasa koji nam šaljete treba da bude čitko otkucan, sa prebrojanim rečima (računaju se i adresa i telefon) i naznakom rubrike (Amiga, PC i Razno). Uz tekst treba priložiti jedan primerak uplatnice (original, ne kopiju) uplaćene na odgovarajući iznos.

Adresa: **Svet kompjutera (mall oglasi), Makedonska 31, 11000 Beograd**

Novac treba uplatiti na **ŽIRO RAČUN:**

40801-603-2-47280

sa naznakom: Kompanija Politika, mali oglas za „Svet kompjutera“ Cena običnog malog oglasa do 10 reči - 15,0 DIN., svaka sledeća reč - 1,5 DIN. Na ukupnu sumu dodati 10% poreza

Za informacije o oglasima većim od navedenih, obratite se redakciji na tel/fax 011/322-0552.

Oglase za 05/97 primamo do 30.04.1997.

VEĆI OGLASI

1/2 (V) (95x275mm) 1100 N.DIN	1/4 (95x135mm) 700 N.DIN	1/2 (H) (195x135mm) 1100 N.DIN
1/8 (95x65mm) 350 N.DIN	1/16 (V) (46x65mm) 175 N.DIN	1/16 (V)(95x60mm) 175 N.DIN 1/32 (H)(95x60mm) 82 N.DIN

trajni oglas u redakciji naplaćuje se posebno!

COMPUTERS

421-203
155-294
Kajmakalanska 42

AMIGA & COMMODORE

- 1.AMIGA (500/800/1200)
- 2.COMMODORE4/128
- 3.DISK 1541/1541 II/1571
- 4.HARD I FLOPPY DISK ZA AMIGU
- 5.MONITORI COLOR/MONO
- 6.STAMPACI
- 7.KASETFONI

- MODULI(Turbo250,Turbo 2002 i Astimet)
MODUL2(Turbo250,Astimet,Disk fast load)
Disk fast copy/Copy202...
MODUL3(Turbo250,Simon's BASIC i Astimet)
MODUL4(Turbo250,Turbo 16pe & Spec fast, i Astimet,Monitor 49152....

DODATNA OPREMA

- 1.FILTRI STAKLENI I MREZASTI
- 2.DISKETE 3,5",8,5,25" HD I DD
- 3.KUTJE ZA DISKETE 3,5" I 5,25"
- 4.PODLOGE ZA MISA
- 5.RF MODULATORI
- 6.PROSIRENJA 512KB
- 7.JOYSTIK (VELIK IZBOR)

KABLOVI
IZRADA I PRODAJA
ZA
COMMODORE I AMIGU

JOYSTIK (VELIK IZBOR)

AMIGA 500,500+,600 I 1200
COMMODORE 64/128 I OSTALE OPREME

SOFTWARE

VELIKI IZBOR
KASJETNIH I DISKETNIH IGARA

SVU ROBU SALJEMO POSTOM

AMIGA meridian

SPECIJALNI POPUST !!!

- AMIGA 1200 MAGIC PACK originalni softver sa originalnim uputstvima: p,paint,photogenics,wordworth,scala,turbocalc,organiser... 850.-
- MONITOR AMIGA M1438S 649.-
- MONITOR AMIGA M1764 1750.-
- BLIZZARD 1230-IV 375.-
- BLIZZARD 1260 1150.-
- BLIZZARD SCSI KIT 210.-
- CYBERSTORM MKII 060 1370.-
- CYBERVISION 64 3D 4MB 550.-
- FPU 68882/50 MHZ 150.-

ISPORUKA SA LAGERA !!!

meridian, Zmaj Jovina 4, 11000 Beograd
tel: 011 620 374, 632 996 fax: 011 626 576
mobilni telefon: 063 204 330
meridian macedonian-Skopje: 091 202 271

Arise Soft
disketa + igra = 3,5 din.
tel: 013 / 817 - 640

AMIGA PANŠER
programi i igre 1 dinar, katalog besplatan

Generala Ždanova 88/6/25
(011) 646 772

AMIGA 500 i 1200
BUVA COPY
SOFTWARE & HARDWARE
Snimanje:
IGRE 1,5
PROGRAMI 2,5
Isporuka postom
Tel: 76-80-70 od 16 - 22
Radmile Rajković 8
N.Groblje
Ruzveltova

Radmile Rajković 8

AMIGA 500 1200 CD32
MALTER
SVE ZA AMIGU!!!
ŠALJEMO POZEBEM
snimanje 1 dinar
CD kompleti za A1200
Otkup i prodaja A500,
A1200, CD32 i opreme!
Veliki izbor CD naslova!
 011/577-991

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

ARETA CO.
vam predstavlja knjigu:

**KAKO DA ZARADITE
UZ POMOĆ KOMPJUTERA**

Detaljno su opisane

101 IDEJA

Format knjige: 14 x 20 cm
122 strane, latinica
Cena knjige: 60 din

Ako niste zadovoljni knjigom, možete je vratiti u roku od sedam dana, a novac će vam biti vraćen.

Preporučujemo Vam i druge knjige za vaš biznis:

1. 197 NAČINA DA ZARADITE NOVAC, 190 str. 60 din.
2. 1000 USPEŠNIH MALO POZNATIH BIZNISA, 500 str. 100 din.
3. KAKO POSTATI BOGAT, 130 str. 60 din.
4. TAJNE MILIONERA, 80 str. 40 din.
5. DOBRA ZARADA OD UMETNOSTI, ZANATA I DOMAĆE RADINOSTI, 100 str. 40 din.
6. NAPRAVITE "BUM" U SLOBODNOJ TRGOVINI, 340 ilustr. 60 din.
7. KAKO DA PREŽIVITE BEZ PLATE, 250 str. 60 din.

Iskoristite američka iskustva da zaradite novac u slobodnom vremenu ili radeći puno radno vreme.

NARUĐBINE NA TELEFON: 011/497-394, ili na adresu:
"ARETA Co.", 11050 BEOGRAD, P. FAH 74

Razno

ATARI Falcon 030, oprema, hard disk SCSI 1,1 Gb. Tel: 018/362-151.

PRODAJEM Atari 1040 Ste sa monitorom Atari Sm 124. Milan, tel: 021/840-481.

PRODAJEM vrhunski stereo sampler GVP-DSS8+ i 16-kanalni MIDI modul Yamaha TG-100. Tel: 757-411.

AMSTRAD CPC 464, 25 igrica na kaseti 25 din. katalog besplatan. Tel: 010/23-267.

BEŽIČNI mikrofoni (baby-alarm, špijun-buba) 90 din. Toki-voki (par) 90 din. Tel: 010/23-267.

PRODUŽITE život vašeg kompjutera, "projekta" - zaštitne nalepke. Tel: 475-727.

C64, 128, CP/M

Uslužni programi i Igre na disku i kaseti (pojedinačno i u kompletu). Uputstva, Katalog.

Isporuka pouzecem istog dana.
tel: 021/611-903

SONY
PlayStation
konzole igre oprema
UGRADNJA CIPOVA
011/1776-129
NAJNIŽE CENE !!!

GREMLIN SOFT

- Najstariji kompjuter klub u YU -
AMIGA PC C-64

Preko 20.000 igara i uslužnih programa
Milana Rakića 28 Beograd
(011) 424-744

OPSTAJU SAMO NAJBOLJI JER POUZDANOST I KVALITET NEMAJU CENU!

RENT A CUTTER
KOMPJUTERSKO ISECANJE
RAZNOBOJNIH PVC FOLIJA
IZ VAŠIH FAJLOVA
Džordža Vašingtona 44/ III sp.
radno vreme
10-17 h. 322-11-44

U prodaji je knjiga
**Zaradite kod kuće uz
pomoć kompjutera**
drugo izdanje

70 načina da zaradite
REGOJE 011/17-77-499

PC KLUB

RADIMO SVAKIM DANOM

011/ 146-307 **21**

N.BEOGRAD Bul. Lenjina 109/17

SNIMANJE NA CD I DISKETE
PROGRAMI I IGRE

ORIGINALNI
CD NASLOVI
79 din.

ms office 97 space jam
corel 7 nba 97 windows nt 4
ms encarta 97 photoshop 4
learn to speak english fifa 97
britannica encyclopedia

SNIMANJE CD PO IZBORU
preko 5000 naslova
SNIMLJEM CD KOMPLET

99
din.

79
din

prazni
CD

kompletan
softver za

COMMODORE I
AMIGA

POVOLJNO! Diamant Copy

PAUS AA
papir Rolna

80g, 90g, 110g, 145g

Informacije
Ost. 16.00 (do 20.00 na
Tel. (034) 981-964

Sajamec pouzecem

pc max
011.432.132

-snimanje na CD po vašem izboru
-CD originalni
-back-up

(PHILIPS-KODAK-TDK) Dimitrija Tucovića 45/20

-19-

A.R. Soft PC

Snimanje CD-a po izboru 25
Snimanje audio CD-a, Backup HDD-a 25
IGRE 50 para, PROGRAM I din.
Rasinska 2, Petlovo brdo
011/533-66-51

PC

OTKUP i nadogradnja PC računara
386/486, pentium, komponente.
Tel: 011/788-328.

NS Games. Najjeftinije konfiguracije i komponente. Snimanje na diskete, hardve i CD. Cadeteka. Časopisi sa CD-om. Polovni CD-ovi.
Tel: 021/365-713.

INTERFEJS za povezivanje CASIO adreasa sa PC-jem. Vrlo povoljno.
Tel: 021/392-998.

OTKUP polovnog hardvera, prodaja komponenta, konfiguracija, nadogradnja sistema. Održavanje računara, spasavanje podataka. Tel: 011/778-079.

ASTROSOFT - snimanje igara i programa na diskete, hard disk, CD. Cadeteka. Tel: 021/314-994.

KNJIGA „PC za početnike“, sa preko 50 ilustracija i puno razumljivog teksta, opisuje sav pos-

tojeći hardver, osnove DOSa, obradu i štampanje teksta i upotrebu nekoliko najpopularnijih programa za PC. Priručnik je namenjen ljudima koji nikada nisu radili sa računarima i apsolutnim početnicima bez obzira na uzrast i stepen obrazovanja. Priručnik je formata B5, sa kolor, plastificiranim korica-ma, a cena 40 din. Tel: 010/23-287.

KOMPJUTER servis 011/434-287, Slavija. Kupoprodaja, nadogradnja PC-a. Popravka Amiga, Commodore.

MIDI
adapter za PC

021/39-29-98

PC KLUB

Karaburma,
tel. 011/777-309,
CDTEKA

PRODAJA ORIGINALA

Veliki izbor CD-a, Multimedije, Enciklopedija i Igrara.
Katalog besplatan.

AMEKTA

Staro za novo
Prodaja kompletnih konfiguracija svih vrsta
(386, 486, 586)
Novi štampači
Komponente
Garancija 12 meseci
Povoljno
tel: 671-145/129
Otona Župančiča 1

DIELEKTRA

prodaja-nadogradnja-servis
KONFIGURACIJE:
-Pentium 100/133/150/166 MHz
-486DX4-X5/133 MHz

ŠTAMPAČI:
EPSON: HP:
-LX-300/LQ-100 -5L/6P/6MP
-Stylus 200/1000 OKI:
-Stylus color 200/500 -4w/600

KOMPONENTE:
-SIMM memorija 4/8/16/32 Mb
-Fax modem 14400/33600 (Int/ext)
-Sound blaster 16/32 bita
-Aktivni zvučnici 60/150 W
-Monitorsi, video kartice i dr.
-Hole! Srbija*10-18 h

489-04-04 lok 215

NOVE KNJIGE:

Flight Simulator 6.0 for Windows 95
Heroes of Might & Magic II
Windows 97 u slici i reči

Posetite nas na Sajmu
tehnik 12-17. maja III!

I dalje popularno:

Civilization II
Mortal Combat 1, 2 i 3
Word 7 u slici i reči
Leisure Suit Larry 1, 2, 3, 5 i 6

Sve knjige imaju 104 strane, formata A5.

PC Program, tel. 011/463-296
Cena 40 dinara pouzecem

DINA

Snimanje na diskete ili hard
PROGRAMI 0,8 din
IGRE 0,6 din
po disketi

SDK

Polifunkcionalna
piljava

27. marta

Dr. Dragoljub
Popovića 10.

INSTALIRAMO

342-723
3242-723

KONFIGURISAMO
OPTIMIZUJEMO
OBUČAVAMO

Dođite za sve što Vam treba!
DOLAZIMO I KOD VAS!

MAGI soft

PANČEVO

CD KLUB
Prodaja originala
Igre 0,50
Programi 0,70
Konfiguracija po
želji, komponente

Miloša Trebinjca 7

013/ 522 663

PC SHOP

CD CLUB

Veliki izbor:
enciklopedija,
igara,
kompleta

Komisijon komputera
i prateće opreme

SOFTEL
COMPUTERS

Tržni centar "Bazar Vidikovac"
Kneza Viseslava 63, II sprat
lok 1 2/9
tel/fax: 5321-067

SNIMANJE NA CD

75 din

CD originali

igre, kompleti, enciklopedije...
Veliki izbor HITOVA!!!

10 dm

011/577-991, 574-023

CD originali od 15.- Mix 30.-
flopi 1,5 din - može i na hard
saljemo pouzecem

BLACK CAT
025/ 20-189

**ROK ZA
PRIJEM OGLASA
ZA MAJSKI BROJ
„SVETA KOMPJUTERA“
30. APRIL**

Jelovnik kome se ne može odoleti

CD kompleti

WIN 95 III 20

Sastojci: Windows 97, MS Office 97, Corel Draw 7, Photoshop 4.0, 3d Studio Max, Lightwave 5.0, MS Plus 95 gold, MS Internet Explorer 3, Norton Commander 95, 95 Booter 4.0, Acrobat Distiller, Adobe Premiere 4.2, All in one internet, Bit-ware 3.30, Cakewalk 4.01, Clean sweep 3.0, Fasttracker 4.0, Front Page, Hot Java 95, Lotus Organizer 97, Sound Forge 4.0, TBAV 7.06, Win Checkit 4.0...

WIN 95 II 20

Sastojci: Windows 95 4.1, Auto Cad 13 95, Calamus 95, Microstation 95, Abc Flowcharter 4.0, Adobe Page Maker 6.0, Freehand 5.0, Freelance 95, Hijaak 95, Jankov Mapper, Smartsuite 96, Midi Soft Studio, MS Exchange 95, PC Anywhere 95, Pro Comm 3.0, Razor 2.0, TBAV, Toy Story Ss...

WIN 95 I 20

Sastojci: Windows 95, Windows 95 Pan European, Adobe Photoshop, Corel Draw 6.0, Win Fax pro 7.0, Visual Basic 4.0 pro, Harvard Grafix, Mapper 95, MS money, MS Office (Excel, Word, Power Point, Access...), MS Plus, Norton Anti-virus, Norton Navigator, Norton Utilities, Pagemaker 6.0, Visual fox pro...

Sport 20

Sastojci: FIFA Soccer '97, NBA Live '97, NHL Hockey '97, Ultimate Soccer Manager 2, Space Jam, NBA Hang Time, NBA Jam Extreme, Davis Cup Tennis, EA Sports Cricket, Sensible Soccer '97, Winter Sports, Wayne Gretzky Hockey, Sideline Sports, College Slam, Kick Off '96, International Tennis, NCAA Championship, Tracksulte Manager 2 ...

Vožnje 20

Sastojci: Screamer 2, Formula 1 Grand Prix 2, Need for Speed S.E., Nascar Racing 2, Network Q Rally, Indy Car 2, Grand Prix Manager, World Rally Fever, Micro Machines 2, Track Attack, Martini Racing, Death Rally, Dayton USA, Eat My Dust, Road Rash ...

Originalni CD naslovi

Programi:

3D Studio max
OS/2 4.0 Merlin
Windows 97
Office 97
Corel Ventura 7
Corel Draw 7
Learn to speak Eng.
Learn to speak Ger.
Encarta 97
Cinemanía 97 ...

Igre:

The Crow
Discworld 2
Fifa 97
Nba live 97
NHL Hockey 97
Tomb Raider
Space Jam
Red Alert
Diablo
Sega Rally

Larry 7
Civ 2 Scenarios
Panzer Dragon
Master of orion 2
Privateer 2
Phantasmagoria 2
Dragon Lore 2
FS 6.0
Ultimate Soccer
Manager 2
Megarace 2 ...

Hit Mix 1 20

Sastojci: FIFA Soccer '97, NBA Live '97, NHL Hockey '97, Red Alert, Tomb Raider, Space Jam, Duke Nukem 3D Atomic, Screamer 2, Destruction Derby 2, Need For Speed, Formula 1 Grand Prix 2, Toy Story, Privateer 2, Quake ...

Hit Mix 2 20

Sastojci: Discworld 2, Lords of the Realm 2, Heroes of Might & Magic 2, Death Rally, Power Rangers, FX Fighter Turbo, Sonic the Hedgehog, WWF In Your House, F22 Lightning 2, Gene Wars, Road Rash, Star Control 3, Gene Machine, Network Q Rally ...

Borilački 20

Sastojci: Mortal Kombat, Mortal Kombat 2, Ultimate Body Blows, Brutal Paws Of Fury, Primal Rage, Fist Fight, Mortal Kombat 3, SSF2 New Challengers, Battle Arena Toshinden, Battle Beast, Rise Of Robots 2, Virtus Fighter, Xenopage 1.1, Cat Fight, Cyber Gladiators, Batman Forever Arcade, Power Rangers, FX Fighter Turbo ...

Strategije 20

Sastojci: Red Alert, Warcraft 2, Battleship, Battle Isle 3, Civilization 2, Lords of the Realm 2, Star General, Master of orion 2, M.A.X., Command & Conquer, Heroes of Might & Magic 2, Settlers 2, Z, Deadlock, Steel Panthers 2, Gene Wars ...

Dečiji 20

Sastojci: Putt Putt Goes To Moon, Crayola, Scooters Magic Castle, A.J.'s World, Adibou, Animal Quest, Chadwick & Sneaky, Fatty Bear, Aladdin, Lion King, Just Grandma And Me, The Farm, Alladin Activity Centre, Donald & Mickey, Jungle Book, Louis The Lion, Mickey ABC, Timon And Pumba, Asterix, Caesar Challenge, Castle CD, The Lie, Chill Manor, In Grandma's Attic, Mr. Potato, Head, Sheila Rae ...

Pogledajte naš jelovnik. U njemu ćete naći sve ono što je vašem kompjuteru potrebno da bi normalno funkcionisao. Ali to je samo njegova prva strana. Na našem meniju se nalazi za svaki kompjuter ponešto. Tu možete naći i enciklopedije, obrazovni software, igre, multimedijalna izdanja, dečiji software, programerske alate ... Rado ćemo „ispržiti“ CD po vašoj želji, napraviti kopiju nekog diska, ili spremiti specijalitet kuće „Back Up“ vašeg harda (za 2 osobe).

Mi nudimo pravu hranu za vaš kompjuter!

Software
BEAN

Dostojevskog 13/suteren

Banovo Brdo

11030 Beograd

011/559-839

Oglas možda i nije atraktivan, ali naslovi...

MDK	KRUSH, KILL 'N'	VAMPIRE DIARIES	PAGEMAKER 6.5
POWER F1	DESTROY	METAL RAGE	PHOTOSHOP 4.0
RALLY CHALLENGE	EXTREME JAM	GP MANAGER 2	WINDOWS 97
INDEPENDENCE DAY	SLAM & JAM	ERASER	MAC INSTALLER #3
MAGIC THE GATH.	STAR COMMAND	INT. MOTO-X	VISUAL DICTIO.
DISCWORLD 2	C&C WIN95	STARS!	SKI WORLD 97
HERCULES & XENA	MARBLE DROP	SPEED RAGE	IQ TEST 2
SONIC & KNUCK	NCAA FINAL 4	VIRTUAL POOL	SIGN LANG. DICT.
ULTIMATE QUAKE	DRACULA SECRET	JOURNEY OF AGE	FLIGHT SCHOOL
CITY OF ANGELS	G-NOME	PANZER DRAGON	WORLD BOOKS

EKSLUZIVNO VAM NUDIMO "PARTY 6 CD", SA POSLEDNJEG PARTY-JA U DANSKO!

Originali: 20, Kompilacije: 30/35

MS VISUAL BASIC 5.0 ENTERPRISE ED. 43HD, MS OFFICE 97 RESOURCE KIT 28HD, MS VISUAL C++ 5.0, MS VISUAL FOXPRO 5.0A 21HD, MS VISUAL INTERDRV 1.0 29HD, MS VISUAL JAVA 1.1 19HD, MS INDEX SERVER V1.1E 5HD, MS PROXY SERVER V1.1E 4HD, BORLAND C++ BUILDER PRO 60HD, WAVELAB V1.6 2HD, BRYCE METATOOLS 9HD, BRYCE 2 UPDATE 16HD, ANSYS V5.3 35HD, SOUND FORGE 4.0A PLUGINS (BATCH CONV./NOISE RED./SPEC. ANAL.) 3HD, BACKSTAGE INTERNET STUDIO 2.0 19HD, SPEED RAZOR MACH III V3.5.1 4HD, OPEN INVENTOR V2.2.1 14HD, GHOST TOOLS V4.01 10HD, FONT F/X V1.0 9HD, REACHOUT 7.0 FULL VERSION 11HD, SOFT ENGINE V3.7.0 FOR WINDOWS 2HD, TRUEVISION TARGA 2000 V2.0 FOR NT 3HD, PASSPORT ENCORE V4.04 2HD, FINALE V3.7 2HD, WATCOM C++ 97 S.E. 50HD, ALCHEMY V4.1 10HD, ORACLE DEVELOPER 2000 43HD, CRYSTAL REPORTS FOR OUTLOOK 97 8HD, DART AUDIO PRO 2HD, CHEYENNE BITWARE V4.0 5HD, AUTO F/X 136HD, CISCO WORKS V2.1 10HD, INSTALLSHIELD V3.00.111 13HD, SOUND MIX V1.2 2HD, FORAY PPP CLIENT 1HD, FAST TRACK SERVER V2.0 (SUN/HP/...) 13HD, DELPHI 3.0 (BETA, CODENAME: IVORY, BUILD 3.0.4), HOTMETAL INTRANET PUBLISHER 18HD, CALDERA OPEN DOS 7.01 8HD, IMAGEPLUS VISUAL INFO V2.2.1 18HD, SHIVAPP V3.0 FOR DOS/WIN 5HD, WAVELAB DECLICKER/DENOISER/LOUDNESS PLUGINS 3HD, ACDSEE 95 V1.0 1HD, DIGITAL CLUSTERS FOR NT 21HD, FILM GRAIN LW PLUGIN 1HD, IMAGESTREAM 97 2HD, COMMERCE SERVER 2.0 (HP/SUN) 20HD, LOGIC WORKS ERWIN/OPEN V2.6 34HD, FRACTAL EXTREME V1.0 2HD, BACKUP & RESTORE 14.3 UPDATE (LINUX) 1HD, MAPLE V5R3 (LINUX) 3HD, MATHEMATICA (LINUX) 6HD, LOTUS APPROACH 96 18HD, LOTUS APPROACH V3.02 FOR WINDOWS 3.11 12HD, APPLEFACE V2.0 2HD, ELECTRONIC WORKBENCH 5.0 3HD, SUPER X SERVER 9HD, REFLECTIONS 97 7HD, NETMANAGE ECCO PRO V4.01 16HD, COREL OFFICE FOR JAVA 4HD, LAN ESCORT V4.0 4HD, DRAFIX CAD PRO V4.1 12HD, JAVADRAW 4.0 3HD, SUPERTCP 96 40HD, KAI'S POWER GOO V2.0 2HD, RAYSTORM V1.6 1HD, INCONTEXT WEB ANALYZER 2.0 2HD, SCITECH DISPLAY DOCTOR V5.3A 1HD, NETMANAGE Z-MAIL PRO 6HD, COREL WEB DESIGNER 1.1 51HD, SCULPT V2.1 1HD, PICTURE MAN PRO V3.0 6HD, ADOBE PERSUASION 4.0 27HD, EYECANDY 3.0, I MNOGO DRUGIH...

FLYING CORPS 33HD, DIE HARD TRILOGY 30HD, VIRTUAL POOL W95 2HD, BANZAI BUG 20HD, NECROMANTICS 15HD, RALLY CHALLENGE 11HD, THE WORMS MANTION 9HD, HELICOPTS 33HD, COREL CHESS 47HD, SPACE ODYSSEY 32HD, RIOT 12HD, NCAA FINAL FOUR 24HD, POWER F1 48HD, STAR COMMAND 7HD, THE CROW 35HD, DIABLO 50HD, I MNOGO DRUGIH...

PC FORT

Radnim danom: 09-18, subotom: 10-18, nedeljom: NE RADIMO!

021/614-909

AMIGA FORT

BURNOUT 7D, EVILS DOOM 10D, BOSCAR 1D, WHITE DEATH 1D, OVERKILL 2D, BLOCK HEAD 1D, EUROLEAGUE MANAGER 1D, ...

AlbiCom Computers - WWW.ALBICOM.CO.YU

Izaberite

MICROSOFT COLLECTION VOL 1

CLASSIC & BUSINESS INSTALLER 2

ULTIMATE MEGA INSTALLER

BEST GRAPHICS COLLECTION

SOFTWARE 97

INSTALLER COLLECTION 1

MASTER INSTALLER

SOLID GOLD 18

COREL & ASYMETRIK

Zvučnici
Mikrofoni
od 20

Pentium paket

MB Intel Triton VX
+ Pentium 100 Mhz
+ 8 MB RAM
+ Hard disk 1.3 GB
+ Color monitor
od 1250

+ Miš sa
podlogom
na poklopu

KKND

METAL RAGE

TOY STORY

LIVE 97 NEA

101 DALMATIONS

DESTRUCTION DERBY

Internet paket

Fax modem
+ Internet
priključak
+ 40 sati full
od 140

+ Instalacija
na poklopu

...paket
aranžman
koji
dobija...

Multimedia paket

CD ROM (4x)
+ Sound blaster (16bit)
+ Zvučnici
od 200

+ Compact
Disc
na poklopu

THE FONT FACTORY

INSTALLER COLLECTION

GRAPHICS PRO SUITE 5

READ ALERT GOLD EDITION

GRAPHIC WARE COLLECTION

MASTER OF ORION PRIVATEER 2

TIGHTWADS INTERNET TOOLKIT

Compact Disc

SUPER EF 2000

FLIGHT SIM GOLD

ALLIED GENERAL

Joystick
od 30

VALTEK
COMPUTERS

Milentija Popovića 14a, 11070 Novi Beograd, Tel/fax: (011) 222 41 81, 222 40 57, 222 34 40
Karadordeva 95, 14000 Valjevo, Te/fax: (014) 220 502, 222 520

GM COMPUTERS

486DX4/160Mhz/8Mb od 1150
Pentium 133/166Mhz/16Mb od 1430
Pentium 166/200+Mhz/16Mb od 1480
K5/100/133Mhz/16Mb od 1330

Konfiguracije: HDD 3GB, FDD 3.5", VGA 1MB, Floi, COLOR 14", Mini, Mis
Ploca 486DX4/133 UMC od 180
Ploca K5/100 - 133Mhz OPT od 260
Ploca Intel 133 - 166Mhz OPT od 410
Ploca IBM px86 P150 - 200+ od 330
CPU Cooler 486-586 od 30
Ručni skener GEN CB 1 kolor od 180
K5 i K6 IDE, MIRAGE, SANYO od 180
Softvare CD kompil 10CD od 70
CD MEDIA biseri 8 Arm, 1TBK od 180
VGA 57Kb ISA Realtek105 od 35
VGA 2MB PCI ALICATI 57 od 30
TV Tuner / sa daljinskim + IR sodi 70
SUPER I/O VEGA 1B 32bit od 15

Tel/Fax: 011/489-37-16; Mob Tel: 061/432-197

MATRIX

- ◆ ZAMENA traka za sve tipove štampača i pisaćih mašina
- ◆ PUNJENJE tonera za laserske štampače i fotokopir aparate
- ◆ PUNJENJE kartridža za INK jet i bubble jet štampače
- ◆ SERVISIRANJE laserskih štampača i fotokopir aparata

011/436-094, 444-1867, 435-915

INFOPROJEKT

11070 NOVI BEOGRAD
Omladinskih brigada 65-b

Tel: 011/156-674
Tel/Fax: 011/1778-570

- KONFIGURACIJE
Pentium 75, 133, 166, 200
486-133
  - PRINTERI
LED - OKI
Laser - HP
Matrix - EPSON
InkJet - EPSON Stylus
  - KOMPONENTE
CD ROM 8x, 12x
CD RECORDER 4x/4x, 2x/6x
Sound card
NOVI TV card - remote control
FM radio & sound card
Fax/modem 14400, 33600
Streamer 250, 420, 850 MB
Speakers 40, 80, 100, 120 W
Headphones & microphone
  - SERVIS
Servis računara
Servis štampača
Servis monitora
Bespлатna detekcija kvarova
Nadogradnja računara
- Sprej za čišćenje monitora
Prekrivači za kompjutere
Prekrivači za štampače
Ribbon EPSON, PANASONIC
Ink cartridge EPSON Stylus
CD box 1/5, 1/10, 1/20
CD cleaner set
Screen filter
Konektori
Toner HP
Kablovi
Diskete
- ✓ Iporuka pouzdanom adresu
✓ Dostava na kućnu adresu

DilerSoft

*** Vršimo snimanje CD-ova po vašoj želji *** Najkompletniji izbor softvera kod nas (raspajtate se) *** U našem katalogu DilerKat.org obeležite 650MB programa *** Vaš izbor Windows programa možemo snimiti u i raspakovanom obliku tako da se mogu instalirati direktno sa CD-a (skuplja varijanta) *** Nabavite naš katalog DilerKat.org na jedan od sledećih načina: na "BBS Politika" 011/3229-148 (0-24h) (prvo se javite je besplatni), na www.romiram.co.yu/DilerSoft (za korisnike Internet-a), na našem telefonu 323-18-14 (privatno javite glasom)***

011 / 323-18-14

Radno vreme: 12 - 20h
Nedeljom ne radimo!!

<http://www.romiram.co.yu/DilerSoft>, e-mail: gosha@EUnet.yu

WINDOWS 3x PAKET (CD) - Windows 3.1, 3.11 C&E Europe, 3.11, 3.11 G&E Europe, 3D Home Architect, 3D Studio 4.0C1, Adobe Photoshop 3.04, Auto CAD 12, CirillaT TFF, YU Latinita TFF, Clipper 5.3, CorelDRAW! 5.0E2, Borland Delphi, DOS Navigator 1.36, Finale 3.0, Fontographer 3.5, MS Visual Fox Pro 3.0, Fractal Design Painter 3.0, 4.0, Designer 4.1, Morph 2.5, MS DOS 6.22, MS Office 4.3c Pro. (Word, Excel, PowerPoint, Access), MS Project 4.0, MS Publisher 2.0a, MS Video 1.1, MS Works 3.0, NC 5.6, NU 8.0, Page Maker 5.0, Procomm 2.1, Telix 1.1, OEMM 7.5, QuarkXpress 3.31, Stackler 4.0, MS Visual Basic 4.0 Pro, Visio 3.0, Win Fax Pro 4.0, Word Perfect 6.1, Windows Commander 1.51....(sve za Win 3.x na jednom mestu) !!!

WINDOWS 95 PAKET #1 (CD) - Windows 95 Pan European, Fox Pro 3.0, Harvard Graphics 4.0, Mathcad 6.0, Micrografix ABC Suite, MS Money 95, MS Plus 95, MS Project 95, MS Works 4.0, Norton Navigator 95, Norton Utilities 95, MS Office 95 Standard (Word, Excel, PowerPoint), Telix Win 1.1a, PC Fax 95, Visual Basic 4.0 (95), Visio 4.0, Word Pro 96....

WINDOWS 95 PAKET #2.1 (CD) - CorelDRAW! 6.06.178 III, Adobe PageMaker 5.0, 3D Home Architect 1.4, Fractal Design Painter 4.0, MS Publisher 3.0 CD, Delrina Win Fax Pro 7.0....

WINDOWS 95 PAKET #3 (CD) - WINDOWS 95 4.1b, Calamus 95, Freehand 5.0, Mapper 95 1.0, Corel Photo Paint 6.0, Adobe PhotoShop 3.06, Procomm 3.0, Win Commander 2.01....

WINDOWS 95 PAKET #4 (CD) - Auto CAD 13 C4 For Windows 95, Delphi 2.0, Borland Paradox 7.0, Lotus Notes 4.0, Lotus Freelance Graphics 95, MS Exchange 4.0, Orcad Capt 6.1....

WINDOWS 95 PAKET #5 (CD) - 3D Studio MAX, MS Windows 95 Resource Kit, MS Windows Service Pack 1, MS Windows 95 Update, MS Office 95 Pro, Origin 4.0, CakeWalk Pro 4.0....

WINDOWS 95 PAKET #6 (CD) - MS Windows NT 4.0 Advanced Server & Workstation, Borland C++ 6.0, MS Visual C++ 4.1, Borland Delphi Client/Server, Netscape 3.0, Internet Office....

Cene raspakovanih paketa (instalacija programa sa CD-a): Win3.x, Win95 #1 - 20 DEM; specijalna ponuda: Win95 #2 - Win95 #6 - 15 DEM (samo dok traju zalih)

WINDOWS 97 PAKET #1 (CD NEW) - MS Windows 97, MS Office 97 Pro, MS Plus Gold, Norton Utilities 95 v2.0, Norton Antivirus 95 v2.0, Norton Commander 95 v1.1, CorelDRAW 7.0, PhotoShop 4.0, Netscape Navigator Gold 3.01, MS Money 5.0, MS Picture It, Lotus Organizer 97, Clean Sweep 3.0, Photo DeLuxe, 101 Dalmatians Print Studio, Scan 2.07 i WinZip 6.2

WINDOWS 97 PAKET #2 (CD NEW) - Corel Ventura 7, Page Maker 6.5, Front Page 97, Win Fax Pro 7.5, Hjsak 4.0, First Aid 97, Adobe Type Manager 4.0, Fontographer 4.1, PhotoFinish 4.0, Crystal Report 5.0, MS Internet Explorer 3.01, Calligra Pioneer, Procomm Plus 4.0, Corel Click & Create, CorelWEB Graphic Suite, Pamela Anderson Calendar Creator i TBAV 7.06

Cene raspakovanih paketa (instalacija programa sa CD-a): Windows 97 #1, Windows 97 #2 - 25 DEM; specijalna ponuda: cba CD-a (Win97 #1 i #2) za samo 45 DEM !!!

Vršimo snimanje softvera na ZIP DRIVE diskete (0.2 DEM) po MB, 100 MB softvera na našoj ZIP DRIVE disketi je 50 DEM)

KOMPLETI IGARA, koje su raspakovane na CD-u tako da se mogu startovati ili instalirati direktno sa CD-a, u redim slukejuvina potrebno je jednostavno prekopirati na hard-disk samo ceo direktorijum (nadi snimanja pozicija ili promene setup-a). Kompleti su izbor najboljih igara u prethodne četiri godini. Cene jednog kompleta je 20 DEM. Minimalne konfiguracije za pokretanje igara su: K1-K5 386DX/486DX, 4/8MB RAM, 2 x CD-ROM; K6-K16 486DX/Pentium, 8/16MB RAM, 2 x / 4 x CD-ROM

Komplet 1: A-14 Reef Defender, Pinball Fantasy, Fury Of The Furies, Oolot, Indiana Jones 3, Legend Of Kyrandia, Lands Of Lore, Secret Of The Monkey Island.... Ukupno 110 igara

Komplet 2: Alien Breed, Battle Isle 2, Cobra Mission, LHM Divl, Dogfight, Day Of The Tentacle, Goblin 3, Hand Of Fate, Hitroy Line, Indiana Jones 4.... Ukupno 122 igara

Komplet 3: 1942 Pacific Air War, Centurion, Duke, Elite, Formula 1 GP, Frontier, Golden Axe, Lemmings, Lode Runner, NCA 2, Overlord, Jazz Jackrabbit.... Ukupno 123 igara

Komplet 4: Magic Carpet, Cannon Fodder 2, Chaos Engine, Colonization, Desert Shrike, Flashback, FIFA Soccer, Jungle Strike, Kick Off 3, Little Big Adventure.... Ukupno 80 igara

Komplet 5: Aladdin, Alone In The Dark 3, Apache Longbow, Brutal, Comanche, Descent, Doom 1 & 2, Dune 2, Heretic, Michael Jordan In Fight, Mortal Kombat.... Ukupno 81 igara

Komplet 6: Mortal Kombat 3, Magic Carpet 2, Hexen, FX Fighter CD, Lemmings 3D, Primal Rage, NBA Jam, Mech Warrior, ProBall Illusions, Witchaven.... Ukupno 82 igara

Komplet 7: WarezVolf VB Comanche 2.0, Apache CD, Actua Soccer, Earthworm Jim, Fade To Black, Jungle Bunk, Mech Warrior, ProBall Illusions, Witchaven.... Ukupno 83 igara

Komplet 8: Terminator Future Shock, Dark Seed 2, Thunderhawk 2, Indy Car Racing 2, Ecoo The Dolphin, Jack The Ripper, Realm Of Deceit, Warcraft 2.... Ukupno 28 igara

Komplet 9: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 28 igara

Komplet 10: Earthworm Jim 2, Quake (I. epizoda), Warriors 2, World Rally Fever, Total Knockout, Battle Arena Toshinden, Kick Off 96, The War College.... Ukupno 20 igara

Komplet 11: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 12: Duke Nukem 3D, NBA Live 96, The Web, Fantasy Adventure, Manic Karis, Revoluton X, College Sim, Street Synchrones, Huper 3D Pinball.... Ukupno 16 igara

Komplet 13: Duke Nukem 3D, Quake (I. epizoda), Warriors 2, World Rally Fever, Total Knockout, Battle Arena Toshinden, Kick Off 96, The War College.... Ukupno 20 igara

Komplet 14: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 15: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 16: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 17: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 18: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 19: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 20: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 21: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 22: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 23: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 24: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 25: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 26: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 27: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 28: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 29: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 30: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 31: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 32: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 33: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 34: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 35: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 36: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 37: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 38: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 39: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 40: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 41: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 42: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 43: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 44: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 45: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 46: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 47: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 48: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 49: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 50: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 51: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 52: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 53: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 54: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 55: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 56: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 57: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 58: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 59: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 60: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 61: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 62: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 63: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 64: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 65: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 66: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 67: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 68: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 69: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 70: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 71: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 72: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 73: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 74: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 75: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 76: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 77: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 78: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 79: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 80: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 81: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 82: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 83: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 84: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 85: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 86: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 87: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 88: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 89: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 90: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 91: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 92: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 93: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 94: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 95: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 96: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 97: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 98: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 99: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 100: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 101: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 102: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 103: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 104: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 105: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 106: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

Komplet 107: Rise Of Robots 2, Quake, Cyberia 2, Warcraft 2: Beyond The Dark Portal, Gearheads, 2, Afterlife, Genie's Golf, Virtual Reality Snooker.... Ukupno 16 igara

BUDO PRODUKCIJA

konfiguracije

ploče

procesori

hard diskovi

grafičke kartice

multimedija

modemi

monitori

štampanci

potrošni materijal

veliki izbor novih programa i igara

snimanje na CD po vašem izboru

21 000 Novi Sad
Stojana Novakovića 27
tel/fax: (021)395-154

ComAll

audio - video - graphics

HD - DAT - CD's recording

PC konfiguracije, periferije, multimedija
DAT trake, diskete, CD-blank, audio i video kasete
toneri za laserske i ink jet printere
riboni, pisalice trake, toneri za fotokopir aparate
specijalni papiri i folije, računarska kozmetika

Uslužni programi, igre, izrada namenskog softvera
semplovi (AKAI, ROLAND .. AWE32)

Audio CD-DAT recording, mastering, remix, effect
snimanje/noise processing sa LP's
i audio kasete na CD's ili DAT

Video recording, digitalna video montaža
foto usluge, slajdovi, priprema za štampu
kolor skeniranje, video/photo slide show na CD

tel/fax 021/613-262, 613-629

CD - LAND

IGRE,
KOMPILACIJE,
programi

enciklopedije
na CD ROM diskovima

šaljemo besplatan katalog

011/3224-769

svakim danom sem nedelje od 17-22h

16-18

Pariške Komune 21

Novi Beograd

Tel: 672-959

NOVO
IZUZETNO

Šaljemo
pouzećem

Radno vreme
OD 12⁰⁰ DO 20⁰⁰

ACZ 011/ 628-648

Radno vreme: Svakim radnim danom od 11-19 časova

LO

-386 DX 25/33MHz 64KB cache ISA	420
-386 DX 40MHz 128KB cache ISA	450
-486 DX 33/40/50MHz 128KB cache ISA ili VLB	550
-486 DX2 66/80MHz 256KB cache VLB ili PC	620
-486 DX4 100/120MHz 256KB cache VLB ili PC	690
-AM5x86 133MHz 256KB cache, PCI	750

Konfiguracije sadrže: 4MB rama, SVGA video kartu 512KB, HDD 105MB, flopi 3.5, mini tower, mono monitor.

HI

-AM5k86 100 100MHz 256KB cache, PCI	1310
-AM5k86 133 100MHz 256KB cache, PCI	1350
-Cyrix 150+ 120MHz 256KB cache, PCI	1390
-Cyrix 166+ 133MHz 256KB cache, PCI	1460
-Cyrix 200+ 150MHz 256KB cache, PCI	1680
-Pentium Intel 120MHz 256KB cache, PCI	1390
-Pentium Intel 133MHz 256KB cache, PCI	1490
-Pentium Intel 166MHz 256KB cache, PCI	1690
-Pentium Intel 200MHz 256KB cache, PCI	2150

Konfiguracije sadrže: MB Intel Triton II, 8MB rama SVGA PCI video kartu 1MB, HDD 1.3GB, flopi 3.5, mini tower, color monitor.

Povoljne Cene!

-4MB mem, 72 pina	40
-SB 16 comp. od	50
-Dodatni 1MB za video karte	25
-CD 8x od	170
-CD 12x od	210
-Fax-Modem-Voice 14400 od	65
-Fax-Modem-Voice 33600 od	180
-Aktivni zvučnici 2x120W	90
-Genius ručni skener, Mono 400DPI	90
-CD Writer 2X	1100
-CD Writer 4x	1400

JoyStick!

-JoyPad Agiler	40
-JoyPad Gravis	60
-JoyStick Competition Pro	60
-JoyStick Gravis Pro	80

Video!

-TV Ijuner	190
-Porta Show	450
-Miro Video DC 30	1300
-Fast Movie Machine Pro	
-Video Maker	

Monitori!

-Daewoo 14s	
-Daewoo 14x	
-KFC 14	
-Philips 14C	390
-Philips 14B	430
-Philips 105A	750
-Philips 107	

CD ROM!

-Nec, Sony, Imes 8X	
-Philips 12X	
-TEAC 12X, 16X	

Video Karte!

-S3 Trio 64V+	
-S3 Virge 3D edo	
-Stealth 3D 2000	
-Stealth 2001	
-Spec 968 wram	
-Ati Mach 64	
-Hercules 128/Video	

Konfiguracija!

-AMD 5k86 133
-AMD-ov Pentium klon
-Intel Triton II
-PCI Magistrala
-8MB RAM-a
-PCI S3 V64+ 1MB
-HDD 1.3GB
-3.5 flopi
-Color Monitor
-Mini Tower
-YU tastatura
-Mouse
-CD ROM 8X
-SB 16 comp.

1540

Konfiguracija!

-Cyrix 166+ 133MHz
-Cyrix-ov Pentium klon
-Intel Triton II
-PCI Magistrala
-8MB RAM-a
-PCI S3 V64+ 1MB
-HDD 1.3GB
-3.5 flopi
-Color Monitor
-Mini Tower
-YU tastatura
-Mouse
-CD ROM 8X
-SB 16 comp.

1650

Konfiguracija!

-IntelPentium 133MHz
-Intel Triton II
-PCI Magistrala
-16MB RAM-a
-PCI S3 V64+ 2MB
-HDD 1.3GB
-3.5 flopi
-Color Monitor
-Mini Tower
-YU tastatura
-Mouse
-CD ROM 12X
-SB 16 comp

1770

Konfiguracija!

-IntelPentium 166MHz
-Intel Triton II
-PCI Magistrala
-32MB RAM-a
-PCI S3 V64+ 2MB
-HDD 1.7GB
-3.5 flopi
-Color Monitor
-Mini Tower
-YU tastatura
-Mouse
-CD ROM 12X
-SB 16 comp.

2160

Konfiguracija!

-IntelPentium 200MHz
-Intel Triton II
-PCI Magistrala
-32MB RAM-a
-PCI S3 V64+ 2MB
-HDD 2.1GB
-3.5 flopi
-Color Monitor
-Mini Tower
-YU tastatura
-Mouse
-CD ROM 12X
-SB 16 comp.

2630

Specijalna ponuda svim vlasnicima AMIGA (A500, A600, A1200, A4000) računara ako žele da svoj kompjuter zamene za PC (386, 486, Pentium), to mogu da urade kod nas po veoma povoljnim uslovima.

Pored usluga servisiranja računara, i ponude standardne opreme, imamo velik izbor, štampača, matičnih, laserskih i ink-jet, stonih i ručnih skenera, fax-modema, kao i razne potrošne robe. Mogućnost nadogradnje vašeg sistema, tj. osnovne ploče, video karte, hard diska itd. sistemom staro za novo.

Garancija 12 meseci, Servis u Beogradu obezbeđen.

Za sada bez dobrog naslova

(bisa, u f da)

Raduje se da dolje u standardnom minimalnoj konfiguraciji, sa DTK paljetom tastature, DTK 15" digitalnom monitorom, Matrox grafičkom karticom i standardnom operativnom sistemu.

MPC-133a

- AMD Pentium K5-PR133
- Intel Triton II VX PCI 256 KB
- 16 MB EDO RAM
- 1,44 MB flopi disk
- 1,7 GB hard disk
- CD-ROM player 8x speed
- SoundBlaster Pro komp. 16-bit.
- PCI SVGA, 2 MB EDO, 64-bit MPEG, S3 Trio64V +
- 14" kolor monitor LowRad 1024*768ni, DTK
- 14,4 K data/fax/voice modem
- minitower kućiste
- tastatura 105 tastera, Win95
- miš sa podlogom

MPC-166i

- Intel Pentium 166 MHz
- Intel Triton II VX PCI 512 KB
- 32 MB EDO RAM
- 1,44 MB flopi disk
- 2,5 GB hard disk
- CD-ROM player 12x speed, P104, TEAC
- Creative Labs SoundBlaster 16, FM tuner
- stereo aktivni zvučnici 80 W
- PCI SVGA, 4 MB EDO, 64-bit 3D & MPEG, S3 Virage
- 15" kolor monitor lowrad 1280*1024, digital, DTK
- 33,6 K data/fax/voice modem
- minitower kućiste
- tastatura 105 tastera, Win95
- miš sa podlogom

MPC-200c

- Cyrix Pentium 6x86-P200 +
- Intel Triton II VX PCI 512 KB, 75 MHz bus
- 32 MB EDO RAM
- 1,44 MB flopi disk
- 2,5 GB hard disk
- CD-ROM player 12x speed, P104, TEAC
- Creative Labs SoundBlaster AWE32 PnP 3D
- stereo aktivni zvučnici 80 W
- PCI SVGA, 4 MB EDO, 64-bit 3D & MPEG, S3 Virage
- 15" kolor monitor lowrad 1280*1024, digital, DTK
- 33,6 K data/fax/voice modem, USR Sportster
- miditower kućiste
- tastatura 105 tastera, Win95
- Microsoft miš sa podlogom

MPC-100a - classic

AMD Pentium K5-PR100, Intel Triton II VX PCI 256 KB, 16 MB EDO RAM, 1,44 MB flopi disk, 1,3 GB hard disk, PCI SVGA 1 MB, 14" kolor monitor LowRad 1024*768ni, minitower kućiste, tastatura 105 tastera Win95, miš, podloga 1.290,00

Maticne ploče

P5 PCI OPTI, Intel VX/IX
Procesori
Pentium class AMD, Intel, Cyrix
RAM
8/16/32 MB EDO, SOJ, COAST
Hard diskovi
1,3 do 5,1 GB

Video karte

VEA S3 Trio64V+, Virage,
Matrox Mystique, Millenium,
microVIDEO DC20, DC30
Monitori
14", 15", 17" DTK, Philips
CD
Plejeri

8x, 12x, 16x Toshiba, Sony, TEAC

StandBy UPS
400VA
235,00

CD

recording

20,00
(incl. CD media)

CD
Rekorderi
2x, 4x, Hewlett Packard, JVC,
Yamaha

Zvuk

SB Pro i 16 komp., Creative Labs
SB 16 FM, AWE32 i AWE64PnP,
80 i 120 W aktivni stereo
zvučnici
Modemi
US Robotics, Motorola, Hayes
interni, eksterni, PCMCIA

Naše radno vreme je od 10 do 17 časova radnim danom i subotom. Garantni rok je 12 meseci, uz mogućnost produženja. Isporuka odmah, za specijalne konfiguracije u roku 24 časa. Posebne pogodnosti za dalju prodaju i firme koje nabavljaju računare kao osnovno sredstvo. Obezbeđen je servis u garantnom i vangarantnom roku. Ne držimo polovnu opremu, ne kupujemo je i ne radimo nadogradnje.

monitor GROUP

Radoja Domanovića 18/1, YU-11000 Beograd, 011.412.790 10-17h

e-mail: office@monitor.co.yu, www: http://www.monitor.co.yu

Preko 2.700 zadovoljnih ljudi već zna zašto smo najbolji.

PC CD ROM

WIN '95 PAK

- MS WINDOWS '95
  - MS PLUS FOR WIN '95
  - MS PUBLISHER '95
  - MS OFFICE PRO '95
  - MS INTERNET EXPLORER
  - PAGE MAKER 6.0
  - COREL 6.0
  - MICROSTATION '95
  - WIN FAX PRO 7.0
- + oko 15 programa

WIN '95 3

- MS PUBLISHER '97
  - MS FRONT PAGE 1.1
  - COREL DRAW 7.0
  - PHOTO SHOP 4.0
  - ACAD LITE 3.0 WIN 95
  - ACAD C4 WIN 95
  - 3D STUDIO MAX
  - NETSCAPE NAVIGATOR
  - BARCODE ANYTHING
- + oko 15 programa

NEW WIN '97 PAK

- MS WINDOWS '97
  - MS OFFICE '97
  - MS CAMCORDER '97
  - NORTON UTILIT. 95. 2.0
  - COREL DREAM 3D 7.37
  - COREL PHOTO PAINT 7.37
  - COREL VENTURA 7.13
  - PAGE MAKER 6.5
  - SOFT IMAGE 351
- + oko 10 najnovijih programa

NEW NT 4.0 PAK

- NT 4.0 SERVER
  - NT 4.0 WORKSTATION
  - 3DS 4.0 NT UPDATE
  - NORTON NT TOOLS
  - NT 4.0 SERVICE PAK 2
  - NT 4.0 DDK
  - POWER BUILDER 4.0 NT
  - RIGHT FAX 4.5 NT
- + razni dodaci za NT 4.0
starije verzije

CAD

- A CAD C4
  - MICROSTATION 5.0
  - AUTO CAD 13
  - AUTO CAD 13 dodaci
  - QUICK CAD 4.0
  - ARHI CAD 4.55
  - ARHI CAD bonus
  - VISUAL CAD
  - A CAD LITE 3.0
- + oko 30 programa

GRAFIKA

- COREL DRAW 6.0
  - ALDUS FREEHAND 7.0
  - TURBO PUBLISHER 2.03A
  - FONTOGRAPHER 4.1
  - FRAME MAKER 3.11
  - ADOBE ACROBAT
  - QUARK XPRESS
  - MICRO DESIGNER
  - DESIGN PAINTER
- + oko 35 programa

ANIMACIJA

- LIGHT WAVE 5.0
  - 3D STUDIO MAX
  - 3D STUDIO MAX update
  - 3D STUDIO 4.0
  - 3D STUDIO efekti
  - 3D STUDIO dodatci
  - 3 DS MAX 1.1 SDK
  - 3 DS MAX plug-ins
  - IMAGINATOR
- + oko 30 programa

DECIJI MIX

- EDUKATIVNE IGRE
  - MS CREATIVE WRITER
  - LOGICKE IGRE
  - NAPRAVITE CRTANI FILM
  - EDUKATIVNI PROGRAMI
  - UČENJE ENGLSKOG
  - DEČJE AVANTURE
  - BUKVAR ZA DECU
  - CAD ZA DECU
- + oko 20 programa

MUSIC MIX

- MIDI MUSIC II
  - MUSICATOR AUDIO 1.0
  - CUBASE 3.0
  - SOUND FORGE 4.0
  - DIGITAL ORC. + 2.0
  - SCREAM TRACKER
  - MUSIC PROSE
  - MUSIC STAR
  - MUSIC PRINTER
- + oko 50 programa

HIT IGRE '96

- Najprodavanije igre u 1996.
- FIFA '96, NBA '96
  - RAY MAN
  - FORMULA 1 GP 2
  - NEED FOR SPEED
  - MORTAL KOMBAT 1, 2 i 3
  - C. & CONQUAER
  - WAR CRAFT II
  - DUKE 3D
- + oko 15 hitova

NEW RACING MIX

- FORMULA 1 GP 2
  - SCREAMER 2
  - NETWORK RALLY
  - NASCAR RACING 2
  - DESTRUCTION DERBY 2
  - DEYTONA USA
  - ROAD RUSH
  - MONSTER TRUCK MADNES
- + oko 20 hit vožnji

NEW SPORT

- FIFA '97
  - NBA '97 i '96
  - NHL '97
  - DECATHLON
  - MADDEN '97
  - LINKS '97 GOLF
  - CHAMP. MANAGER 2 '97
  - ULTIMATE SOC. MANAGER 2
  - NBA JAM EXTREME
- + oko 15 hit igara

NEW STRATEGIJE NEW

- RED ALERT
  - HEROES OF M & M 2
  - MASTER OF ORION 2
  - LORDS OF REALM 2
  - STAR GENERAL
  - STEEL PANTHERS 2
  - MAGIC THE GATHERING
  - BLOOD & MAGIC
  - M.A.X.
- + oko 20 hit strategija

EROS MIX 1

- PLAY BOY '96
  - GIRLS COLLECTION 8
  - GIRLS COLLECTION 9
  - GIRLS COLLECTION 10
  - GIRLS COLLECTION 11
  - MORE WOMAN
  - NAOMY CAMPBELL
  - SEXY GOLF
  - MORBID PORNO PICTURES
- + oko 35 programa

EROS MIX 2

- PLAYBOY BEAUTYS
  - PENTHOUSE HOT
  - PERVERT COLLECTION
  - BIZZAR PICTURES
  - GIRLS COLLECTION 12
  - DOGS XXX
  - MADONA
  - TEREZA ORLOWSKI
  - EROTSKE AVANTURE
- + oko 25 novih programa

NEW PLAY MIX 22

- TOMB RIDER
  - SCRAMEER 2
  - FIFA '97
  - HEROES OF M & M 2
  - SPACE JAM
  - D.N. 3D PLUTONIUM PAK
  - DISC WORLD 2
  - DESTRUCTION DERBY 2
  - ACE VENTURA
- + oko 10 najnovijih hitova

NEW PLAY MIX 23

- NBA '97
  - SCRAMEER 2
  - US NAVY FIGHT. '97
  - ULTIMA SOC. MANAGER 2
  - POWER F1
  - BATTLE SHIP
  - GRAND PRIX MANAGER 2
  - BROKEN SWORD
  - SKY NET
- + oko 10 najnovijih hitova

EXIT PRODUCTION

11000 Beograd

Naručite pouzecem ili preuzmiti

- Snimamo profesionalnim uređajima na najkvalitetnijim diskovima.
- Iznajmite ili snimite jedan od mnogobrojnih naslova iz našeg CD kluba.
- Sastavite disk po vašem izboru iz našeg kataloga.
- Diskove možete naručiti pouzdećem ili preuzeti lično bez čekanja.
- Naručite još danas katalog CD i disketnih izdanja.
- Prodajemo kvalitetne prazne CD diskove.

EXIT PRODUCTION

ORIGINALI • ORIGINALI • ORIGINALI • ORIGINALI • ORIGINALI • ORIGINALI • ORIGINALI • ORIGINALI

PROGRAMI ORIGINALI

- MS WINDOWS '97
- MS OFFICE '97 PRO
- COREL DRAW 7 (2 CD)
- MS WINDOWS NT 4.0
- 3D STUDIO MAX
- PHOTO SHOP 4.0
- 10.000 FONTOVA (+ ČIRILICNI)

ENCIKLOPEDIJE

- BRITANNICA
- ENCARTA '97 DELUXE
- FILM: CINEMANIA '97
- MUZIKA: MUSIC CENTRAL '97
- ASTRONOMIJA: RED SHIFT
- GEOGRAFIJA: ENCARTA '97 ATLAS
- NAUČNA FANTASTIKA: ISAAC ASIMOV
- THE UNEXPLAINED (svetske misterije i fenomeni)

STRANI JEZICI

- ENGLESKI
- LEARN TO SPEAK ENGLISH (neprevaziđeni kurs engleskog na CD-u)

- OXFORD ENGLISH DICTIONARY
- MERIAM WEBSTER DIC. - AMERICAN. HERIT DIC. (sa izgovorom)
- UČENJE ŠPANSKOG
- UČENJE NEMAČKOG I ITALJANSKOG
- UČENJE JAPANSKOG
- UČENJE FRANCUSKOG

ISTORIJA

- ISTORIJA SVETA
- MITOVI I LEGENDE
- RELIGIJA SVETA
- BIBLIJA
- IZGUBLJENA BLAGA

MED. ENCIKLOPEDIJE

- ANATOMIJA
- IMUNOLOGIJA
- HISTOLOGIJA
- INTERNA
- FARMAKOLOGIJA

- PSIHIJATRIJA
- HIRURGIJA

UMETNOST

- LE LOUVRE
- ART GALERY
- THE HERMITAGE
- GALERIJA UFIICI
- MIKELANDELO

DECIJI CD ORIGINALI

- CHILDREN'S DICTIONARY
- THE WAY THINGS WORK
- BARBIE (za devojčice)
- 101 DALMATIANS
- LION KING ACTIVITY C.
- TOY STORY
- ALLADIN
- + još 20 naslova

DIZAJN

- 3D VISUAL HOME
- 3D WALK THROUGH

- HOME DESIGN
- CUSTOM HOME (SIERRA)

IGRE

• KRUSH, KILL & DESTROY

- FIFA '97
- NBA '97
- PRIVATEER 2
- DIABLO
- RED ALERT
- HEROES OF M. & M.
- DISCWORLD 2
- SKY NET
- G.P. MANAGER 2
- TUNEL B1
- FLYING CORPS
- POWER F1
- STAR COMMAND
- INDEPENDANCE DAY
- USKORO: MDK
- i još mnogo toga.

KONZOLE MOŽETE KUPITI ILI SAMO IZNAJMITI U STROGOM CENTRU GRADA.

Nudimo Vam najpovoljnije uslove prodaje kao i specijalne popuste za klubove. Najveći izbor hit igara na plavim diskovima kao i originalnih diskova sa uputstvom.

SONY PlayStation

NINTENDO 64

NEW

DESTR. DERBY 2

NBA LIVE '97

FIFA '97

Čika Ljubina 1/4 sprat ☎ 011/627-827

lično u centru grada bez čekanja. Radno vreme od 11 do 19 časova, sem nedelje.

NAJEFTINIJE IGRE I PROGRAMI

Domaći programi za:

- nekretnine
- turističke agencije
- TV servis

SEGA
KLUB

K O L O S
B A N J I C A

OTKUP I PRODAJA RAČUNARSKE OPREME

Sastavljamo
konfiguracije
po želji

SNIMAMO NA CD ROM
BBS 011/ 163-452 (22-07h)

Informacije: 662-546, Bulevar JNA 70/stan 3

PC > Konfiguracije
> Komponente
> Nadgradnja
> Servis

Alfa.com
Computers unlimited

011-753-767

BBS
POLITIKA
3229-148

PC LAB

HARDWARE & SOFTWARE

KONFIGURACIJE

AMD K5 - 100/133MHz	Intel PENTIUM - 133/166MHz	Intel PENTIUM - 200MHz
Intel VX	Intel VX	Intel VX
8Mb Ram	16Mb Ram	32Mb Ram
S3 Trio 64V+	S3 Trio 64V+	S3 Trio 64V+2Mb
HDD 1,3Gb	HDD 1,7Gb	HDD 1,7Gb
FDD 1,44Mb	FDD 1,44Mb	FDD 1,44Mb
Color Monitor 14"	Color Monitor 14"	Color Monitor 14"
SB16 Comp.	CD-ROM 8X	CD-ROM 12X
Mini Tower	SB16 Comp.	SB 32 AWE
Keyboard	Mini Tower	Mini Tower
Mouse	Keyboard	Keyboard
	Mouse	Mouse

Komponente

PL0EE 486-133 586-100,133,166,200	CD-ROM 4x, 8x, 10x, 12x VIDEO S3 TRIO 64V+, UV+ CIRRUS LOGIC DIAMOND itd.	MONITORS 14,15,17,21 (PHILIPS, DAEWOO...) HDD 540/1,3/1,7/2,1..... FAXMODEM 14400,33600 SOUNDBLASTER 16,32
RAM 4,8,16,32; EDO 8,16,32 Video RAM EDO		

OSTALO.....MOUSE, KEYBOARD, JOYSTICK, PRINTERS, SPEAKERS, AND MANY MORE.

Snimanje na CD-ROM, Originalni igara i programa,
Najnoviji nastovi.

Radmile Rajkovic:8/9, 11000 Beograd ☎ 011/750-571; 5321-945

TERA-COM

GA osnovne ploče

PENTIUM 120, 133, 166

WESTERN DIGITAL diskovi

VRHUNSKJE KONFIGURACIJE

Ivana Milutinovića 4a, tel 011 435 490

www.sampro.co.yu
 samardžić & son
SAMPRO
 sampro@eunet.yu

11080 ZEMUN, Njegoševa 19

The Ultimate +
 najprodavaniji PC do sada

- Cyrix Pentium 166+
- MB Pentium HX 512 Kb cache
- 16 Mb EDO RAM
- PCI SVGA S3 Trio64V+ 2Mb
- EIDE HDD 1.7 Gb
- CD-ROM Sony 8x
- Sound Blaster 16pro
- Aktivni Zvučnici 2x50w
- Color Monitor Daewoo 14" 1427X LR
- Mitsumi:

FDD 3.5", Miš + Podloga, Tastatura

WIN '95

... pozovite za najbolju cenu
 konfiguracije koju želite ...

→ **HP 5L 7XX,XX**

- MultiMedia Upgrade

CD-ROM 8x Sony
 Sound Blaster 16pro
 Active Speakers

cena: 295,00

- SAMPRO * SamSvojiMajstor 486 *

PCI 486 MotherBoard + AMD 5x86 133MHz
 FDD 3.5"
 MiniTower Case

cena: 295,00

- SAMPRO * SamSvojiMajstor Pentium *

PCI Pentium VX MotherBoard 256Kb cache
 FDD 3.5" + MiniTower Case
 CPU AMD Pentium K5 PR100
 CPU AMD Pentium K5 PR133
 CPU Intel Pentium 133 MHz

cena: 390,00

cena: 450,00

cena: 550,00

Telefoni za hardware su:

(011) 101-203

... i u Novom Sadu: 021-462-807

... i u Vršcu: 013-813-388

... i u Podgorici: 081-36-432

... i u Leskovcu: 016-51-157

193-066

RADNO VREME:

HARDWARE: 9:00 - 17:00

CD CENTAR
Novi Beograd

Snimanje na CD-ROM-u za PC brzo i kvalitetno
 Vršimo snimanja originala, mikseva i backup
 Vašeg hard disk-a na CD.

NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO!

Cedeteka za PC

U centru Novog Beograda kod Fontane.
 Iznajmijivanje igara, Enciklopedija i Programa
 za PC pod izuzetno povoljnim uslovima.

Kupcima besplatno učlanjenje!

IOΛON IOΛON IOΛON IOΛON IOΛON IOΛON

PROGRAMSKI PAKETI

MS Windows v.3.11 ..... 57 Programa
 MS Windows '95 v.4.0 .. 33 Programa
 MS Windows '95 v.4.1 .. 33 Programa
 MS Windows '95 32Fat 44 Programa

MS Office Pro. '97 (Word, Excel, Power Point, Access)
 Corel Draw 7 (Corel Photo Paint, CorelDream 3D, itd)

Vršimo instalaciju operativnih sistema

(DOS, Windows 3.11, Windows '95) i programa na vašem PC-u.

Snimamo
 isključivo na
 kvalitetnim
 KODAK, TDK
 i PHILIPS
 kompak
 diskovima.

TOP 5 PC GAMES

	Broj CD-a
1. The Neverhood	1
2. Krush, Kill & Destroy	1
3. Magic: The Gathering	1
4. Discworld II	2
5. Down in the Dumps	3

CDC MIX 2/97

NBA Live '97	Heroes of Might & Magic II	Screamer II
Space Jam	Civilization II: Scenarios	Krazy Ivan
Lords of Realm II	Destruction Derby II	Discworld II
FIFA Soccer '97	Settlers II: Missions	Age of Sail
Alien Trilogy	NBA Jam Extreme	Bubble Bobble
Aladdin '95	Ultimate Soccer Manager II	Toy Story
War Wind	Bud Tucker in Double Trouble	Davis Cup

CDC MIX 3/97

Duke Nukem 3D	Plutonum Pak	Privateer II
Master of Orion II	Dragon Heart	Gene Machine
Independence Day	Network Q Rally	Creatures
Realms of Haunting	NBA Hangtime	Road Rush
Steel Panthers II	FX Fighter Turbo	Full Tilt II
Hunchback of Notre Dame		SWIW 3D

Naši miksevi
 se vrlo lako
 koriste.
 Sve igre se
 instaliraju
 jednostavnom
 komandom
 INSTALL.
 Uz MIX
 dobijate
 kolor omot,
 spisak i
 uputstvo.

Telefon za Software i Ceteteku:

(011) 671-156

11070 Novi Beograd, Pariske Komune 7/25

SOFTWARE: 10:00 - 21:00 I NEDELJOM

CD ORIGINALI DILERSKI POPUST!

Novi importatori

NOVO!
 Corel Ventura 7 (Full 2 CD)
 Adobe Photoshop 4.0 (Full CD)
 Corel Draw 7 (Full version 3 CD)
 Adobe Page Maker 6.5
 MS Office 97 professional edition
 MS Visual FOXpro professional edition
 MS Visual J++ professional edition
 Corel Draw 6 (Macintosh version - Full CD)
 MAC Installer V3 (Photoshop 4, Freehand 7...)
 MS Encarta 97 World atlas
 MS Encarta 97 Encyclopaedia deluxe (2 CD)
 MS Cinemania 97
 97 Grollier multimedia encyclopaedia

NOVO!
 Installer COM
 WEB-MAKER PRO
 THE AMERICAN SIGN LANGUAGE DICT.
 Printshop EXPRESS
 Norton utilities 2.0 for WIN95
 WFF in your house
 Netware utilities collection
 The greatest clipart collection
 Graphic ware collection
 3 greatest print shop
 New year software 97
 MS Exchange server
 Macromedia & Freehand design collection
 Express children education 15
 Corel Chemia

Win95 august 96 (OS rev. 2)
 WEB EXPLOSION 20000 images
 3D world atlas
 MS Creative writer 2
 Creativity & learning collection
 Star expert collection (fonts, clip...)
 An expert collection (fonts, clip...)
 The ultimate human body 2.0
 Corel clic & create
 Super Win 3 in 1
 Cooking for today: Fish & Seafood
 Cooking for today: Pizzas
 MS WIN NT workstation 4.0
 Ray dream studio
 Brice 2

Nowell network topics
 Web page construction kit
 Multimedia guns
 A history of medicine
 Java script starter kit
 Professional fitness
 Instant 3D home designer
 Photo backgrounds & objects
 Compton's encyclopaedia 97
 Photo finish 4
 Incredible 65000 image pack
 MS 3D Movie maker
 MS 3D Movie deluxe
 Super clipart col. 7
 Best MS installer 96

Lotus software 96
 Novel software
 Photo editor
 Mummy: Tomb of the pharaoh
 Corel Kids
 Britannica encyclopaedia
 MS dinosaurs
 11000 TTF for MS WIN
 Encyclopaedia of space
 Compaq: Multimedia bible
 Goerdli marketing / Office pro
 3D collection
 3D CAD collection
 Super presentation collection
 Super multimedia collection ...

NOVO!
 UNHEARTHED ARSENAL (addon for Diablo)
 AH-64D LONGBOV - GOLD EDITION
 MY AZ ABRAMS
 INDEPENDENCE DAY
 IDK
 KRUSH, KILL 'N DESTROY
 ULTIMATE OUAKE (new levels, maps...)
 DISCWORLD 2 - MISSING PRESUMED
 DRAGON LORE
 WARCRAFT 2 - NEXT 70 LEVELS
 VIRTUAL POOL
 DIE HARD TRILOGY
 DRACULA SECRET

Diablo
 Duke Nukem - plutonium pack
 Titanic: Adventure out of time
 NBA Live 97
 Master of Orion II
 Heroes of might and magic II
 Tomb raider
 US Navy fighter 97
 F19 97
 Syndicate wars
 NHL 97
 Battlescruiser 3000 AD
 Total war: over 1000 new levels
 for Warcraft II
 Warcraft II: Tides of darkness
 Warcraft II: Beyond the dark portal

Batman forever: The arcade game
 Game fiesta (Cyber gladiators...)
 Privateer 2: The Darkening
 Game hard case (Nascar 2...)
 Star general
 Destruction derby
 AH-64D Longbov expansion
 Game bird collection
 Death rally
 Alien trilogy
 Phantasmagoria 2 (5 CD)
 Nascar racing 2
 Space jam
 Lords of realm II
 Ultimate SIM (Sim city, sim like...)
 FX fighter turbo

Conquest of the new world deluxe
 Blood & magic
 Flight master collection
 Game wizard (Skynet/Neo hunter)
 3D nightmarz collection
 Jet fighter III
 Cyber gladiators
 Archimedeans odyssy
 Wages of war
 Grid runner
 Game wizards for Duke 3D
 Crystal skull
 Harpoon 97 classic
 War zone col. (Red alert...)
 Sim copler
 Sim goit

Sega CD (igre sa SEGA konzole)
 Full Metal
 Dragon heart
 Civilization II scenarios
 Red alert (2 CD)
 Steel panther II
 MS Flight simulator 6 for Win95
 Cyber gladiators
 Virtua cop
 Broken sword (2 CD)
 Necrodrive
 Net buster
 Toy story activiti center
 War wind
 Assassin 2015
 Power chess (2 CD)

Computer
 Dream

Computer
 Dream

NEMANJINA 4, BEOGRAD.
011/3226-303, 3226-323, 3224-221

PC PROFESSIONAL

CD KOMPLETI PROGRAMA ZA WIN95

- WIN 95-Br.1** MS WINDOWS 95, COREL DRAW 6.0, MS OFFICE 95, ACCESS 7.0, PH.SHOP 3.05, WIN FAX PRO 7.0, LIGHTWAVE, MICROSTATION 95...
- WIN 95-Br.2** WINDOWS 95 VA.1, COREL XARA, FREEHAND ORCAD 8.1, PHOTO PAINT 6.0, KAI POWER, TRUESPACE 85, ADOBE ACRBAT 2.1...
- WIN 95-Br.3** AUTOCAD 13 C4, DELPHI 2.0, PARADOX 7.0, NETSCAPE NAVIGATOR, REMOVE IT 96, ADOBE PREMIER 4.2, MIDI SOFT STUDIO, F-PROT 95...
- WIN 95-Br.4** VISUAL BASIC 4.0, MECHANICAL ENGINEERING 7.0, PHOTO WORKS, POW BUILDER 6.0, POWER POINT 7.0, HOT JAVA 95, DESIGN CAD 3D...
- WIN 95-Br.5** DELPHI 2.0 CLIENT/SERVER VISUAL C++ 4.1, MS WINDOWS NT 4.0, 3.5, IMAGING, DASHBOARD 95, EXCEED, AMBIENTE, SIDING, VISUAL FOX PRO 3.0...
- WIN 95-Br.6** COREL DRAW MAX, COREL VISUAL CAD 2.01, COREL W PERFECT VISUAL BUILDER 6.0, COMMANDER W65, VISUAL FOX PRO 3.0...
- WIN 95-Br.7** MS OFFICE 97 PRO (CD RIP), STANARD, AD.PHOTO SHOP 4.0, WIN FAX PRO 7.5, 3D HOME ARCHITECT 2.0, MATHMATIKA 3.0...
- WIN 95-Br.8** MS OFFICE 97 PRO (CD RIP), STANARD, AD.PHOTO SHOP 4.0, WIN FAX PRO 7.5, 3D HOME ARCHITECT 2.0, MATHMATIKA 3.0...
- WIN 95-Br.9** PAGE MAKER 6.5, OFFICE 97 CLIP ART, ADOBE PHOTO CLIP ART, STATGRAPHICS 2.1, MELWIN 5.0, KAI POWER 3.0, OPTIMA 1.0...

CD KOMPLETI IGARA

- MIX A1** FIFA 96, NEED FOR SPEED, INFLY CAR RACING 2, CAESAR 2, SCREAMER, WORMS, WARCRAFT 2, FORMULA 1 GP, THE DIG, CIVILIZATION 2...
- MIX A2** SETTLERS 2, TOP GUN 2, RAYMAN, ROBOPCP3, DUKENUKEM 3D, MECH WARRIOR 2, FATAL RACING, TIME GATE, NHL 95, CIVIL WARRIOR...
- MIX A3** NBA 95, FORMULA 1 GP 2, EURO 86, OUAKE, NORMALITY, RISE OF THE ROBOTS 2, CAESAR 2, 2, STRIKER 95, CIVIL WARRIOR 2...
- MIX A4** RED ALERT, NEED FOR SPEED 2, NHL 97, DRUID TOMS RAIDER, DRUID, NASCAR RACING 2, BAD MOJO, TIME COMMANDO, APACHE 95...
- MIX A5** NBA 97, FIFA 97, SPACE JAM, SCREAMER 2, NBA 97, 2, DISCWORLD 2, WARCRAFT 2, DERBY 2, F-22 LIGHTNING, FLYCE BALL...

TEMATSKI CD KOMPLETI

- CAD I PROJEKTOVANJE: AUTO CAD 12, 13, ARCHICAD 4.55, AUTO ARCHITECT, DESIGN CAD, VISUAL CAD, 3D HOME DESIGNER...
- GRAFIKA I IZDAVASTVO: COREL DRAWS 9.7, 0, VENTURA, QUARXPRESS, PONTONI, OBRADA TEXTA, PHOTO SHOP, CLIP ART, UTILITY...
- ANIMACIJA I VIDEO: 3D STUDIO, ANIMATOR STUDIO, DISNEY ANIMATION, DIRECTOR, REAL 3D, RAZOR, KALIGARI TRUE SPACE, VIDEO STUDIO...
- PROG.ZA ELEKTRONIKU: ORCAD 8.5, PCAD 8.0, PSPICE, TANGO, SUBIC CAD, EAGLE, EL WORBENCH 4.0, PROTEL, KATALOZ ELEMENATA...

MS WINDOWS 97
 COREL DRAW 7.0
 COREL DRAW 7.0 (DISK 2)
 AD.PHOTO SHOP 4.0
 MS OFFICE 97 PRO
 PER, ORACLE 7.3 W95/NT
 MS ENCARTA 97
 MS VISUAL C++ 4.2
 BRITANNICA 2.0
 FLIGHT SIMULATOR 6.0
 OS/2 4.0 - MERLIN 3.0
 COREL ART GALLERY 2.0

ORIGINALI - KOPJE

CENA: 25

IGRE

CD PO IZBORU: 30.-

NBA 1997
 FIFA 97
 SPACE JAM
 RED ALERT
 FLIGHT SIMULATOR 6.0
 NBA LIVE 1996
 FIFA 96 V STADIUM
 FORMULA 1 G.PRIX 2
 NEED FOR SPEED 2
 NEED FOR SPEED 2
 WARCRAFT 2
 RISE OF THE ROBOTS 2

CAESAR 2
 REBEL CHESS BASE
 MS FLIGHT SIMULATOR
 WING COMMANDER 4
 SCRIPPER
 INDI CAR RACER 2
 MEGA RACE 2 (2 CD-A)
 MECHWARRIOR 2
 CIVIL WAR
 2
 CIVILIZATION 2
 DUKE NUKEM 3D, ...

Tel. (011) 33-584 (KOD SAVA CENTRA) BESPLATAN KATALOG

PRO CD klub

ONLINE

www.novi.telefon.com

32.47.120

www.nova.adresa.com

Skadarska 19
/skadarlija/

www.novi.programi.com

METABALLS for 3dsmax, ALGOR, GOLDFAX 4.1 for win NT 4.0, SOUND FORGE 4.0a, GIFAXMAKER /winNT 4, AUTO CAD 3.0 LITE /win95, 3D INTERIOR DESIGNING, FRACTAL DESIGN DABBLER 2.0, LIGHTROM 2.0 for lightwave, EWAN for photoshop, ASYMETRIX DIGITAL PRODUCER 4.0 full, MACROMEDIA ANIMATOR DESIGNER 3.5, NORTON UTILITIES 2.0 /win95, MACROMEDIA SHOCKWAVE 5.0, LIGHTWAVE 5.0M, WINDOWS COMMANDER 3.01, MULTIMEDIA XPLOER 1.0, VISUAL for photoshop, GIF ANIMATOR 1.2 /ulead/, PIROMANIA for lightwave, OPTIMA++ DEVELOPER K1, YAMAHA SOFT SYNTH S-VG20, LABELS UNLIMITED 2.0, ORCAD LAYOUT 7.0, 3D WALKTROUGHT HOME DESIGNER 1.1, PRIME 2.1, VIENA SF STUDIO, BORLAND DATABASE ENGINE 2.5, FRACTAL DESIGN EXPRESSION 1.01, FORMWIZARD V 3.1, PLANIX FOTOLANDSCAPE V 2.01, EXCEED V5.13 WIN95/NT, TURBO SPEED PRINT V3.0, COREL DREAM 3D 7.0, COREL PHOTOPAINT 7.0...

www.nove.igre.com

AFTERSHOCKS for quake, WORMS UNITED, LODERUNNER /win95, FATAL FURY 3, BEAVIS AND BUTT-HEAD IN "CALLING ALL DORKS", WAR DIARY, PANZER DRAGON, VIRTUAL GOLDEN EYES, COUNTDOWN, SPORTSMAN'S PARADISE, SMAURAI 2, THE INCREDIBLE HULK, CHAMPIONSHIP MANAGER 2: ITALY LEAGUE 96/97, PRIVATEER 2: THE DARKENING, INTERNATIONAL PRO RUGBY, LIGHTS OUT 3D, ROBOTRON X, SCHORCHED, TROPHY BASE 2, LION KING /win 95, M.A.X., NBA HANG TIME, MEDIEVAL CHESS, KILLING TIME, TUNEL B1, POWER K1, STAR-GENERAL /win95, T-MEK, HUYGEN'S DISCLOSE, ALLADIN /win95, DISCWORLD 2, INTERNATIONAL MOTO X, SENSIBLE SOCCER 96/97, NBA LIVE 97, NASCAR RACING 2, BALDIES /panasonic/, ZPC-GT INTERACTIVE, BERMUDA SYNDROME FINAL, DUKE NUKEM PLUTONIUM PACK, FRONT PAGE SPORTS FOOTBALL, BLUE ICE /psynopsis/, WWF IN YOUR HOUSE-ACCLAIM, KRAZY IVAN, DISCWORLD 2, FIFA 97 FULL CD RIP, NHL 97...

www.novi.originali.com

FLYING COURTS, MS OFFICE 97 PRO, EA CRICKET 97, PRINT MASTER 3, DIE HARD TRILOGY, COREL CHEMLAB, DRAGON LORE 2, ADOBE PHOTOSHOP, BANZAI BUG COREL VENTURA 7, IBM WORLD BOOKS, TACT OEPER 2, MS PICTURE IT, PUZZLE NOBLE, NORTON UTILS 2.0, SCORCHER, MUSIC TOOLBOX, TOON STRUCK, 65000 IMAGES, GREATEST CLIPARTS, ROBOTRON X, MAGIC THE GATHERING, SUPER BUBSY, COREL KIDS, DOWN IN THE DUMP, CREAM 97, TOM CLANCY SSN, EURO DICTIONARY, CAPTAIN QUAZAR, TOTAL MULTIMEDIA, COREL 7, NBA HANG TIME, DIABLO, 3D WORLD ATLAS, STAR GENERAL, HUMAN BODY 2.0, WWF IN YOUR HOME, MS WINDOWS NT 4.0, PRIVATEER 2...

snićemo CD po vašem izboru za manje od 30 minuta

radno vreme od 10h do 22h

ponedeljak utorak sreda četvrtak petak subota

DECO,
VOLITE LI BRZU
VOŽNJU?

NAJBOLJE CENE !!!

INTERNET READY

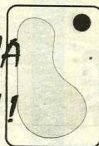
pentium pro

pentium 166

pentium 133

486dx4 133

**VELIKA RASPRODAJA
PC ZVUČNIKA !!!**

STIL computers

Dobračina 4, 11000 Beograd
tel: 328 24 64 fax 62 62 32

Aduyg60kkhoBVM_sEW328ifctey97687_98p6ourvMGdjtYrU_548765oyotFjhkr45ufOUytil77779kihM_GFlov8756876tajr4

PC

igre i uslužni programi

Level 10

**Snimamo
na**

po vašem izboru **25**

kopije originala **20**

do 300 Mb **10**

3.5" i 5.25" ..... **0.8 din**

Porudžbine šaljemo istog dana

173-409

Svakog dana od 10 do 21

**Okvir oglašava knjige
negradu !!!**

ihBbh7875ve985Eqrw0aoMhCG43eFhBVUYIGCXz3368009B0ljikm

vg4t_BHhshLokqarHshhdstss56cb7_76LrFAEvsowpmj99ELnB83WV_CvTIG64d_1

LEVEL 10
design

ihKj66FFva690h0iOmLK_HftpostwYvJsk52wRfCaIUn098IaTuoKMBv_3235yRyG0100998_MyJmBulHG8B_8870RfRE40RFfj

NABAVITE CD PO NAJNIŽOJ CENI MOGUĆNOST ODLOŽENOG PLAĆANJA

► Najnovija multimedijalna izdanja ◀

Astronomija

Medicina

Umetnost

Istorija

Enciklopedija

SVE ŠALJEMO POŠTOM

TEMATSKI KOMPLETI

ALIEN TRILOGY
ERADICTOR
QUAKE
WICHAVEN
MORTAL COIL
XS.....ITD

ELDER SCROLLS 2
DRUID
DAGGER FALL
DUNGEON MASTER II
LANDS OF DRE
MORDOR...ITD

QUEST FOR GLORE
MALCOM'S REFERENCE
DISC WORLD II
GENE MACHINE
ALONE IN DARK 3
BARK SEED 2...ITD

SPACE QUEST 6
REALMS OF HAUNTING
TIME OF PANGLOSS
THE OMBRE CONSPIRACY
GAMES FORGOT
SUN-MOON...ITD

MORTAL COMBAT
RISE OF ROBOTS 3 CD
TOTAL CARRAGE
CYBER COLLECTORS
FX FIGHTER TURBO
BATTLE BEAST...ITD

NEED FOR SPEED
SCREAMER
ROAD RAGE
NASCAR
FATAL REACING CD
F1 692.....ITD

US NAVY FIGHTER 97
F-16 PALOZ
AH-64 APACHE
FLIGHT SIMULATOR
F-22 LIGHTNING
COMANCHE...ITD

WAR CRAFT II
3
FRAGILE ALLIANCE
BATTLE TIDE 3 CD
AIRPOWER CD
C 82.....ITD

SEEK AND DESTROY
SWIN 3D
AMOR
CAPTAIN CAZAR
CUREXIA 2
AREA 51...ITD

EARTHWORM GIM
ALADDIN
LION KING
POCAHONTAS
KNIGHT MOVES
LEMMINGS...ITD

AMERICAN 18
AUTOPAD 18
AUTOPAD LITE
+
DODACI

FIFA 97
NBA LIVE 97
NHL HOCKEY 97
ACTUA SOCCER
BASEBALL PRO 96 CD
LINES 97...ITD

STUDIO 6.0
3D STUDIO MAX
DODACI

CD IGRE

- RAMA
- FLYING CORPS
- PRIVATER 2
- LORD OF THE REALMS 2
- BLOOD & MAGIC
- TOMB RIDER
- HEROES OF MIGHT AND MAGIC 2
- FIFA 97
- NBA 97

CD PROGRAMI

- MS ENCARTA '97
- MS ENCARTA WORLD ATLAS '97
- MS CINEMANIA '97
- MS OFFICE PRO '95
- BRITANICA 2.0
- INT. MEDICINE HARISON
- MUSICA CENTRAL
- 3D ATLAS
- MYTHS & LEGENDS

SNIMANJE NA DISKETE

PRODAJA PRAZNIH CD MEDIJA

HARDWARE 486 DX 133MHz.....CALL
PENTIUM.....CALL
KOMPONENTE

- COLOR / MONO MONITORI 14"
- SOUND BLASTER 16 / 32
- FAX/MODEM/VOICE 14400 / 36600
- SIMM 4 / 8 / 16 Mb
- FLOPI 3,5"
- GRAFIČKA KARTICA PCI
- STAKLENI FILTER
- TASTATURA
- MOUSE
- PAD SA SLIKOM
- DVOJSTICI
- HARD DISKovi 1.3 Gb

SVE ŠALJEMO POŠTOM

Kajmakčalanska 42 11000 BEOGRAD

421-203 ; 155-294
e-mail : dootrim@eunet.yu

ŽELIŠ GA!

brutalan, moćan, snažan, brz ...

Brzina

POKLON ORIGINALNI CD NASLOVI

Snaga

AMD Pentium K5-100 MHz
Intel VX PCI mobo, 256KB
16 MB EDO ram
1.44 MB floppy disk
1,3 GB hard disk
SVGA 1MB
14" monitor kolor NI/LR
minitower, tastatura
miš Genius
Windows 95, software 95

1.295,00

AMD Pentium K5-133 MHz
Intel VX PCI mobo, 256KB
16 MB EDO ram
1.44MB floppy disk
1,7 GB hard disk
SVGA 1 MB s3 Trio 64 v+
14,4 K fax/voice modem
Sound Blaster 16-bit
14" monitor kolor NI/LR
minitower, tastatura
miš Genius
Windows 95, software 95

1.485,00

Brutalnost

Moć

Intel Pentium 166 MHz
Intel VX PCI mobo, 256KB
32 MB EDO ram
1.44 MB floppy disk
2,1 GB hard disk
SVGA 4MB s3 Virge 3D
33,6 K modem fax/voice
Sound Blaster 32 PnP
CD rom player 12x
15" monitor kolor NI/LR digital
minitower, tastatura
miš Genius
Windows 95, software 95

2.575,00

Intel Pentium 133 MHz
Intel VX PCI mobo, 256KB
16 MB EDO ram
1.44 MB floppy disk
2,1GB hard disk
SVGA 2 MB s3 Trio 64 v+
Sound Blaster 16 VIBRA+FM
CD rom player 8x
Joystick
14" monitor kolor NI/LR
minitower, tastatura
miš Genius
Windows 95, software 95

1.905,00

GARANCIJA 12 MESECI !!!

KOMPONENTE • MULTIMEDIA • SERVIS • ODRŽAVANJE

NADOGRADNJA • Najnoviji ORIGINALNI CD NASLOVI

nova

computers

011.495.939

ul. Milovana Saranovića 24 • od 10 do 17

ORIGINALNI 10-15 D CD-ROM DISKOVY E M*

Već 2 godine smo sa Vama. Za to vreme preko 5000 ljudi nam je poklonilo svoje poverenje kupujući naše originalne CD-ROM diskove. Povodom godišnjice rešili smo da obnavljamo svoje vlasnike IBM PC kompjutera tako da od sada možete kupiti naše CD diskove po neverovatno ceni od 10 do 15 DEM*. Svi diskovi su originalni i fabrički su proizvedeni u inostranstvu. Svaki disk dobija se u plastičnoj kutiji sa kolar otomom. Sve diskove možete odmah naručiti pozvanjem ili podići lično.

CRAZY GAMES 15. (24 IGRE)
 Asterix v.1.2. • American Civil War Win • Chessmaster 5000 Win95 • Crusader II: No Regret • Deadlock: Planetary Conquest Win95 • Formula One Grand Prix II. • Gene Wars • In Pursuit of Greed • Indiana Jones and his Desktop Win • Lemmings Paintball Win95 • Power Dots v.1.2. • Quest for Glory I, SVGA • Quest for Glory II. • Sim City 2000 Network Win95 • Sliders Win95 • Speed Raga • Stea v.1.2. Upgrade • Terminator II. Joca Win • Triple Play Baseball '97 • Virtua Fighter PC • Z. Iid.

SOFT MANIA '97. (12 IGARA I 36 PROGRAMA)
 IGRJE: Amok • Death Rally • Duke Nukem 3D v.1.3D. • ESPN NBA Airborne '95 • Earthworm Jim II. • Kick Off '95 • Powerline • Quake • Ratic • Spies Hasle • Warcraft II: New Iid. PROGRAMI: 3D Studio MAX v.1.1. Update • Adobe Photo Shop v.4.0. /Win • AutoCAD LT Win95 • Lightwave 3D v.5.0. /Win95 • MS Dos v.6.22. • MS Plus! Win95 • MS Windows NT v.4.0. Workstation • MS Windows '95 (New Euro Upgrade) • Norton Commander v.5.0. • Norton Utilities v.2.0. Win95 Iid.

BEST PROGRAM COLLECTION '97 (7 NAJ PROGRAMA NA JEDNOM CD-U)
 MS Office '97 Professional Edition (Poslovni paket) • Corel DRAW v.7.0. • Update (Slovo izdavanje) • MS Windows '97 (Operativni sistem) • Adobe Page Maker v.6.5. • Update 10 v.6.51. (Grafčki paket) • Page Tools v.2.01. for Page Maker v.6.51. (Dodatak za program) • Quark Xpress v.3.32. rel. 3. /Win95 (DTP program) • Adobe Type Manager v.4.0. Deleza.

I JOŠ 13 CD KOMPLETA IGARA I PROGRAMA : SUPER MIX-ovi 1,2,3,5,6,7; ULTIMATE GAME 8,9,10; GAMES 19; GAMES MANIA 96; X-TREME 3D ARCADE; WINDOWS COLLECT 8.

NAJVAŽNI DEVI DISKOVA POSEBNAJE U PRETHODNIM BROJEVIMA "SVETA NONP-ITERNA" IJI NARUČITE KATALOG.

CD ORIGINALS COMMAND & CONQUER: RED ALERT (strategija - 2 CD) • TIME COMMANDER (akciona avantura - 1 CD) • NBA LIVE '97 (sportska - 1 CD) • TOMES RAZER (akciona avantura - 1 CD) • FIFA 97 (fudbal - 1 CD) • DIABLO (FRP avantura - 1 CD) • LARRY VII. (avantura - 1 CD) • HEROES II. OF MIGHT & MAGIC (strategija - 1 CD) • HUNTER HUNTED (akcija - 1 CD) • LORDS OF REALM II. (strategija - 1 CD) • NEED FOR SPEED SPECIAL EDITION (vožnja - 1 CD) • WAR WIND (strategija - 1 CD) • SYNCHRONIC WARS (strategija - 1 CD) • ASSASSIN 2015 (puščina - 1 CD) • MS ENCARTA '97 (enciklopedija) • SCREAMER II. (vožnja - 1 CD) • COMPTON'S INTERACTIVE (enciklopedija - 1 CD) • Z (strategija - 1 CD) • RALLY CHAMPIONSHIP (vožnja - 1 CD) • VIRTUA COP (puščina - 1 CD) • MS GEMMA 96 (enciklopedija - 1 CD) • CIVILIZATION II. (strategija - 1 CD) Iid.

USKOK: MDK • NBA HAND TIME • KRUSH, KILL & DESTROY • INDEPENDENCE DAY • SEGA RALLY

SPECIJALNE CENE CD PRODUCTION
 ZA PRODAJU NA VELIKO 011/463-741

za knjigovodstvo
286
 od 250

za unos teksta
386
 od 300

za igre i posao
486
 od 400

za profi potrebe
586
 od 1100

SERVIS
 najbrži i najjači u YU

UPGRADE
 najjeftinija nadogradnja
 staro za novo

Green technologies

7. JULA 38, BEOGRAD
 011/ 633-724
 radno vreme 9-17 h

CD RECORDING & HARDWARE

- KOPIJE - 20
- IZBOR - 25
- KONFIGURACIJE - call

DP max

011/657-487

SNIMANJE CD ORIGINALA • KONFIGURACIJE PÓ IZBORU • MOGUĆNOST PORUĐBINE
DILERIMA POSEBAN POPUST

CFU
486-133
586-100, 120, 133,
150, 166, 200
686-150, 200

MAJFORD
486 SIS
486 ALI
586 INTEL FX, VX, HX
GA 586 VX, HX
ASUS 586

CD-ROM
8x SONY, SANYO
10x PIONEER, PHILIPS, STINGRAY
12X TEAC
10x SCSI PIONEER

RAM
4, 8, 16, 32
EDO 8, 16, 32
VIDEO RAM EDO

VIDEO
CIRRUS LOGIC CL-5446
S3 TRIO 64V+, UV+
DIAMOND
SPEA MERCURY

MONITOR
14, 15, 17, 21
PHILIPS, KFC
DAEWOO, SAMSUNG
MONO DTS

MISC.
SCSI PCI ADAPTEC 2940, DAT 2GB
FAX-MODEM UMC, US ROBOTICS
JOYSTICK, MOUSE, KEYBOARD
SCANNER, PRINTER (HP & EPSON)
BIG & MINI TOWER, SPEAKERS

HD
540/1.3/1.7/2.1/2.5/3.2/4
SCSI 2.1/3.2/4 & WIDE ULTRA

SB
16 COMP/16 FM CREATIVE LABS/AWE32 PNP

REBEL SOFT

ZELENI VENAC 4 (zgrada u dvorištu na prvom spratu)
telefoni: 011-634-071, 620-466; 063-200-602

NAJBOLJA PONUDA

SNIMANJE NA CD

- SA ORIGINALA 79,00 din
- PO IZBORU 99,00 din

U cenu je uračunat
naš prazan CD
Snimanje u toku dana

SNIMANJE NA DISKETE

- IGRE 1,00 din
- PROGRAMI 1,50 din

100% VIRUS & ERROR FREE
GARANCIJA

ORIGINALNI
CD... 70,00 din

MB SOFT

T.C. MERKATOR
PALMIRA TOLJATIJA

11070 Novi Beograd

Tel: 695-993

Radno vreme: 11-19h

CD KLUB

ČLANARINA 20,00 din
- doživotno -

- DNEVNI NAJAM
SMESAN

DISKETE

- FUJI
- NO NAME
KONFIGURACIJE
KOMPONENTE

NAGRADNA IGRA

April: Sound Card ESS 1868 Miss Melody
Maj: CD-ROM 8X
Jun: Soyo Pentium VX ploča
Jul: 10 besplatnih snimanja

Dobitnik nagrade za mart mesec (10 besplatnih snimanja)
je Đura Simić, Bul. Oslobođenja 1, 21000 Novi Sad
Kupovinom bar jednog CD-a, i Vi ste mogući dobitnik!!!

Kraljevića Marka 11/1
21000 Novi Sad
tel: 021/54-676
10-21 h

BR Soft

Snimanje:

**650 MB po izboru + CD
Original + CD**

**25.-
20.-**

Posle svakog petog CD-a jedno snimanje besplatno!!!

Snimamo na SONY CDR 920s rekorderu, na Pioneer,
TDK i Kodak diskovima. 650 MB podrazumeva bilo koju
kombinaciju igara i/ili programa, arhivirano, instalaciono,
mogućnost više originala na jednom CD-u.

Snimamo i na diskete i na hard disk
po super povoljnim cenama!!!

SVAKOG MESECA IZNAHADENJE .... MOGUĆNOST PREPLATE...

J. GAGARINA 89/II... TEŽNI CENTAR BLOK 70... I SPRAT... LOKAL 278... TEL. 60 80 36...

IZNAJMLJIVANJE CD-a.... SNIMANJE NA DISKETE.... VELIKI IZBOR CD-a....

ENIGMA CD KLUB

Skadarska 22
(Skadarlija)
Tel: 324-3614
12-20 h

NOVO

VELIKI BROJ NAJNOVIJIH NASLOVA

- IGRE
- PUCAČINE
- SIMULACIJE
- SPORT
- ARKADE
- STRATEGIJE
- AVANTURE
- ENCIKLOPEDIJE
- ATLASI
- MUZIKA
- NAUKA
- MEDICINA
- JEZICI
- TEHNIKA

QUEEN
3243-614

QUEEN COMPUTERS

Tel: 3243-614

OD 10 DO 20h

PENTIUM

100MHZ

150MHZ

200MHZ

133MHZ

166MHZ

AMD

INTEL

CYRIX

MONOTORI : 14", 15", 17", 21"
CPU : 100, 133, 150, 166, 200
HDD : 11, 13, 17, 21, 2.5, 3.2 GB
RAM : 8, 16, 32 EDO I DIMM
MB : VX, HX - 256, 512 CACHE
VIDEO : S3, DIAMOND
SB : 16, 32, AWE 64
FAX : 14.4, 28.8, 33.6

SKADARSKA 22

KONFIGURACIJE PO ŽELJI
BESPLATAN SOFTVER
NERADIMO: POLOVAN
HARDVER, CDx2, x4, x6
GARANCIJA 12 MES.

**UČLANJENJE 10DM
BESPLATAN KATALOG**

**POMOĆ U INSTALACIJI
SNIMANJE NA CD**

**CENTAR
GRADA**

KUPOVINOM HARDVERA
POSTAJETE ČLAN CD KLUBA
+ NAREDNIH 7 DANA
BESPLATNOG IZNAJMLJIVANJA

MARKETING
BM SERVISIRANJE
 PROIZVODNJA
 PC RACUNARA

OSNOVNE PLOČE

DX 9804d MHz, AMD / DX24-486 66/100 MHz, 386 V ISA	50,50
486 DX45 133 MHz + EIDE + FD + IO	156
Open Acer ST Pent. 333 MHz IDE+V+IO	200
Open Acer SK Pent. HX IDE+V+IO	220
Open Acer 33 Pent. 433MHz IDE+V+IO	220
Open Acer ST Pent. 430 TX MMX USB IDE+V+IO	230
Open Acer 66 Pent. PRO Nantona IDE	330
Open Acer USB Universal Serial Bus actuator	30

CPU / MEMORIJA

AMD D586-573 133MHz	70
AMD K3 100 / 133 MHz	120
Intel Pentium 120/133/150/160/200 MHz	200 / 300 / 480 / 600
Pentium Pro 166 MHz, 512 KB / 2 MB, 256 KB Cache	800 / 1000
stariji - veći 486 Pentium / Pentium Pro	10 / 10 / 350
1 MB SDRAM	12
4 / 8 / 16 / 32 MB EDO 72pin SDRAM	38 / 80 / 160
16 / 32 / 64 MB SDRAM DIMM 150 pin	220 / 38

TVRDI DISKOV / DISKETNE JEDINICE / STRIMERI / CD ROM / KONTROLERI

1.1 GB Seagate Quantum WD1/FPU	IDE	300
1.5 GB Seagate Quantum WD1/FPU	IDE	370
2.1 GB Quantum/Pulsar	IDE	400
2.5 GB Quantum/Vio	IDE	400
3.2 GB Quantum/Vio	IDE	500
5 GB Master	IDE	900
3.1 GB Quantum/Seagate	SCSI	800
3.3 GB Quantum	SCSI	850
Ekstenz. SCSI kunita s 257 napajanjem 50W	SCSI	200
1.44 MB Sony / 1.2 MB Teac / Epson	FD	80,60
CD ROM Japanci Acer 812/18 1/2 IDE	180/210/250	
Sony 4865 Philips 8000 CD risak 2/8 bit interni	SCSI	1100
SCSI 1500	SCSI	1500
Yamaha CD risak 4/8 bit interni	SCSI	1500
Yamaha CD drive 100 MHz (osm 100 MHz 40-)	SCSI	1500
IDE/FD + IO / EIDE/FD + VIO	(SALV)150/20	
Adapte 1330	ISA	150
Adapte 2910/2940	SCSI PCI	270/30

Previsiv - Notebook računari

Hewlett Packard 8000 kolor 486/20 4/10 MB	1500
IBM Acer 8500 kolor 686/10 6/4/30 MB	2500

BM Pentium

PCI Pentium class 486+CPU AMD/Kentel K-5 100/33MHz	150
1.3 GB HD + 1.44 MB FD + 16 MB EDO RAM	150
Mini Tower 200 W + Miš sa podlogom + Win95 tast.	150
SVGA PCI 64 bita graf.kartica+Philips 14C Kolor monitor	150
AMD K-5 100/133 MHz	1.340 / 1.120
Doplata za 15" monitor Acer / HD 2.5 G	180 / 200
Intel 133/166 MHz	1.525 / 1.695

GRAFIČKE KARTICE

Trinity 612 K3 11 MB	ISA	90
Cardbus Log 5429 / Tidart 5440	VLB	180
Card Logic 5440	PCI	180
S3 Trio 64 + MPEG IV	PCI	70
Probleme sa 1 na 2 MB SDRAM RAM	PCI	120
Open Graphics PRO 5310 PCI MegaRAM EDO PC	120	
Tring ET-8000 128MB video procesor 2,5 MB MB	PCI	400,00
Matrox Maestro / Matrox Millennium 4 MB	PCI	400,00
Matrox Millennium 2MB VGA	PCI	400

TASTATURE / MIŠEVI / MULTIMEDIJA

FAX/MODEM / KASOJSTA / MREŽA

Cherry 4000 4000 YUASCI / Cherry 4000-3000 YUASCI	50 / 85
Open Acer 52 7W Win 95 ADPI	35
Cherry National 104 Win 95 ASCII tastatura	18
IBM (3 tasture) / Genius 20 miš sa podlogom	15 / 25
Microsoft Edge RS-202 sa podlogom	60
Open Acer Sound Magic 523/AW23 Kasetni S/Blaster	80 / 90
Open Acer Sound Magic 3D Sound 98	90
Open Acer Sound Magic 3D - Wave table S/Blaster	160
Creative Labs Sound Blaster VIBRA + FM	180
Creative Labs Sound Blaster AWE23 PnP 95	270
Creative Labs Sound Blaster AWE23 PnP 95	270
Casa IO 100 digit.Matros 48480 cip 164/128kbita 2MB	450
Multimedia mikrofon za Sound Blaster	25
Multimedia ekst. zvučnik 1040/600 W (par)	40/60/90
Wacom ArtPad tablet pressure sensitive ext. pad	300
Wacom Voice 144 V.MNP-5 intern	300
Fax/Modem/Modem 28.8 / 33.6 MNP-5 intern	200
Fax/Mod. "Robotics" Courier 28.8 / 33.6 intern/extern 300 / 200	
UPS 600 VA jedinica za neprekidno napajanje / 1000 VA 350/1000	700
Mac Tower kunita sa napajanjem 500W / Desk/Top 300 / 150	
Tower kunita sa napajanjem 500W	50
Case IO 100 digit.Matros 48480 cip 164/128kbita 2MB	450
50 g mrežna kabl	10
50 g mrežni konektor / BNC nastavak kabl / Terminator 4 / 10 / 15	20
50 g mrežna oprema (optički mrežni kabl) id.	20

MONITORI

Zajamni zavrtani letak 1419"	150
SVGA 14 Monitor	250
Open Acer 7194E 14" (1024*768) digital NI LR	420
Philips 14" (1024*768) digital NI LR	420
Open Acer 7195L 15" (1280*1024) analogo NI LR	560
Open Acer 7195L 15" (1280*1024) digital NI LR	560
Philips 15" (1280*1024) digital NI LR	560
Philips 1028 15" (1280*1024) digital NI LR	560
Open Acer 7179 17" (1600*1280) digital NI LR	1150
Philips 1074 17" (1600*1280) digital NI LR	1150
Open Acer 7198 21" (1600*1280) digital NI LR	3000
Philips 1025S 21" (1600*1280) digital NI LR	3000

BM Pentium PRO

IDE - PCI Pentium Pro - CPU Intel 166 / 200 MHz	150
2.5 GB HD + 1.44 MB FD + 32 MB EDO RAM	150
Mini Tower 200 W + MS miš + MS Nantona Win95 tast.	150
SVGA PCI 3D akcelerator - Kolor monitor LR/V1 15"	150
Pentium Pro 166 MHz / 512 KB	3.000
Pentium Pro 200 MHz / 256 KB	3.300
Doplata za 17" monitor	550

PRINTERI / PLOTERI / SKENERI

Epson LX-300 matroni printer	90
Epson FX-170 matroni printer	90
Epson LX-300 - matroni printer	90
Epson LX-100 / Epson LX-300 matroni printer	240
Epson LX-750 matroni printer	240
Epson LX-750 matroni printer	240
Trakler 9 pin. AA / A3 / 94 pin. AA / A3	280
Epson Stylus 1000 / 1500 / ink. jet / A4	380
Epson Stylus 1000 / 1500 / ink. jet / A4	380
Epson Stylus Color PR6 ink. jet printer	720
Epson Stylus Color XL PR6 ink. jet printer	720
PaperSpokus 720x300 listova / folija 82 listova	280
Matrica 8000 / Color Cr-M/CI	600
Hewlett Packard 5L laserski printer A4	800
Hewlett Packard 6P/BMP laserski printer A4	1400
Hewlett Packard 5L laserski printer A4	600
Hewlett Packard 4V laserski printer	600
Hewlett Packard Color Jet 4 laserski printer	1200
Hewlett Packard DesignJet 330	600
Hewlett Packard 350 C kolor ploter	800
Hewlett Packard 750 C kolor ploter	600
Mammoth's proširivanje AMB / Postscript 6P / 4+ / 4V	2000/1000/2000
Trak 4P-5L / 5P / 4V	300
Epson Acer Scan 300F kolor skener	300
Wacom ArtPad / Kolor skener	300
Apple II / Kolor skener	300
Apple II / Kolor skener	300

Apple Macintosh / Power Computing

Power Mac 4400 200MHz / 18 MB / 20GB HD	2800
Power Mac 4400 200MHz / 18 MB / 20GB HD + 1 GB Cash	4100
Power Mac 7600 133MHz / 18 MB / 2GB HD 2xL2 Cache	3500
Power Mac 8600 200MHz / 32 MB / 2GB CD 1x2x1x1	7500
Power Mac 8600 200MHz / 32 MB / 4GB CD 1x2x1x1	8500
Power Mac 8600 200MHz / 32 MB / 4GB CD 1x2x1x1	8500
Power Macintosh 128MB / 16 MB / 2GB HD 2xL2 Cache	1900
Power Tower 200MHz / 16MB / 2GB HD / 16 MB / 3.5MB / 4GB	1900
Power Tower 200 MHz / 16MB / 2GB / CD / 16 MB / 3.5MB / 4GB	1900
Power Tower 200 MHz / 16MB / 2GB / CD / 16 MB / 3.5MB / 4GB	1900
Apple Multiport 15" 15" / 1710 AV 17" monitor	2000 / 2350
Apple Multiport 15" 15" / 1710 AV 17" monitor	2000 / 2350
Apple Design / Extended / Adjustate tastature	180 / 280 / 410
Apple Desktop Bus 1.5 m	180
DIAM modul 64 bit. 168 pin. 18 / 32 / 64 / 80 / 810	240 / 420 / 810
modul 64 bit. 168 pin. 1 MB VRAM / 20 nsec.	145
Apple Laser Writer 14" 80 PS laserski printer A4 Postscript	3600
Apple Laser Writer 16" 80 PS laserski printer A4 Postscript	4400
Apple Color One Series 1500/30	2900

Hewlett Packard 5L laserski printer 600 dpi.

RET tehnologija

4 stranice u minuti

6000/600 dpi.

1 MB RAM max. 5 MB

Format A4

Auto park mehhanizam

800-

Vojvode Milena br.9 Beograd, tel./fax 011/ 644-398, 645-227, 687-608 e-mail: bm@beograd.com http://www.AOpen.com.tw

MADE?

Reciklirajući toner kasete za sve tipove
 HP laserskih štampalica i preventivni
 i korektivni servis HP laserskih štampalica.

MADE?

UVEK kada je to potrebno Vama i Vašem štampacu!

KO? PARI HARĐ INŽEJERING

NAJBOLE PRIJATELJ VAŠIH ŠTAMPALICA!

MADE?

Uključite li računar, kod kuće li na poslu, pred Vama će se ukazati Internet Shopping Center - prvi u Jugoslaviji, šoping centar koji nema radno vreme, koji je moguće posetiti i u bilo koje doba dana i noći, ti baš onda kada Vam najviše odgovara. **ISC (Internet Shopping Center)** neograničene je veličine, tu se mogu naći interesantne informacije o proizvodima i uslugama, njihovim cenama, kao i o firmama koje ih nude. Svi proizvodi i usluge sortirani su po grupama tako da korisnik na najjednostavniji način vrši pretraživanje i u roku od nekoliko sekundi dolazi do potrebnih informacija. Nekada su nam bili potrebni sati i dani da odemo do kvalitetne ponude ili proizvoda koji nas interesuju, sada sve to možemo obaviti za vrlo kratko vremenski period.

Način plaćanja i preuzimanja kupljene robe, za sada, regulišu između sebe kupac i prodavac.

Svaki zakupac poslovnog prostora u okviru ISC, postavlja svoju ponudu, koja može biti obogaćena vizuelnom ili audio prezentacijom proizvoda i propraćena je odgovarajućim cenovnikom. Sama činjenica da je zakup prostora u ISC znatno jeftiniji od bilo kog zakupa realnog prostora, kao i da ne postoje drugi troškovi koji postoje u klasičnim šoping centrima, omogućavaju značajno smanjenje cene robe od čega koristi imaju i kupac i prodavac. Oglašivačima je ponuden veliki broj varijanti za postavljanje svoje prezentacije na ISC, koja će biti dostupna i vidljiva velikom broju ljudi u zemlji i milionima ljudi - korisnika u celom svetu.

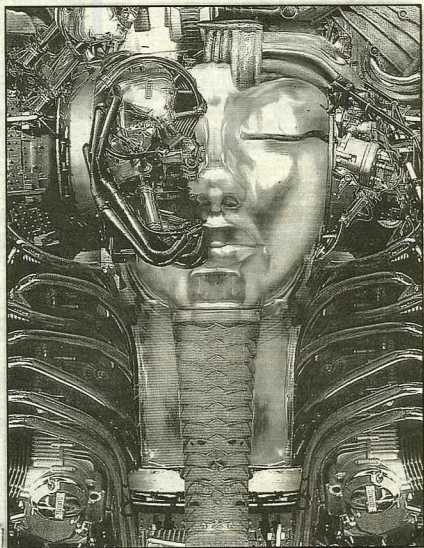
U Internet Shopping Centru trenutno možete naći sledeće proizvode i usluge:

- MONA (kožna garterija),
- NEVEN (butik kravatata),
- Bel Pagette (pejdzjer),
- ReCC (pisače mašine, telefoni, fotokopir aparati),
- ISC (računari),
- iz oblasti obrazovanja u uslugama
- Akademija umetnosti (studije glume, režije, balade, opere...),
- BK Institut (kursevi stranih jezika, menadžmenta, marketinga...)
- i mnogi drugi.

BEGRAD, Ivana Mikućevića 24, tel./faks:011/432-363, 432-319, 436-019, 435-513
 NOVI SAD, EDIT SOFIT, Vojvođanac brijegada 7713, tel. 021/296-57, 279-27
 BAŃA LUKA, AVASCLS, Živojinca Miškina 11-29, tel. 073-03-61, 39-544
 NOVI SAD, "Laser studiju", Druge Srećkovići 10, tel. 021/350-344

EXTREME

7 DANA NEDELJNO

1 TO OD 09 DO 24

ORIGINAL

Najnovije igre i enciklopedije:

...Krush, kill and destroy, G-NOME,
Myths & Legends (2 CD-a), Visual Dictionary
+
many, many more....

<http://www.romiram.co.yu/extreme>

639 121

Svet IGARA

Uređuje NENAD VASOVIĆ

67 ŠTA DALJE?

Spremili smo pozamašnu količinu korisnih šifri za najaktuelnije igre

68 TOP LISTE

Velika pomeranja na Game Top 25 uvode nove favorite u trku za najpopularniju igru

68 IZLOG

Novo izdanje edicije „Računarski biseri“ preduzeća „PC Program“ diže nas u nebo uz „Flight Simulator 6.0 for Windows 95“

68 BONUS LEVEL

Paralelno sa distribucijom novih verzija trilogije „Ratova Zvezda“ Džordž Lukas priprema i nekoliko impresivnih igara sa istom tematikom

OPISI

Age of Rifles Campaign Disk	77.
Battleship	79.
Deathdrome	74.
Discworld 2	85.
Down in the Dumps	84.
Dragon Lore 2	78.
G-Nome	82.
Grid Run	76.
KKnD	73.
Magic: the Gathering	81.
Magic: the Gathering - Battlemage	80.
Orion Burger	87.
Realms of the Haunting	75.
Red Alert: Counterstrike	83.
Tommy Gun	86.
Wheels on Fire	86.

REŠENJA

Broken Sword	70.
Lighthouse	70.

NAJAVE NAJAVE NAJAVE NAJAVE NAJAVE NAJAVE

Final Odyssey	89.	Strangers	89.
Gilbert Goodmate	88.	Theme Hospital	89.
Jedi Knight	90.	Trapped 2	88.
Myst	89.	Warcraft Adventures	89.
Need for Speed 2	89.	X-Wing versus TIE Fighter	90.
Outlaws	90.	Y3D	88.
Star Wars Supremacy/Rebellion	90.	Yoda Stories	90.

☛ **Killing Time * PC** * Otkučaj WHOOPDANG tokom igre i dobićeš sve oružje.

☛ **Amok** * Šifre za nivoe: CBYXYC (Mission 2, Phase 1), XABXAB (Mission 3, Phase 1), AZCBXC (Mission 3, Phase 2), YYBCYV (Mission 4, Phase 1), BAXCXX (Mission 4, Phase 2), ZZZCYX selektivno nivoa.

☛ **Alien Trilogy * PC** * Šifre za varanja: COME-ANDHAVEAGO (sve neoznaženi), IFOUYTHINKY-OUAREHARDENOUGH (neograničena količina municija i sve oružja), NADIAPPOPOVXX (skok na nivo XX (1-34)).

☛ **Blood & Magic * Šifre** za varanja (moraš držati pritisnut 'Alt' taster): ACOLYTE (basal golem), ALASKA (gnome), BODY GUARD (guardian), BOOST (mana), CONCRETE (stone golem), DEAD FLESH (zombie), ELMINSTER (sve izučeno), FATAL ATTRACTION (fury), FATHER (cleric), FLYING MONKIES (gargoyle), FOG? WHAT FOG? (isključuje fog of war), GREMLIN (enchanter), JARETH (goblin), LANCELOT (paladin), MERLIN (wizard), MERV (griffin), MICROCOSQUISH (juggernaut), MOTHER IN LAW (harpy), NEEDS FOOD BADLY (warrior), RAISE DEAD (ghoul), SEDUCTION (nymph), SHADOW (wraith), SMOG (wyrm), WOLVERINE (druid) i YOGI (ranger).

☛ **Destruction Derby 2 * Šifra** za varanje: MACSRPOO (daje sve staze; posle ukucavanja vrati se na start nivo Practice trke da bi vozio nove staze).

☛ **Harvester * Šifre** za varanja: BRUCE (neranjivost tokom borbi), DUSTIN (skok na nivo 1 Lodge), BOSTON STRANGLER (skok na nivo 2 Lodge), CHARLES MANSON (skok na nivo 3 Lodge), MURDERER (svo oružje), NICK (popravlja zdravlje), SON OF SAM (svi korisni predmeti).

☛ **Heroes of Might & Magic 2 * Šifre** za varanja (unose se sa numeričke tastature tokom igre): 8675309 (pokazuje celu mapu), 911 (skok na kraj scenarija). Napomena: korišćenjem svih šifri nećeš dobiti Score.

☛ **Lords of The Realm 2 * Upotrebnom** nekog Hex Editora izmeni sledeće podatke u fajlu snimljene pozicije (ima .SAV ekstenziju): Zlato: 14B80 u FF, 14B81 u FF, 14B82 u FF; Gvožđe: 14B88 u FF, 14B89 u FF; Kamenje: 14B90 u FF, 14B91 u FF; Drvo: 14B98 u FF, 14B99 u FF; Samostrel: 14BA8 u FF, 14BA9 u FF; Buzdovani: 14BAC u FF, 14BAD u FF; Mačevi: 14BB0 u FF, 14BB1 u FF; Koplja: 14BB4 u FF, 14BB5 u FF; Lukovi: 14BB8 u FF, 14BB9 u FF; Oklopi: 14BBC u FF, 14BDD u FF.

☛ **M.A.X** * Šifre za varanja: MAXAMMO (dopunjivanje municijom), MAXSPY (otkriva lokacije svih neprijatelja), MAXSTORAGE (dopunjivanje sirovine

svim istraživačima), MAXSUPER (nadgrađuje selektovanu jedinicu do maksimuma) i MAX-SURVEY (otkriva lokacije svih resursa).

☛ **NHL Hockey 97 * Pritisni** 'Shift' i otkučaj WAGD. Posle toga sledeći tasteri omogućavaju: 'H' (domaći tim postuže pogodak), 'V' (gostujući tim postuže pogodak), 'P' (kraj trećine), 'G' (kraj igre), 'T' (prouzrokuje povredu), 'F' (prouzrokuje tuču), 'I' (smanjuje igrača svaki put kad ga udariš), 'Shift+T' (povećava igrača svaki put kad ga udariš), '1' (2 minuta penal), '2' (4 minuta penal), '4' (5 minuta penal), '5' (penal).

☛ **Privateer 2 * Šifre** za varanja (pritisni 'Alt+N' da pozoveš Navigation Display tokom leta, zatim pritisni 'F' (Find) i potom kucaj šifre): CHILL OUT (smanjuje temperaturu lasera na 0), NAPALM (beskonačno mnogo nuklearni ('Alt+S')), NO TALENT (nepobedivost), PETY PETY (dopunjuje igru afterburner), REP ME UP (opravlja brod, oklop i štitove do 100%). Napomena: ove šifre važe sve dok ne sletiš na planetu ili stanicu.

☛ **Time Commando * U** meniju gde se unose šifre za nivoe otkučaj COMMANDO i startovaćeš tajni nivo. Tokom same igre otkučaj: HUIBON (svo oružje), VONLUX (opopravlja zdravlje).

☛ **War Wind * Šifre** za varanja (pritisni 'Enter' tokom igre i unesi šifru): !GOLDEN BOY (5000 kredita), II AM THE BISHOP OF BATTLE (pobeda u trenutnom scenariju), IOH COME ALL YE FAITHFUL (ubrzava regrutaciju), ION A MISSION FROM GAWD (ubrzava izgradnju i skupljanje resursa), !PUMP AN ARHN (omogućava popuni uticaj vode klanu), ISHOW ME THE WAY (koordinatne mape), !THE GREAT PUMPKIN (pobeda cele kampanje), !THE SUN ALSO RISES (isključuje fog of war).

☛ **Armored Fist * Tokom** igre drži pritisnutu 'Backspace' i otkučaj KYLE. Dobićeš Cheat meni za opravku oštećenja i dopunu oružja i goriva.

☛ **Ascendancy * Najpre** kreiraj DOS text fajl sa imenom NOUGAT.LF. Zatim tokom igre pritisnati taster za varanja:

Planet Map
'I' - dovršava trenutni projekat
'E' - maksimalna populacija planete
'R' - postavlja kolonu alienu pod tvoju kontrolu
'Shift+M' - dodaje i do maksimalne populacije
'T' - pravi koloniju na nenaseljenoj planeti
Research Screen

'E' - dovršava trenutni projekat
'O' - sva istraživanja
Star Map
'1-7' - šetanje kroz imperije
'8' - planete se okružuju
'Alt+E' - krada tehnologije
'C' - status galaksije
'S' - sve zvezde se otkrivaju

☛ **Normality * PC** * Šta treba uraditi u fabrici?
Miki Kostić

Pre ulaska u fabriku obuci majicu. Popričaj sa sekretaricom i idi do prostorije u kojoj se nalaze automati sa vodu i kafu. Pregledaj igru. U direktorovoj kancelariji pokupi radio odašiljač i prijemnik. U garderobi otvori jeđan od ormančića i uzmi dve knjige. Uđi u toalet, stani na šolju i kroz otvor se uvuci u ventilacioni sistem. Pronađi put do sledećeg otvora, pogledaj dole i iz vitrine uzmi ostatak polomljenog stola. Uz put češ pronaći i opasac. U drugom delu fabrike (tamo gde stoje stražari) pokupi akumulator. Idi uz stepenice i prijemnik priključi na žicu koja vodi pored kreveta. Poveži odašiljač i akumulator i to postavi na pod. Ostatak stola stavi na krevet. Strážar će potom zaspati. Sa da možeš isključiti uređaje koji ti smetaju da se provozas pokretnom trakom. U prostoriji gde se nalaze pokretne trake poveži opasac i protivpožarni aparat i isprazni ga. Zatim pokupi aparat i lezi na srednjoj traku.

☛ **Alien Breed 3D * A** * Šifre za nivoe: 2. KOKFNKPPKPPKFFFK, 3. OKKOFHKPPKPPKFFFK, 4. KOKFPKPPKPPKFFFK, 5. PLKKNFKPPKPPKFFFK, 6. POKKNKPPKPPKFFFK, 7. KKKONKHPKPPKPPKFFFK, 8. PPKKNKPPKPPKPPKFFFK, 9. LLKOHFKPPKPPKFFFK, 10. LOKOHKPPKPPKFFFK, 11. PKKOHKPPKPPKFFFK, 12. LPKOHKPPKPPKFFFK, 13. OLKOPKPPKPPKFFFK, 14. OOKOPKPPKPPKFFFK, 15. LKKOPKPPKPPKFFFK i 16. OPKOPKPPKPPKFFFK.

☛ **Cyruddel * Da li** postoje šifre i kako glase?
Vel & Zox

☛ **Myst * PC** * Izlaz iz lavirinta postoji. Da bi izašao iz njega postavi vozilo na početnu lokaciju u sledi sledeći put: N, W, N, E, E, S, S, W, SW, W, NW, NE, N, SE. Pitanje: Posle postavljanja bode stranice i razgovora sa ocem, da li je igra gotova ili treba još nešto uraditi?

Aleksandar Popović

☛ **Exodus 3010 * A** * Da li se i na koji način može uzeti Depot koji je okružen minama?
Jelena

☛ **Valhalla and the Fortress of Eve * A** * „Spectacles” i „Dog collar” treba postaviti na grobnicu „Reverent Squint” da bi dobili ružine laticice, koje zatim treba staviti u kantu sa destilovanom vodom da bi dobio bočicu parfema.
Goya

☛ **Zak McKracken * A** * Upaljač je sakriven ispod sedišta u avionu (sedište ispred tvog). Da bi ga pokupio, zapuši umivaonik u WC-u toalet papirum i napravi poplavu.

☛ **Maniac Mansion * Teleskop** se nalazi iznad sobe sa biljkom. Da bi došao do njega, teglu iz ostave napuni vodom i zalj biljku. Potom je otrijaj Pepsi-Colom i popni se.

☛ **Dungeon Master 2 * PC** * Kako pokupiti četvrti deo ključa sa stola koji se okreće?

Punisher

ŠTA DALJE?

One Must Fall 2097 * PC * Udi u TOURNAMENT PLAY i startuj opciju NEW. Novom pilotu daj ime kakvo ti se sviđa. Odaberi sliku koju hoćeš. Izaberi turnir koji želiš. Zatim izadi iz igre. Udi u direktorijum i kome se nalaze fajlovi igre i otkuci: OMFEDIT (razmak) (ime fajla koji pripada pilotu) (razmak) IME PILOTA. Ime fajla ćeš saznati ako prethodno otkučeš DIR * CHR. Posle toga startuj igru, startuj TOURNAMENT PLAY i izaberi svog pilota. Imaćeš sve skale pune i oko 675 miliona dolara.

Saki Zyrca

Darkmere * A * Kako uzeti napitke od dva Hooded Mana i u kojoj sobi na prvom spratu Toik Inna se nalazi treći napitak (nakon što alhemikar zatraži svoje napitke u zamenu za biljku)?

Heimdall 2 * Kako pronaći nestalog kraljevog sina? Kako doći do dve lozinke koje se traže u kraljevom zamku i na lokaciji ispod od dve stene? Da li je moguće ući u tvrđavu levo od njih zidina se odigrao boj?

Curse od Enchantia * Šta treba dati gostioničaru koji te uporno izbacuje napolje? Šta uraditi sa hidroforom koji se nalazi pored prodavnice kostima? Koje radnje treba izvršiti u gradu nakon prelaska planine i gde naći protivpožarni aparat? U prodavnici kostima, nakon kupovine haljine i oblačenja u maloj sobi, otvaraju se vrata koja vode na severni pol. Šta je tamo potrebno uraditi? Kako otvoriti vrata koja se nalaze desno od orkestra? Šta dati robotu koji ne dozvoljava ulaz u pukotinu broda? Na koji način izvaditi novčić koji se nalazi na gomili pored broda?

...SOS...

Tomb Raider * Sony, PC * Na sedmom nivou pronašao sam sva tri kamena, ali kada pokušam da ih postavim na traženo mesto ništa se ne događa? Šta treba da uradim?

Bojan

Iđi do bašte. Potrebno je da nastrošiš na veliku ravnu ploču koju podupiru stubovi na drugom kraju bašte. Kada se popneš gore, primetićeš nuračen prolaz koji se, inače, za zemlje ne vidi. Iza se nalazi pećina sa ostacima ogromne statue nekog božanstva. Pridi kamenoj senci i tu upotrebi sva tri kamena koja imaš. Kamenje će postati požlaćeno i tek tada ćeš moći da ih postaviš na traženo mesto.

Caesar * PC * Ugrađene šifre ne postoje. Ipak, moguće je povećati iznos novca i to na dva načina. Prvi način je da nabaviš program zvana „Caesar II Money Hex Edit Utility“ koji se nalazi na Internet strani <http://www.lic.ab.ca/~gracewas/caesar2> (ovde je i gomila drugih informacija o problemima kod varanja, strategiji varanja itd.). Drugi način je da ručno edituješ sačuvanu igru (o čemu ti na navedenoj stranici daju detaljne uputstva). Ovo nije za preporuku zato što postupak može da upropasti poziciju.

Uki Fango

Letsure Suit Larry 7 * PC * Kako pobediti u bacanju potkovica? Iako sam za takmičenje u kuvanju napravio pitu, sudije kažu da je užasna. U čemu je problem?

Božidar Medvedovic

Posle animacione scene sa dve plovniče (mama i kćerka) popni se na pozornicu i levo ćeš naći daljinski upravljač i lampice na električnom kablju. Ispred kasna pogledaj nogu statue Venere i pokupi dve kockice. Kada se statua sruši popni se na vrh skele i kabl sa lampicama omotaj oko metalnog šifjka. Iđi do mesta gde se održava takmičenje u bacanju potkovica, upali daljinski upravljač i počni sa bacaj. Ovog puta ćeš biti uspešan. Pitu treba da završiš orgazmičnim prahom koji ćeš pokupiti u sobi Dumi Mur kada je pobediš u igri sa kockicama.

Fade to Black * PC * Kako preći nivo u kome se pojavljuju kamene gomade kojima se ne može ništa (sem da im se „iskopa“ oko)? Kome treba dati pite i kako? Čemu služi „Oracle Room“? Šta uraditi u sobi sa piramidom? Kako pronaći šifru za sobu koje se nalazi u blizini mesta gde se mogu pokupiti pite?

Marko

Rick Dangerous * A * Prostorija sa šiljicama na egipatskom nivou se prelazi na sledeći način: popni se na tri kvadrata koji simbolizuju merdevine, spusti se do poslednje linije na najnižem kvadratu, pomeri se maksimalno uljeva, a zatim što je moguće jače skoči. Ako si sve pravilno uradio, preći ćeš prostoriju.

Šman

Fable * PC * Kako u Morskoj zemlji preći jezulju i ući u utvrđenje? Kako se dolazi do Vatrene zemlje?

Wittmann und Wolf

Sensible World of Soccer 95/96 * A * Varanje za postizanje golova. Prvi loptu pravo prema suparničkom голу i pre nego što je bilo ko presretne pritisni taster „R“ za „Replay“. Odmah zatim pritisni pancer i drži ga tako sve dok se „Replay“ na zavrti. Lopta će nesmetano ući u mrežu, dok ostali igrači budu stajali za mrznuti.

Allen Breed 3D 2 * Za beskonačno energije uradi sledeće: na drugom nivou dodi do velikog crvenog robota, a zatim pokreni proceduru za izlaženje iz igre. Potom spusti robota da te „punji“ sve dok ti energija ne padne na nulu. Tada izadi iz igre i nemoj je pokretati izvesno vreme. Kada ponovo budeš krenuo sa igranjem, imaćeš 999 kredita i besmrtnost.

Ubica PC-a

Pizza Tycoon * PC * Kako minirati piceriju? Kako obaviti zadatak koji postave banditi? **Martian Dreams *** Gde naći knjigu koju pominje Nikola Tesla po izlasku iz kapsule? **Aces of the Pacific *** Kako se izbacuje torpedo? Potoje li neke šifre? **Police Quest 2 *** Gde naći identifikacionu karticu?

Bojan

U tvojim kolima, i to na samom početku igre. Najpre pokupi ključ (GET KEY), a zatim ovolji fiociku (OPEN BOX). Tu ćeš naći identifikacionu karticu. Okreni je (TURN CARD) i naći ćeš šifru za otvaranje ličnog ormarića u policijskoj stanici. Što se tiče tvojih pitanja za Police Quest 4, odgovore na njih naš ćeš u broju SK 7-8194 gde je objavljeno kompletno rešenje.

Konferencija „Šta dalje?“ na BBS Politika koristi se na sledeći način: u glavnom meniju izaberi „K“ (konferencija), a zatim „P“ (pristup). „Šta dalje?“ je konferencija broj 4. Sa „C“ čitaš poruke, sa „S“ šalješ svoju bilo kome. Na pitanja koja BBS postavlja, odgovarash po sledećoj shemi:

Od: Ime Prezime

Za: Slobodan Macedonic

Tema: Pomoc oko igre

(obradi pažnju da nema naših slova)

Pristupanjem ovoj konferenciji automatski odobravaš objavljivanje svoje poruke u redovnom broju „Sveta kompjutera“. Poruke ne treba slati kao komentare SysOpu. Konferenciju, naravno, možesh pratiti pomoću off-line readera.

Svet kompjutera (Šta dalje?)
Makedonska 31, 11000 Beograd

Molimo saradnike rubrike da u svojim pismima obavezno naznače imena čitalaca na čija pitanja odgovaraju, iz kog broja je pitanje i za koji kompjuter je igra. Takođe neka provere Kompi-lacije u „Svetu igara“ 7, 8, 10, 13 i 14, kako se ne bi ponavljala jedna ista pitanja i odgovori za pojedine igre. Poželjno je da saradnici na poleđini kovrte napisu svoje ime. Neprikladizavanje pravila povlači neobjavljivanje pisma. Hvala.

Priloge i pitanja možete slati elektronskom poštom na adresu sta.dalje@sk.co.yu

Lighthouse (2)

no prizni preklonj prekladač pored crvenih lampica, a zatim ručica desno da njega prebaci u suprotni položaj (ručica treba da bude usmerena u levo). Očmi se levo i uključiti svaki četiri monitora. Isto učini i sa drugim monitorom koji se nalazi desno. Ispod tog monitora postavljaju se dva krulna prekidača koji imaju više položaja. Prvi ih prekidač ima tri položaja, a drugi ih ne pojavljuje sva svetionika, a zatim okreće desno, dok se ne prikaže slika laboratorije. Prilisti polom čom dugme i tako si postavio svoje čiji. Pogledaj sada drugi dio kontrolne table. Ručica koju se nalazi levo od monitora prebaci u suprotni položaj. Prilisti drugi njih prekidač i monitor će odvesti. Pomoću četiri polovinskih menija podigne se i vrati na ekran svu (dakle se sve četiri ne prosleku u tački oko koje je opisan krug (točka označava traženi cilj). Zatim povući desnu ruku odvajajući zračni monitor i veliku ručicu sa desne strane (time otvaraš izupak hrama). Sada dođi ključni moment. Ključ koji se nalazi iznad monitora prebaci u položaj desno i obrati pažnju na kazaljku. U momentu kada kazaljka dosegne određenu vrednost napona (granica između belog i crvenog područja), ponovo klikni na ključ i on će vratiti u početni položaj. Ako si sve dobro uradio, kazaljka će ostati na granici crvenog polja. Ukoliko sistem pronađe (dođe će do male eksplozije) oltari ormanid na vrtu kontrolne table i pokreni motor zameni oltari koje se nalazi do i tri metra iznad izlazna. Napraviš to, vrati se na prvih ponoviti već opisanu proceduru. Pod uslovom da je sve prošlo kako treba ostaje ti još da klikneš na preklonj desno ispod monitora. U centru prostorija će se pojaviti svetlost. Završilo krug njega i rudi na čes u svetioniku u normalan smer.

U rudiu sobu i klikni na kodnu. Vreme je da se korandno otvoriš. Na svu ključ stavi talisman. a zatim na njega postavi dva crvena kamelečića u obliku zvazu. Prilisti svaki prekidač na vrtu kodne. U unutrašnjosti čes naš kalem sa četiri prestana na kojima su uctani simboli. Napre restuju kalem tako što ćeš postaviti četiri ikona: jedan ispod drugog (treća da se zvazu ključ). U zavisnosti od kombinacija ključ si dobio poeste elipne ikone: jedan uokrug, jedan krug, trougao, kvadrat i krugovi, u vrstu postaviti četiri ista simbola i to oltari redom kao što lo nalaze kombinacija (dakle, u ovom slučaju prvog kruga, a zatim četiri trougla). Gorinja i donja strana kameleća će se tada otvoriti. Sada korandno postaviti tražnu kombinaciju sa papira i moći ćeš da pokušaš istaknuti bobu iznad desno od njega. Na radu svetionika zameni modulator energije, vrti se u prizemlje, ponovo ga računano odaberi oltari. Retri i prvom desnu polugicu kontrolnoj tabeli. Uzmi iz kutije posebni modulator i prodi kroz teletop.

Ponovo se se našao na plazi. Ići do svetionika, ući na ulaz na prvom spratu u hodniku. Ući u hodnik i postaviti naprećanice u hangar. Klikni na komande dizenice. Koristići polugicu za levo-desno i gore-dole prenosi dva lega koji leže na zemlji na tva lase koja se izdiže iz vode. Potom pomoću ključ na dizalni podigni metali oltari; podvorna vrata u bazenu će se otvoriti. Oltari se desno i napravi korak napred. Otvori točak i restuju putu sve dok se divni most ne približi podnožju, a zatim klikni na omu polugicu da bi točak zadržao u željenom položaju. Ući u podnožje.

Ići do komandne table i ležište ubaci upravljačku ručicu koju imaš. Prekidače u obliku zvazu upravljačke podigni u uspravni položaj. Klikni na ključ ispod upravljačke i motori će pokrenuti. Ključem u levom delu komandne table, gledajući odobno napred, sklopi za kontrolu i podigne se, a zatim klikni za uključivanje navigacione konzole i za pogon glavnog motora. Klikni na svu i na ključ. Potom će korak nazad i pogledaj levo. Pomići dve pravne poluge i zavrti leve metali točak. Kada tvoje rudiost u ovinima dosegne plavu liniju, zavrti i desni metali točak. Tako si polopio podnožje, ići do njeno drugog kruga, ući u maslinu ručicu i povući veliku polugu. Staviti motor čes pronaći preklonj desno da podnožje pregledaj cilindrične kutije i u jednoj od njih naći mapu sa koordinatama. Na tom mestu se nalaz brojničasta olupina. Klikni na veliku polupolugu i pojavice se monitor. Na njemu su upisane označena dva mesta: u jednom mrežica je kolicija vrhine, a desno je svetionik (mesto gde se trenutno nalaziš). Sada je potrebno da uređaj restuju dva para koordinata. Pvo klikni na levo leguicu na navigacionom uređaju i upiši koordinatu 22.01, a zatim klikni na desnu leguicu. Na istih 119.11. Prilisti 'Enter' i unosi si koordinate vulkana. Na isti način unesi i položaj olupine (20.67/118.96). Klikni na mapu koju označava vrhine i prilisti 'Enter'. Komandni table gurni upravljačku ručicu napred i podnožje će poći.

Na oku iznad vrhine pogledaj štap za pomeni i klikni na kalem. Dobiceš ruč. Ući u vrhine i ići do sobe u kojoj se nalaz masina sa postojem od opeke. Pvo pomeri ručicu na malom uređaju levo, a zatim podigni sistem ventilatora pomoću upadne ručice na postojem od opeka. Ko-

radno, povući i treću polugu i ventilatori će započeti sa radom. U prizni ispod dve velike daske i četiri krulne koristići matricu koju si restuju ispod stola. Ući u sobu u kojoj si pokrenuo vretenje i popni se uz merdevine. Dosegše do male prostorije sa stalumaa. Ako otvoriš druga vrata put da ti prepreči nekakvo čudovište žao jednom se popni uz merdevine i u koju zapući ručicu za ključ. Vrti se u pliran i pogledaj kroz prozor. Vrhine da matrici završavaju podvođiću pomoću ručice. Otvoriti se od prozora i ponovo ući u prostor krug njega. Ponajviše ovaj postupak ćeš dok ne priđeš da čudovište ide po gomljen bednu vrhine pravo ka kuli u kojoj si ostavio ručicu (desna kula). U momentu kada čudovište nestane iz vidnog polja brzo ući u mrežnu prostoriju pored prozora i prokaloje napre postaviti velike daske i desno metale. Napraviš si most. Predi proreć njega i naći ćeš se u livnici.

Stepenikama se popni gore. Izvuci ključ na zadnji stari nivo. Pokupi filit, diže i pakovanje baruta. Otvori na i njega ubaci barut i diže. U rupicu stavi filit. Klikni na teletop i videćeš da čudovište upravo pokušava da uhvati ruku i vrati se na kule. Zaprati filit i ušestide veliku 'zum'. Pošto si se otarasio smetnja vrati se u sobu sa stalumaa i otvori vrata iza kojih je ranije stajalo čudovište. Nastavi pravo ući daš u prostoriju u kojoj se nalazi letelica nalaz na muvu. Sa stola pokupi ključ. U sobi sa stalumaa pregledaj položaja i videćeš vratanca koja se mogu otuđiti. Tu ćeš pronaći četiri rudiu otuđja. Treba reći da je u vrhine moglo biti koje vrste i potpuno za potpuno. Uživiti se u letelici, njihva svrha je da iz prevaza do hrama koji smo već ranije opisali. Iz tih rudioga se nedavno zadržavali na problemu u livnici. Zato se vrati u podnožje, pokreni sve vrhine sisteme i kurs postavio ka olupini na dnu mora.

Kada stigneš do olupine, sići u drugi dio podnožje, odnosno most ispod njega. Povuci veliku polugicu za izbornu polupolice i da se odvolio od matične podnožje. Prilisti kom na jednu od ručica sa desne strane akvalerčes mehahniku ručicu. Oltari se desno i povući polugu za potapanje. Nač ćeš se ispred same olupine. Manevrisanje bitaksemom postize se pomoću klugaste ručice (smar kretanja), levo i desno), izvrtne ručice (u levom delu kretanja) i ručice za potapanje (u desnom delu). Uživiti se u prostoriji ispred katarke (mesto šes koji pogodi) jer je dolazak do njega prapredn posebnom anagorijem. Ispod sebe ćeš primetiti otvori u pulatu. Povuci polugu za potapanje i bitakser će se spustiti u utrobu broda. Obrći se oko svoje ose svu dok ne priđeš veliku kulu. Koristići mehahniku ručicu i otvoriš kulu (most) i vrati se na kulu. Uživiti se u prostoriji iznad u brodu i ići do mesta gde je on bukvalno neprovljiven. Postavi bitakser tako da gledaš u gomili dasaka i pokreni ga napred. Ponovo ćeš se našti unutar broda, i to pokraj neke lobanje. Podigni se pomoću ručice za potapanje, obrni se jednom ulovo ugledašeš svet. Koristići mehahniku ručicu i otvoriš kulu. Oltari se još jednom levo i na oltari postaviti ključ koji drži u mehahniku ručicu (opet se zahteva velika preciznost). Druga daska će se pomeriti. Otvori špi pomoću mehahnike ručice i pokupi neobitri preklonj (postel jepele otuđja). Automatski će se vratiti u podnožje. Na navigacionom uređaju odaberi koordinate vulkana i upući se tamno.

Izadi iz podnožje, oltari se levo i ugledaćeš Mulnograd. Pridi vuču sa krucicom za kopanje tunela i kuje za alete uzmost mekaza za svaki dinarni. Makazama presed katanac na gvozdenoj gnojici i otvori. Ući u vodu, pogledaj levo i povući polugu. Stani ispred kontrolne table vuče. Prilisti okruglo crveno dugme. Velike ručice desno sadu za pokretanje motora. Ukoliko ti treba od toga ići, klikni na preklonj i nazad, vrti se da se kretati napred i u riviču. Most crveni prekidač akvalerčes mehahniku ručicu, a siva poluga sadu za pomeranje skrinica na šinama (kao kod tramvajaa). Korandno, brzo prekidač i poluga sadu za aktiviranje teretne kule na zadnji stari nivo.

Ući u vodu se napred i isideše da se sam zaustavi. Na ekranu će se pojaviti crveni prekidač. Klikom na njega uključuješ pogled na voz sa spoljašnje strane (radi se zapravo o drugom kalem). Uključ, dakle, spojilniš pogled i klikni na desni elektromotor, odnosno na veliku ručicu. Na taj način ćeš pokrenuti filit koji će te zajedno sa vozom podići sprat više. Vrti polugicu u kaubnu, povući vuču unapred i ne zaustaviš. Vrti vuču dok se ne otvoriš do otvora. Završiti se za promenu pogleda. Kada se zaustaviš, primetićeš da se nalaziš na 'jaskirnici' tri pravca. Prebac pogled i i di vne vuče ključ uz špiku, a iz ključta sa alama na vuču sam ključ za vuče. Klikni na kontrolni uređaj skrinice (svu sa ključem u vrhu), stavi špiku u otvor i upotrebi ključ za vuče. Vrti polugicu u unutrašnjost i ući se napred. Završiti se na prvom raskrštnu na kojoj se dva koloseka sreću. Uživiti se u otvoru (90° postaje) četiri (laza/okaza sa raskrscima). Pogledaj napole i menjai pogled sve dok ne ugledaš mali dvani svet. Klikni na njega i ukazaže se ručica. Iz inventara izdaj kompas. Okretanjem ručice obrćeš kompletno postojanje na kameleću do 360° u smeru kretanja kazaljke na satu.

Otvor vodu sve dok kompasa ne pokaze da si usmeren ka severu. Dakle, pokreni vuču ka severu i svu vreme pusti levo kolosek (kada primetiš da je skrinica usmerena tako da te vodi na desno) i klikni na desni kolosek. Uživiti se u koloseku da promeni položaj. Negde na putu Mračni će izazvati otvor. Završiti vuču na vreme, postavi dirman i upali ga upaljačem. Nastavi napred i vuče se u jednom momentu zaustaviš sam. Izadi napole i dođi do zelenih vrata (ulaz u laboratoriju Mračnog). Nećeš moći da uđiš. Vrti se u vodu i vučeš uzvod ponovo dođi do centralne raskrsnice.

(nastavice se)

Broken Sword

Veće eksplozije pokupi novine, prođaj ih, a zatim ući u bitno. Popričaj sa konobarom o svom raspisovalom istraživanju i pokušaj da otvoriš polugu za otvorenje navigacionog ključta. Ići do slepe uličice pored puta bitne pomoću ključta sivi poklopac. U kancelariji pokupi ključevine i narne, parče tkanine i amonitium. Popni se uz drugu merdevinu i naći ćeš se u otvorenu juone kule.

Pređati se kao polopijevnik ispred (pokazi vrhu karte koju ćeš doći ispredi Rosi) i distinguišaj dvojeke u otvorenu kulu što je videlo. Na kraju ručika napred tri kamelećke kragek ubedivaju dobiceš teletski broj i dobićeš njenu adresu. Popričaj sa službenikom, a onda se upući do Nikoling stana. Ispred zgrade ćeš videti provalište uokrug. Ostati tu neko vreme. Pitaj prodavačicu za svašta, posebno toga ćeš lako otvori vrata i naći ćeš se u apartmanu.

Završavaj sa Nikol i pokopi još predmetne koje si našao u kancelariji. Dobiceš fotografiju ubice. Ići do prodavnice korniča i prodavcu pokopi fotografiju. Završavaj da se u jednom čoveku po imenu Karu. Na kraju razgovora sa njim sa prodavcem i u rudiu ostavi električnu dvakulicu. U alarmičke stacione telefonom pozovi krovača i zamoli ga da ti kaže sve što zna o Karu. Na mapi će se pojaviti nova lokacija - hotel Ubi. Ići tamno i u holu pogledaj sa damnom koja svira klavir. Polom zamrznuti par gerbanica sa nobelovcem koji čita novine. Oči rudiostan pokušaj da dobiješ ključ od nobelovca i u rudiu ostavi električnu dvakulicu. U kancelariji rudiostanoračun dobiješ krova ključ. Kada uzmeš ključ, dopni se stepenicama i uključaj vuču vrata desno. Otvor prozor i izdaj napole. Predi predi zidica i kroz prozor ući u sudbenu sobu. Otvor ulazna vrata i primetićeš da dođi Karu. Savini se u orman. Kada Karu ode, pregledaj njegove nametane i naći ćeš praznu kutiju šibika i vrti-kartu.

Vrti se u 'svu' sobu (kroz prozor), a zatim siđi u hol hotela. Pokazi rudiostanaru vrti-kartu i zadržaj da ti sa dašrti šale. Prevare ti neće uspeti i zato ponovo zamoli damnu za ključev za pomoć (i njom pokazi vrhu kartu). Kada dobiješ drveni nokopov nožicu u 'svu' sobu, stavi Karu prozor i rukopice baše na plončicu. Vrti se u hol hotela i izadi na krov i dođi do 'Grotle' i klikni na njega. Naći ćeš mesto ići u slepu ulicu iznad hotela i sa zamlje pokupi ručicu. Ići do Nikoling stana i poklopi još špi i pronađe. Ona će te upući u muze. Tamo pogledaj (tronošni staklo u staklenoj kutiji) i videćeš da je napravljen u Italiji. Popričaj sa čuvarom, napusti muzeu, ići do aerodroma i otputaj za Irsku.

Ispred krone pogledaj sa dečakom. Uđi unutra i pokušaj da saznaš nešto pametno od čoveka u žutom saku (Fitzladler). Pričaj sa svim ostalim ljudima u kufanu, a onda ponovo sa Fitzladlerom. Ovo ponajviše vuče sva ostava sve dok ne iskonstruiše prvo arheologu koji je vršio iskopavanje u obližnjem zamku. Kada Fitzladleru bude postavio pitanje uvek pristavi dijarnama on će se iznenaditi i tako napred. Povući pje, ali će se ispostaviti da automati za tobožnje ne radi. Barmenu pokazi vrti-kartu i dobiš prvu stazu sa elektrikan. On će te pustiti da zideš za šanku. Žuči stavi se u uličak mašine za pranje posuđa. Siđi u otvori i povući polugu. Izadi na ulaz i sada ćeš moći ručno da odvrne rešetkasta podrumka vrata. Vrti se u podrum i isledi prozor dnevne svetlosti moći ćeš da vidiš oko sebe. Sa polopijevnik dračugi. Otvor staviu i napravi podmetat i odom.

(nastavice se)

ESPRO

Kralja Milutina 19

Tel: 011/3232-086

686-989

021/ 350-208

e-mail: espro@eunet.yu

Kopije originala 20.-

Snimanje na CD-ROM

Preko 2500 naslova

Prazne CD-ROM ploče

Filmovi na CD-u

**SONY Playstation konzole sa
direktnim učitavanjem kopija**

Sva dodatna oprema

Preko 250 naslova

**Prodajno mesto
u Beogradu:**

DJ. PUB

**Starine Novaka 6
Tel: 011/3242-075**

**ESPRO u NOVOM SADU
(NEOSISTEM)**

ESPRO

**Narodnog Fronta 2
Tel: 021/350-208**

CD Klub

**BIBLIOTEKA
GRADA BEOGRADA**

Knez Mihajlova 56

011/186-313 (Lok. 112)

**ADAM
RIDE**

**ADAM
THE BIBLE STORY**

TOP LISTE

Priprema **GORAN KRSMANOVIĆ**

Do 6. aprila primili smo 196 kupona. Među njima bilo je 89% vlasnika PC kompatibilaca, 7% vlasnika Amiga i 4% vlasnika ostalih kompjutera.

Dobitnici nagrada u ovom broju:

Kontiki (011/154-836) vrši uslugu besplatnog snimanja po pet disketa ili jednog kompaktnog diska dobitnicima:

- Rade Rajić, Ali-Agićeva 11/1, Knjaževac,
- Miloš Stojanović, Vuka Pantelića 9/32, 18300 Piroć,
- Veľibor Pekeć, Vojvodanska 16, 26000 Pančevo,
- Ivan Žagar, Pionirska 15, 11420 Smederevska Palanka i
- Marko Mihalović, 159. Nova 6, 11400 Mladenovac

Diler Soft (011/393-18-14) vrši uslugu besplatnog snimanja po pet disketa ili jednog kompaktnog diska dobitnicima:

- Željko Mitrović, Svetozara Markovića 99/II-11, 34000 Kragujevac,
- Miloš Jevtić, Vuka Kradžića 4, 35230 Čuprija,
- Ognjen Kovač, Koće Kolarova 58/7, 23000 Zrenjanin,
- Branko Ćirić, Karađorđeva 75, 14000 Valjevo i
- Nikola Stojaković, Vladimira Popovića 20, 11000 Beograd

Čestitamo srećnim dobitnicima (za preuzimanje nagrada treba da se jave sponzorima) i pozivamo sve čitaoce da nam i dalje šalju glasove za Game Top 25 na donju adresu.

SVET KOMPJUTERA

(Game Top 25)

**Makedonska 31
11000 Beograd**

Na ovom kuponu napišite čitko, štampanim slovima, nazive pet najomiljenijih igara i firmi koje su ih proizvele

br.	Naziv igre	firma
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Ime i prezime:

Adresa:

Imam godina. Imam kompjuter

TOP 10 AMIGA

1. CAPITAL PUNISHMENT
2. BURN OUT
3. WORMS: DIRECTOR'S CUT
4. TOMMY GUN
5. TIN TOY
6. WHEELS ON FIRE
7. FOOTBALL GLORY INDOOR
8. TRACKSUIT MANAGER 2/97
9. BLOZ
10. ALIEN BREED 3D II

TOP 10 PC

1. KKnD
2. G-NOME
3. DISCWORLD 2
4. BATTLESHIP
5. REALMS OF THE HAUNTING
6. MAGIC: THE GATHERING
7. ORION BURGER
8. MDK
9. LORDS OF THE REALM 2
10. TOMB RAIDER

Top 10 je mesečna lista najtraženijih igara na domaćoj sceni. Formira se na osnovu informacija dobijenih od prodavaca, informacija iz stranih časopisa i ličnih mišljenja članova redakcije. Igre su rangirane prema popularnosti i potražnji, a ne kvalitetu.

GAME TOP 25

TP	PP	NP	Naziv igre i firme	TG	MG	platforme
1.	○	1.	FIFA 97 - EA Sports	140	40	PC
2.	○	2.	C&C: RED ALERT - Westwood Studios	129	49	PC
3.	▲	5.	3. TOMB RAIDER - Eidos Interactive	125	50	PC
4.	▼	3.	DUKE NUKE 3D - 3D Realms / Apogee	107	24	PC
5.	▲	6.	6. DIABLO - Blizzard Entertainment	101	32	PC
6.	▼	4.	6. QUAKE - Id Software	98	18	PC
7.	○	7.	7. SCREAMER 2 - Virgin Interactive	90	25	PC
8.	○	8.	8. LEISURE SUIT LARRY 7 - Sierra On-Line	84	22	PC
9.	○	9.	3. WARCRAFT 2 - Blizzard Entertainment	82	21	PC
10.	○	10.	8. CIVILIZATION 2 - MicroProse	81	22	PC
11.	▲	14.	11. NHL HOCKEY 97 - EA Sports	74	24	PC
12.	▼	11.	11. MORTAL KOMBAT 3 - GT Interactive	70	15	PC
13.	▲	18.	18. NBA LIVE 97 - EA Sports	69	25	PC
14.	▼	13.	13. MORTAL KOMBAT 2 - Acclaim	65	13	Amiga PC
15.	▲	22.	15. DESTRUCTION DERBY 2 - Psygnosis	64	29	PC
16.	○	16.	16. F-22 LIGHTNING 2 - Nova Logic	61	12	PC
17.	○	17.	17. SPACE JAM - Acclaim	60	12	PC
18.	▼	15.	18. COMMAND & CONQUER - Westwood Studios	58	8	PC
19.	▲	25.	19. LORDS OF THE REALM 2 - Sierra On-Line	57	26	PC
20.	▼	9.	9. FIFA 96 - EA Sports	56	3	PC
21.	▲	24.	21. TIME COMMANDO - Adeline Software	55	23	PC
22.	○	20.	9. DARK FORCES - Lucas Arts Entertainment	50	9	PC
23.	▼	19.	7. DOOM 2 - Id Software	49	7	PC
24.	▼	21.	12. COMANCHE - Nova Logic	45	7	PC
25.	▼	23.	23. STAR GENERAL - SSI / Mindscape	40	6	PC

TP - trenutna pozicija igre, PP - prošlomesečna pozicija igre, NP - najbolja pozicija koju je igra zauzela, TG - trenutni broj glasova, MG - broj glasova u proteklom mesecu

Game Top predstavlja godišnji pregled najboljih igara. Listu svakodnevno menjaaju čitaoci slanjem glasova za najomiljenije igre. Game Top 25 predstavlja trenutni presek najbolje plasiranih igara.

ISPOD CRTE

26. CIVILIZATION	34	36	THE SETTLERS	19
27. MORTAL KOMBAT	33	37	X-WING	18
28. NBA LIVE 95	32	38	WING COMMANDER 3	15
29. COLONIZATION	29	39	FORMULA ONE GRAND PRIX 2	14
30. WORMS	27	40	THE NEED FOR SPEED	13
31. HEROES OF MIGHT AND MAGIC 2	26	41	NASCAR RACING 2	13
32. KKnD	25	42	CONQUEST OF THE NEW WORLD DELUXE	13
33. ALADDIN	24	43	SETTLERS 2	13
34. US NAVY FIGHTERS 97	22	44	ROAD RASH	13
35. THE UDON KING	21	45	DEATH RALLY	13

Ispod crte su igre najbliže plasmanu na Game Top 25. Glasovi čitalaca mogu lako promeniti status tih igara.

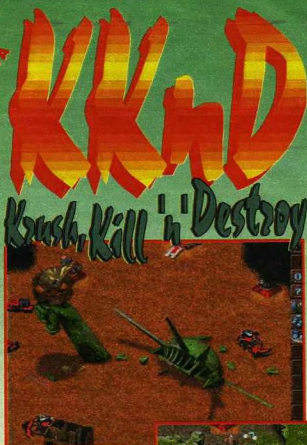
za ovog „mimrodopskog“ naslova krije se tendenciozni projekat „Electronic Arts-a“ koji je ovom igrom na velika vrata kročio u svet real-time strategija. Dva neosporna vladara ovog žanra, *Command & Conquer* i *Warcraft II*, konačno su se našli na staklenim nožicama, jer je *Krush, Kill 'n' Destroy* (skraćeno *KKnD*) već sada stekao zavidan broj poklonika koji polažu velike nade u njegov visok plasman na svetskim top-listama.

Zaplet je osmišljen u obliku klasične postapokaliptičke predstave, velike nuklearne katastrofe koja je zadesila Zemlju 2079. godine. Oni koji su izgubili živote bili su srećne ruke, jer smrt nije ništa spram užasa koji je čekao preživjele. Zračenje, gladovanje, pojava mutagenih virusa i druge kataklizme svele su ljudsku populaciju na šaku bednika koji su se povukli u dubinu Zemljine utrohe, jedino mesto gde su mogli da očuvaju vrstu. Nekolicinu nesrećnika koji su ostali na površini propustili su kroz šake radijacija i virusi, napravivši od njih izobličenu mutaninu vrstu. Razvile su se dve nove civilizacije. Na površini su nastali Evolved mutanti, dok su ispod zemlje ostali Survivori, kojima je jedini spas bio da ponovo nasale površinu. Sukob je bio neizbežan, a počeo je u trenutku kad su se Survivori probili na površinu, 2141. godine.

Slično *Warcraftu II*, i ovdje dve sukobljene strane imaju svoje specifičnosti, ali su globalno jednakih snaga.

Dok se Survivori pretežno oslanjaju na svoju superiorniju tehnologiju, Evolvedi više koriste širok dijapazon svojih mutantskih sposobnosti.

KKnD ima sve najbolje karakteristike koje smo do sada videli u raznim real-time strategijama. Recimo, jedinice tokom borbe stiču iskustvo i veštinu, što konkretno znači da im se smanjuje stepen oštećenja i povećava preciznost, a kasnije se javlja i mogućnost samolečenja. Moguće je postavljanje zaseda, povlačenje, skrivanje ispod mostova i iza zgrada. Grafika je SVGA, šarena i precizna (i pored sitnih likova), a najupečatljiviji su 3D renderovani tereni i, uopšte, interakcija spratlova sa pozadinom. Zvučni efekti jesu nešto slabiji, ali

ne zaostaju mnogo i zaslužuju prelaznu ocenu (najviše zahvaljujući digitalizovanom govoru).

Igra sadrži 30 mislija za jednog igrača i još deset dodatnih u modu za više igrača (mrežna opcija sa maksimalno šest igrača). Svaka mislija ima bogat briefing. Komandovanje se obavlja na oko pedeset različitih jedinica i zgrada i to na klasičan način, tako što se mišem uokviruje jedna ili više jedinica i kada kursor dobije oblik mete, klikne se na željeno odredište, tj. vojnici krenu u maklažu. Postoji mogućnost pamćenja grupa jedinica (kao u *C&C*), pri čemu prilikom grupisanja treba koristiti 'Ctrl' u kombinaciji sa tasterima '1' do '0'. Snimljene grupe se kasnije, u toku igre, pojavuju običnim pritiskom na '1..0'.

Glavni resurs u igri je nafta koja se može pumpati sa brojnih gejzira (nažalost, samo jednim tankerom). Sa pozidanjem zgrada se dostiže viši tehnički nivo (tech level) koji kasnije omogućuje bolje jedinice i specijalne sposobnosti. Pri izgradnji Power Stationa dobite po jedan kamion za naftu, što bi trebalo da ubrza crpljenje dragocene tečnosti i omogući brže napredovanje.

- Neke najvažnije zgrade su:
  - Power Station: izvor energije.
  - Outpost: regrutuje svi pešadiju i omogućuje izgradnju Guard Towera na višem tech levelu.
  - Kod mutanata analog je Clan Hall.
  - Machine Shop: proizvodi sve tipove vozila.
  - Kod mutanata sličnu ulogu ima Blacksmith (manje košta, ali manje i radi).
  - Repair Bay: za opravku vozila.
  - Beast Enclosure: proizvodnja gadnih mutiranih zveri.

Među najinteresantnije mutante spadaju džinovska kraba sa rakletnim lanserom, mamut sa automatskom puškom na leđima (7), bubetina koja razbacuje opasne hemikalije i škorpija sa velikim kleštima i korozivnom kiselinom.

Za kraj vam dajemo nekoliko kratkih saveta.

Pre svega, obezbedite najmanje dva ispravna tankera za crpljenje nafte, jer je brz priliv nafte verovatno najvažniji grupisanje čitave strategije. Koristite opciju za probijanje jedinica i u borbi neprijatelja udarite direktno jednom velikom grupom, a na bokove mu pošaljite više manjih (to će uzrokovati velika oštećenja neprijatelja). Ne preterujte sa gradnjom u početku, jer vam se može desiti da vas napadnu dok je proces izgradnje u toku. Dobra taktika je i uništavanje ili zauzimanje neprijateljskih izvora nafte, samo ne zaboravite da uništen izvor može biti obnovljen. I poslednje, za početak izaberite Survivor, jer im je za proizvodnju jedinica potrebna samo jedna zgrada (Machine Shop), dok su Evolvedima za to potrebne dve zgrade (Blacksmith i Beast Enclosure).

Tužna strana čitave priče odnosi se na velike hardverske zahteve. Za optimalno igranje je specificiran Pentium na 120 MHz, sa 16 MB RAM-a i 4xCD-ROM uređajem, mada i Pentium na 75 Mhz može da pokrene igru. Igranje na 486 mašinama osakaćeno je najviše zbog usporenih mehanizacija. Svin stariim i novopečtim zaljubljenicima, kao i onima koji se do sada nisu tako često srećali sa real-time strategijama, preporučujemo *KKnD* i želimo prijatne trenutke uz ovu sjajnu igru, bar do pojave nastavaka *C&C-a* i *Warcrafta*.

Gradimir JOKSIMOVIĆ
Softver ustupio „Rom & Ram Interactive“

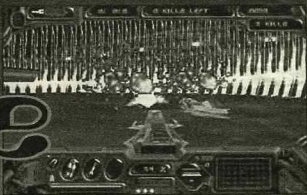
ZANR: strateška igra
PLATFORMA: P/75, 16 MB RAM-a
MEDIJUM: 1 kompakt disk

Izvršno napi
sana AI rutina
čini sjajnom igru
za jednog igrača.

Preveliki
hardverski
apetiti.

Death Drome

Bogami, ako je sudeći po novoj igri firme "Viacom Newmedia" (*Beavis & Butt-head* serijal) kriminalcima se ne piše dobro. Ako mislite da su uslovi koji vladaju u današnjim zatvorima nehumani, pročitate tekst iz uvoda za igru *Death Drome* u pasusu koji sledi.

Godina je 2057. Društveni kriminal dostigao je neslućene razmere. Zatvori širom sveta postali su prebukirani kriminalcima koji su se pretvorili u beskorisni teret ljudima sa sunčane strane rešetaka. Jedan od tih otpadnika ste i vi, pravo očišćenje lukavstva, neukrotivosti i krovodne grubosti. Kao takav, postajete idealno zamorac za novi vid eliminacije zločinovnika - *Death Drome*, oblik, savremene gladiljarske borbe, gde se osuđenici između sebe bore za goli život. Ali te borbe nisu obične. Svaki od boraca upravlja specijalno dizajniranim vozilom, modifikovanim motorom opremljenim moćnim oružjima. Pravilo je jedno: ubij ili budi ubijen. Dobro došli u *Death Drome*. Igrajte kao da vam život zavisi od toga... i zavist.

Death Drome je igra koja tematski najviše asocira na *Twisted Metal*, nekadašnji veliki hit sa PlayStationa. Postoje i neosporne sličnosti u izvođenju, tako da se u oba slučaja radi o 3D pucačini u prvom licu, sa pogledom iza vozila, s tim da ovdje postoji mogućnost skretanja pogleda na stranu, što značajno olakšava snalaženje u prostoru (koji, ruku na srce, nije previše prostoran).

Pravila igre su jednostavna. Za prelazak na viši nivo potrebno je ubiti određeni broj kriminalaca u predviđenom vremenskom roku i, nakon toga, pronaći izlaz za sledeću rundu (alternativa koja prati neuspeh je spaljivanje visokonaponskom strujom). Kada postignete potreban broj ubistava možete ili brže-bolje pohaćati u pravcu izlaza, ili nastaviti sa eliminacijom protivnika (ada se, međutim, svi okreću protiv vas).

Kroz lepo osmišljen glavni meni podešavaju se parametri igre, dok opcija *Training* pruža vrlo jasno i koncizno objašnjenje principa igranja. Preporučujemo da pre početka igre što bolje podesite komande sa tastature, jer postoji čak sedam funkcija koje bi morale da budu lako pristupačne (pucaње, skok, promena oružja, ispuštanje barijere, pogled levo, desno i nazad). Iz izloženo je jasno da će snalaženje sa komandama u početku biti pomalo otežano. Mrežna opcija omogućava simultano igranje do osam igrača.

Ekran je svojim najvećim, središnjim delom predviđen za igranje. Kabine zauzimaju gornju i donju ivicu ekrana i sadrži osnovne podatke. Na gornjoj ivici smešteni su podaci o (slevo nadesno) pokupljenim ključevima (za otvaranje tajnih prolaza), preostalom vremenu, broju potrebnih ubistava, skor i

ukupnom broju ubistava. Donji deo ispunjavaju slike pokupljenih oružja, podaci o energiji, ekran za upozorenje (kad vas neprijatelj uhvati na nišanu), broj aktivnih igrača na nivou, zatim nivo napona za elektro-barijeru, broj preostalih života i ne preterano korisni radar.

Oružja su raznovrsna, kako kvantitativno, tako i idejno. Sakupljate ih tokom igre, jednostavnim prelaženjem preko njih. Tu su:

Nitro Ram: locira neprijatelja i silovito zakucava vaše vozilo u njega. Nanosi veliku štetu, ali protivnik može lako da izbegne sudar.

Skorch Missile: najelegantnije oružje. Lako locira najbližeg neprijatelja i nanosi veliku štetu.

Shockwave: ubija sve protivnike koji se nađu u radijusu njegovog dejstva.

Disruptor: paralizuje protivničko vozilo za ograničeno vreme, što pruža dovoljno vremena za sve vaše ideje egzekucije.

Ion Sword: Crpi energiju iz obližnjih vozila i nanosi srednje veliku štetu.

Nanoshield: nevidljivost na ograničeno vreme.

Power Orb: kreću se brzo kroz arenu i obnavljaju energiju na 100%.

Key: kad pokupite ključ određene igre možete otvoriti neka skrivena vrata pomoću lasera.

Jedino oružje koje se ne mora dopunjavati jeste slobašni laserčić, ali i on može biti od velike koristi na nivoima koji su siromašni oružjem. Važni ele-

menti su još i žeton za dodatni život i tzv. Fusion Tower, malo mouglasto telo koga se treba kloniti, jer uništava sva vozila u radijusu svoje eksplozije. Aktivira se preciznim pogotkom iz lasera sa bezbedne udaljenosti (idealno za zasedu).

Kao što je već naglašeno, od najvećeg značaja za uspešno igranje je ovladavanje kontrolama, što se postiže samo dužim igranjem. Komplexnost, a na kojoj se bazira celokupna zaraznost *Death Drome*, se ogleda u tome što nije dovoljno samo juriti za protivnikom, već istovremeno treba voditi računa o sopstvenoj koži, jer se ovdje istovremeno u ulozu i lovac i plen. To igri daje jednu posebnu čar, najviše zbog toga što uspešno angažuje sva igračeva čula.

Primerde vezane za tehničke karakteristike najviše se odnose na grafičku koja je kolmo anemidna, neprecizna čak i u SVGA rezoluciji, sa neudjeljivim teksturama i, na momente, jasno izraženom pikselizacijom. Ti nedostaci su u određenoj meri kompenzovani brzim animacijom i izraženom dinamičnom akcije. Potpuno drugačiju sliku pruža maestraalna zvučna podloga u tehnici truncate/aciz fazonu, za čije slušanje preporučujemo neki kvalitetniji stereo uređaj.

Na opšti utisak, ipak, najviše negativno deluje neshrvatljivo velika hardverska zahtevnost. Za igru u VGA modu (320 x 200 piksela) potreban je najmanje Pentium na 75 MHz, dok na SVGA varijantu ne treba ni pomišljati bez P5 sa taktom na 133 MHz, tj. 166 MHz za rezoluciju od 640 x 480 tačka. To je previše čak i pored činjenice da je igra isključivo za Windows 95 platforme.

Gradimir JOKSIMOVIC

Originalni softver smo dobili od izdavača „Virgin Interactive Entertainment“

ŽANR: pucačka igra

PLATFORMA: P/75, 16 MB RAM-a

MEDIJUM: 1 kompaktni disk

Sjajna ideja, fenomenalna muzika. **Network opcija.**

Visoka hardverska zahtevnost. **Slabija grafika.**

Realms of the Haunting

Mladič je stajao ispred ulaznih vrata velike kuće čiji su se obrisi jedva nazirali u mrakom mraku. „Bože“, pomisli on, „kakvo li je ovo mesto? Zbog čega je otac insistirao da odmah posle njegove smrti dođem baš ovamo?“. Ojednom, bez ikakvog povoda, vrata se otvorile. Mladič načini nekoliko bojažljivih koraka i prede preko praga. Isto onako naglo kao što su se otvorila, vrata se zalupile uz neprirodan tresak iz obližnjeg hodnika čulo se ritmičko kucanje na pisaočju mašini. „Gle, pa ovdje ima nekoga“, pomisli momak, pokušavajući da ubedi sebe da je sve u najboljem redu. Međutim, za pisaočju mašinom nije sedeo niko, a na papiru koji se i dalje lagano pomerio između valjaka stajale su samo dve reči čijem ponavljanju nije bilo kraja. „Živi smo... Živi smo...“.

Konačno se desilo ono što smo već oduvijek očekivali. „Bright Light Studios“ i „Gremlin Interactive“ zajedničkim snagama pokušali su i uspešli da urade ono što se do sada niko nije usudio: da ukreste pravu pravcau avanturu i čistokrvnu 3D pucačku igru, i tako dobiju hibrid koji će zadovoljiti prohtev ljubitelja i jednog i drugog žanra. Rezultat ovog „genetskog inženjeringa“ je igra *Realms of the Haunting* koja se sa pravom može smatrati revolucionarnim proizvodom čiji će se uticaj na kompjuterske igre tek oseliti u bliskoj budućnosti. U pitanju je, dakle, izuzetna arkadna avantura smeštena u gotski zamak (kuću) koja predstavlja čvorište za četiri paralelne dimenzije postojanja, od kojih je svetu u kome živimo samo jedna od njih. Ostale tri dimenzije su takođe nastanjene živim bićima, pri čemu su neka mitološka, a druga otklećena zla. A kada kamen koji održava harmoniju među dimenzijama izgubi moć zahvaljujući podmišnom paktu kojeg su sklopili jedan sveštenik-templar, jedna proroka, jedan lekar koji je davno prodao dušu i jedan anđeo pakla, onda će nastati haos - haos koga jedino može sprečiti Adam Rendal, mladič u čijoj se ulozici nalazi igra.

Realms of the Haunting ćemo najpre posmatrati tako što ćemo avanturu odvojiti od arkadnih delova. Takav pristup nam omogućava da lako učimo sličnosti između ove igre i *Normalityja* koji je sredinom prošle godine takođe izašao iz kuhinje „Gremlin Interactive“, lako tematski potpuno različite, pomenute igre imaju suviše veliki broj dodirnih tačaka da bi se to moglo smatrati slučajnošću. Uspех *Normalityja* kao prve 3D avanture sa subjektivnim kadriranjem očigledno je imao velike uticaja na *Realms of the Haunting*, pa se igranje avantsurističkog segmenta ove igre verovatno tako zasniva na identičnim principima. Ono što je zaista novo, i nadasve korisno, jeste uvođenje igranje (Adamove) saputnice (lepa Beatrix Trevisard) koja većinom ima savezdavnu ulogu u presudnim momentima.

A kada nastupi pauza u rešavanju avantsurističko-logičkih problema, imaće prilike da odmerite snage sa velikim brojem različitih karakozuđa. Protiv njih ćete koristiti neko od dvanaest oružja koja su vam na raspolaganju. Za razliku od ostalih *Doomolikih* pucačina, ovdje osa oružja nije fiksirana po horizontali, što vam daje mogućnost pucanja u neprijatelje koji se nalaze u bilo kom delu vidnog polja, bez potrebe za rotiranjem oko sopstvene ose. Protivnici su, inače, raznovrsni (od nekakvih robotica i

pantomimičara (7) u crnom, pa sve do dovoljnih slugu uvezenih direktno iz pakla), sreću se na svakom koraku, no njihov broj je ograničen. Zato je uvek napametnije prvo očistiti deo kuće od svih napasti, pa tek onda preći na ozbiljno istraživanje. Za neprijatelje je vezana i jedina ozbiljna zamerka koju upućujemo igri. Kada se napadači u toku borbe približe igraču, postaju nedopustivo „kockasti“ za današnje standarde.

Realms of the Haunting podeljen je na dvadeset poglavlja što garantuje zabavu na duže staze. Ako tome dodamo da je igra veoma teška (i u avantsurističkom i u arkadnom smislu), sledi da nema mesta bojazni da ćete je završiti „na eks“. Tehničke karakteristike su izvrsne, a tu pre svega mislimo na fantastičnu grafiku koja u visokoj rezoluciji prosto zbuja svoje hipper-realizmom. Mnogi od vas će ovo verovatno prokomentarisati rečenicom: „O.K, sve je to lepo, al' šta to vredni kad mi je potrebna P200 sa nekoli-

ko desetina megabajta RAM-a“. Slično smo predstavljali i mi, ali možete zamisliti naše iznenađenje kada smo videli da ova igra radi skoro savršeno glatko u visokoj rezoluciji sa maksimalnom proširenim ekranom na računaru 486/66 sa 8 MB RAM-a. Kako su programeri uspešli to da postignu nemamo pojma, ali je fakat da će vlasnici sporijih mašina ovo sigurno pozdraviti.

Revnosni posetioeci domaćih prodavaca su već krajem januara ove godine u katalozima mogli pronaći kompletan „CD Ripa“ ove igre koji na hard disku zauzima nešto više od 100 MB. Postavlja se pitanje čemu onda služe četiri kompakt diska koliko, inače, *Realms of the Haunting* zauzima. Odgovor leži u video materijalu ukupne dužine od preko dva sata koji je neodvojivi deo igre. Naime, kao i u slučaju *Normalityja*, „Gremlinovi“ programeri su pribegli svojevrstnom triku koji omogućava (ili, najblaže rečeno, veoma otežava) igranje osakaćenje verzije „tj. CD Ripa“. Svaka značajna radnja koju igra izvede, kao i susreti sa ostalim ličnostima i dijaloz sa njima prapraćeni su odgovarajućim filmskim insertima snimanim vrlo profesionalno, uz korišćenje atraktivnih kostima i još bolje maske. Takođe, na više me-

sta u toku igre od igrača se zahteva da donese odliku po želji (zbog inserta). Što direktno utiče na ono što će se dalje desavati. Upravo zato je teško zamisliti igranje „CD Ripa“, a ako se neko odlučiti na takav korak, mora biti spreman na to da mu mnoge stvari neće biti jasne, počevši od toga šta ima u inventuru, pa do toga gde se trenutno nalazi zračilo.

Ako budete u prilici da nabavite punu verziju arkadne avanture *Realms of the Haunting* ni za živu glavu je nemojte ispuštati iz ruku sve dok je ne završite. U pitanju je izvrsno ostvarenje uz koje će vam nivo adrenalina naglo porasti.

Slobodan MACEDONIC

Originalni softver smo
dobili od izdavača
„Gremlin Interactive“

ŽANR: arkadna avantura

PLATFORMA: 486/66, 8 MB RAM-a

MEDIJUM: 4 kompakt diska

Proklasan spoj
avanture i
arkade. Dužina i
kompleksnost priče.

Grafička
nedoradnost
neprijatelja.

GRID RUN

Blago otrčano, neverovatno je koliko jedna otrčana ideja, nakon nekoliko lukavih poteza veštih dizajnera može da se presveti u dobru igru. Takav je slučaj sa igrom *Grid Run*, zanimljivom kombinacijom pucačike i logičke igre koju je „Virgin Interactive“ ove godine izbacilo na tržište.

Ova zanimljiva igra se po malo čemu uklapa u današnju temu „moderne igre“. Jedini trendovi koji su ispoštovani jesu 3D izvođenje i veliki hardverski apetiti, o kojima će biti reči na kraju teksta. Ostatak, što će reći ideja, izvođenje i atmosfera značajno odsekaču iz okvira prosečnosti, uz minimalan „deja vu faktor“ (izazivajući ideju). No, priču počinjemo od zapleta.

Radnja se odvija u obližnjem svemiru, u Grindontanskom asteroidnom polju. Taj poljs je od potpuno mirnog i sigurnog mestašca postao svojevrsni Bermudski trougao u kome su mnogi brodovi našli svoj kraj. Dvoje mladih izraživača, Axxel i Tara čine malu ali složnu grupu koja treba da ispita misteriozne pojave vezane za nestanak brodova. Zainteresovan napuštenim brodom, mladañ Axxel se ukrcava na isti i tamo neočekivano biva zarobljen od strane opake vanzemaljske vešticeñine Vorge, vladarke paralelnog sveta sa puno gadnih monstruma (mutanti i slične gadurije). Na Axxelu je da bira: ili će se takmičiti protiv akrepa u Voriginoj smrtonosnoj igri zvanioj Grid Run, ili će miristiati cveteće odozdo. Naravno, momak je izabrao težu varijantu i postao Grid Runner, a na igraćima je da vade kesiceñe iz vatre i spasu mu kožu.

Grid Run bi mogao da se posmatra iz dva aspekta, i to kao akcijom dobro popunjena mozgalicu ili, još bolje, pucačina nabijena logičkim problemima. Dva navedena žanra su ovde efektivno spajana kroz krajnje jednostavnu ideju o určkanju po lavirintu i sakupljanju zastavica.

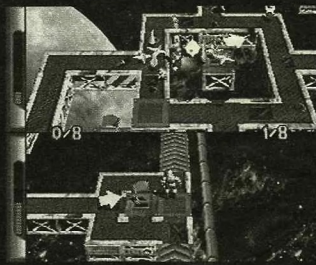
Osnovno i jedino bitno pravilo je da na svakom nivou, treba sakupiti određeni broj zastavica, i to pre nego što isto isto protivnik. To, ipak, nije tako lako kao što zvuči, jer treba voditi računa o više stvari. Pre svega, zastavice može sakupljati samo onaj igrać koji ima oznaku „Not IT“. Na samom početku nivoa oba igraća su neutralna (Not IT), kao i onaj koji prvi pokupi jednu zastavicu. Pri tome onaj drugi postaje „IT“ i ne može da sakuplja zastavice dok ne povrati neutralni status tako što će dotaci protivnika, kada on postaje „IT“ uloge se menjaju. Dakle, u suštini to je neprestano gnanje kroz lavirint od tankih platformi, gde protivnici mogu otuñati zastavice i jedan od drugog. Druga otežavajuća okolnost su mnogi različiti dodaci i različiti tipovi platformi (pokretne, teleporti i dr.) koje mogu i pomoći, ali i gadno zabrijati strategiju igraća.

Takođe, svaki igrać ima određene magične moći koje može da koristi uvek kada mu to dozvoljava skala magije u desnom delu ekrana. Dotična skala se spontano popunjava u trenucima kad ne konistite magiju, ali se taj proces može ubrzati skupljanjem skakutavih crvenih loptica raštrkanih po nivou. Neke od magija su: usporenje protivnika, brže kretanje, teleport, mine. Vradžbine koje ne troše magiju su gradnja mostića (koji brzo nestaje, a služi za prelaženje između nesposlenih platformi) i energetske loptice, čijim ispaljivanjem nakratko usporavate protivnika. Resurse je moguće dodatno obnoviti u bonus nivou koji se pokreću posle svakog trećeg nivoa (kao i moda za jednog igraća).

Što se glavnog menija tiče, jedino na šta treba obratiti veću pažnju jeste Settings meni u kome vlasnici sporiñih mašina mogu uštedeti dosta živaća ako prebace igru u 8-bitni grafički mod. U okviru istog menija je i Tutorial opcija, kojom se uključuje pomoćni tekst na prvom nivou koji objašnjava principe igranja. Ostatak čine opcije za jednog ili dva igraća, a mi kritikujemo nedostatak opcije za mrežno i modemsko igranje.

Pogled je iz puće perspektive, što je donekle otežalo prikazivanje troidimenzionalnog prostora. Zbog toga je korišćen paralaksni skrol pozadine koja je specijalnom tehnikom senćenja stekla upadljivo „dubina“, pa je i 3D efekat sasvim zadovoljavajuć. Ne bi škodio veći broj nezavisnih ravni, mada i postojeće dve deluju dovoljno (a skrol na slabijim mašinama je i tako prespor).

Ekrani je prostoran i najvećim delom ostavljen za igranje, dok su vitalne in-

formacije predstavljene čevastim meraćim magije, brojem pokupljenih i preostalih zastavica i skalom vremena.

Grailko-stilska rešenja pozadine su raznovrsna i obuhvataju raznolike predele, od jednoličnih i dosadnih (pustinja, na primer), pa do planinskih ambijenta koji odiše koloritom. Platforme su manje-vise istog oblika na svim nivoima, a razlikuju se najviše po rasporedu i sadržaju. Tehnički gledano, graфика je izrazito višebojna, ali i pored toga primetno grublja i neprecizna. Zvuk je samo na momente zadovoljavajuć, a većim delom siromašan i neinvitivan. Prelaz sa 8-bitnog na 16-bitni mod ne donosi neke posebno vidljive promene u kvalitetu graфика, ali zato drastično usporava izvođenje (pitamo se samo čime su toliko operativni procesori). Subjektivno mišljenje autora teksta (vezano je za Windows 95 kao jedinu platformu na kojoj igra radi) glasi da bi daleko bolje i manje bolno bilo da je igra pisana za DOS (*oh, Bill, Bill!*)

Igra broji 57 nivoa, 15 krvožednih monstruma i trebaće vam dosta živaća da je privedete kraju. Na kraju, ako imate Windows 95 i raspoložete najmanje mašinom tipa Pentium 60, sa 8 MB RAM a (preporuča je 100 sa 16 MB), a interesuje vas neka neoobićna igra, probajte *Grid Run* i nećete zažaliti.

Gradimir JOKSIMOVIĆ

Originalni softver smo dobili od izdavača „Virgin Interactive Entertainment“

ŽANR: logička igra

PLATFORMA: P/60, 8 MB RAM-a

MEDIJUM: 1 kompaktni disk

Zanimljivo izvođenje i dobra atmosfera u duel modu.

Nesklad između hardverskih zahteva i tehničkih karakteristika

Wargame Construction Set III Age of Rifles Campaign Disk

Kada bi postojala titula za najbolju domaćinsku kuću među proizvođačima zabavnog softvera, titulu bi svakako zasluženo mogla dovesti firma „SSI“. I pod praćenja novih trendova u sferi strategija (*General* serija, *Steel Panthers...*) i FRP avantura, „SSI“ ostaje veći svojim starijim mušterijama koji prate izdavanja ove kuće još od vremena nepreviđenog C64. Naime, na pamćenju računaru svojevremeno se pojavio prvi ozbiljniji program u kome ste mogli da kreirate i igrate sopstvene strategije, pod nazivom *Wargame Construction Set*. Ovak program, uz još nekoliko legendarnih osvajanja (*Tobruk* i *Vulkan* na Spectrumu i *Guadalcanal* na C64) doprineli su pravoj poplavi strateških igara u kojoj i danas plutamo. Zbog toga je za svaku povalju objavljivanje trećeg dela *Wargame Construction Set*a, pod nazivom *Age of Rifles 1846-1905*.

Sa stanovišta modernih real-time strategija *Age of Rifles* predstavlja ostvarenje sa skromnom grafikom, pomalo komplikovano izvođenje, sve u svemu prava starudija. Ali za iskusne kompjuterske vojskovođe i prekaljene pse rata ova igra i editor koji uz nju ide predstavlja pravo poslasticu. Autori su bukvialno mislili na sve, već napravljene scenarije i kampanje prati obilna istorijska dokumentacija, tokom bitke se javljaju svi faktori o kojima pravi lider mora da vodi računa, a u editoru se možete igrati i napraviti bilo šta. Od kampanja tu su već preživeli američki građanski rat (ušle su bukvialno bitke za svaku čiku, tako da ne treba da vas iznenadi to što vam većina neće biti poznata) kao i gomila do sada slabo iskorišćenih ratova, bar što se stra-

tegija tiče (rusko-japanski, francusko-pruski, engleski kolonijalni ratovi...). Iako dobro potkovan, autor ovih redova je sa velikim uživanjem naučio puno novih istorijskih podataka igrajući pojedine kampanje. Što se po pojedinačnih bitaka tiče, tu je asortiman zaista na izmalo. Obradeno je bukvialno sve, od pojedinih bitaka krimskog rata, do zajedničkog englesko-burškog pohoda na Zulu plemena. Kada je editor u pitanju, tu je zaista puno jedinstvenih korisnika na volju. Ukoliko imate obilje volje literature, možete precizno rekonstruirati pojedine bitke ili čak stvoriti sopstvenu kampanju (npr. hercegovački ustanak 1876-1878, ili šta već preferirate).

Pre početka bitke određujete do kog nivoa ćete biti niti o detaljima vezanim za vođenje armije (snabdevanje, moral, komandne strukture...), za početak je preporučljivo pustiti kompjuteru da vodi računa o većini stvari, ali prava čar igre se vidi tek kada se malo pokupujete u vojnoj veštini. Naime, komandovanje je krajnje jednostavno i svodi se na odabiranje različitih opcija mišem, ali zato vaše odluke imaju dalekosežne posledice. Tako kada odaberete najviši nivo realističnosti, na ishod bitke će uticati i takvi faktori kao što su grlatost vetra o'čira, pravac vetra, i sl.

Glavni ekran igre jako podseća na *General* seriju, a i komandni panel sa desne strane je sličan. I zaista, neće biti nikakvih problema za one koji su igrali ma i jednu „SSI“ strategiju jer se firma uvek drži istih principa. Naravno, obilje dodatnih opcija čini igru znatno kompleksnijom od većine, ali se zato preglednost i jasnoća nisu izgubili. Izgleda da su kritike povodom lošeg AI koji je učećen kod poslednjeg izdanka *General* serijata (*Star General*) urodile plodom, tako da kompjuter (naročito na višim nivoima težine) neće biti nimalo naivan protivnik, naročito ako se brani. Tokom bitke pravi se odlični zvučni efekti (sviranje konjičkog juriša, urlaci izmasakriranih vojnika koji uvek deluju različito...), kao i sjajna muzika već proverjenih „SSI“ autora Denija Pelfrija i RiKa Roudsa (*Fantasy General*) koji su se potrudili da dočaraju muziku svakog naroda čije su armije obuhvaćene igrom (od japanskih, do zulu tonova).

Neosporan kvalitet igre ustrojio je i pojavljivanje *Campaign Disk*a. Na disku se nalaze tri dodatne kampanje: napredovanje čuvene armije Tenesija pod komandom generala Huda 1864. godine (poslednja ju-

žnjačka ofanziva), rat za italijansko ujedinjenje (u potpunom haosu na severu Italije, sem samih Italijana učestvuju i Francuz i Austrijanci), a tu je i malo poznati indijski antikolonijalni ustanak 1857. godine, kada su Britanci zamalo izbegli krah. Postoji i dodatnih trideset pojedinačnih bitaka, od kojih su svakako najpoznatiji napad na Manilu u špansko-američkom ratu 1899. godine, i nekoliko bitaka čuvenog generala Kastera (tu je i slavni Lid Big Horn, gde možete kao Indijanca da izmasakrirate i one Amere koji su u stvarnosti pobege sa bojnog polja).

Pored ovih podataka, instaliranjem *Campaign Disk*a popravljaju se uvođni bagevi, a i dodatno se dopirno realizuju nekih od parametara u igri, za koje je premeđeno da ne odgovaraju visokim „SSI“ standardima. Tu je i dodatni set borbenih melodija već hvaljenih kompozitora, tako da je celina zaokružena.

Ukoliko popularnost igre ne bude opala (a nema razloga za to), možda se uskoro može očekivati i neki novi dopunski disk, ili možda čak *Wargame Construction Set IV*. Do tada, puno sreće ljudima iz „SSI“, zašližili su!

Viktor TODOROVIĆ

Originalni softver
suo dobili
od izdavača
„Mindscape“

ZANR: strateška igra

PLATFORMA: 486DX2/66, 8 MB RAM-a

MEDIJUM: 1+1 kompaktni disk

Do sada
nevideni nivo
realističnosti,
sve deluje kao pravi rat.

Može li malo
bogatiya
grafika?

Dragon Lore 2

Posle igara *Dragon Lore* i *Lost Eden* u grad je stigla treća Fantasy Role Play avantura koja nam dolazi iz firme „Cryo“. Ne može se reći da ove igre predstavljaju trilogiju, ali su sve tri izraziti predstavnici svog žanra. Fantasy Role Play igre, ili skraćeno FRP, u poslednje vreme se često nazivaju i RPG avanture. Svoje korene vuku iz poznatih stonih igara. Mada kod nas nisu bile tako popularne, kao na primer *Risiko*, u svetu je njihova popularnost bila izrazita. Što je proizvođačima softvera dalo ideju da sve to lepo prerade za PC računare i zgrnu velike pare. Tako, umesto malih figurica, gnomova, trolova, elfova i drugih raznovidnih mitoloških bića – na stolu sada imamo njihove kompjuterski renderovane 3D animacije.

Dragon Lore 2 služe na 3 CD diska, a vas stavlja u ulogu mladog princa – po imenu Verner von Valerod – koji posle smrti svoga oca dobija ulogu Dragon Lorda. Međutim, jedan od vojvoda ovog čudnog kraljevstva mladom princu će osporiti pravo na titulu. Vojvoda Kariačand će pozvati Vernera na viteški turnir u Drakoniju, kako bi na njemu porazio princa i dokazao da on ne zaslužuje ovu titulu. Mighty Marraah, najveći od svih zmajeva u kraljevstvu, može potvrditi ili opovrgnuti tvrdnju da je mladi princ doista ova titula, ali ovaj zmaj nije viđen poslednjih osam godina. Ostaje vam da preuzmete ulogu mladog Vernera i dokažete se kao Dragon Lord. Kroz celu igru vodite vas simpatični starikeja koji će vam mnogo pomoći u rešavanju one ne baš lake avanture. Kao i u svim fantastičnim pričama i ovdje ćete na svome putu imati prilike da leтите na leđima zmajeva, jašete čudne životinje – kao što je simpatični Mopatis – srešćete se sa svakojakim fantastičnim bićima, od kojih će neki biti prijateljski a neki neprijateljski nastrojeni. Kod ovih drugih često ćete biti u prilici da iskoristite nešto od oružja koje ste poneli iz vašeg dvora. Nažalost, sama borba rešena je prilično loše i sastoji se u glupavom pritiškanju tastera na mišu. Da biste savladali razne prepreke koje će vam se naći na putu, možete koristiti i neke magične moći, kao na primer Protection Spell. Novac će, razume se, kao i u svim Role Play igrama, imati značajan ulogu. Draksina – kako se naziva lokalna valuta – možete pokupiti stražare, zalečiti rane kod iscelitelja, platiti prenoćište i, što je najvažnije, snabdeti se neophodnim oružjem. Novac se može zaraditi na razne načine, a najinteresantnije je zaraditi ga igrajući neke vrste pokera sa kockicama. Pored novca, bitan momenat u igri predstavlja i hrana, pomoću koje obnavljate energiju. Pomenio još da je veoma korisno što više razgovarati sa svim stvorenjima na koja nailazite.

Par reči o igračkom interfejsu koji nije baš na zadovoljavajućem nivou, šta više, očajan je. Kursor nije

„smart“, pa ćete pritiscom na desno dugme miša uvek morati da menjate izgled kursora u zavisnosti od onoga šta želite da uradite. Postoje tri oblika kursora: za kretanje; za uzimanje objekata i za razgovor, pa vam se često može desiti da previlite neki predmet na ekranu, jer vam nije palo na pamet da izmenjate sve tri vrste pointera. Pored ovoga, kretanje je veoma loše rešeno, orijentacija je, blago rečeno, očajna, a svaki put kada poželite da se negde pomerite, moraćete da čekate da se vaš vitez dovuce do određeno vremešta, što posle nekog vremena postaje krajnje dosadno. Najveću tehničku zamerku proizvođaču upućujemo zbog nedostatka opcije za učitavanje pozicije, ukoliko poginete. Igra će vas jednostavno pitati da li želite da krenete od početka ili ne. U slučaju da izaberete „ne“, izletećete direktno u DOS, koji je, na naše veliko iznenađenje, jedini operativni sistem za koji je ova igra pisana. Ovo i nije tako strašno ako se nalazite na prvom disku, ali prilikom pogibije na druga dva diska, moraćete prvo da zamenite disk, da startujete igru, a zatim, pri učitavanju poslednje pozicije, ponovo sledi zamena diska. Nikad nam neće biti jasno kako proizvođačima promaknu ovakve greške, koje korisnika igre mogu dovesti do ludila, a tako su se jednostavno i lako mogle izbexi.

Grafički, igra je podeljena na više celina pa ćete jedan deo igre biti u dvorcu, drugi u sumi, treći u gradu, itd. Između svake celine videćete fenomenalne popratne animacije, koje zajedno sa perfektnom ambijentalnom muzikom predstavljaju najsvetliji deo ove igre. Uz ambijentalnu muziku, kao i uvek, idu i sjajni zvučni efekti, koji ponekad veoma poseđaju za zastrojajuće kretanje, dobro nam poznato iz niza *Doom*erica. Scenario je na zavidnoj visini. Jedina zamerka se može uputiti na relativno mali broj operacija koje treba izvršiti da biste prešli igru. Ovo, naravno, ne znači da ćete igru preći brzo, jer logički zadaci nisu nimalo laki, pa ako još uzmemo u obzir da ćete se u igri vrlo često gubiti – što zbog lošeg kreta-

nja, što zbog komplikovanosti laviranta – *Dragon Lore 2* će vam sigurno pružiti mnogo sati zabave.

Branimir KUZMANOVIC
Petar NOGO

Softver ustupio „Espro“

ŽANR: FRP avantura

PLATFORMA: 486/66, 8 MB RAM-a

MEDIJUM: 3 kompaktna diska

Fenomenalna
muzika,
popratne
animacije.

Loš igrački
interfejs.

Battleship

Nesto starija generacija omladine sigurno se dobro seća bezbrzih dana iz školskih klupa, kada se na pauzama između časova „ljudstila“ igra potapanja podmornica. Zahvaljujući malo poznatoj kući „Hasbro Interactive“ ova popularna igra na tabli kročila je u modernu, digitalnu eru u vidu igre *Battleship*.

U osnovi, radi se o pomalo neobičnoj real-time strategiji sa bogatom 3D izometrijskom grafikom i sjajnim zvukom. Neobičnost igre ogleda se u činjenici da je jedna tipična igra po principu poteza pretvorena u vrlo dinamičnu borbu u realnom vremenu. Brzina kojom se odvija čitava akcija često je preterana, jer ostavlja isušive malo vremena za osmišljavanje strategije napada. Igrač mora u isto vreme da prati radar, stanje svojih flota, odbrambene sisteme i planira sledeći napad (za normalno igranje bi vam, otprilike, bila potrebna dva dodatna oka i još jedan par ruku).

Vizuelno najatraktivnije su međuanimacije koje se pokreću svaki put kada neki od igrača pogodi kvadratić u kome se nalazi deo protivničkog plovila. Animirani su lansiranje i let raketa, probijanje torpeda kroz vodu, eksplozije i niz drugih događaja koji prate pomorske bitke. Nevoja je u tome što se te animacije odvijaju u pozadini dok je igra u toku i, ponekad, znatno remete preglednost i ometaju koncentraciju, koja je ovde od velike važnosti.

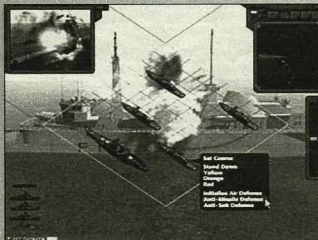
Kompiuterska verzija igre značajno proširuje originalnu tablu od 10x10 polja na prostornu stratešku mapu od 4x6x4 kvadratića, preko kojih se odvija borba. Svaki od kvadratića je dalje podeljen na 100 polja gde su smešteni ciljevi, a koje treba gađati naslepo, čime je igra, i pored znatno veće dubine, sačuvala svoj originalni imidž.

Flote se sastoje od različitih borbenih plovila, podmornica i letilica (pod uslovom da u posedu imate nosač aviona), koje se postavljaju na tabli 10x10, koja tada čini jednu flotu. Plovila imaju raznovrsan izbor oružja, od torpeda do navalnih projektila i AWACS sistema. Opremanje i naoružavanje flote zavisi od budovnog stanja.

U odnosu na original, u novoj koncepciji igre ponudene su četiri misije sa ciljem da se igrač što bolje upozna sa svim mogućnostima igre. *Classic* predstavlja klasičnu igru na tabli 10x10, *Clash at Sea* uvodi brodove i razarače i omogućava savladavanje osnovnih operacija (pucaanje i kretanje), *Air Superiority* u arsenal uvodi nosače aviona i služi za upoznavanje kontrole nad letelicama, dok *Capture the Islands* služi za ovladavanje tehnikama pristajanja i popravljivanja oštećenih plovila. Sve kasnije misije predstavljaju manje ili više komplikovane kombinacije poslednje tri trenažne misije.

Iz opcije *World Domination* prekreće se igra u vidu suve borbe „prsa u prsa“, gde je jedini cilj uništiti sve protivničke resurse (flote i energetske izvore). Ponudeno je šesnaest različitih tabli na kojima se odvija borba. Ovo je idealna varijanta za network mod u kome mogu igrati više igrača, kao i za one koji manje preferiraju stratejske elemente.

Ako igrate solo, najviše zabave će vam pružiti nekoliko unapred osmišljenih misija kojima se pristupa u okviru *Scenario* opcije. Misije su raznovrsne i zabavne, a svakom od njih prati iscrpan briefing. Igra-

njem misija stiče se pravi utisak koji prati jednu dobru strategiju, sa svim elementima borbenih taktika i strateškog razmišljanja.

Ekrani iz izveden u *Populosa* fazonu, ti, krasi ga izometrijski pogled, nije bespotebno prenatrpan podacima i može se zadržati u nekoliko nivoa. Radar, od koga nema previše koristi, smešten je u gornjem

desnom uglu, dok su ostale ikone smeštene mahom duž ivica (prebacivanje između flota i bušotine i sl.). Sve ekranske opcije su lako uočljive i same po sebi jasne. Jedino zameramo loše dizajnirane font koji su previše sitni i bespotrebno podebljani.

S obzirom da se igra odvija u realnom vremenu, vrlo je problematično početno upoznavanje sa komandama, tj. učenje svih opcija. Stvar dodatno otežava i prilično konfuzan korisnički interfejs i nedostatak valjane help opcije (mada je u specifikacijama proklamovan „nevideno dobar“ file-help). Međutim, kad se malo povrhaju konci, igra jednostavno iznenaduje svojom jednostavnošću i zabavnošću. Iako je AI rutina prilično slaba, igra svojom konciznošću pruža dovoljnu motivaciju za jedno lagodno igranje lišeno bespotrebne gubljenja vremena oko kopanja resursa, obrazovanja borbenih snaga i sličnih sezancija koje su nam poznate iz *Warcrafta*, na primer.

Predma je, u suštini, reč o stonovoj igri, u kompiuterskoj verziji *Battleshipa* naći ćete mnogo više. Najvažnija razlika je u već pomenutom real-time opredeljenju, za razliku od igranja na principu poteza koje karakterišće originalnu verziju. Ako ste nostalgikar, jedan scenario iz uvoda (*Classic Battleship*) podsetić vas na originalna pravila, ali zbog dugih međuanimacija koje se ne mogu prekinuti, postoji desna pauza između poteza, što može propisno da iznervira.

Igra je testirana na 486/133 računaru sa 8 MB RAM-a i četvorbrzinskim CD-ROM drajom, gde većina operacija teče glatko. Za preporučiti je, ipak, brzi CD-ROM i barem još toliko memorije. Da ne zaboravimo, igra radi samo pod *Windowsom 95*.

Gradimir JOKSIMOVIĆ

Softver ustupio „Espro“

ŽANR: strateška igra

PLATORMA: 486/66, 16 MB RAM-a

MEDIJUM: 1 kompaktni disk

78

Fenomenalno idejno proširenje popularne igre.

Loš help i kratkoca.

U izdanju firme „Acclaim“ kompjuterizovana je jedna od edicija popularnih sakupljajućih karti *Magic: The Gathering*. Za stabilnu igru potrebna vam je izuzetno dobra konfiguracija koja uključuje Pentium 90, 16 MB RAM-a, 2 MB SVGA karticu i neizbežni „Pendžeri 95“. Razine vesti o propasti firme „Acclaim“ koje su nas pratile krajevi prošle godine zaista će se i ostvariti, ukoliko nastave da izdaju programe lošeg igračkog kvaliteta poput svojih verzija ove poznate igre.

Kompjuterizaciju *Magic: the Gathering* pratila je izuzetna medijska galama, pošto je originalni izdavač igre (karte) „Wizards of the Coast“ prodao prava firmama „Microprose“ i „Acclaim“. Takođe će se pamtili kao poslednja igra na kojoj je famozni Sid Mejer radio u „Microprose“.

Ukoliko stavite sat na običnu partiju karata dobićete ubrzanu i nezanimljivu igru bez mnogo smisla. To je upravo uradio programerski tim „Acclaima“, prateći trend izdavanja strategija u realnom vremenu. Oba igrača bacaju čarolije, prizivaju stvorenja, „prekide“, trenutne magije istovremeno. Sve u cilju smanjivanja energije protivnika od 20 do 0. Najstrašnije je ukoliko nemate neophodno uputstvo, već „kineski original“. Tada će vam sve biti lepo i šareno, ali bez ikakvog smisla, što ova verzija igre i jeste. Ali posle ovog opisa, i pošto isprobate igru, sami donesite odluku.

Posle izuzetno lepo renderovane uvodne animacije, koja će vam ukoliko objasniš odlike planete Dominarie i pet osnovnih mana dolazite do siromašnog menija. Od ponuđenih šest opcija (archive, duel, campaign, options, credits, exit), prva je najzanimljivija za početnike. Ovdje se nalaze sve kartice koje se upotrebljavaju u igri podeljene po vrsti tj. po boji mana. Potrebno je dobro proučiti sve kartice koje vas zanimaju odnosno boja sa kojom ćete početi. Nije potrebno pamtili cenu neke kartice već samo njeno dejstvo u borbi i štetu koju nanosi protivniku. Sem „polja“ tj. zemljišta (mountain, forest, swamps, plains, islands) sve ostale kartice su čarolije. U gornjem desnom uglu svake kartice čarolije je njena cena, tj. koliko mana treba generisati da bi čarolija uspeła. Cena je označena određenim brojem simbola karakteristične mane (npr. jedno malo zeleno drvo znači da je potrebna jedna forest mana za uspešnu čaroliju). Ukoliko pored simbola ili sam stoješ beli križić sa nekim brojem, to znači da za tu čaroliju odgovara tolika količina mane bilo koje boje. Ispod slike kartice je njeno dejstvo i karakteristike (npr. 2/2 znači da se stvoreno brani snagom 2 i isto tako napada). Posto-

MAGIC

The Gathering®

BATTLEMAGE™

VS

ili nekoliko tipova čarolija: Instant, Interrupt, Sorcerer, Enchantment, Summon. Svi ovi tipovi nisu toliko bitni u samoj verziji *Battlemage*, koliko u *AtG* firme „Microprose“, pa ćemo se na njih kasnije vratiti.

Druga opcija u igri je **DUEL**, gde birate jednog od šest čarobnjaka: Geyadrone Dihada, Kristina of the Woods, Leshrac, Tavesh Szat, Sandru, Jared Corthallon. Bitno je naglasiti da su svi likovi iscrtni prilično japanizovano, što nije čudo jer je poznata kuća „Manga“ izdala ceo serijal stripova sa tematikom Dominarie. Ispod slika se nalaze knjige sa karticama (magijama) koje određeni čarobnjak nosi sa sobom u borbu. Tu možete kreirati sopstvene kolekcije (koje se inače u ovoj verziji igre zovu **Tome**, dok se u kampa-niji puna kolekcija zove **Trove**) i smisliti ih da bi ih kasnije koristili protiv raznih protivnika. U srednjem delu između dva protivnika nalazi se kugla sa jednim od trideset predela u kojima će se odvijati duel. Simbolom munje započinje borbu.

Na početku je najvažnije da savladate komande. Klikom levim dugmetom miša dobijate prvih sedam kartica (Library), koje se dele random iz vašeg špila tj. Tomea. Najviša kartica se može upotrebiti, i pored nje se nalazi cena u manama. Sve kartice možete okretati dok ne dodate do željene (levo-desno dugme miša ili 'A'-'D' slova na tastaturu). Prvo vam je potreban izvor mane tj. jedno od zemljišta koja smo već nabrojali. Kada „iskoristite“ zemljište možete baciti i neku čaroliju pošto se skala u gornjem delu ekrana polako popunjava bojom mane koju ste iskoristili.

Kada kliknete na neku od čarolija ljubazni ženski vokal će vam zatražiti određenu količinu mana (Tap mana). Klikom na željenu skalnu sa manom, ona se prazni i čarolija se izvodi, što je opet praćeno lepim zvučnim efektima dok vas mag (inače potpuno nepokretan u igri) formira bleštavu kuglu iznad glave. Čarolija je izvedena i vi na raspolaganju imate neko stvorenje koje vodi do protivnika (ukoliko je čarolija summon) tj. zaokružite ga praznom i pokažete mu

Ime autora

Napad / odbrana

cilj, na tipičan *Warcraft* način. Ukoliko je reč o drugim magijama, ženski glas vam traži da odredite metu. Treba pripaziti da su neke magije ovog tipa namenjene vašim bićima, dok neke nisu (npr. ukoliko bacite čaroliju „Giant Growth“ na suparičko stvorenje, loše ćete se provesti ili „Fireball“ na svoje, koje će ga zbrisati sa terena). Posle određenog vremena poslednja kartica od vaših sedam (ili manje ukoliko ste bacili neku čaroliju) se menja nekom novom iz vašeg špila. Za skraćene na tastaturi konsultujte siromašni tutorial.

Opcija **Campaign** će vas uvesti u odbranu kontinentalnog Corondor od zlog i poludelog čarobnjaka Ravinda. Avantura se izvodi tekstuano (čisto da se podsetimo na vremena *Sinklerovog Spectruma*). Teritorije i mnoge nove kartice osvajaju se duclima ili većim odabirom ponuđenih odgovora u slučaju neutralnih teritorija. Preporučuje se u tri opcije. Klikom na kristal izlazište u glavni meni gde odaberite poslednju opciju. Kada izadete u Windows prečice Start i Program Files izaberite opciju *Battlemage-Uninstall*.

B.B.

Softver ustupio „Diler Soft“

ZANR: strategijska igra

PLATFORMA: P/75, 16 MB RAM-a

MEDIJUM: 1 kompaktni disk

60

Prelepe animacije i grafika praćene dobrim zvukom.

Bez ikakvih igračkih vrednosti i monotonost.

MAGIC

The Gathering

načinom igranja i osnovnim pravilima igre. Iako se neki ljudi odnose sa krajnjim gnusanjem prema interaktivnim uputstvima, ovaj bi im sigurno prišao srca (zasigurno zbog simpatičnog crvenog maga). Posle naučenih tehnika igranja borbe vreme je za prvi Duel. Izaberite sebi i protivniku random Deck (spil karata). Posle bacanja novčića i ulaganja random karte u oplaku do će pobediti, (u pravom *MIG-u* protivnici stvarno uvek igraju „duže“) otpočinje borba. Vaš protivnik ima tablu u gornjem delu ekrana, dok ste vi u donjem. Sa leve strane se nalaze energija, ispod nje su groblje i vaša biblioteka (Library, ovdje predstavlja ceo Deck u igri), prava veličina kartice izdaje koje se nalazi pointer (gde možete videti vrednosti i karakteristike kartice), kolone sa

simbolom i brojem mana, i oznake faza poteza. Karte koje vam se podele (njih sedam) nazivaju se Hand. Vaš protivnik takođe ima Hand u svom potezu, što epeš zavisi od toga ko prvi igra. Sve kartice u vašem deljenju (i Hand) dobijate žute naslove u odnosu na rdnju koja se može nad njima izvršavati tokom faze. Faze jednog vašeg poteza su:

1. Uniap – Vaš potez počinje sa ovom fazom. Sve kartice koje su „korišćene“ (tap) u prošlom krugu vraćaju se na normalu. Ako nije vaš krug ništa se ne događa. Ova faza se sama startuje i vi ne možete bacati nikakve čarolije i prema pravilima sve kartice se „vraćaju“ (untap) istovremeno.

2. Upeek – Neke kartice traže od vas da nešto uradite tokom ove faze. Obično je na njima naznačeno koje su konsekvence ukoliko nešto ne uradite. Ukoliko nema takvih karata ništa se ne događa (Moja omiljena čarolija za ovu fazu je „Black Vise“ koja

suparniku skida broj energetskih poena jednak broju njegovih „iskorišćenih“ kartica, a pošto se magija aktivira i u njegovoj i mojoj Upeek fazi mogu mnogo, mnogo poena). Ova faza je odlična za brze efekte koje ćemo kasnije pomenuti.

3. Draw – Izvlačite prvu kartu iz vaše biblioteka. Ukoliko nemate nijednu kartu koju bi izvukli, gubite igru. Ako ste dobili bacanje novčića na početku runde, dobićete upitnik Draw ili Play First. Drugom opcijom u vašem prvom potezu ne vučete karticu. Cela faza se posmatra kao brzi efekat tako da se nekim čarolijama može preskočiti (što se naravno odnosi na protivnika).

4. Main – Glavna faza igre omogućava vam da bacate čarolije, „iskorišćite“ i ubacite novo zemljište u igru ili napravite napad na protivnika. Izdeljen je na manje faze koje ovom prilikom nećemo pominjati.

5. Discard – Ukoliko posle glavne faze u vašem deljenju (i Hand) ostane više od sedam karata, morate izbaciti višak. Ne možete se otarasiti ukoliko imate manje od sedam karata. Tokom ove faze moguće je izvaditi karticu sa groblja i vratiti je u igru ukoliko imate adekvatnu čaroliju.

6. Cleanup – Tokom ove faze ističu sve čarolije koje traju jedan krug (npr. već pominjani Giant Growth) i sva preživela bića koja su pretrpela oštećenja se leće.

Bacanje čarolija može u početku biti izuzetno komplikovano. U tekstu za famozni *Battlemage* već smo objasnili način bacanja čarolija, ali ćemo se vratiti na mnogo završeniji deo Instant čarolija. Interrapta (Interrupt), Začaravanja (Sorceries), Magijska poboljšanja (Enchantment, Enchant) i najupotrebljivije čarolije Prizivanja (Summon). Instanti su brze čarolije (Fast Effect), gde je jedan efekat brzo izveden. Oni se mogu koristiti tokom obe faze (vaše i protivnikove). Prvenstveno, uloga im je da odgovore na protivnikove čarolije. Interapti su još brži efekti kojim se mogu prekinuti Instanti ili čarolije koje je vaš protivnik ubacio. Velika razlika između instantanog i interapta je što drugi prekidaju prve. Začaravanja su takođe jedнопотезне čarolije, ali nisu brzi efekti. Izvode se samo tokom glavne faze. Magijska poboljšanja su čarolije koje trajno ostaju u igri, tj. kada su jednom ubačene u igru ostaju sve dok poboljšano stvorenje ne pogine (kartica se stavlja na groblje) ili se drugom magijom ne skinu poboljšanje. Mogu se koristiti samo tokom glavne faze (dvačlan primer je Unholy Strength koja daje svrženju +2/+1). Čarolije Prizivanja ubacuju u igru čudna stvorenja i bića Dominarior. One se kasnije mogu poboljšavati radi jačeg napada ili odbrane.

Branislav BABOVIĆ

Za razliku od svog konkurenta, verzija igre firme „Microprose“ zaista je izuzetno urađena. Kompletna atmosfera prave igre *Magic: the Gathering* preneti je na kompjuter. Prvenstveno, urađeno je u poteznom obliku sa svim fazama koje postoje u pravoj verziji igre i koje NE POSTOJE u igri *Battlemage*.

Grafika je standardna i nije na vrhunskom nivou, ali nimalo ne zaostaje za današnjim standardima. Zvuk je poseban, sa bezbroj semplova i efekata. Možda se zamerka može uputiti na manji broj muzičkih tema, naročito potrebnih tokom borbe. Tehnička zahtevnost igre nije tako drastična, ali se ne može reći ni da je skromna. Najmanji procesor je 486/100 MHz sa obaveznih 16 MB memorije i CD-ROM drajvom (doduše u obimnom propratnom priručniku za CD-ROM piše strongly recommended 3x).

Posle mirnoživbe instalacije dobićete zanimljiv meni sa 4 važne opcije: Duel, Shandalar, Deck Builder i Tutorial. Shandalar je kampanja u kojoj ste u ulazi mladog maga koji mora pobediti pet zlih čarobnjaka pre nego što neki od njih izbaci čaroliju vladavine (spell of dominion). Lutajući kontinentom Shandalar, mag skuplja kartice (kupujući ili ih otmajući), istražuje mistične zamkove do kojih dolazi prateći tragove, brani gradice od podanika zlih čarobnjaka i što je najvažnije, bori se sa drugim magovima. Opcijom Deck Builder možete formirati sopstveni spil koji ćete poneti u Duel. Najbolje preporučujemo Tutorial gde će vas dva digitalizovana lika upoznati sa

MICROPROSE

Originalni softver smo dobili od izdavača „MicroProse“

ZANR: strateška igra

PLATFORMA: 486DX4/100, 16 MB RAM-a

MEDIJUM: 1 kompakt disk

Originalno ostvarenje hvale vredno.

Nedostatak muzičkih tema.

reći se probane šeme u izradi 3D pucačina, renomirani „7th Level“ izbacio je igru *G-Nome*. Neposredan uzor programerima očigledno je bio *Terra Nova*, nekadašnji hit kuće „Sierra“, s obzirom da se u oba slučaja radi o bespoštednoj borbi kolosalnih robota.

Zaplet predstavlja klasičnu SF sagu smešteni u ne baš blisku budućnost. Na nekom mestu u galaksiji (planeta Ruhelem u sistemu zvezde Omicron Reticuli), godine 2225, grupica veterana treba da prodre u strogo čuvanu bazu tamo neke *Scorpis* Republike, a sa ciljem da im naprave rusjav. Naime, nevaljanci su zapretili ljudskom rodu novim ultramodernim biooružjem (PKB-ov voćni jogurt?), genetički savršenim borcem nazvanog *G-Nome*. Inače fraglan mir između četiri rase koje obitavaju na Ruhelemu doveden je u pitanje, što čitavu operaciju čini još osjetljivijom i rizičnijom.

Priča se dalje odvija kroz četiri glomazne kampanje (campaign). U prvoj se, u ulozu glavnog heroja, Džoše Ganta treba probiti duboko unutar neprijateljske

Darckenske Republike i stupiti u kontakt sa izvesnim Kyliem, za koga će se ispostaviti da je važan član tima. Potom, u drugoj kampanji, njih dvojica se moraju spojiti sa doktoricom Thane koja leži prikrivena na teritoriji neprijateljski raspoloženih Bendian Merca (prilično gadni alijent). Treća misija podrazumeva probranje do same laboratorije *Scorpa* (treća vrsta aliena) u kojoj se čuva prototip *G-Nomea*. Na nesreću, čitav projekat se nalazi na potpuno drugom mestu, u rukama daleko opasnije i krvoločnije vanzemaljske rase. Na Gantu ostaje da, u poslednjoj kampanji, razmeni par toplih reči s protivnikom i uništi preteće čudo genetskog inženjeringa. Ne uspe li u tome, on i ostatak ljudske vrste ostaje samo bleđa uspomena.

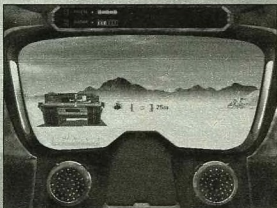
Nakon instalacije pod *Windowsom 95*, igra će zauzeti nekih dvadesetak megabajta na hard disku, a za punu instalaciju se treba odreći nekih 80 MB.

Pri meni će se pojaviti nakon kratke i nimalo zanimljive animacije. Tu se možete opredeliti između varijanti za jednog igrača i network opcije za maksimalno osam osoba (uključena je i opcija za igranje preko Interneta). Dalje, opcijom *Campaign* započine igra po scenariju, dok *Training* u vidu kratkog kursa objašnjava princip igranja. Ako biste više voleli da mislite igrate odvojeno, poslužite se sledećim trikovi: pritisnite „Ctrl+F1“, pa ukucajte reč „Redtop Trod“ (bez navodnika), čime će se otvoriti pristup *Missions* opciji.

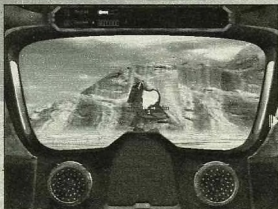
Odmah na početku ćemo pohvaliti pedantno obradene opcije za igranje u mreži i preko modema (minimalnom brzinom od 9600 bauda), a naročito postojanje kako team play, tako i deathmatch opcije. Deathmatch opcija, tj. igranje po principu „kom' obojci, kom' opanci“ pokazala se kao najzanimljivija varijanta igre i toplo je preporučujemo.

S druge strane, u modu za jednog igrača vrlo brzo se oseti nedostatak inovacija u odnosu na već spomenutu *Terra Nova* što je, po našem mišljenju, ipak teško svarljivo proput.

O izvođenju i načinu igranja ne bi trebalo previše diskutovati, s obzirom da su standardi u ovom tipu igara još odavno definisani. Pogled je iz koptita, s ti-

G-NOME

me da se može prebaciti i na eksternu kameru, koja je moguće menjati uglove posmatranja, dok taster za zumiranje pogleda po svemu sudeći ne postoji. Za utisak 3D prostora može se reći da je zadovoljavajuć, uz zamerku na srazmerno mali broj detalja u pozadini. Teksture predela su često neuverljive i deluju više kao slikarja nekog impresionista, umesto da što vernije dočaraju prirodnu sredinu. Zvuk predstavlja najblistaviju stranu čitave igre (eme su u stilu muzike iz „Terminatora“) i potpuno se uklapaju u scenario.

Komande i kontrola nad robotom su vrlo jednostavne, ali daćemo kratke savete vezane za strategiju igranja.

Uvek se trudite da pokrećete po jedan neprijateljski *HAWC* (specifično vozilo koje je teško opisati i biće vam jasno tek kad vidite igru). Ako pokrenete više nego jedan *HAWC*, vrlo lako ćete zaploviti put venčnih lovišta. Ako se nadete u taktički nepovoljnom položaju, ne usturavajte se da koristite zaklon (zgrade, kamenje, brda). Kad se nadete van *HAWC*a, locirajte najbliži neprijateljski *HAWC* (pomoću tastera 'E'), blago podignite nišan i gadjajte ga *GASHR*-om (to će momentalno izbaciti pilota iz vozila, a vi samo treba da sačekate oko 5 sekundi i udete u *HAWC*).

Prva i treća misija imaju po pet scenarija, a druga i četvrta je jednog više. Za većinu kampanja važi pravilo da što više lovitte *HAWC*-ove, zatim koristeći njih desetokuje protivničke vojnike, izbegavajuć sukobe sa graničnim patrolama i ne strajte uvek u direktnom okršaj. Uzdaćte se u laku ruku i sreću junaka i sve će teći kao po loju, bar do četvrte misije, gde vas će-ka prvi teži zadatak.

Na kraju, šta reći, sem preporuke ljubiteljima 3D robotskih pucačina da i *G-Nome* propuste kroz šake, makar radi sitnica rutine za igre koje doľaze.

Gradimir JOKSIMOVIĆ

Softver ustupio „Espro“

ŽANR: pucačka igra

PLATFORMA: 486/100, 16 MB RAM-a

MEDIJUM: 1 kompaktni disk

Zanimljiva ideja i sjajan zvuk.

Slab utisak u modu za jednog igrača.

Tehnički nedostaci.

Command & Conquer Red Alert Counterstrike

Iz kuhinje „Westwood Studia“ najzad smo dobili poslasticu u obliku novog data diska za *Crvenu opasnost*. Kako pokazuju svetske liste *Red Alert* je oborio rekorde popularnosti postavljene od strane obične verzije *Command & Conquer*. Objavlivanjem ovog diska ljubiteljima novotalskog žanra strategija se omogućava za-bava do sledeće godine, kada će (najzad) izaći zvaničan nastavak *Tiberian Sun*.

Da nije reč o običnim misijama, tj. gomili mapa koje se mogu naći na našem tržištu pod raznoraznim nazivima, govore i nove animacije kao i ono najslabije, nova oružja, vozila i građevine. No, pre nego što počnemo sa kratkim opisom šesnaest novih misija, vredno je pomenuti neobičan papirić koji smo dobili u originalnom pakovanju. Na papiriću se nalaze gomila tačnika i critica, kao loš otišak štamapača kada mu nestane tonera. Neki članovi redakcije su se zblanuto gledali i pitali se o čemu je tu reč. Kada je autor ovog teksta stigao pred svog vernog sillskenskog prijatelja, jednostavno nije mogao započeti igru dok nije otkrio šta je na zagonetnom papiru. Naravno, reč je o Morzeovom pismu čijim dešifrovanjem dobijate instrukcije za startovanje neobične kampanje. Omanjan kampanja je o savezničkim vojnicima koji otkrivaju neobično dejstvo nuklearnih oružja na lokalne insekte... Ovak marketinški potez „Westwood Studia“ svakako će zadobiti gomilu poena na igračkoj sceni.

Ukoliko imate pristup Internetu, dodato je još stotina map koja se mogu probati protiv domaćih ili

internacionalnih protivnika preko Westwood Chat stranice. Uz instalaciju se dobija i manji program koji vam omogućava direktan pristup ovom mestu na mreži. Zanimljivo je da Setup Wizard automatski prepoznaje direktorijum u kome vam je instaliran *Red Alert* (da, za igru vam je potrebna instalirana verzija bilo kog diska - Soviet ili Allies) i nadograđuje verziju na 1.07E. Da li ovo znači da ćemo videti još ovakvih projekata ostaje nam da sačekamo. Na disku se nalazi *Theme Pack* pomoću koga možete vašem su-mornom operativnom sistemu dodati malo boje (pretežno crvene, što je i logično).

Posto ste prezglazili Evropu crvenom džinom ili ste Staljinovim zločinacima planovima stali na put, vreme je da se oprobate u borbi protiv preostalih neprijateljskih snaga. Ono što će najviše zadovoliti publiku je mnogo veća težina misija. To je prouzrokovano novim oružjem i karakteristikama misija.

Neki elementi potpuno isto izgledaju kao u originalnoj verziji igre (npr. sovjetske podmornice), ali imaju znatno ubitačnije nuklearne projekte koje slisite protivnika za par sekundi. Naročitu neprijatnost predstavljaju MiG-ovi koji proleću i ispuštaju manje padobrane sa atomskim bombama koje obrišu kompletan reļef u većem krugu oko sebe! Ako ste pomislili da je ovo prednost so-

vjeta, vrlo ćete se razočarati. Prvi put ćete se sresti sa paklenim Peslinim tenkovima u misiji „Teslino nasledje“. Ovi Teslini Coili na gusenicaama nemaju dostojnog protivnika u ovoj igri. Poznati saveznički ženski komandos Tanja Adams dobila je konkurenciju u vidu sovjetskog supervojnika Volkova i njegovog vernog pratioca kibernetičara Čizkova. Interesantna je animacija na kraju misije u kojoj se oni pojavljuju predstavljajući nam nadgrobni spomenik sa imenom pomenute Tanje. Saveznici su dobili nuklearna poboljšanja svojih vozila, dok su nove vojničke jedinice le-kari (Medic) i špijuni (Spy). Prva imatologija lečenja povredjenih jedinica direktno na bojnopolju. Mali

Džems Bondovi (sa sve odelim i leptir mašnama), otkrivaju neprijateljske i neistražene teritorije (Fog of War), i infiltriraju se u neprijateljske građevine koje proizvode vojnike ili neku vrstu vozila ili oružja. Ovo vam omogućava potpuni uvid u protivnikovu proizvodnju. U jednoj od misija (Fall of Greece) dobijete famoznog savezničkog generala Stavrosa pod svoju komandu, dok će vam on direktno zašto ima tako visoko mesto u armiji.

Što se tiče grafičkog izgleda igre, on je potpuno promenjen. SVGA je i dalje aktuelna i animacije su u interaced modu. Vaša muzička biblioteka obogaćena je sa novih devet tema koji još više podižu tenziju igre. Efekti kukanja i urlikanja ne manjkaju. Takođe, možete primeniti i poboljšane kontrole jedinica.

Branislav BABOVIĆ

Originalni pravni smo dobili od izdavača „Virgin Interactive Entertainment“

ŽANR: strateška igra

PLATFORMA: 486/100, 8 MB RAM-a

MEDIJUM: 1 (+2) kompaktni diska

Zakrpa poboljšava probitnu verziju.

Najzad pravi izazovi, čak i za iskusne strateške liscel

Down in the Dumps

Svemir je mesto nalik na beskraju pustinju u kome je jedina oaza života mala plavozelena planeta koja plutu na rubu galaksije poznate kao Mlečni put. E, pa, neće biti da je baš tako. Slične oaze postoje na svakom galaktičkom koraku, što se najbolje može videti iz aktuelne turističke ponude brojnih interplanetarnih agencija koje svoje klijenteli u okviru aranžmana mogu garantovati sve sem jedne jedine stvari - bezbednosti na putu. U uslovima koji vladaju u međuzvezdanom saobraćaju (neobeležene satelitske orbite, crne rupe na putu, pripiti piloti itd.), normalno je da nijedna agencija ne može preuzeti odgovornost ukoliko potencijalni turista, koji putuje u sopstvenoj režiji, svoje putovanje završi u nekoj svemirskoj zabiti, daleko od prvobitno planirane destinacije.

Da su odrasli članovi porodice Blub znali za ovu pravnu zakoljicu, verovatno nikad ne bi započeli turističko putovanje u susedni planetarni sistem. U početku je sve teklo po planu, ali kada je na njih naleteo svemirski brod odbeleg robijaša Kana i njegove bande, godišnji odmor Blubovih se pretvorio u nesvakidašnju avanturu. Usled silne udara dva broda su skrenula sa kursa i surlala se na istu onu plavozeleu planetu za koju mnogi misle da je jedina svemirska oaza. Da nezgoda bude još veća, zaustavili su se na smelištu malog gradića zvanog Njujork.

Glavni krivci za grдне neprilike u koje su zapali članovi porodice Blub su programeri nepoznate firme „Haiku Studios“. Njihova avantura *Down in the Dumps* prati doživljaje malih vanzemaljaca koji su se neplanirano našli na velikoj deponiji smeća na planeti Zemlji. Pomenutu familiju čine tri starosne generacije: baka (primer uzorog vaspitača svojih unuka), deka (naučnik i pronalazač), mama (šikla i prilika domaćica koja se posvetila deci i suprug), tata (glava porodice kome je najvažnije da u svakom momentu ima nešto da se prezalogaji), sin (iđičan klinja kome je najbolji prijatelj „pas“ po imenu Stinky) i konačno kćerka (netipična klinja kojoj stalno nešto nije po volji). Svi oni zajedno moraju

dati sve od sebe kako bi se svemirski brod ponovo vratio u ispravno stanje, što je neophodan uslov za uspešan povratk kući.

Otkako je CD kao medijum postao opšteprihvaćen, P&C avanture se većinom razvijaju u dva pravca. Sa jedne strane imamo digitalizovana ostvarenja koja svakim danom postaju sve realnija, dok se sa druge strane crtane avanture prave tako da u što većoj meri liče na crtane filmove. Pri tome se dizajneri uglavnom opredeljuju za jedan od dva najpopularnija crtačka stila za decu - dizajnerski stil crteža i stil karakterističan za filmove iz produkcije Hana-Barbera. Stoga nije nikakvo čudo što se do sada na stranicama ovog časopisa često mogli da pročitate da je „ta-ta“ avantura u stilu tog-t crtača.

Za avanturu *Down in the Dumps* bi takođe mogli da kažemo da je napravljena u fazonu crtanih film, ali u tom slučaju ovašku definiciju ne bi mogli smatrati apsolutno ispravnom. Čaka je u tome što je *Down in the Dumps* zaista crtani film, ali, preuzetno rečeno, kompilacija pet nezavisnih crtača (poglavlja) u kojima su glavni akteri pojedini članovi porodice Blub. Ono što ovu avanturu izdvaja od ostalih jeste ideja da igrač lokom igre sam kreira crtani film koji se kasnije može reprodukovati kao svaki drugi video zapis. O čemu se zapravo radi? U igru su implementirane opcije za snimanje i reprodukciju svih radnji koje igrač izvrši, bilo da su one ispravne ili ne. Po završetku određenog poglavlja, analognog „Replay“ funkciji kod savremenih simulacija vožnji, moguće je odgledati kompletan snimljeni materijal, naravno, ukoliko je snimanje prethodno bilo uključeno. Na taj način se praktično konstruiše pravi crtani film čije je reemitovanje moguće u svakom trenutku.

Jasno je, međutim, da bi stvaranje crtanih filmova koji bi se uvek sastojao od istih scena bilo prilično

ginalan crtač koji će, dođuše, uvek imati isti početak i kraj, ali će zato „sredina“ biti manje-više unikatna.

Ponovo se, nažalost, pokazalo da neki programeri ne mogu da pronadu pravi balans između atraktivnosti igre i njene težine, odnosno dužine. *Down in the Dumps* još jedna avantura koja uprkos svojoj prividnoj dužini (tri kompaktna diska) zahteva kratkotrajno angažovanje igrača, reda veličine nekoliko sati. Da ne biste mislili da preturuemo, daćemo vam jedan primer: prvo poglavlje je moguće okončati pomoću svega šest (7) konkretnih radnji, pri čemu tu ne računamo radnje koje se odnose na sakupljanje predmeta. Drugo poglavlje je još kraće, a tek se za četrto može reći da ima ozbiljniju dužinu. Fored toga, igra je veoma laka, tako da je čak i apsolutni početnici mogu igrati završiti.

Što se samih tehničkih stvari, nemamo posebnih zamarki. Grafika je vrlo lepa, zvuk je kvalitetan, a posebnu atrakciju predstavljaju renderovane animacije kojih lina u impozantnom broju. Kad već govorimo o animacijama, nije naodmet pomenuti i jednu specifičnost ove igre. Naime, prelazak sa jedne na drugu lokaciju nije praćen promenom scene (što je karakteristika svih ostalih avantura, sa izuzetkom onih kog kojih je omogućeno skrolovanje ekrana), već kontinualnom 3D animacijom, što deluje veoma efektno i zaslužuje pohvale.

Za *Down in the Dumps* se može reći da je interesantna i simpatična avantura, prvenstveno zahvaljujući pomenutim specifičnostima koje do sada nismo imali prilike da sretnemo. Ukoliko vam dužina igre ne znači puno, obavezno je nabaviti, ali ako od igre tražite da vas duže veže za ekran monitora, onda to nije avantura za vas.

Sllobodan MACEDONIC

Softver ustupio „Esoro“

ŽANR: avantura

PLATFORMA: 486/66, 8 MB RAM-a

MEDIJUM: 3 kompaktna diska

76

Tehnički kvaliteti, duhovitost i neilinearost.

Jednodnevna zabava.

Discworld 2

Missing Presumed...!?

Negativan imidž je nešto čega se čovek teško oslobađa pogotovu ako on traje nekoliko milijardi godina, tačnije, od postanka univerzuma. Upravo toliko je trebalo da Smrt konačno ukapira da je njen rejting na listi najpopularnijih veoma nizak. Najniži. Došlo je, prema tome, vreme da se preduzmu neki odlučni koraci po tom pitanju. I tako je Smrt rešila da raskrsti sa svojom prošću, da batali posao koji nikada nije bio na visokoj ceni i da svu svoju energiju usmeri ka izgradnji filmske karijere u muziklima i komedijama producentске kuće „Holy Wood“. Njena srebrna kosa, strah i trepet za ljude, konačno je trebala da postane nešto lepo i atraktivno – zaštitni znak reklamne kampanje za seriju filmova u kojima glumi Smrt. A popularnost bi došla sama od sebe. Preživljano je tako.

Međutim, inicijativa da Smrt postane filmska zvezda jeste obradovala milione poklonika sedme umetnosti, ali je ozbiljno zabrinula grupicu čarobnjaka sa Univerziteta „Unseen“ koji su odmah shvatili kakve će negativne posledice doći kada nerazumna odluka. Zemljom će početi da hodaju zombiji, a ljudske duše neće moći da nađu svoj mir. Dakle, trebalo je nešto pod hitno preduzeti, tim pre što je za obavljanje ovog složenog zadatka već postojala idealna osoba – Rainsvind, čarobnjak-pripravnik koji je nekoliko godina ranije uspeo da zaštitni svoj svet od terora zmaja iz druge dimenzije. Trebalo je nekako (milom ili silom) ubediti Smrt da se vrati svom starom poslu. Takvo je bio plan.

No, planovi su jedno, a stvarnost nešto sasvim drugo. I Smrt i Rainsvind su zacrtali sebi cilj, a koji će od njih dvojice uspeti da ga osvoje saznace oni koji budu igrali *Discworld 2*, nastavak jedne od najboljih

i najpopularnijih avantura iz 95. godine. Programerska ekipa koja je napravila prvi deo u međuvremenu je promenila naziv u „Perfect Entertainment“ (nekada „Teeny Weeny Games“), dok je Teri Pretčeti (Terry Pratchett), ledjni tvorac serije pripovedaka o diskolikom svetu u međuvremenu je pisac scenarija za prvu igru, svoje učešće u izradi nastavka ograničio na posao „posmatrača“ sa zadatkom da vodi računa da igra bude kvalitetna barem onoliko koliko je to bio originalni *Discworld*.

Zaštitni znak *Discworlda 2* je prefinjen humor (zar smo uopšte mogli da sumnjamo u to?) koji se provlači kroz igru od samog početka (apsurdni podnaslov *Missing Presumed...!?*), pa sve do završnih scena ironičnog epiloga pod imenom „Queen Kong“. S obzirom da je uz Rainsvinda i njegovog pratioca Kovgega glavna ličnost avanture Smrt, fazoni uglavnom imaju crnohumorni karakter. Posebno je zanimljivo to što su autori *Discworlda 2* za pojedine situacije iskoristili poznate scene i likove iz dugometražnih filmova proslavljenih „Montipajtonovaca“. Tu je na primer sakupljač leševa iz „Potrage za Svetim gralom“, zatim scena kampanovanja iz „Zlatica Brajanovog“ itd. Sve to dodatno dobija na težini ako se zna da je Erik Ajdl (Eric Idle), jedan od „Pattonovaca“, i ovoga puta pozajmio svoj glas Rainsvindu, a okušao se i kao pevač svih pratećih songova. Naravno, imajući u vidu da je veći deo igre povezan sa filmskom industrijom, parodirane su i neke druge poznate ličnosti (npr. mlekarica iz prvog dela koja zamislila da je Merilin Montro).

Ako se grafika i animacije u kompjuterskim igrama uopšte mogu smatrati elektronskom umetnošću, onda se ono što je doneo *Discworld 2* može svrstati među najveća umetnička dela koja služe (ili će služiti) za primer kako treba raditi i šta znači kada se poslu koji se obavlja pride ozbiljno i studiozno. Naprotiv nemamo dovoljno prikladnih reči koje bi opisale vizuelnu stranu ove igre, odnosno njenu lepotu. To treba videti, i to ne samo na statičnim slikama kao što su ove koje prate tekst, već i „uživo“, sa svim animacionim gegovima koji kao da se utrkuju ko će ostaviti bolji utisak i više zasmejati igrača. U većini scena Rainsvindova visina prevazilazi polovinu veličine ekrana što je svojevrsni rekord kod PC-avantura. Sve međuanimacije su napravljene u „non-lerface“ režimu i deluju spektakularno.

Mnoge igrače će verovatno zanimati koliko je *Discworld 2* tezak, s obzirom da je prvi deo zbog svoje zapetlanosti često umeo da dovodi do ludila i najiskusnije avanturiste. Nakon što smo presli *Missing Presumed...!?* možemo konstatovati da je on nešto lakši od svog prethodnika, mada se i

dalje mora svrstati u kategoriju „samo za najpompnije“. Da se ne radi samo u proizvoljnoj tvrdnji svedoči podatak da je i sam Teri Pretčeti u uvodnoj reči, od štampanja na omotu igre, naglasio da je *Discworld 2* za njansu lakša avantura (verovatno da bi ih obratio ljudje koji se dvoume da li da kuje igru ili ne). Takođe, uprkos tome što se igra ponovo sastoji od četiri poglavlja i epiloga, stekli smo utisak da je prvi nastavak bio duži.

Uporni pokušaji da „iskopamo“ barem jednu značajnu zamerku na račun ove avanture nisu urodili plodom. Jednostavno. Igra je tehnički savršena, scenarij originalan, duhovita i uz sve to zrači nekim magnetizmom koji će verovatno privući i one kojima avanture nisu najomiljeniji žanr igre. Jedino što nam je zaista zasmetalo jeste to što se istražilo na korišćenju zamerno „doble-clicka“. Čak i ako zanemarimo činjenicu da učestala primena „doble-clicka“ na godi previse levom rasteru miša, još uvek ostaje njegova loša osobina da ponekad, za hvatajući čovekovu neprečiznost koja kad-tad dođe do izražaja, ume da zavara igrača da je neku ravnju isprobao, a da to u osnovi ne bude tako. Jednstruki klik isključuje mogućnost ovakvih zabuna.

Ukoliko imate običaj da sastavljate (u glavji ili na papiru) listu prioriteta naslova koje ćete nabaviti u bliskoj budućnosti, razmislite o mogućnosti da se na samom vrhu nađe *Discworld 2*. Vi i vaš kompjuter to zaslužujete.

Slobodan MACEDONIĆ

Softver ustupio „M & S Soft“

ŽANR: avantura

PLATFORMA: PC

MEDIJUM: 2 kompakt diska

Crni humor pun ironije i apsurda. Teoničko remek-delo.

Double-click...!?

Tommy Gun

Priča o malenom parađaju po šablону „on sam, njih milion“, već više puta je obradena i prežvakana. U pitanju je još jedan nedostatak inspiracije koji je naterao programere firme „Mutation software“ da obrade jednu stereotipnu temu kroz šarenu pucačinu prepunu bizarnih likova. Da odmah na početku opisa ne bi bili previše oštri, upozorenje čitalačkoj publici od 12 i više godina: Ovo nije igra za vas!

Odmarajući se posle svakodnevnog posla, Tomi (šta li to jedan parađaj može da radi?!?) je uživao u redovnom televizijskom programu lokalne televizije. Prekidajući mu mir pravедnika, surovi telefon je zazvonio. Sa druge strane javio se novi poslodavac saopštavajući mu poražavajuću informaciju. Nesrećan što mora da napusti svoj omiljeni pregled vesti na televiziji, Tomi sa pucom krene u okršaj sa vanzemalcima. Njihov cilj (kao i uvek) je osvajanje Zemlje i kompletno porobljavanje žvija planete. Pošto je proces naseljavanja uveliko počeo, Tomi mora da spase gomilu taoca, drugog povrća i voća koje nije toliko opasno kao naš junak, te su podilegi uticaju stranih sila.

Kroz pet nivoa kratkih neprijateljima, naš parađaj mora da se izbori za spas svojih drugara i čitave planete. Na kraju svakog nivoa čeka Glavonja, ne-

što jači od običnih protivnika i sa punim arsenalom raznog oružja zabranjenog Ženevskom konvencijom.

Prvi nivo se odigrava u Prodavnici hrane, gde je potrebno izboriti se sa većinom potuđilidh namirnica i osloboditi što više zarvojenika. To će vam donositi razne dodatke poput dodatnih života, energetsikh osveženja, novih tipova oružja, municije itd. U slučaju da ne želite da oslobodate sirote zarvojenike, vrlo brzo ćete postati zgaženi parađaj. Vanzemaljci su naučili automata, mitraljeza i lizalicama (?!). Kada su grupisani, najbolji način da ih lišite života je upotreba granata i bombi. Na kraju nivoa će

vas prečesti džinovski neidentifikovani oblik koji ispaljuje lizalice. Ovdje igra gubi svaku bezovnost, zbog lako predvidljivih poteza protivnika. U modu za dva igrača, umesto parađaja druge boje na mestu drugog igrača pojavljuje se drugar našeg lika, ništa manje opasan Veliki Sir (Big Cheese). Uprag tandem snova ništa ne može zaustaviti, sem svjetlucajuće grafike pri većim eksplozijama koja može zaslepititi igrače koji ih vode. Pošto je igra urađena u *Operativ Wolf* stilu, od neke specijalne animacije nema ni traga (ako se skrolovanje nišana ili pomeranje likova može nazvati animacijom). Grafika je kao što je već rečeno, bleštava i sa velikim brojem kolomih efekata. Zvuk je kvalitetno urađen, što je iznenađujuće posmatrajući ostale komponente igre. Slatkasti vokali protivnika i naših junaka, propraćeni efektima eksplozija u potpunosti pojačavaju atmosferu totalnog haosa na ekranu.

Branislav BABOVIĆ

Softver za Amigu ustupio „Amiga Centar“

ŽANR: pucačka igra

PLATFORMA: Amiga 1200

MEDIJUM: 1 flopi disk

60

Simpatično i šareno.

Tehničke karakteristike i scenario su na niskom nivou.

Košmar za korisnike Amiga računara koji je izazvala poznata situacija sa krahom „Commodore“ i krizu koja je sledila, uveliko su iskoristile male softverske firme. Velike kuće poput famoznog „Psygnosisa“ otišle su na druge igračke platforme, dok se Amiga tržište mora zadovoljiti firmama poput „Proxitry softwarea“. Nova zvezda na Amiginom nebu preti da zasija izuzetno jako. Njihov prvi produkt *Wheels on Fire*, urađen je po najvišim svetskim standardima. Misteriozan ton celoj priči daje i to da su se firma i program pojavili „preko noći“ bez ikakvih prethodnih najava. Možda je razlog ovako bombastičnog izlaska na tržište i simulacija vožnje *Flyin High* konkurentne firme „PURE Design“.

Posle bezbolne instalacije na Hard disk, ulazite u glavni meni gde možete odabrati kola i podesiti osnovne parametre. Bitno je napomenuti da svaki meni poseduje grafičku pozadinu sa visokim stepenom kvaliteta renderovanih sila. Ukoliko želite, možete da odaberete različite scenarije tj. ambijent u kome ćete voziti kola. Ponuđeni su magla, noć, sunčani dan, sneg i led, zona sumraka (17). Svaka od staza (ukupno 15) kolona prati pomenute scenarije predstavljajući poseban izazov. Naročito su nezgodne staze sa oštrim krivinama ili velikim skakaonicama. Svako vozilo u igri detaljno je renderovano i ima puno detalja. Vozila se opremaju u radionicama i prodavnicama i tu im možete dodavati standardna poboljšanja (od turbo motora do ojačanja limarije). Kada odaberete stazu i vozilo vreme je da se suočite sa kompjuterskim ili živim protivnikom, ukoliko imate nekog prijatelja u blizini. Okretanje vozila, naglo kočenje i ubrzavanje ocačće se na stazi (u narodu poznatije kao „potpisivanje“).

Pozadina je urađena u 3D stilu i interaktivna je sa vašim kolima tj. treba pažljivo voziti. Celu igru prati veseli glas vođitelja, u čijoj pozadini se vire moderne elektronske teme. Ova muzika je, pored prijatne grafike, pravo osveženje u moru novoobjavljenih igara sa jednim efektima i semplovima.

Animacija u igri uveliko zavisi od snage procesora i količine memorije. Brza i glatka animacija, uz detaljno tekstura može varirati između izuzetno fotorealističnih ekrana do neprepoznatljivih kvadranih oblika. Minimalna konfiguracija za stabiliju igru je 68020 procesor, Amiga sa AGA dipčetom i 6 MB memorije. Takođe, igra je rađena isključivo u Hard disk verziji.

Branislav BABOVIĆ

Wheels on Fire

ŽANR: auto-moto simulacija

PLATFORMA: Amiga 1200

MEDIJUM: 5 flopi diskova

85

Najzad pristojna simulacija vožnje.

Hardverska zahtevnost je preterana čak i za današnje standarde.

Orion Burger

Bled i smionost svemirski ratnik, polupuno osipanje rakoni zvezdi, bitke protiv diva tigra, ulaz u restorani Orze nage iz lanca "Orion Burger" i borava se protiv gigantskih svirali sa čimule (obavezno rezervira).

Heli, mali zvezde!

Diseši s luom, dovij te, ali to neznamo

"Pa, šta onda imate, poboljšaj"

"Znate, mi ovdje slušamo samo hamburgere."

"Samo hamburgere?"

"Pa, da, ali naša ponuda je i drugačija, dovij u ovom delo univerzuma. Imamo sve što vam dušegodni hamburgeri od alanski razmornih krogodila, duplo hamburgeri od zeleno-plavih vasi sa detopis Big Shock bergere od alderčarskih rale su. No, ja bih vam ipak preporučio specijalni keč: hamburger od juči sa planeto Zemlje (ne znam da li ste uopšte bili za to primamljivi rasu). Ekipčan ukus, vjuna sazreva pravina, tako se vasi i odavno za tipove kao što ste vi. To su, naravno, i brojni ovi, salate."

Dobra, dobra, ubedi ste me. Dajte mi dva porcije tog vašeg specijalita. I da, još nešto: Mi ramić sa Sirausa volimo Sirebu i poluprepsu hranu. Vodi te računa o tome!

Gadna noćna mora ili surova stvarnost? Pa, kako se uzme. Za većinu ljudi na Zemlji ono prvo, ali za mómka po imenu Vilbur, scena koja lako može postati surova realnost. Ve rovatno da se ni vi ne biste osećali prijatno da vas kojim slučajem kidnapuju vanzemaljci i da vam saopšte da ste esperimentiranja zamorčić na kome će se proveriti nova inteligencije vrste koju pripadate. Ukoliko polozite sve predviđene testove bićete zdravi vraćeni kući (doduše, sa delimično izbrisanim pamćenjem), a ako vam se desi da "omaneće" ... e, pa o tom slučaju ljudi će biti preplašeni za vristu bez svesti koji je, kao takva, pogodna za protetsku žertvu za potrebe interplanetarne korporacije "Orion Burger". I evo, upravo sada dok vi ovo čitate, Vilbur pokušava da dokaže da ono malo mozga u čovekovo glavi ipak ne zaslužuje da se nađe u hamburgeru.

Potencijalna opasnost koja se nadvila nad čovečanstvom rezultat je višemesecnog rada ljudi iz američke firme "Sanctuary Woods" koja se do sada uglavnom bavila znatno ozbiljnijim temama, kako u

domenu avantura (*The Journeyman Project, Buried in Time*), tako i na polju upravljačkih simulacija (*Wolf*).

"Orion Burger" je, međutim, neističan proizvod za ovu firmu koji zahvaljujući svojoj dopadljivosti, ma koliko to ironično zvučalo, lako može baciti senku (u komercijalnom smislu) na sve ono što su "Sanctuary Woods" do sada obavili.

Igra se sastoji od pet testova (poglavlj) koje Vilbur mora rešiti kako bi ubedio dvojicu vanzemaljaca da izvor proteina potraže na nekoj drugoj planeti. Vreme za izvršavanje pojedinih testova je ograničeno. Kada istekne predviđeni vremenski period, vanzemaljci Vilbura teleportuju na svoj brod da bi proverili kako napreduje njihov zamorac. Ako do tog momenta igrač uradi sve ono što je neophodno da bi se položio test koji je u foku, vanzemaljci će glavnom junaku postaviti novi zadatak i vratiti ga na Zemlju. U suprotnom, test se ponavlja, i to od samog početka. Što znači da se radnja vraća nazad na početak poglavlja bez obzira da li je igrač u međuvremenu uradio i neke ispravne radnje.

U tehničkom pogledu Orion Burger u potpunosti zadovoljava sve osnovne kriterijume kvaliteta. Lepa grafika (po stilu creta liči na onu iz *Sam & Max Hit the Road*) odlično animirani likovi, obilje međuanimacija i kvalitetan zvuk

isključivanja zvuka i muzike. Činjenica je da su zvučne kartice danas sastavni deo skoro svakog računara, ali se, nažalost, još uvek može desiti da zbog kojekakvih nekompatibilnosti zvuk pravi probleme na nekim konfiguracijama. Je da je u takvim slučajevima često jedino rešenje njegovo isključenje. Ova avantura takvu opciju nema i to je loše.

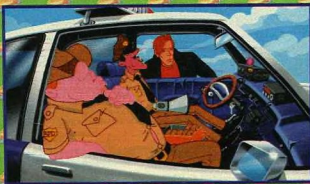
Orion Burger možemo jednom reću okarakterisati kao simpatično ostvarenje. Njega čini sve ono što je neophodno da bi se jedina avantura proglasila dobrom, ali je sve u uglavnom na nivou već viđenog, izuzimajući scenare za koji se morate priznati, može reći da je i smeo i originalan. Prema tome, ako imate želju da heroški zaštitite ljudsku rasu od mogućnosti da zavrsi u hamburgerima, trkните do obližnje cedećke.

Bled i smionost svemirski ratnik, ali sada vidio nekvalitetan posao dobrog obrata: bran iz restorana "Orion Burger" i upadate se ka svom najboljem prijatelju - svemirskom brodu "Hladopodstani Sirauc". Višestrukolobnog gosa kako odlaže, vrasira na ulazu u restorani, ali poteri sreću!

May the Schwartz be with you, son!

Slobodan MACEDONIC

Softver ustupio „PC Fort“

ZANR: avantura

PLATFORMA: 486/66, 8 MB RAM-a

MEDIJUM: 1 kompaktni disk

84

Originalna priča i atraktivna tehnička izvedba.

U osnovi ništa novo.

Flight Simulator for Windows 95 Version 6.0

Autor: Relja Jović; Izdavač:
PC Program; obim: 104 stranice

Novo izdanje edicije „Računarski biseri“ posvećeno je najpopularnijem simulatoru letenja – *Flight Simulatoru*, verziji 6.0 pisanoj za Windows 95. U knjizi su detaljno opisane procedure letenja na tri aviona - Cessna Skyline 182 RG, Learjet 35A i Boeing 737-400.

Imajuči u vidu privlačno medijsko i informatičko iskustvo autora Relje Jovića (ne računajući to što studira medicinu, pa mu je poznat i način na koji se propisuje „lek za dušu“ poput ovog), za očekivati je da ovo štivo bude pitko i kozersko onoliko koliko to obilina i neizbežna vazduhoplovna terminologija dopušta. Istovremeno, poznajući vazduhoplovni entuzijazam autora i njegovu davno donetu odluku da što pre i sam sedne za komande stvarnog aviona, za pretpostaviti je da u knjizi neće biti ni ozbiljnih stručnih promašaja.

Kao recenzenta, nije me toliko zanimao višak ili manjak zapeta i stilistika napisanih rečenica koliko dramatičniji i sazajniji tok zadatog štiva, sa veoma jasnom idejom: poučiti „virtuelne letaću“ ne samo radu sa programom, nego i elementarnom letenju. Posle nekoliko čitanja celokupnog teksta (ili, pak, segmenata knjige sa omiljenim vezbama), čitalac postaje prilično samouveren u ulozi FS pilota.

Možda se, da sam sitničar, ne bih složio sa nekim predloženim procedurama u letenju, posebno avionima saobraćajne kategorije (Learjet i Boeing 737); no, pošto nisam, prihvatam, zajedno sa ostalim čitaocima, stil letenja koji Relja predlaže. Prvo, stvarni ne treba komplikovati ako baš nije neophodno i, drugo, cilj opravdava sredstvo: autor je to već isprobao na *Flight Simulatoru* - i uspeo.

Posebno treba istaći prednost originalnih „jepesenovih“ karata odštampanih u knjizi. Zahvaljujući njima, opisana ruta Podgorica-Beograd-Tivat za Boeing 737 postaje preglednija i lakša za savlađivanje.

Umesto da slušate neproverena predanja svojih poznanika kako se leti na kućnom računaru, imate priliku da uz pomoć knjige „Flight Simulator for Windows 95“ na zgodan način standardizujete letenje na kućnom simulatoru.

A to je samo početak...

Zoran MODLI

Y3D

AMIGA

Iz novoformirane italijanske firme „Blackblade“ stiže nam nova visokorealistična simulacija letenja. Po hardverskim zahtevima neće se razlikovati od novih Amiginih standarda (Minimum 68030/25 MHz, dodatna 4 MB Fast memorije i CD-ROM drajv), dok će pružiti mnogo više od konkurentne igre *Jet Pilot* firme „Vulcan software... Igra će biti izdata da bi promovisala novi 3D paket sa nazivom 3Dits. Veliki broj poligona koji će se kretati brzinom od 25-30 fps plus stereo muzički efekti u 16-bitnom modu na 44,1 Khz, obećavaju do sada najrealniju simulaciju letenja na Amigi. (bb)

Na neobičnoj planeti Phungorii malena bića

čuvaju u svom muzeju gigantsku pečurku, koja je u prošlosti spasila planetu od zlog čarobnjaka. Čuvari se smenjuju i, baš kada je deda našeg junaka zaspa na straži, neko je ukrao pečurku! Kraj zemlje se sprema da žrtvuje dedu na svetom festivalu posvećenom pečurkama da bi umanjio sveopštu nesreću. Da bi sprečio zlu sudbinu, mali Gilbert kreće u potragu za pečurkom. To je ukratko radnja igre iz firme „Prelusion“ navjlene za sredinu godine. Reč je o još jedne crtanoj P&C avanturi, sa mnoštvom čaka i gegova. Autori tvrde da je igra namenjena mlađoj publici i edukativnog je karaktera. (bb)

Gilbert Goodmate

AMIGA

Sport i video igre

Kao što su mnogi već primetili, video igre u velikoj količini ponekad dovode do raznoraznih trenutnih psihofizičkih poremećaja (o čemu smo sporadično pisali) posle kojih vam sigurno nije do sportskih aktivnosti. A da je svet to shvatio ozbiljno potvrđuje engleska atletska federacija koja je tokom takmičenja engleskim atletičarima zabranila konzumiranje video igrica (u bilo kojoj količini). Isto se desilo i za vreme Olimpijskih igara u Atlanti. Britanski olimpijski komitet zabranio je svim svojim sportistima tu vrstu zabave. Negativne posledice preteranog igranja video igrama zahvatile su i englesko fudbalsko prvenstvo. Golman Liverpoola i maneken, Dejvid Džejs, priznao je da je pred utakmicu sa Njukastlom igrao *Timridler* i *Teken II* i kaže da je posle toga bio umoran za obavljanje svoje golmanske dužnosti. Liverpool je tu utakmicu izgubio zbog njegovih video igrica, a da zlo bude veće, Džejs priznao da je i pred utakmicu Coca-Cola kupa sa Midsbrouom osam sati prekratio uz kompjuterske igre (koju je Liverpool isto izgubio). Kasnije je svečano obećao da od kraja sezone neće sedeti za kompjuter i predložio je da se zabrana igranja video igricama ustanovi za sve fudbalere, a posebno za golmane. Ukoliko ste sportista, obratite pažnju - konzumirajte manje video igre, a ostalo vreme prekratite uz „Svet kompjutera“. (ds)

Očigledno je uspeh prvog dela naveo programere „New Generation Software“ da nastave FRP avanturu kroz mračne zamke i katacombe. Da ova Nemačka kuća ima ozbiljnih namera da uspe na tržištu, govori i podatak da je za izradu nastavka korišćen reprogramirani tzv. „Engine“ iz jedne vrlo poznate *Doom* inače sa PC-a. Naravno,

Trapped 2

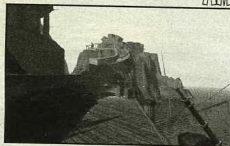
AMIGA

programeri nisu otkrili o kom je ostvarenju reč i samo istakli poboljšanja nastavka. Likovi će osim uobičajenih radnji moći da koriste oružja sa projektilima tj. da pucaju i da preskaču zamke ili sumnjive objekte na putu. Inteligencija neprijatelja je poboljšana, animacija čudovišta dostiže zapanjujućih 60 fps., ubačeni su dijagonalni podovi i ogledala. Ostaje nerazjašnjeno kakva će mašina podržavati ovako jak program. (bb)

Myst

Dugo očekivano objavljivanje igre *Myst* firme „Cyan“ je najzad prekinuto od strane kanadske softverske kuće „clickBoom“. Datum izdavanja još nije objavljen, ali se igra može očekivati početkom leta. Zahtevaće konfiguraciju sa procesorom 68030 i 4 MB dodatne memorije, dok će CD-ROM biti neophodan jer igra zahteva 500 MB i neće biti Hard-Disk verzije. Programeri pomenute kuće obećavaju kvalitet grafike bolji od PC-a na Amigama sa pridođatim video karticama. Originalna verzija je bila u 256 boja, dok će nova imati 16 miliona. Dok se za PC platformu najavljuje nastavak (koji mnogi primaju prilično skeptično, obzirom na (ne)uspeh prvog dela), Amigisti će dobiti poboljšani prvi deo. (bb)

Warcraft Adventures: Lord of the Clans

Novi naslov u *Warcraft* seriji biće avantura, a ne strateška igra! Priča se nastavlja na završetku „epizode“ *Warcraft II: Beyond the Dark Portal*. U Azerot se vraća Tral, mladi nadobudni Ork kome su oduzeli nasledstvo pošto je bio odgajan među mrskim ljudima. On namerava da ujedini razularena orkovska plemena i vrati Hordama primat dominantne vrste.

Evo šta „Blizzard“ najavljuje za najnoviji nastavak *Warcraft* serijala: preko šezdeset zavidljivučkih lokacija unutar sedam oblasti Azerota: više od sedamdeset animiranih likova, među njima nekoliko heroja iz prethodnih *Warcraft* igara; uzbudljiv zaplet kombinovan sa zagonetkama i interakcijom sa likovima; tim od pedeset umetnika zadužen za oko 40.000 frejmova animacije; angažovanje nekoliko holivudskih glumaca za zvučnu komponentu likova, među njima i Klenjsija Brauna, legendarnog Kirgana iz „Highlandera“. (nv)

Strangers

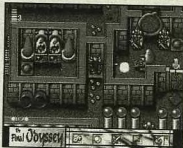

Nova borilačka igra sa veoma krvavim efektima dolazi iz firme „Vulcan Software“. Ono što donosi preti da nadmaši *Capital Punishment*, barem po izvedbi. Igra poseduje 32 borca sa unikatnim AI i animacijom pokreta. Borbe se odvijaju u osam različitih arena u Deathmatch mode. Ono što će najviše privući pažnju publike su smrtonosna oružja (čekići, sekire, bejzbol palice, hokej štapovi, lanci itd) i neverovatno surovi Fatality udarci sa dodatnom Parental Lock opcijom. Digitalni govor i uzvici koji su standard „Vulcan Softwarea“ još će više poboljšati atmosferu. Sve to će biti urađeno za smrtnike sa standardnim AGA mašinama. (bb)

Final Odyssey

Još jednom „Vulcan Software“ dokazuje da dominira tržištem. Igra *Final Odyssey* biće objavljena za standardne AGA mašine bez preteranih hardverskih zahteva. Na sveopšte zadovoljstvo možemo u drugoj polovini godine očekivati novu arkadnu avanturu koja je proći kroz gomilu avantura ne bi li se vratilo svojoj voljenoj kući. Da li priča ima ikakve veze sa originalnim antičkim Epom, ostaje da vidimo. (bb)

Posle fenomenalnog uspeha Theme Parka, momci iz „Bullfroga“ su se odlučili da stvar premoste u bolnicu.

Theme Hospital

Odlučujete o svemu - gde izgraditi sobe, ordinacije, hirurške sale, koliko naplaćivati pregleda i operacije, za koje medicinske oblasti se specijalizovati, koga zaposliti a koga šutnuti nogom u...

Da upravljanje bolnicom ne bude dosadno i jednostavno pobrinuće se ambulnata kola i helikopteri koji će dovlačiti ranjenike i pacijente kao da je bolnica smeštena negde u krajevima naše države koja „nije bila u ratu“. Izgradnjom istraživačke laboratorije možete se specijalizovati za lečenje bolesti koje su enigma za konkurenciju. Tako će vaša bolnica steći kvalitetnu reputaciju i broj pacijenata će se povećati.

S obzirom na značajnu menadžersku stranu igre, stalno ćete biti suočeni sa problemom lekarske etike - pomoći pacijentu koji ne može da plati, ili zauzeti stav da je, recimo, istočno krilo važnije od svega i da samo bolesnici sa, recimo takode, Stedina, mogu biti lečeni (i naplaćeni)?

Need for Speed 2

Esprít V8, Lotus GT1, Isdera Commendatore 112i, Italdesign Cala i Ford GT90. Staze su Pacific Spirit (Kanada), Outback (Australija), Mediterraneo (Grčka), Proving Grounds (Norveška), North Country (Severna Evropa) i Mystic Peaks (Nepal).

Dobre vesti: Povećanje poligonskih detalja za 50% poboljšava vizuelnu komponentu igre do te mere da ćete teško razlikovati kompjutersku grafiku od profesionalne fotografije! „Budjenje“ kola je najdetaljnije i najobuhvatnije do sada. Što se multiplayer opcije tiče, do osam igrača može da igra preko mreže, modema ili serial linka.

Loša vest: mašina koja treba da tera sve ovo, po preporuci proizvođača, jeste Pentium 166 MHz ili jače, 16 MB RAM-a i Windows 95... Minimalna konfiguracija (znači, slabija vizuelna komponenta i spornija igra) je Pentium na 90 MHz sa 16 MB RAM-a... (nv)

Making Magic

Pun naslov ovog CD-a je *Making Magic: A Behind-the-Scenes Look at the Making of the Star Wars Trilogy Special Edition* a domaćin je gospodin Lukas lično. Većina podataka je ekskluzivna. (nv)

Yoda Stories

Yoda Stories zasnovan je na korisničkom interfejsu *Indiana Jones and his Desktop Adventures*. Centralna ličnost je Luk Skajvoker, kandidat za Džedaja, koji od svog učitelja Jode dobija razne zadatke. (nv)

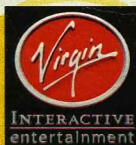

Outlaws

Umesto obične avanture, „LucasArts” pravi akcionu avanturu u kojoj se dobar deo scena odvija u

Doom fazonu. *Outlaws* je smešten u vreme Divljeg Zapada, pratići usamljenog revolveraša nalik na Klinta Istvuda. Pored avanturističkog dela, *Outlaws* može biti i multiplayer pucačina (za 6 „dobrih, loših, zlih”). (nv)

Presents

Jedi Knight: Dark Forces 2

Igru *Jedi Knight* najlakše bi bilo opisati kao „*Dark Forces* sa *Quake* Enginom”. Igraču su sada na raspolaganju dva nova atraktivna oružja: svetlosna sablja i Sila. (nv)

Što Obi-Van reče u prvim „*Ratovima zvezda*”, svetlosna sablja je preciznije i supitnije oružje od rogozbatnih laserskih pištolja. Za Silu je potrebno saku-

piti određen broj experience pointa. U zavisnosti od njihovog broja igrač ovladava Silom i može bolje da skače, vidi kroz zidove, dosegne udaljeno oružje, uništava snagom volje mentalno slabije protivnike... (nv)

X-Wing versus TIE Fighter

Mrežna verzija popularnih svemirskih pucačina *X-Wing* i *TIE Fighter* sadrži pedeset specijalno pisanih

scenarija. Grafička poboljšanja ogledaju se u višoj rezoluciji, a teksture letelica „skidane” su direktno iz Lukasovog filmskog arhiva. (nv)

Star Wars Supremacy/Rebellion

Strateška igra *Rebellion* prekrštena je u *Supremacy* za britansko tržište. Biće to real-time igra u kojoj se bitke odvijaju između planeta, a ne na njima. Upravljački interfejs zasnovan je na komunikaciji sa C-3PO (ako ste na strani pobunjenika), koji neprekidno izveštava o razvoju bitke. (nv)

TM Pentium VI

MB Intel VX (Triflex 3)
MDP 2 GB, PIO mode 4
SB 16 Vihra FM (sa realiom)
Disc CD-ROM, 12x speed
STB LightSpeed 128
(2.25 MB ADRAMM)
16 MB EDO RAM
3.5" Floppy drive
Genius Mouse 3

opcije za procesor
 + Intel P5 133MHz..... 1895
 + Cymix 166+ (133 MHz) ... 1895

T. M. CeDeTEKA

- veliki izbor CD diskova
- po povoljnijim cenama
- iznajmljivanje CD diskova
- izrada hardvera na CD diskove

SMCOMP

Makedonska 25/II
11000 Beograd
tel. 011 / 3227-136
centrala 3221-433
lokali 277 I 279

STB LightSpeed 128 - 2.25 MB
 na cunici STB LightSpeed 128
 dostijate predivne slike na
 sa WINDS i 4 CD diskova sa igrama:

1. Terminator (S. E.)
2. Earth Siege 2 (Full)
3. Silent Hunter (Full)
4. Sierra Game Sampler
 ostale informacije o kartici na
www.comtan.com.yu

www.smcomp.co.yu

KOSS

www.koss.com

600 DPI MOŽE DA ODŠTAMPA SKORO
SVAKI LASERSKI ŠTAMPAČ

AAAAA

... PO KOJOJ CENI ?

OKI TONER KASETE ZA 2000 KOPIJA - SAMO 180 DINARA

OKI LED ŠTAMPAČI 4W: 2.300; 600ex: 3.325; 610ex: 4.200; 810ex: 5.600; 16N: 8.750 DINARA

OKI

People to People Technology

PRODAJA:

ADACOM
341 496
BIOSFERA
3229 109
BOOX COMPUTERS
034 511 125
CENTAR COMPUTERS
184 466
CHIP
081 30 294
CORTAL
653 762
COMTECH
489 06 31
COMTRADE
038 42 651
ELEKTRA
034 67 714
DELFIN
DATA
648 474

EKOM
RAČUNARI
078 42 404
ICM COMPUTERS
024 53 525
INSTITUT VINČA
454 945
MEDRA
444 3080
MG COM
031 24 263
MOMTEK
ELEKTRONIKA
081 25 945
NET
021 616 977
ORKA
3281 483
PC SHOP
812 4686
PC TRADE
018 329 862
STIL COMPUTERS
3282 464
ZVIS
086 51 186

DISTRIBUCIJA,
SERVIS, SUPORT
CORES, 444 333 1